

Mathias Sandorf

JULES VERNE

Jules Verne

Mathias Sandorf

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

Dedikation

Til Alexandre Dumas d. Y.

Jeg dedikerer hermed denne bog til Dem og derved også til mindet om den geniale fortæller, som var Alexandre Dumas, Deres fader. I dette værk har jeg forsøgt at gøre Mathias Sandorf til en ny Monte Cristo i serien *Voyages Extraordinaires*. Jeg beder Dem modtage denne dedikation som et vidnesbyrd om mit dybtfølte venskab.

Jules Verne.

Alexandre Dumas' svar:

23. juni 1885.

Kære ven!

Jeg er meget rørt over Deres betænksomhed ved at tilegne mig Mathias Sandorf, som jeg vil begynde at læse, så snart jeg kommer hjem på fredag eller lørdag. De har ret, når De i Deres dedikation forbinder mindet om min fader med Deres venskab for hans søn. Ingen har været mere troldbundet end forfatteren af Monte Cristo ved læsningen af Deres lysende, originale og medrivende fantasier. Der var mellem Dem og ham et så åbenbart litterært slægtskab, og i litterær henseende var De mere end jeg hans søn. Jeg

har holdt af Dem så længe, at det også passer mig udmærket at være Deres broder.

Jeg takker Dem for Deres stadige hengivenhed, og jeg forsikrer Dem endnu en gang, og endnu varmere, om min egen for Dem.

A. Dumas.

Første del

1. Brevduen

Illyriens hovedstad, Triest, består egentlig af to, højst forskellige byer, nemlig den nye, prægtige Theresienstadt med regelmæssige gader og smukke huse, opførte på en opfyldt grund, som er afvundet havet, og den gamle, fattige og uregelmæssige by, der ligger indeklemt mellem hovedgaden, Corso, der danner grænsen mellem de to byer, og affaldet af højdedraget Karst, der øverst oppe bærer en malerisk beliggende fæstning.

Triests havn beskyttes af molen ved San Carlo, hvor handelsskibene plejer at ankre op. Her samler sig et, ofte foruroligende stort antal, vagabonder uden hus eller hjem, iført klæder, som for den sags skyld også kunne være uden lommer, eftersom deres ejere aldrig har haft, og sandsynligvis heller aldrig nogensinde ville få noget at fylde dem med.

Blandt disse landstrygere havde man dog den 18. maj 1867 kunnet få øje på to lidt mere velklædte personer; men heller ikke disse to syntes at have den mindste udsigt til nogensinde at skulle føle sig besværede af deres penge, med mindre lykken særlig begunstigede dem. De veg for resten ikke tilbage for noget som helst, når det gjaldt deres egen fordel.

Den ene hed Sarcany, og påstod at være fra Tripolis. Den anden var en sicilianer ved navn Zirone. De gik frem og tilbage en halv snes gange og standsede til sidst ved den yderste ende af molen. Herfra stirrede de mod vest ud over havet og bugten ved Triest, som om de spejdede efter skibet, der havde hele deres formue ombord.

"Hvad er klokken?" spurgte Zirone på italiensk, som hans ledsager talte ikke mindre flydende end alle de andre tungemål, der hører hjemme langs Middelhavets kyst.

Sarcany svarede ikke.

"Hvor det var dumt spurgt af mig," udbrød sicilianeren, "det må jo være middag for den, der har glemt at spise frokost."

De østrigske, italienske og slaviske elementer er så blandede mellem hinanden i denne del af det Østrig-Ungarske kongerige, at et møde mellem disse to personer, som dog tydeligvis var fremmede i byen, ikke havde det mindste påfaldende ved sig. Ingen skulle for resten have troet om dem, at deres pengepung var tom, dertil draperede de sig alt for stolt i deres brune kapper, som nåede dem næsten til hælene.

Sarcany, den yngste af de to, var ikke høj, men velskabt, havde et elegant væsen og var kun femogtyve år gammel. Han havde intet døbenavn af den gode grund, at han aldrig var blevet døbt, men kaldte sig slet og ret Sarcany og stammede sandsynligvis fra Tunis eller Tripolis. Hans mørke hudfarve tydede på afrikansk herkomst, men de regelmæssige træk vidnede dog om et nærmere slægtskab med den hvide end med den sorte race.

Har nogensinde et ansigt løjet, så var det Sarcanys. Man måtte være en meget skarp iagttager for at kunne opdage den dybe træskhed, som lurede bag den unge mands regelmæssige træk, smukke, sorte øjne, fintformede næse og de veldannede læber, som beskyggedes af et lille overskæg. På hans næsten fuldstændig rolige ansigt kunne intet menneskeligt øje opdage det ringeste spor af de følelser af had og foragt, der rører sig hos et menneske, som lever i uafbrudt krig med samfundet.

Fysiognomerne har upåtvivlelig ret, når de påstår, at trods al anvendt forsigtighed, røber en skurk sig altid selv. Sarcany var dog en undtagelse fra reglen. Ingen skulle kunne sige, hvad der boede i ham, hvad han var, eller hvad han havde været. Han vakte ikke, således som andre skurke og slyngler, en uovervindelig afsky, og var derfor så meget desto farligere.

Ingen vidste, hvor og hvorledes Sarcany havde tilbragt sin barndom, eller hvem der havde opdraget ham. Sandsynligvis var han et forladt barn, som havde henlevet sine første barneår i en eller anden ussel lille by i Tripolis. At han ikke var gået til grunde i dette ødelæggende klima var en gåde, måske endog for ham selv, født som han var ved et tilfælde, opdraget ved en række tilfældigheder, og bestemt til at leve af tilfældigheder. I sin ungdom havde han imidlertid dog måttet modtage eller selv tilegnet sig en del praktisk kundskab, sandsynligvis derved, at han allerede dengang søgte alt slags selskab og måtte ty til alle mulige kneb og udveje blot for at skaffe sig det daglige brød. På denne måde var han tilfældigvis kommet i forbindelse med Silas Toronthal, som var indehaver af en af de største vekselforretninger i Triest, og hvis navn er nøje knyttet til hele denne fortælling.

Sarcanys ledsager, italieneren Zirone, var slet og ret et menneske uden ære og samvittighed, en eventyrer i enhver henseende, til fals for den første den bedste, som ville betale ham godt, og også for den næste, der betalte bedre – og rede til at udføre hvilket som helst hverv. Han var omtrent tredive år gammel og født på Sicilien, men hvor? – ja, det havde han måske næppe sagt, selv om han havde vidst det. Han holdt i det hele ikke af at sige, hvor han boede, hvis han da overhovedet

havde en bolig. På Sicilien havde landstrygeren Zirone og lykkejægeren Sarcany mødt hinanden, og nu forsøgte de, *per fas et nefas*, at forvandle deres to uheldige stjerner til én lykkestjerne. Zirone var en stor, stærk, skægget fyr, mørk i huden og meget sorthåret. Hans medfødte slyngelagtige natur røbede sig i det spejdende blik fra de halvt tillukkede øjne. Men han skjulte sin træskhed bag en vis snakkesalighed, var hellere lystig end alvorlig og lige så meddelsom som hans unge ledsager var tavs og indesluttet.

Den dag var Zirone imidlertid mindre veltalende end ellers, og det var tydeligt, at han frygtede for at gå glip af sin middagsmad. Sarcany havde dagen forud bortspillet sine sidste penge i en ussel spillehule. De var nu blottede for alt og satte deres sidste håb til en eller anden uventet lykkelig begivenhed; men da denne lod til ikke at ville indfinde sig på molen ved San Carlo, besluttede de at forsøge deres held i gaderne i den rige by.

Der på torvet, gaderne langs kajen, promenaderne – på begge sider af havnen og langs bredden af Canale Grande, der skærer sig midt gennem Triest – der kommer, går, iler, haster af sted en befolkning på halvfjerds tusinde indbyggere af italiensk oprindelse, hvis venetianske tungemål blander sig med den kosmopolitiske koncert som udgøres af sømænds, købmænds, kontoristers, tjenestemænds og embedsmænds sprog – tysk, fransk, engelsk og forskellige slaviske dialekter.

Men selv om denne med rette kan kaldes en rig by, er dog den befolkning, der sædvanlig færdes i dens gader, ingenlunde alle rige folk. Tværtimod! Selv de mest velstående iblandt dem ville ikke kunne tage det op med de mest ansete engelske,

armeniske, græske og jødiske handelshuse i selve Triest, der optræder med en luksus, som ville være kejserstaden Wien værdig. Men, disse få rige fraregnede, hvor mangen stakkels fattig djævel driver ikke fra morgen til aften om imellem de to rækker strålende butikker og høje pakhuse, hvor alle de forskellige varer oplægges, som den så heldigt beliggende frihavn ved det adriatiske hav drager til sig!

Det er en kendsgerning, at der i alle store søstæder, såvel i den gamle som i den nye verden, findes en talrig klasse fattige, som er ejendommelig for disse handelens midtpunkter. Ingen ved, hvorfra de kommer, og hvad der skal blive af dem, er en gåde, endogså for dem selv. Mange af dem er folk, for hvem det er gået tilbage; en del er også udlændinge. Jernbanerne og handelsskibene har udlosset dem som udskudsvarer, og nu ligger de og fylder op på alfarvej, trods politiets bestræbelser for at fjerne dem.

Sarcany og Zirone så endnu engang ud over bugten og tog så vejen til Piazza Grande, hvor de drev rundt et kvarters tid. Så drejede de ind i en af gaderne til venstre for Piazza Grande, og Zirone mønstrede de forbigående, som om han følte en uimodståelig lyst til at udplyndre dem. Derpå rundede de Tergesteos vældige, firkantede bygning netop på den tid, hvor Børsen lukkede.

"Så er den store pung tom – ligesom vores!" sagde sicilianeren, idet han udstødte en glædesløs latter.

Men den ligegyldige Sarcany lod sig ikke mærke med sin fælles dårlige vittighed, men strakte sig og sukkede sultent.

De gik nu over det trekantede torv, hvor kejser Leopold Is statue er rejst. Under taget på Børsen har en mængde blå duer

bygget deres reder ligesom Markuspladsens duer i Venedig mellem søjlerne på denne berømte plads, og Zirone morede sig med at pifte som en ægte gadedreng for at skræmme de stakkels dyr.

Ikke langt fra Børsen løber Corsoen, som danner grænsen mellem den ny og den gamle by. Skønt gaden er bred, tager den sig dog ikke godt ud, for butikkerne er smagløse, om end vel forsynede.

Sarcany viste sig tilsyneladende uimodtagelig for enhver fristelse, mens Zirone ikke undlod at sende begærlige og misundelige blikke til de i butiksvinduerne udstillede herligheder, som han ikke havde råd til at købe. Der havde ellers været rigeligt af varerne, de havde kunnet have nytte af – først og fremmest hos fødevareudsalgene og de *birreries*, hvor øllet flød i rigelige strømme, mere end i nogen anden by i hele det østrig-ungarske rige.

"Her i Corsoen bliver man mere sulten og tørstig end andetsteds," udbrød Zirone, hvis tunge klæbede fast til ganen ved tanken. Sarcany svarede kun ved at trække på skulderen.

De drejede nu ned ad den første gade til venstre, forbi kirken San Antonio. Her vendte Sarcany pludselig om, og hans ledsager fulgte ham uden at gøre indvendinger. Så gik de atter over Corsoen og derfra på lykke og fromme ind i den gamle by, hvis snævre, ujævne gader er anlagt således, at de ikke kan bestryges af den heftige, iskolde nordøstenvind, den såkaldte *bora*. I det gamle Triest ville Sarcany og Zirone, som begge var aldeles blottede for penge, føle sig mere hjemme end i de store og rige kvarterer i den nye by. De havde derfor også opslået deres bolig her i et tarveligt hotel nær ved kirken Santa-Maria-

Maggiore. Da imidlertid værten for hver dag blev mere nærgående med at forlange sin stadigt voksende regning betalt, drejede de uden om dette farlige hjørne og ind under Arco di Riccardo.

De kunne dog ikke stille deres sult blot ved at studere de gamle romeres bygningskunst, og da det lod til, at lykken ikke ville tilsmile dem i de mennesketomme gader, begyndte de at stige op ad de stejle gyder, der fører op til Domkirken, som ligger næsten på toppen af Karst.

"Det var da et besynderligt indfald at kravle her op," mumlede Zirone og spændte sit bælte fastere om livet.

Men han fulgte desuagtet sin yngre ledsager, og nede fra byen kunne man se dem entre op ad de lange trapper – gader kan man ikke kalde dem – som fører op til toppen af Karst. Ti minutter senere stod de mere sultne og tørstige end nogensinde på toppen af bjerget.

Fra dette ophøjede punkt har man en prægtig udsigt over bugten ved Triest og det åbne hav, over havnen med dens livlige færdsel af fiskerbåde og større og mindre handelsskibe, og over selve byen, dens forstæder og de enkelte huse og villaer på højderne uden for. Men de to vagabonder havde ikke øje for stedets skønhed. De havde ganske andre ting at tænke på og havde allerede ofte før heroppe grublet over deres fortrykte og elendige stilling.

Ved den øverste ende af trappen, som fører op til toppen af bjerget, var der et lille indelukke, som tidligere havde været benyttet til kirkegård, men nu henlå som en slags museum for oldsager. Selve gravene var ikke længere til at skelne; øjet mødte kun en forvirret blanding af sønderbrudte ligsten, delvis skjulte

af de underste grene på kirkegårdens smukke træer, og derimellem romerske søjler, halvsøjler fra middelalderen og stumper af triglyffer og metoper fra renæssancetiden.

Da døren til indelukket stod åben, trådte Sarcany uden videre ind. Zirone fulgte ham, idet han melankolsk udbrød;

"Hvis vi havde i sinde at tage livet af os, ville stedet være ret passende."

"Har du lyst?" spurgte Sarcany ironisk.

"Nej tak! Når jeg blot må have én lys dag for ti mørke, så er jeg fornøjet."

"Det skal du nok få, og flere end det."

"Jeg tager alle Italiens helgener – og dem er der nok af – til vidne på dit løfte!"

"Kom nu blot," sagde Sarcany.

De gik nu videre langs ned ad en gang med gravurner på begge sider, og tog til sidst plads på en omvæltet stor gravsten fra romertiden.

Således sad de en kort tid uden at veksle et ord. Sarcany lod til at finde behag i tavsheden, men Zirone derimod ikke. Han begyndte derfor på ny med en halvt undertrykt gaben:

"Det lykkelige tilfælde, som vi var så tåbelige at sætte vor lid til, lader vente på sig, ser det ud til."

Sarcany svarede ikke.

"Hvad skulle vi også her mellem alle disse ruiner? Du har vist taget fejl af vejen, min gode ven! Kom, lad os gå!"

Sarcany, der fordybet i tanker sad og stirrede frem for sig, rørte sig ikke af pletten.

Et øjeblik standsede Zirones veltalenhedsstrøm; så begyndte han atter:

"Hør, ved du hvad, Sarcany! Jeg ville allerhelst se lykken komme os i møde i skikkelse af en af huset Toronthals handelsbetjente, som overbragte os en brevtaske, godt spækket med banknoter, sammen med mange undskyldninger fra bankieren, fordi han havde ladet os vente så længe."

"Du ved jo godt," svarede Sarcany vredt, "at vi intet mere kan håbe af Silas Toronthal."

"Er det aldeles sikkert?"

"Ja, min kredit hos ham er fuldstændig udtømt, og min sidste anmodning om penge har han rent ud afslået."

"Det var slemt!"

"Meget slemt, men det er nu engang således."

"Men siden din kredit nu er udtømt," vedblev Zirone, "så må du jo dog engang have haft kredit. Den skrev sig vel fra den dygtighed, hvormed du ordnede nogle vanskelige forretninger for ham. De første måneder af vort ophold her i Triest viste Toronthal sig også ret medgørlig med hensyn til pengespørgsmålet. Der er vel imidlertid nok et eller andet svagt punkt, så hvis du truer ham ..."

"Hvis det lod sig gøre, havde jeg allerede forsøgt det," svarede Sarcany med et skuldertræk. "Desværre har jeg intet hold på ham, men den dag kan jo nok komme, og så skal han få lov til at betale mig i kapital og rentesrente det, han nu nægter mig. Jeg tror, at hans hus for øjeblikket står på svage fødder, og at han har sat sine penge i tvivlsomme foretagender. Virkningen af flere fallitter i Berlin og München har også været følelig her i Triest, og trods Silas Toronthals udtalelser, forekom det mig dog, at han var ilde til mode, da jeg sidste gang var hos ham. Lad os se tiden an – og fiske i de rørte vande."

"Godt!" udbrød Zirone. "Foreløbig må vi altså leve af luft og vand. Du burde dog forsøge blot én gang endnu. Måske lukker Toronthal så pungen op og giver os i det mindste så meget, at vi kan vende tilbage til Sicilien og lægge vejen over Malta ..."

"Og hvad skal vi så på Sicilien?"

"Det bliver min sag. Jeg er godt kendt dér, og fra Malta kunne vi medbringe en bande dristige og fordomsfri folk, som man kunne udrette noget med. Er her intet mere at gøre, lad os derfor rejse og få den fordømte bankier til at betale omkostningerne. Selv om du ved nok så lidt om hans affærer, må det dog være tilstrækkeligt til, at han hellere vil vide dig anbragt alle andre steder end i Triest."

Sarcany rystede på hovedet.

"Men det kan dog ikke vedblive således. Vi ejer jo bogstavelig talt ikke en hvid," vedblev Zirone og rejste sig fra stenen.

I det samme fik han øje på en due, som med trætte vingeslag nærmede sig kirkegården, hvor den fløj ind og dalede ned mod jorden.

Zirone anstillede ingen betragtninger over, til hvilken af ornitologiens syv og halvfjerds duearter denne due hørte. Han tænkte kun på, at den var spiselig, og slugte den allerede med øjnene, mens han gjorde Sarcany opmærksom på den.

Fuglen var øjensynlig træt. Efter nogle frugtesløse forsøg på at klamre sig fast til domkirkens tag, lod den sig glide ned til kapitælen på en søjle, som var anbragt i et hjørne mellem tårnet og selve kirken.

Sarcany sad fremdeles tavs og ubevægelig uden at skænke den nogen opmærksomhed. Zirone derimod holdt stadig øje med den. Den kom nordfra og måtte have tilbagelagt en lang

vej, for den var meget udmattet; men desuagtet drev dens instinkt den dog videre. Den gjorde derfor et nyt forsøg, som dog kun bragte den hen på en lav gren på et af de omstående træer.

For at få fat på den, krøb Zirone nu forsigtigt hen til træet og skjulte sig bag dets tykke stamme.

Duen, som slet ikke havde opdaget ham, ville atter af sted, men kræfterne svigtede den på ny, og den faldt ned på jorden. I samme øjeblik sprang sicilianeren til og greb den. Han var allerede i færd med at kvæle det stakkels dyr, da han med et pludseligt udbrud af overraskelse holdt inde og ilede hen til Sarcany.

"Det er en brevdue," sagde han.

"Nå, så har den da gjort sin sidste rejse," svarede Sarcany.

"Rimeligvis," vedblev Zirone, "og så meget desto værre for dem, der skulle have haft den billet, der er fastgjort under dens vinge."

"En billet," udbrød Sarcany. "Vent lidt, Zirone! Lad os se, hvad det er," og hermed greb han en lille pose, som Zirone havde løst fra fuglens vinge. I posen fandtes en billet, som var affattet i kode. Den indeholdt atten ord, ordnet i tre lodrette rækker:

```
uhgas aaffe imsas
zordx eeier gonst
fnahe ikims ertda
ssani tlsvt pteeb
æfner josse deare
ggruh trrgr føigl
```

men hverken afsenderens eller modtagerens adresse. Disse atten ord, der hver bestod af fem bogstaver, syntes aldeles

uforståelige for den, der ikke var indviet i koden.

Sarcany følte sig meget skuffet. Han stod aldeles rådvild overfor dette kryptogram, som ikke gav ham den ringeste oplysning. At den deri indeholdte meddelelse var vigtig eller vel endog kompromitterende, kunne der næppe være tvivl om, eftersom der var anvendt så megen omhu for at gøre den uforståelig, hvis den tilfældigvis faldt i andre hænder end dens, for hvem den var bestemt. Når man i stedet for posten eller telegrafen benytter brevduer som meddelelsesmiddel, er der al sandsynlighed for, at sagen, hvorom det drejer sig, skal være en fuldstændig hemmelighed.

"Blot vi kunne læse disse linjer," udbrød Sarcany, "så var vor lykke måske gjort."

"Men siden vi nu er i besiddelse af brevet," begyndte Zirone, "så kunne vi jo godt stege overbringeren."

"Nej, vent lidt," faldt Sarcany hurtigt ind, og frelste herved for anden gang fuglens liv, "hvis modtageren opholder sig i Triest, kan duen måske hjælpe os til at finde ud af, hvor han bor."

"Hvad kan det hjælpe? Vi kan alligevel ikke tyde billettens indhold."

"Nej, det forstår sig."

"Og heller ikke få at vide, hvorfra den kommer."

"Det er indlysende! Men hvis jeg opdager, hvem den ene korrespondent er, kan det måske lede til, at jeg finder ud af, hvor den anden opholder sig. Lad os derfor ikke dræbe fuglen, men derimod hjælpe den at komme til kræfter, for at den kan nå hen til sit bestemmelsessted."

"Med billetten?" spurgte Zirone.

"Naturligvis med billetten, som jeg dog først vil afskrive nøjagtigt for påkommende tilfældes skyld."

Og hermed greb Sarcany sin lommebog og en blyant for at tage en kopi af billetten. Da det var gjort, anbragte han kopien i sin lommebog, billetten i den lille pose, og denne atter under vingen på duen.

Zirone så til uden at sætte synderlig lid til de lyse udsigter, som denne tilfældige omstændighed muligvis kunne åbne for dem.

"Hvad nu?" spurgte han.

"Nu må du sørge for at give fuglen noget at æde og drikke."

Det var netop det, duen trængte til. Den var sulten og led især af tørst. For resten var den uskadt, og efter at have hvilet sig, i stand til at fortsætte rejsen.

Zirone forsynede den nu med nogle insekter og frøkorn, som han opsamlede på jorden, og som fuglen slugte begærligt. Derpå læskede han dens tørst med lidt regnvand, som havde samlet sig i en af gravurnerne, og en halv times tid efter at duen var blevet fanget, var den atter i stand til at fortsætte sin flugt.

"Ligger målet for dens rejse langt borte, hinsides Triest," sagde Sarcany, "kan det være os ligegyldigt, om den når det eller ikke, da vi dog ikke kan følge den så langt. Hører den derimod hjemme i et af husene i Triest, behøver den kun at flyve et par minutter endnu, og det har den kræfter nok til."

"Det er fuldstændig rigtigt," svarede Zirone, "men hvorledes skulle vi kunne holde øje med den, indtil den når sit hjem, selv om det er i Triest?"

"Lad os i det mindste forsøge på det," svarede Sarcany roligt og tog vejen hen imod Domkirken, der ligger på toppen af

Karst, og fra hvis tårn man kan overskue alle tagene på husene i Triest. Slap de fuglen løs oppe fra tårnets tinde, ville de kunne se, i hvilket hus den hørte hjemme, såfremt dens bestemmelsessted var Triest og ikke en af de andre byer på den illyriske halvø.

Måske lykkedes forsøget. Det var i hvert tilfælde nok en prøve værd. Heldigvis fandt de døren til kirken åben og begyndte nu at stige op ad den stejle vindeltrappe, som fører op i tårnet.

Der medgik et par minutter, før de nåede op til den øverste etage i tårnet, der på alle sider er forsynet med vinduer, så at man derfra har uhindret overblik over hele byen og dens omegn.

Sarcany og Zirone stillede sig ved det vindue, som vender ud mod selve Triest.

Det var tidligt på eftermiddagen og endnu ganske lyst. Luften var klar, og den dalende sols stråler belyste husene, som vendte forsiden mod tårnet. Forholdene var altså gunstige.

Sarcany tog nu duen, klappede den kærtegnende til afsked og slap den løs.

Fuglen slog med vingerne, men dalede så hurtigt mod jorden, at der var al mulig grund til at frygte for, den ville falde ned for aldrig mere at hæve sig i luften.

Dette syn aftvang Zirone et udbrud af den højeste skuffelse.

"Nej, nu hæver den sig atter," sagde Sarcany.

Da duen var nået ned til det underste luftlag, kom den virkelig atter i ligevægt, gjorde så omkring og tog vejen hen imod den nordøstlige del af byen.

Sarcany og Zirone fulgte den med øjnene. Fuglens vidunderlige instinkt ledede den med fuldstændig sikkerhed.

Den fløj lige mod sit mål – som den allerede ville have nået for en time siden, hvis ikke det nødtvungne ophold på den gamle kirkegård havde været.

Sarcany og hans ledsager betragtede den med ængstelig opmærksomhed og i stadig frygt for, at den skulle flyve ud over byen – hvad der ville have kuldkastet alle deres planer.

Men det skete heldigvis ikke.

"Jeg kan se den! ... Jeg ser den endnu!" udbrød Zirone, som så ualmindelig skarpt.

"Vi må frem for alt holde øje med, hvor den sætter sig og mærke os stedet," sagde Sarcany.

Et par minutter senere dalede duen ned på et hus, som lå omringet af træer, og hvis spidse gavl ragede op over alle de andre huse i denne del af byen. Her forsvandt duen gennem en luge i taget, der var prydet med en fløj af gennembrudt, ualmindeligt smukt forarbejdet jern.

Ved hjælp af denne fløj, som det ikke var vanskeligt at genkende, ville de let kunne opdage, til hvem billetten havde været bestemt.

Sarcany og Zirone steg nu ned fra tårnet og begav sig gennem en labyrint af smågader hen imod den østlige del af byen.

Da de var ankommet til det sted, hvor de store hovedgader, Corso Stadion og Acquedotto, støder sammen, var de et øjeblik i tvivl, om de skulle gå til højre eller til venstre. Instinktivt drejede de til højre ind i Acquedottogaden, ivrigt spejdende efter fløjen, som de fra deres observatorium i kirketårnet havde bemærket ragede op over trætoppene. De fandt dog ikke, hvad de søgte, før de nåede til enden af gaden.

"Der er det!" udbrød nu Zirone og pegede på en fløj, som knirkende drejede sig for søbrisen, Under fløjen var der en luge, hvor duer fløj ud og ind.

Det var altså her, at brevduen havde sit hjem.

Huset så tarveligt ud og udmærkede sig i ingen henseende frem for omgivelserne.

Sarcany forhørte sig i de nærmeste butikker og fik snart indhentet alle forønskede oplysninger.

Huset tilhørte grev Ladislaus Zathmar, som selv for tiden beboede det.

"Hvem er grev Zathmar?" spurgte Zirone, der ikke var blevet klogere ved at høre det navn.

"Det ved jeg ikke," svarede Sarcany.

"Vi kunne jo spørge os for? ..."

"Ikke endnu. Lad os ikke handle overilet, men med ro og besindighed. Og nu tilbage til vort hotel!"

"Ja, ... middagsbordet er dækket for dem, som kan betale maden," lød Zirones ironiske svar.

"Selv om vi ingen middagsmad får i dag, kan vi måske indhente det forsømte i morgen," mente Sarcany.

"Hvor det?"

"Ja, hvem kan vide, måske hos grev Zathmar."

Og dermed slentrede de videre – der var ingen anledning til at fremskynde deres skridt – og nåede snart deres tarvelige hotel, som, hvor usselt det end var, dog var for godt til dem, siden de ikke engang kunne betale værten deres husleje.

Til deres store overraskelse forefandt de ved hjemkomsten et brev til Sarcany.

I brevet, som indeholdt to hundrede gylden, stod kort og godt:

> "De får herefter ikke flere penge af mig. Indlagte sum er tilstrækkelig til at betale Deres hjemrejse til Sicilien. Se til, De kommer af sted. Jeg vil ikke se Dem oftere.
>
> *Silas Toronthal.*"

"Hurra!" udbrød Zirone. "Bankieren betænkte sig rette tid. Man bør dog aldrig opgive håbet på disse pengefolk."

"Det mener jeg med," faldt Sarcany ind.

"Nu har vi da midler til at forlade Triest."

"Tværtimod! Nu vil vi netop blive."

2. Greve Mathias Sandorf

Hvorfra ungarerne eller magyarerne egentlig stammer, er endnu et omtvistet spørgsmål. De slog sig ned i Ungarn engang i 800-tallet, og udgør nu en tredjedel af landets befolkning, eller mere end fem millioner sjæle. Om de er af spansk, ægyptisk eller tatarisk oprindelse, om de stammer fra Attilas hunner eller Nordens finner – det betyder kun lidt. Så meget er imidlertid vist, at de hverken hører til den slaviske eller den germanske folkestamme og sandsynligvis også kun ugerne ville henregnes dertil.

Ungarerne antog i det ellevte århundrede katolicismen, og har ved flere lejligheder vist sig som ligefrem glødende tilhængere af denne tro. De har også deres eget urgamle sprog, der er blødt og vellydende, især i poesi, og dog tillige kraftigt og betegnende, om end mindre rigt end det tyske. Mellem 1300 og 1500 erstattede det latinen i love og forordninger, og er nu blevet nationalsproget i Ungarn.

Ved freden i Karlowicz den 21. januar 1699 kom Østrig i besiddelse af Ungarn og Transsylvanien. Tyve år efter erklæredes det formelt, at Østrig og Ungarn for altid skulle forblive forenede. Fandtes der ikke en mandlig tronfølger, ville den førstefødte datter arve tronen. Takket være denne nyordning besteg Maria Theresia år 1749 tronen efter sin fader Karl VI, som var den sidste mandlige arving.

Magyarerne har måttet bøje sig for overmagten; imidlertid findes der endnu efter hundrede og halvtreds år blandt dem i alle klasser og stillinger folk, som hverken vil vide noget af Karlowicz-freden eller dobbeltmonarkiet.

På det tidspunkt, hvor denne fortælling begynder, levede der en fornem magyar, hvis hele liv gik op i to følelser: Had til alt, hvad der var tysk, og længsel efter at genoprette Ungarns selvstændighed. Som ganske ung havde han lært Kossuth at kende, og skønt han som følge af sin fødsel og opdragelse ikke samstemmede med den store fædrelandsven med hensyn til flere vigtige politiske spørgsmål, ydede han ham dog sin udelte beundring.

Grev Mathias Sandorf boede i komitatet Fogaras i Transsylvanien på et gammelt slot, som i middelalderen var blevet opført på en af Karpaternes nordlige udløbere, der skiller Transsylvanien fra Valakiet. Den gamle borg, omgivet af stejle, utilgængelige bjerge, syntes at afgive et ypperligt tilflugtssted for sammensvorne og oprørere.

I nærheden fandtes rige kobber- og jerngruber, som blev drevet med megen dygtighed og indbragte ejeren af slottet Artenak betydelige summer. Grev Sandorf var i ualmindelig grad agtet og elsket, ikke alene af folkene på sit gods, men også af omegnens beboere, som med påskønnelse erkendte, hvor meget de havde ham at takke for. Politiet i Wien holdt derfor stadigt øje med hans slot, og de høje myndigheder var ikke ubekendte med hans idéer, som ikke var efter deres hoved. Foreløbig lod man ham dog i ro.

Mathias Sandorf var da fem og tredive år gammel. Han var lidt over middelhøjde, og hele skikkelsen kraftig og sluttet. Det ædelt formede hoved hvilede stolt på de brede skuldre; underansigtet var temmelig svært, og i forbindelse med den mørkladne hudfarve vidnede det om ublandet magyarisk herkomst. Han var livlig i sine bevægelser, talte kort og fyndigt,

og hans blik var roligt og fast. Det venlige smil, der som oftest spillede om hans læber, vidnede om hjertensgodhed og munterhed.

Han gjorde indtryk af at være en rolig og varmtfølende natur.

Et af de mest fremtrædende træk i hans karakter var en vis ligegyldighed med hensyn til sig selv, så at han let tilgav den uret, han selv havde lidt, men derimod aldrig den, man havde tilføjet hans venner. Han besad i høj grad retfærdighedsfølelse, hadede al troløshed og falskhed, og hørte ikke til dem, som overlader straffen i denne verden til Gud.

Vi skal her tilføje, at Mathias Sandorf havde fået en meget grundig uddannelse. Som besidder af en stor formue kunne han have tilbragt sit liv i lediggang, men han fulgte sin lyst og studerede fysik og lægekunst. I begge disse videnskaber ville han have kunnet yde noget aldeles ualmindeligt, hvis forholdene havde tvunget ham til at gøre sine kundskaber frugtbringende i det praktiske liv. Nu bidrog studierne til at udvikle og befæste hans medfødte gode egenskaber. Han blev ved dem en mand i dette ords bedste betydning; som sådan blev han også anset af alle, der kendte ham, og særligt af de forskellige universiteters professorer, som vedblev at være hans venner efter først at have været hans lærere.

På Artenak Slot havde der tidligere hersket liv og munterhed. Det var et yndet samlingssted for de transsylvanske jægere, og i de store og ofte farefulde klapjagter, som afholdtes der omkring, søgte og fandt grev Sandorf en afleder for den ham medfødte lyst til at bekæmpe hindringer. På politikkens kampplads fandt han ingen anvendelse for denne lyst; han holdt sig på afstand, men fulgte dog opmærksomt

begivenhedernes gang, skønt han fuldstændig syntes at gå op i sine studier og sit liv som rig herremand. Dengang levede endnu grevinde Rena Sandorf, der var sjælen i selskabslivet på Artenak. Omtrent et år før denne fortælling begynder, blev hun i sin ungdoms og skønheds fuldeste glans bortrevet af døden. Hun efterlod en lille pige, som nu var to år gammel. Grev Sandorf var utrøstelig; intet kunne erstatte ham tabet af sin hustru, og fra nu af lå slottet tomt og øde. Den dybt nedbøjede mand tilbragte nu sit liv i fuldstændig ensomhed. Han levede kun for sit barn, som han betroede til Rosena Lendeck, der var gift med hans godsforvalter. Rosena var en brav ung kone, som med liv og sjæl helligede sig til den opgave at pleje og passe familien Sandorfs eneste arving.

I de første måneder efter sin hustrus død forlod grev Sandorf ikke Artenak. Han levede i erindringen om sin svundne lykke. Men så trængte tanken om at genoprette Ungarns uafhængighed sig i forgrunden.

Østrigs magt var på den tid betydelig svækket, dels ved krigen i 1858 mod Frankrig og Italien, og senere ved nederlaget ved Sadowa i 1866. Forbindelsen med Østrig, der ikke alene havde mistet sine italienske besiddelser og var blevet slået fra to sider, men som tillige måtte underordne sig Tyskland, krænkede ungarernes selvfølelse. Sejrene ved Custozza og Lissa kunne i deres øjne ikke opveje nederlaget ved Sadowa.

Det følgende år anvendte grev Sandorf til meget grundigt at sætte sig ind i de politiske forhold, og han kom da til den erkendelse, at en separatistisk bevægelse lod sig gennemføre.

Nu var øjeblikket kommet. Den 3. maj 1867 overgav grev Sandorf sin lille datter til Rosena Lendecks omsorg og tog vejen

til Pesth. Her satte han sig i forbindelse med flere af sine venner og tilhængere for at træffe nogle foreløbige foranstaltninger, og rejste så et par dage efter til Triest for der at afvente begivenhedernes gang.

Triest skulle være midtpunktet for sammensværgelsen, hvis tråde alle hvilede i grev Sandorfs hånd. Det var sandsynligt, at hovedmændene for de sammensvorne her ville vække mindre mistanke, og at de navnlig kunne bevæge sig med større frihed og sikkerhed under gennemførelsen af deres patriotiske forehavende.

I Triest boede to af Mathias Sandorfs fortroligste venner, som var besjælede af samme ånd som han og fast besluttede på at støtte ham til det yderste i hans forehavende. Grev Ladislaus Zathmar og professor Stephan Bathory var begge af fornem magyarisk herkomst og en halv snes år ældre end Mathias Sandorf, men ingen af dem var i besiddelse af formue. Grev Zathmar ejede et lille gods i Ungarn, og Stephan Bathory levede af at undervise i fysik i Triest.

Ladislaus Zathmar beboede det hus, som Sarcany og Zirone havde fundet i Acquedottogaden. Denne beskedne bolig havde han stillet til grev Sandorfs rådighed, så længe den påtænkte bevægelse endnu ikke havde fundet sin afslutning, hvilken denne end måtte blive. En fem og halvtredsårig ungarer ved navn Borik var husets eneste tjenestetyende. Han var sin herre lige så hengiven som godsforvalter Lendeck grev Sandorf.

Stephan Bathory beboede et ikke mindre beskedent hus beliggende omtrent i samme kvarter som grev Zathmars. Her levede han udelukkende for sin hustru og sin lille søn Peter, som da var otte år gammel.

Stephan Bathory var en ægte descendent af det magyariske fyrstehus, som i det sekstende århundrede herskede i Transsylvanien. Senere havde familien delt sig i talrige grene, og en af dens sidste ætlinge var endt som slet og ret professor ved universitetet i Pressburg. Stephan Bathory var imidlertid en udmærket videnskabsmand, som trods sit tilbagetrukne liv dog var almindelig kendt og æret på grund af sine arbejder. Silkeormens valgsprog: "*Inclusum labor illustrat*" ville have passet godt for ham. Da han ikke lagde skjul på sine politiske anskuelser, blev han til sidst nødsaget til at søge sin afsked. Han nedsatte sig nu som privatdocent i Triest, hvorhen han blev ledsaget af sin hustru, som troligt holdt hans mod oppe under alle genvordigheder.

Straks efter sin ankomst til Triest lejede grev Sandorf sig for et syns skyld en bolig i Palazzo Modello på Piazza Grande, men de tre venner mødtes dog kun hos Ladislaus Zathmar, og politiet havde ikke den fjerneste anelse om, at det lille hus i Acquedottogaden var midtpunktet for en sammensværgelse, som havde talrige tilhængere i landets vigtigste byer.

Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory optrådte straks som grev Sandorfs mest trofaste og hengivne medhjælpere, fordi de, som han, anså øjeblikket for gunstigt til atter at genoprette Ungarns anseelse i Europa. De holdt sig ikke tilbage, skønt de vidste, at deres liv stod på spil, og huset i Acquedottogaden blev derfor udset til mødested for sammensværgelsens hovedmænd, som herfra udsendte sendebud og befalinger til deres tilhængere i de forskellige byer i kongeriget. Brevduerne gjorde ved denne lejlighed stor nytte, når talen var om meddelelser, som ikke turde betros hverken posten eller telegrafen. Kort

sagt, de sammensvorne havde iagttaget alle mulige forsigtighedsregler så godt, at de hidtil var undgået enhver mistanke.

De korresponderede desuden kun ved hjælp af kodesprog, og den måde, hvorpå de benyttede det, gav dem fuldstændig sikkerhed for hemmelighedens bevarelse.

Den enogtyvende maj, klokken otte om aftenen, tre dage efter at brevduen havde overbragt den billet, som Sarcany havde forstået at skaffe sig en afskrift af, befandt Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory sig i arbejdsværelset, hvor de afventede Mathias Sandorfs tilbagekomst. På grund af privatanliggender havde grev Sandorf set sig nødsaget til at vende tilbage til sit slot i Transsylvanien. Han fik herved tillige lejlighed til at træffe aftale med flere af sine venner og medsammensvorne, og ventedes nu netop denne dag tilbage til Triest, hvorhen han havde forudskikket den depeche, som Sarcany havde opsnappet og afkopieret.

Efter grev Sandorfs afrejse var der blevet udvekslet flere breve mellem Triest og Buda, og brevduerne havde overbragt andre billetter. For øjeblikket var Ladislaus Zathmar beskæftiget med at omsætte kodeteksten i almindelig sprogform. Han benyttede hertil det apparat, som går under navnet "nøgle".

Ved affattelsen af disse depecher havde man benyttet den meget simple metode at flytte om på bogstaverne. Hvert bogstav beholdt altså sit navn, således at "a" var "a" og "b" var "b", men bogstavernes rækkefølge blev angivet ved de åbne rum i nøglen, når denne anbragtes ovenpå det skrevne. Grev Sandorf og hans tilhængere korresponderede vel ved hjælp af en sådan

nøgle, det vil sige et stykke pap, som var udskåret på bestemte steder; men de anvendte desuden den forsigtighedsregel øjeblikkeligt at tilintetgøre alle depecherne, så snart de havde læst dem; de udsatte sig altså ikke for den ringeste ubehagelighed, selv om en nøgle gik tabt eller blev stjålet fra dem.

Der ville derfor aldrig foreligge mindste bevis for denne sammensværgelse, hvorved Ungarns magnater og adelige herrer i forening med mænd af borgerstanden og almuen satte deres hoved på spil.

Ladislaus Zathmar havde netop brændt de sidste depecher, da der lød en sagte banken på døren, som Borik straks efter åbnede for grev Sandorf, der var kommet gående fra den tæt derved beliggende banegård.

Ladislaus Zathmar gik hurtigt hen imod ham.

"Hvorledes gik det?" spurgte han ivrigt, som om han trængte til at blive beroliget.

"Godt," svarede grev Sandorf. "Mine venner i Transsylvanien er tro og hengivne. Vi kan stole på deres hjælp."

"Har du meddelt dem indholdet af den depeche, vi modtog for tre dage siden fra Pesth?" fortsatte Stephan Bathory.

"Jeg har meddelt dem depechens indhold. De er rede til at rejse sig, så snart vi giver det aftalte tegn. I løbet af to timer kunne vi bemægtige os Budapest, og på en dag sikre os de vigtigste komitater på begge sider af Theiss, tilligemed Transsylvanien og militærgrænsen. Og dermed ville otte millioner ungarere have genvundet deres uafhængighed."

"Men Rigsdagen?" spurgte Stephan Bathory.

"Der har vore tilhængere majoriteten," svarede Sandorf. "De vælger straks den ny regering, som skal styre landets anliggender. Alt vil kunne ordnes med stor lethed og regelmæssighed, eftersom komitaterne, hvad deres styrelse angår, er så godt som uafhængige af kongen og har deres eget politi."

"Og statholderen og rådsforsamlingen i Budapest?" vedblev Ladislaus Zathmar.

"Vi sætter statholderen og rådet ud af virksomhed ..."

"Og forhindrer dem i at korrespondere med regeringen i Wien?"

"Ja! Vi har taget alle mulige forholdsregler, for at bevægelsen kan ske samtidig og få et heldigt udfald."

"Heldigt!" gentog Stephan Bathory tvivlende.

"Ja, heldigt," svarede grev Sandorf. "Hæren er med os, og hvor er den efterkommer af de gamle magyarer, som ikke vil føle sig begejstret ved synet af Mathias Corvinus' fane?"

Det var en ædel og varm fædrelandskærlighed, som udtalte sig gennem disse ord.

"Men lad os imidlertid vogte os for at vække mistanke. Jo forsigtigere vi er, desto stærkere vil vi være. Her i Triest aner man vel intet?"

"Nej," svarede Ladislaus Zathmar. "Man beskæftiger sig kun med de arbejder, staten lader udføre ved Pola; det lægger beslag på den største del af arbejderklassen."

I forudfølelsen af at, den ville miste Venedig – hvad der virkelig også skete – havde den østrigske regering besluttet at omdanne Pola til en krigshavn, for derfra at kunne beherske det adriatiske hav. Skønt Triest gjorde indsigelser, fordi planen

forringede byens betydning som søstad, fortsattes arbejdet med en feberagtig hast. Mathias Sandorf og hans venner havde derfor grund til at håbe, at indbyggerne i Triest ville stå på de sammensvornes side, hvis den separatistiske bevægelse vandt indpas i byen.

Sammensværgelsen var imidlertid endnu en velbevaret hemmelighed, og intet kunne lede politiet på den formodning, at hovedmændene for oprøret befandt sig i det lille tarvelige hus i Acquedottogaden.

Det lod altså til, at man havde taget alle mulige forsigtighedsregler for at sikre foretagendet et heldigt udfald og nu kun afventede det belejlige øjeblik for at gå over til handling. Kode-korrespondancen mellem Triest og de vigtigste byer i Ungarn og Transsylvanien ville blive indskrænket og måske aldeles ophøre, såfremt der ikke indtraf uforudsete begivenheder, og brevduernes tjeneste blev selvfølgelig overflødig. For yderligere forsigtigheds skyld havde man derfor besluttet at lukke Ladislaus Zathmars hus for dem.

Og med hensyn til penge, der er en hovedfaktor i sammensværgelser ikke mindre end i krig, og som i det afgørende øjeblik ikke må fattes de sammensvorne, da ville de ikke komme til at lide mangel.

Vi har ovenfor allerede bemærket, at Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory vel kunne ofre deres liv for Ungarns uafhængighed, men ikke deres formue, eftersom de kun havde meget små indkomster. Grev Sandorf derimod, der var umådelig rig, satte ikke alene sit liv, men hele sin formue ind på at fremme oprørets gang. Ved sin godsforvalters hjælp havde

han i de sidste måneder optaget lån i sine godser og derved realiseret den betydelige sum af omtrent to millioner gylden.

Denne sum måtte imidlertid altid holdes disponibel, således at han kunne hæve den med en dags varsel, og den var derfor blevet deponeret, på hans navn, hos en af Triests bankierer, hvis hæderlighed og vederhæftighed endnu aldrig i fjerneste måde var blevet betvivlet. Det var netop firmaet Toronthal, som Sarcany og Zirone havde talt om, mens de opholdt sig på kirkegården i den gamle by.

Som det senere vil vise sig, drog denne tilfældige omstændighed de alvorligste følger efter sig.

Angående disse penge ytrede Mathias Sandorf i sin sidste samtale med grev Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory, at han med det allerførste ville tale med bankieren Silas Toronthal og underrette ham om, at den omtalte sum måtte være disponibel med det kortest mulige varsel.

Begivenhedernes gang ville snart nødsage grev Sandorf til at give det aftalte tegn fra Triest, så meget mere, som han netop samme aften fik grund til at formode, at Ladislaus Zathmars hus blev iagttaget på en foruroligende måde.

Da grev Sandorf og Stephan Bathory omtrent klokken otte forlod huset for at gå hjem, forekom det dem, at to mandspersoner holdt øje med dem og fulgte dem på afstand for ikke at blive bemærket.

Mathias Sandorf og hans ledsager ville have lys i sagen, og gik derfor løs på de to mistænkelige personer; men da disse mærkede det, forsvandt de om hjørnet ved kirken Sant'Antonio, ved den yderste ende af den store kanal, før det var muligt at indhente dem.

3. Huset Toronthal

Bankieren Silas Toronthals hus var på den tid anset for det rigeste i hele Triest. Chefen for huset, hvis kredit strakte sig langt ud over det østrig-ungarske kongeriges grænser, var da syv og tredive år gammel. Han og hans hustru, som var nogle år yngre end han, beboede et hotel i Acquedottogaden.

Silas Toronthal blev med rette anset for at være meget rig. Dristige og heldige børsspekulationer, omfattende forretninger med selskabet "Østrigsk Lloyd" og andre betydelige huse og store lån, hvis emission var blevet ham betroet, måtte ufejlbarligt have tilført hans kasse store summer. Han førte derfor et stort og glimrende hus.

Som Sarcany bemærkede til Zirone, var det imidlertid dog nok muligt, at Silas Toronthal kunne være kommet i en i det mindste øjeblikkelig forlegenhed, sandsynligvis hidført ved nye, alt for vovelige spekulationer, som havde rokket huset Toronthals kredit.

I den senere tid var der – i åndelig forstand i det mindste – foregået en betydelig forandring med Silas Toronthal. Han havde mistet sin tidligere selvbeherskelse, og det kunne ikke undgå en opmærksom iagttager, at han ikke længere turde se folk lige i øjnene, men kun sendte dem et halvt tilsløret sideblik. Disse symptomer var ikke engang undgået fru Toronthal, trods hendes sygelighed, flegma og fuldstændige eftergivenhed overfor sin mand, hvis forretninger hun kendte meget lidt til.

Hvis der derfor tilstødte Silas Toronthal et eller andet alvorligt uheld, ville han ingen medfølelse finde hos folk i

almindelighed. Han havde vel mange klienter både i byen og på landet, men blandt disse kun få virkelige venner.

De høje tanker, han gjorde sig om sin stilling, hans medfødte forfængelighed og den overlegne mine, han påtog sig overfor alt og alle, stødte enhver bort, som ikke netop kom til ham i forretningsanliggender. Han var desuden på en måde fremmed i byen, eftersom han var født i Ragusa i Dalmatien, hvorfra han var udvandret for omtrent femten år siden for at grundlægge sin forretning i Triest.

Således var altså huset Toronthals stilling; men uagtet Sarcany nok havde en anelse om det, kunne han dog endnu ikke med bestemthed påvise, at den rige bankiers affærer var i høj grad forviklede. Men i den offentlige mening i det mindste var hans kredit endnu ikke rokket. Da grev Sandorf havde realiseret sin kapital, havde han derfor ikke betænkt sig på at betro ham en meget betydelig sum, som altid skulle kunne udbetales med fire og tyve timers varsel.

Det lyder forbavsende, at der skulle bestå noget som helst forhold mellem et så anset bankierhus og en person som Sarcany, men det var dog tilfældet, og oprindelsen dertil lå to, tre år tilbage i tiden.

Silas Toronthal forhandlede da med regeringen i Tripolis om et ret anseligt lån. Det lykkedes Sarcany, der gav sig af med alle slags mæglerforretninger og dertil var en dygtig regnemester, at få hånd med i foretagendet, som imidlertid ikke kunne henregnes til de aldeles hæderlige. Bankieren i Triest ville derfor ikke optræde personligt i denne mislige sag, hvorfor Sarcany overtog mellemhandlerens rolle, ligesom han også senere ydede Silas Toronthal et par lignende tjenester. Han

benyttede selvfølgelig lejligheden til at skaffe sig indpas hos bankieren eller rettere sagt til at få hånd i hanke med ham og senere afpresse ham penge. Silas Toronthal var vel ikke aldeles i hans vold, eftersom der ikke forelå håndgribelige beviser, men en bankier må være meget forsigtig. Med et par ord kan man gøre ham stor skade, og Sarcany var tilstrækkeligt inde i Silas Toronthals affærer, til at denne måtte lukke munden på ham.

Og dertil medgik endog temmelig betydelige summer, som Sarcany øjeblikkelig satte over styr i simple spillehuse uden i mindste måde at bekymre sig om fremtiden. Efter at være vendt tilbage til Triest, blev han så påtrængende og fordringsfuld, at Silas Toronthal tabte tålmodigheden og rent ud nægtede ham kredit. Sarcany tog sin tilflugt til trusler, men bankieren var urokkelig og handlede heri fuldstændig rigtigt, for pengeafpresseren indså til sidst, at han var omtrent våbenløs af mangel på håndgribelige beviser.

Derfor havde Sarcany og hans ikke mindre slyngelagtige kammerat Zirone i den senere tid været fuldstændig blottede for subsistensmidler, og de ejede ikke engang så meget, at de kunne komme bort fra byen og forsøge deres lykke andetsteds. Men, som vi allerede har hørt, lod Silas Toronthal dem netop da tilstille en sidste understøttelse i håb om derved at blive Sarcany kvit for bestandig. De havde nu midler til at forlade Triest og vende tilbage til Sicilien, hvor Zirone stod i forbindelse med en frygtelig røverbande, som hjemsøgte øen. Bankieren levede nu i det glade håb, at han aldrig mere skulle gense, ja ikke engang høre tale om sin mægler fra Tripolis. Men han blev skuffet i dette som i så meget andet.

Seks dage efter at Sarcany havde modtaget de sidste to hundrede gylden fra Silas Toronthal, betrådte han atter dennes hus og forlangte så indtrængende at få ham i tale, at bankieren så sig nødsaget til at modtage ham.

Silas Toronthal sad i sit kontor; så snart Sarcany var blevet indladt, lukkede han omhyggeligt døren efter sig.

"Er De her endnu?" fo'r Silas Toronthal ud imod ham. "hvad vil De? Jeg har for sidste gang sendt Dem de penge, De behøver for at forlade Triest. De får ikke mere af mig, De må så sige og gøre, hvad De vil. Hvorfor er De ikke rejst? Jeg siger Dem forud, at jeg for fremtiden sikrer mig mod Deres påtrængenhed. – Hvad er det så, De vil?"

Sarcany tog meget koldsindigt mod denne overhaling, som ikke kom ham uventet. Under sine sidste besøg i bankierens hus var han optrådt med højrøstet uforskammethed; i dette øjeblik var han derimod ikke alene aldeles rolig, men endog alvorlig. Uopfordret tog han plads på en stol og ventede med at svare, indtil bankierens onde lune havde givet sig luft i højrøstede beskyldninger.

"Hvorfor svarer De ikke?" sagde Silas Toronthal endelig, der var gået nogle gange op og ned ad gulvet og nu også havde sat sig ned. Skønt han endnu var meget opbragt.

"Jeg venter på, at De skal blive roligere," svarede Sarcany koldsindigt, "og vil blive indtil da."

"Om jeg er rolig eller ikke, gør intet til sagen. For sidste gang spørger jeg Dem: Hvad vil De?"

"Jeg vil foreslå Dem en forretning."

"Men jeg vil hverken tale eller forhandle om forretninger med dem!" udbrød bankieren. "Vi har intet mere med hinanden at

skaffe, og De forlader Triest endnu i dag og det på øjeblikket, og kommer ikke mere tilbage."

"Jeg har også i sinde at forlade Triest," svarede Sarcany, "men jeg vil dog først betale min gæld til Dem."

"Betale? ... De? ... Er det med penge?"

"Jeg vil tilbagebetale Dem kapital og renter og desuden en del af udbyttet af ..."

Silas Toronthal trak på skulderen ad Sarcanys så uventede tilbud.

"De summer, jeg har forstrakt Dem med," svarede han, "er gået over på tabskontoen. Vi er kvit. Jeg forlanger intet af Dem og er hævet over sådanne ubetydeligheder."

"Men jeg ønsker måske ikke at være Deres skyldner."

"Og jeg ønsker måske at vedblive at være Deres kreditor."

Og hermed så Silas Toronthal og Sarcany hinanden lige i øjnene. Nu var det Sarcany, der trak på skulderen.

"Alt dette er kun tom snak," vedblev han. "Jeg siger Dem, at jeg kommer for at foreslå Dem en meget betydelig forretning."

"Som formodentlig er lige så smudsig som betydelig."

"Det ville da i alt fald ikke være første gang, De tog Deres tilflugt til mig for at underhandle ..."

"Tom snak!" svarede bankieren for at gengælde Sarcanys uforskammethed med samme mønt.

"Hør blot, jeg skal fatte mig i korthed," sagde Sarcany.

"Det gør De vel i."

"Hvis mit forslag ikke behager Dem, så taler vi ikke mere om den ting, og jeg forlader ..."

"Mit hus eller Triest?"

"Både Deres hus og Triest."

"I morgen den dag?"

"Endnu i aften."

"Tal!"

"Ser De," begyndte Sarcany, men så sig pludselig tilbage og spurgte: "Er De vis på, at ingen kan høre, hvad vi siger?"

"Det er Dem altså meget om at gøre, at vor samtale forbliver en hemmelighed?" svarede bankieren ironisk.

"Ja, fordi De og jeg vil komme til at holde højtstående personers liv i vor hånd."

"Måske De ... men ikke jeg."

"Det vil tiden vise. Jeg er nemlig kommet på sporet af en sammensværgelse, men ved endnu ikke, hvad den går ud på. Der er imidlertid sandsynlighed for, at den er til gunst for Ungarn, og at den kan komme os til nytte."

Silas Toronthal svarede kun ved i en spottende tone at sige:

"En sammensværgelse er mig til ingen nytte."

"Måske dog."

"Hvorledes da?"

"Når De angiver den."

"Nå, så forklar Dem da."

"Ser De," begyndte Sarcany, og meddelte derpå bankieren alt, hvad der var foregået på kirkegården i Triest, og hvorledes han havde afkopieret billetten og fundet modtagerens adresse. Han fortalte dernæst, at i de sidste fem dage havde Zirone og han holdt øje med, hvad der foregik, om ikke i, så dog udenfor det omtalte hus. Hver aften indfandt de samme personer sig der og altid med stor forsigtighed. Duer var atter blevet afsendt, andre var vendt tilbage dertil. De kom nord fra og fløj nordpå. En gammel tjener var tillige portner. Han åbnede kun ugerne

husets dør og holdt skarpt udkig med omgivelserne, Sarcany og hans ledsager havde endog måttet anvende en vis forsigtighed for ikke at tiltrække sig dette menneskes opmærksomhed, men frygtede desuagtet for, at de i de sidste dage havde vakt hans mistanke.

Silas Toronthal lyttede nu mere opmærksomt efter Sarcanys meddelelser. Han overvejede, hvorvidt det anførte vel kunne være sandt, han kendte sin fordums mæglers pålidelighed og hvorledes Sarcany egentlig mente, han skulle gribe ind i sagen, for at den kunne komme ham til nytte. Da Sarcany havde endt sin meddelelse og på ny forsikret, at dette drejede sig om en sammensværgelse mod staten, og at de kunne drage fordel af at være bekendt med hemmeligheden, fremkom bankieren kun med følgende spørgsmål:

"Hvor ligger det hus?"

"Det er nr. 99 i Acquedottogaden."

"Hvem tilhører det?"

"En ungarsk adelsmand."

"Hvad hedder han?"

"Grev Ladislaus Zathmar."

"Og hvem er det, som besøger ham?"

"To personer af ungarsk herkomst."

"Deres navne?"

"Den ene er lærer her i byen og hedder Stephan Bathory."

"Og den anden?"

"Det er grev Mathias Sandorf."

Det undgik ikke Sarcany, at Silas Toronthal syntes let overrasket ved at høre dette navn.

"Som De ser," fortsatte han, "er jeg fuldstændig oprigtig overfor Dem, eftersom jeg ikke betænker mig på at gøre Dem bekendt med de pågældendes navne."

"Det er alt sammen så ubestemt," svarede bankieren, der ville kende mere til sagen, før han indlod sig på den.

"Ubestemt?" gentog Sarcany.

"Ja. De har jo ikke så meget som et eneste håndgribeligt bevis."

"Se her!" og Sarcany overrakte Silas Toronthal billetten. Bankieren beså den med en vis nysgerrighed; men han forstod ikke kodesproget, og der forelå intet bevis for, at billetten havde den betydning, som Sarcany tillagde den. Sagen interesserede ham kun for så vidt, at den angik hans klient, grev Sandorf. Han imødeså nemlig ikke uden en vis uro det tilfælde, at greven forlangte sin kapital øjeblikkelig udbetalt.

"Det forekommer mig mere og mere uklart," sagde han til sidst.

"Tværtimod, det er klart som dagen," svarede Sarcany, som ikke lod sig bringe ud af fatning.

"Kan De læse, hvad der står i billetten?"

"Nej, men jeg skal nok kunne finde ud af, hvad der står i den, når det rette øjeblik kommer."

"Hvordan det?"

"Det er ikke første gang, jeg har med sligt at gøre," svarede Sarcany, "og efter grundigt at have undersøgt denne billet, er jeg kommet til den overbevisning, at den kun kan løses ved hjælp af en nøglen."

Som vi ved, havde Sarcany her ramt plet.

"Det er meget muligt, at De har ret," sagde bankieren. "Men uden nøglen er det umuligt at læse billetten."

"Det er en selvfølge."

"Og hvorledes vil De komme i besiddelse af den nøgle?"

"Det ved jeg endnu ikke," svarede Sarcany, "men De kan være overbevist om, at jeg nok skal få den."

"Virkelig! I Deres sted ville jeg ikke gøre mig så megen ulejlighed, men ganske simpelt anmelde sagen for politiet i Triest og bringe det billetten."

"Jeg skal nok anmelde det, når jeg har håndgribelige beviser i hænde," svarede Sarcany koldt. "Jeg vil først holde alle sammensværgelsens tråde i min hånd for ret at kunne have fordel af den, og jeg tilbyder at dele den med Dem. Det ville måske være endnu fordelagtigere at tage parti *for* de sammensvorne end *mod* dem."

Et sådant sprog kunne ikke forbavse Silas Toronthal, der vidste, at Sarcany var lige så slet, som han var opvakt. Men når Sarcany ikke tog i betænkning at føre et sådant sprog overfor bankieren, så var det, fordi han på sin side vidste, at Silas Toronthals samvittighed var så elastisk, at den lempede sig efter alle forhold, og at man derfor kunne foreslå ham, hvad det skulle være. Han havde desuden grund til at antage, at bankierhusets stilling var rokket, og løb an på, at Silas Toronthal måske håbede ved hjælp af sammensværgelsen atter at bringe sine affærer på fode.

Silas Toronthal spillede imidlertid også på sin side fint spil med sin fordums mægler fra Tripolis. Han var ikke langt fra at indrømme, at der virkelig forelå en begyndende sammensværgelse mod Østrig, og at Sarcany havde opdaget

hovedmændene. Men bankieren, som gerne ville se til bunds i sagen, gav endnu ikke køb, og svarede derfor temmelig ligegyldigt:

"Og når De så endelig kan tyde denne billet, forudsat at det lykkes Dem, vil det vise sig, at der kun er tale om rent private affærer, uden al betydning og derfor til ingen nytte hverken for Dem eller mig."

"Nej," udbrød Sarcany, "jeg er aldeles vis på, at det er en meget farlig sammensværgelse, og at den ledes af højtstående personer og De, Silas Toronthal, er lige så vis på det som jeg."

"Nå, hvad forlanger De da?" Bankierens spørgsmål lød denne gang klart og bestemt.

Sarcany rejste sig, så vist på bankieren og sagde i en lidt sagtere tone:

"Jeg forlanger," han lagde eftertryk på ordet, "snarest muligt under et eller andet påskud at få adgang til grev Zathmars hus for at kunne vinde hans tillid. Jeg skal da nok se mit snit og bemægtige mig nøglen. Ved hjælp af den kan jeg læse depechen og anvende den på bedste måde til fordel for os."

"For os?" gentog Silas Toronthal. "Hvorfor vil De absolut indblande mig i denne sag?"

"Fordi den vil kunne indbringe Dem betydelige summer."

"Hvorfor beholder De den da ikke for Dem selv?"

"Fordi jeg behøver Deres medvirken."

"Men så forklar Dem da."

"For at nå mit mål må jeg have tid, og for at kunne vente, behøver jeg penge. Men jeg har ingen."

"Deres kredit hos mig er udtømt, ved De nok."

"Godt. Men så åbner De mig en ny."

"Hvilken fordel skulle jeg have af det?"

"Ser De: Af de tre mænd, jeg har nævnt, er de to, grev Zathmar og professor Bathory, ubemidlede, men den tredje er umådelig rig. Han ejer store godser i Transsylvanien. Bliver han fængslet og dømt som landsforræder, tilfalder størsteparten af hans konfiskerede godser dem, som har opdaget og angivet sammensværgelsen, altså os to, Silas Toronthal."

Sarcany holdt inde, men bankieren svarede ikke straks. Han overvejede, hvad der blev forlangt af ham som indsats i spillet. Han hørte ikke til dem, som stiller sig selv blot i en sag af den natur. Den rolle overlod han til Sarcany. Hvis han besluttede at tage del i dette rænkefulde anslag, skulle han nok få bundet hænderne på Sarcany ved hjælp af en kontrakt, som gav ham ganske i hans vold, mens Silas Toronthal selv holdt sig i skyggen ... Og dog tøvede han. Han vovede jo imidlertid intet ved det. Hans navn ville ikke blive nævnt i denne hæslige sag; han høstede kun frugterne af den – store summer, som kunne bringe hans hus på fode igen ...

"Hvad er Deres svar?" spurgte Sarcany

"Jeg vil ikke," svarede Silas Toronthal, som ængstede sig, først og fremmest for sin medhjælper eller rettere sagt medskyldige.

"De afslår altså?"

"Ja ... Jeg har desuden heller ingen tro til, at Deres planer vil lykkes."

"Vogt Dem, Silas Toronthal!" udbrød Sarcany i en truende tone og uden længere at lægge skjul på, hvad han tænkte.

"Skal jeg vogte mig? Og hvorfor, om jeg må spørge?"

"For mig, der ved besked om nogle af Deres forretninger ..."

"Gå Deres vej!" svarede Silas Toronthal.

"Jeg skal nok tvinge Dem ..."

"Gå."

I samme øjeblik lød en let banken på døren. Sarcany vendte sig hurtigt om mod vinduet, mens tjeneren meldte:

"Grev Sandorf ønsker at få hr. bankieren i tale." Hvorpå han atter lukkede døren.

"Grev Sandorf?" udbrød Sarcany.

Det var Silas Toronthal højst ubehageligt, at Sarcany blev underrettet om dette besøg. Han havde tillige en forudfølelse af, at grevens uventede ankomst ville berede ham store vanskeligheder.

"Hvad vil grev Sandorf her?" spurgte Sarcany temmelig ironisk. "De står altså i forbindelse med de sammensvorne i grev Zathmars hus. Har jeg måske været så uheldig at henvende mig til en af de pågældende?"

"Bort herfra på øjeblikket!"

"Nej, Silas Toronthal. For jeg vil vide, hvorfor grev Sandorf kommer til Dem!"

Og med disse ord forsvandt Sarcany bag portieren ind til det tilstødende værelse.

Silas Toronthal ville hidkalde sine folk for at lade dem sætte Sarcany på porten. Men han betænkte sig.

"Når alt kommer til alt," mumlede han, "er det dog bedst, han hører, hvad vi taler om."

Han ringede og befalede tjeneren straks at lade grev Sandorf komme ind.

Ved sin indtrædelse hilste grev Sandorf med den ham ejendommelige kolde høflighed på Silas Toronthal og tog derpå plads i den lænestol, som tjeneren rykkede frem til ham.

"Jeg vidste ikke af, at De var i Triest, grev Sandorf! og ventede ikke Deres besøg, men det er os altid en ære at se Dem her," sagde Silas Toronthal med forekommende høflighed.

"Jeg er en af Deres mindste klienter og gør ingen forretninger, som De ved," svarede Mathias Sandorf. "Jeg kom i den hensigt at takke Dem, fordi De har tilladt mig at deponere de summer, jeg for øjeblikket havde tilovers, hos Dem."

"Jeg må gøre greven opmærksom på, at Deres penge står som kontokurant hos mig og følgelig forrentes," vedblev Silas Toronthal.

"Det ved jeg nok," svarede grev Sandorf. "Men, som sagt, det var ikke min hensigt at anbringe mine kapitaler i Deres forretning, jeg ville kun foreløbig deponere dem hos Dem."

"Som De vil, grev Sandorf!" Svarede Silas Toronthal. "Penge er imidlertid i høj pris for tiden, og det er ikke mere end billigt, at Deres gøres frugtbringende. Hele landet trues af en pengekrise, og de indenlandske forhold er meget vanskelige. Der er ingen omsætning; nogle store fallitter har allerede svækket kreditten i det hele taget; der ventes endnu flere ..."

"Men Deres hus står sikkert," sagde Mathias Sandorf, "jeg har det fra en pålidelig kilde, at De kun i meget ringe grad har følt eftervirkningerne af de store fallitter."

"Ja, heldigvis," svarede Silas Toronthal med uforstyrrelig ro. "Handelen på Adriaterhavet sikrer os desuden forretninger ad søvejen, som ikke står åbne for husene i Pesth og Wien, og krisen har kun i let grad berørt os. Vi er derfor ikke at beklage, og vi beklagede os heller ikke."

"Det glæder mig," svarede Mathias Sandorf. "men skulle De ikke kunne sige mig, om der har været tale om, at krisen har

givet anledning til politiske forviklinger i selve landet?"

Grev Sandorf fremsatte sit spørgsmål med den størst mulige ligegyldighed, men ikke desto mindre iagttog Silas Toronthal ham opmærksomt. Spørgsmålet stod måske i forbindelse med det, Sarcany havde meddelt ham.

"Jeg ved intet herom," svarede bankieren, "og jeg har ikke hørt tale om, at den østrigske regering nærer nogen frygt i så henseende. Mener greven måske, at der er grund til snart at vente en eller anden begivenhed ..."

"På ingen måde," svarede grev Sandorf, "men med hensyn til sådanne efterretninger plejer den store finansverden at være forud for publikum. Derfor spurgte jeg Dem; det står Dem naturligvis frit for at besvare mit spørgsmål eller ikke."

"Jeg har slet ikke hørt noget sådant," svarede Silas Toronthal. "Overfor en klient som Dem, grev Sandorf! ville jeg ikke anse mig forpligtet til at fortie omstændigheder, som kunne skade Deres interesser."

"Tak," svarede grev Sandorf. "Jeg antager, ligesom De, at der er intet at befrygte hverken indadtil eller udadtil. Jeg forlader derfor også snart Triest og vender tilbage til Transsylvanien, hvor jeg har vigtige forretninger at afgøre."

"Hvornår rejser De?" spurgte Silas Toronthal hurtigt.

"Om en fjorten dage i det allerseneste."

"Men De vender vel tilbage til Triest?"

"Det antager jeg ikke," svarede grev Sandorf. "Men før jeg rejser, ønsker jeg at få opgjort regnskaberne vedrørende mit slot Artenak. Det hele er meget forsømt, og min godsforvalter har sendt mig en mængde regninger, forpagtningskontrakter og skovlister, som jeg næppe får tid til at gennemse. De kender

vel ikke en regnskabsfører eller skulle kunne afse en af Deres bogholdere, som kunne bevise mig den tjeneste?"

"Det kan let lade sig gøre."

"Jeg er Dem meget forbunden."

"Hvornår ønsker De, regnskabsføreren skal komme?"

"Snarest muligt."

"Til hvem skal han henvende sig?"

"Til min ven, grev Zathmar, som bor nr. 89 i Acquedottogaden."

"Meget vel."

"Arbejdet vil medtage en halv snes dage, og når det er til ende og mine regnskaber i orden, rejser jeg til Artenak. Jeg anmoder Dem derfor om at holde de summer, jeg har deponeret hos dem, disponible."

Det gav et sæt i Silas Toronthal ved disse ord, men grev Sandorf lagde ikke mærke til hans bevægelse.

"Hvornår ønsker De disse summer udbetalt?" spurgte han.

"Den attende i næste måned."

"De skal da stå til Deres tjeneste."

Grev Sandorf tog afsked, og bankieren fulgte ham ind i forværelset.

Da Silas Toronthal kom tilbage i sit arbejdsværelse, modtog Sarcany ham med de ord:

"Inden to dage må jeg være indført som revisor i grev Zathmars hus."

"Ja, det må De," svarede Silas Toronthal.

4. Kodebeskeden

To dage senere var Sarcany indført i Ladislaus Zathmars hus. Silas Toronthal havde anbefalet ham og derved gjort sig til hans medskyldige. Byttet skulle deles ligeligt imellem dem, og Sarcany endvidere forsynes med så mange penge, som Zirone og han behøvede til deres ophold i Triest og til at bestride omkostningerne ved de foranstaltninger, det var nødvendigt at træffe. Til gengæld og som sikkerhed havde han måttet overgive bankieren depechen, som, var han overbevist om, indeholdt hemmeligheden om sammensværgelsen.

Man fristes måske til at anse Mathias Sandorf for meget uforsigtig, fordi han under sådanne omstændigheder indførte en fremmed i et hus, hvor der forhandledes sager af så stor vigtighed, og netop i det øjeblik, da opstanden var ved med at bryde læs. Grevens handlemåde var imidlertid påbudt af nødvendigheden.

For det første var det ham meget magtpåliggende at få sine private anliggender bragt i orden, forinden han kastede sig ind i det vovelige foretagende, der kunne koste ham livet eller sende ham i landflygtighed, hvis udfaldet ikke svarede til hans forventninger. Og dernæst antog han, at en fremmeds nærværelse i huset ville være det bedste middel til at afvende enhver mistanke. I de sidste dage forekom det ham nemlig, at han havde set spioner luske omkring huset i Acquedottogaden – som vi ved, blev huset virkelig iagttaget af Sarcany og Zirone – og han begyndte at frygte for, at politiet i Triest holdt øje med ham og hans venner. En fremmed persons nærværelse kunne ikke medføre nogen fare hverken for grev Zathmar eller hans

gæster, nu da kodekorrespondancen mellem Triest og byerne i Ungarn var ophørt, og alle de papirer, som angik den påtænkte bevægelse, tilintetgjort. Der var ikke mere noget skriftligt bevis for sammensværgelsen. Alle forberedelserne var truffet. Når det afgørende øjeblik kom, behøvede grev Sandorf kun at give det aftalte tegn. Skulle regeringen have fået mindste nys om sagen, ville en fremmed funktionærs nærværelse i huset netop tjene til at afvende enhver mistanke.

Grev Sandorfs tanke var rigtig, og forsigtighedsforanstaltningen ville have været udmærket, hvis ikke Sarcany havde været funktionæren, og Silas Toronthal hans kautionist.

Sarcany var en mester i forstillelseskunsten, og hans hele personlighed, det åbne og ærlige ansigt og hans ligefremme optræden kom ham her til stor nytte. Grev Sandorf og begge hans venner måtte gå i fælden, og det gjorde de også. Den nye bogholder var meget flittig, forekommende og tjenesteivrig og vel bevandret i regnskabsførelse. Der var for øvrigt intet, som kunne bringe ham på den tanke, hvis han ikke allerede havde haft den, at han befandt sig sammen med hovedmændene for en sammensværgelse, som skulle rejse ungarerne til opstand mod Østrig. Når Mathias Sandorf, Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar var sammen, bevægede samtalen sig udelukkende på videnskabens eller kunstens område. Der fandt ikke længere nogen hemmelig brevveksling sted, heller ikke lønlige besøg i huset. Men Sarcany vidste besked og tvivlede ikke om, at det belejlige øjeblik, han ventede på, ikke ville udeblive.

Da Sarcany skaffede sig adgang til Ladislaus Zathmars hus, havde han kun det mål for øje at bemægtige sig nøglen, som brugtes til at læse kodedepecherne. Men nu, da der ikke ankom flere sådanne depecher, opstod den tanke hos ham, at man måske havde været så forsigtig at tilintetgøre nøglen, og det foruroligede ham en del, da hele hans plan var beregnet på at kunne komme til at tyde den billet, som brevduen havde overbragt, efter at den var blevet afskrevet af Sarcany.

Mens han arbejdede på at bringe orden i Mathias Sandorfs regnskaber, benyttede han tillige lejligheden til at se, iagttage og udspejde alt omkring sig. Adgangen til arbejdsværelset, hvor Ladislaus Zathmar modtog sine venner, var ham ikke forment, han arbejdede endog ofte ganske alene derinde. Og da havde hans øjne og fingre andet at bestille end at tælle sammen og skrive tal. Så rodede han omkring mellem papirerne og åbnede skufferne ved hjælp af dirke, som Zirone, der var meget dreven i den slags arbejde, selv havde fremstillet. Men han vogtede sig vel for at blive set af Borik, som lod til slet ikke at synes om ham.

I de første fem dage var Sarcanys søgen aldeles frugtesløs, og det syntes næsten, som om hans forbryderiske forehavende ikke skulle lykkes; for hvis der virkelig forelå en sammensværgelse, og det betvivlede han ikke, kunne den bryde løs, hvad dag det skulle være, før han endnu havde opdaget eller rettere sagt angivet den.

"Men hellere end at gå glip af fordelene ved en angivelse, selv om vi ikke kan fremlægge beviser," sagde Zirone til ham, "må vi anmelde sagen for politiet og aflevere billetten."

"Det vil jeg også gøre, hvis det er nødvendigt," svarede Sarcany.

Han måtte naturligvis meddele Silas Toronthal udfaldet af sin eftersøgning og havde megen møje med at dæmpe bankierens uro.

Tilfældet, som havde ladet kodemeddelelsen falde i hænderne på ham, hjalp ham nu også til at tyde den.

Det var netop den sidste maj, og klokken var omtrent fire. En time senere plejede Sarcany at forlade grev Zathmars hus. Han ærgrede sig over endnu ikke at være rykket sit mål nærmere end på den første dag, så meget desto mere, som det arbejde, grev Sandorf havde overdraget ham, snart ville være tilendebragt. Når dette hverv var fuldført, ville han naturligvis få sit arbejde betalt og dertil tak, men tillige også sin afsked, og således være berøvet et påskud til at vedblive sine besøg i grev Zathmars bolig.

I det øjeblik havde Ladislaus Zathmar og begge hans venner forladt huset, og der var ingen andre hjemme end Borik, som var beskæftiget i et værelse i stueetagen. Sarcany havde altså fuld bevægelsesfrihed og besluttede derfor at skaffe sig adgang til grev Zathmars værelse – hvilket han endnu ikke havde kunnet opnå – og undersøge det på det nøjeste.

Døren var lukket og låst, men Sarcany benyttede sin dirk, og det lykkedes ham at komme ind.

Mellem de to fag vinduer ud til gaden stod en sekretær, hvis antikke form ville have sat en beundrer af gamle møbler i henrykkelse; men klappen var lukket, og han kunne derfor ikke se, hvad skufferne indeholdt.

Ved hjælp af sin dirk fik han imidlertid snart klappen lukket op uden derfor at beskadige låsen.

I den fjerde skuffe, som han undersøgte, fandt han under nogle ham uvedkommende papirer en slags kort, som var gennemhullet på flere steder. Han blev straks opmærksom på dette.

"Der har vi nøglen," tænkte han.

Og det forholdt sig rigtigt.

Han tænkte først på at bemægtige sig den, men opgav det atter, fordi det måske kunne vække grev Zathmars mistanke, hvis han lagde mærke til, at nøglen var forsvundet.

"Ja, så må jeg tage en kopi af nøglen, ligesom jeg gjorde med brevet, og så kan Toronthal og jeg læse det i ro og mag."

Nøglen bestod af et ganske almindeligt stykke kraftigt papir, omtrent fem centimeter på hver led. Denne firkant var atter delt i mindre firkanter, og af disse var enkelte skåret ud.

I løbet af et par minutter havde Sarcany taget en nøjagtig kopi, som han med lethed kunne overføre på et stykke pap, og nu var han vis på, at han ville kunne læse kopien af billetten, som var i Silas Toronthals besiddelse. Han lagde derfor nøglen tilbage på dens plads under papirerne og forlod hastigt værelset og huset for at vende tilbage til sit hotel.

Et kvarter senere trådte han med en triumferende mine ind til Zirone i deres fælles værelse, hvor han øjeblikkelig gav sig til at klippe et tyndt stykke pap ud efter den medbragte kopi af nøglen.

Næste dag klokken otte om morgenen indfandt Sarcany sig i bankierens hus og blev straks indladt i Silas Toronthals arbejdsværelse.

"Her er nøglen," sagde Sarcany og overrakte bankieren det udskårne stykke pap.

Silas Toronthal tog det, beså det og vendte og drejede det mellem sine fingre, men gav ved en rysten med hovedet til kende, at han ikke delte Sarcanys tillid.

"Lad os i det mindste forsøge," sagde Sarcany.

"Ja, lad os det."

Og Silas Toronthal tog afskriften af brevet frem af en skuffe i sit skrivebord og lagte den på bordet.

Sarcany greb nøglen, og forsøget begyndte.

Resultatet var højst utilfredsstillende. Til Silas Toronthals og Sarcanys store forbavselse var de ord, der fremkom, aldeles meningsløse. Der stod nemlig:

```
hazrxdehgi
gnæhfausnr
agnurofess
```

Sarcany kunne ikke skjule sin harme over denne skuffelse. Bankieren rystede blot på hovedet og bemærkede lidt ironisk:

"Det var måske ikke den nøgle, de sammensvorne benyttede ved brevvekslingen."

Sarcany fo'r op som en rasende og gav sig hurtigt i kast med den næste række. Men de fremkomne ord var atter meningsløse:

```
amigistekl
ofresjerts
eirtarfsev
```

Med en drøj ed kastede Sarcany nøglen hen ad bordet.

Silas Toronthal derimod bevarede mærkværdigt nok hele sin koldblodighed. Han grundede tankefuldt over de fremkomne ord.

"Gid fanden havde alle nøgler og dem, der bruger dem!" udbrød Sarcany og rejste sig fra stolen.

"Sæt Dem kun ned igen," sagde Silas Toronthal.

"Skal jeg sætte mig?"

"Ja, og bliv blot ved."

Sarcany kastede et blik på Silas Toronthal, satte sig på ny og anbragte aldeles mekanisk nøglen over de sidste seks ord.

Der fremkom nu:

```
igmoslangi
setsrøfted
aapetdereb
```

Men disse ord var lige så meningsløse som de foregående.

Sarcany, som var over al beskrivelse opbragt, havde grebet det blad papir, hvorpå de besynderlige ord, som fremkom ved brugen af nøglen, var blevet nedskrevet, og ville rive det i stykker.

Silas Toronthal holdt hans hånd tilbage.

"Vær dog rolig," sagde han.

"Å, hvad skal vi med den uforståelige logogrif?" udbrød Sarcany.

"Nedskriv blot alle ordene i sammenhæng," svarede bankieren roligt.

"Hvorfor det?"

"Blot for at se."

Sarcany skrev, og resultatet blev nedenstående række bogstaver:

```
hazrxdehgignæhfausnragnurofessamigiste
klofresjertseirtarfsevigmoslangisetsrø
ftedaapetdereb
```

Sarcany havde næppe nedskrevet disse bogstaver, før Silas Toronthal rev ham papiret ud af hånden og læste det med et lydeligt udråb af overraskelse. Nu var det ham, som ikke kunne bevare sin koldblodighed, og Sarcany var nær ved at tro, at bankieren var gået fra forstanden.

"Men så læs dog," udbrød Silas Toronthal og rakte Sarcany papiret. "læs!"

"Læse det der?"

"Men kan De da ikke se, at de sammensvorne har skrevet sætningen baglæns, før de omsatte den ved hjælp af nøglen?"

Sarcany tog papiret, og ved at læse sætningen baglæns fik han følgende resultat:

> "Beredte. På det første signal, som gives fra Triest, rejser folket sig i masse for Ungarns uafhængighed. Xrzah."

"Men hvad betyder de fem sidste bogstaver?" spurgte han.

"Det er en aftalt underskrift," svarede Silas Toronthal.

"Ja, nu har vi dem altså."

"Men politiet har dem ikke."

"Det bliver min sag."

"De vil da holde det hele strengt hemmeligt?"

"Det skal jeg nok sørge for," svarede Sarcany. "Guvernøren i Triest er den eneste, der får at vide, hvem de to brave

fædrelandsvenner er, der har kvalt en sammensværgelse mod Østrig i fødslen."

Uslingens ord og gestus vidnede kun alt for tydeligt om, at han havde talt ironisk.

"Så behøver jeg altså ikke mere at tage mig af den sag?" spurgte bankieren koldt.

"Aldeles ikke," svarede Sarcany, "uden for at hæve deres del af udbyttet."

"Hvornår da?"

"Når de tre hoveder er faldet, som hver især ville indbringe os over en million."

Hermed gik Silas Toronthal og Sarcany hver sin vej. Der var ingen tid at spilde, hvis de ville drage fordel af den hemmelighed, de ved et tilfælde havde lært at kende, og angive ophavsmændene, forinden sammensværgelsen brød løs.

Sarcany gik imidlertid, som han plejede, hen til grev Zathmars hus og fortsatte sit revisionsarbejde, som nu snart var tilendebragt. Grev Sandorf havde endog takket ham for hans udviste flid og underrettet ham om, at han om en uges tid ikke længere ville have brug for hans hjælp.

Sarcany anså dette som et tydeligt tegn på, at til den tid ville de vigtigste stæder i Ungarn modtage det aftalte signal fra Triest.

Uden nogensinde at give anledning til mistanke vedblev han omhyggeligt at iagttage alt, hvad der foregik i grev Zathmars hus. Han anstillede sig så begejstret for frisindede ideer, lagde så lidt skjul på den uvilje, han foregav at nære mod den tyske race og spillede i det hele taget sin rolle så godt, at grev Sandorf tænkte på at tage ham i sin tjeneste, når opstanden havde gjort

Ungarn til et frit land. Om det så var Borik, så havde han opgivet den fordom, han i begyndelsen nærede mod den unge mand.

Sarcany havde altså næsten nået sit mål.

Grev Sandorf og hans venner var blevet enige om, at de den ottende juni ville give det aftalte tegn til opstanden. Men da dagen kom, var angivelsen allerede gjort, og klokken otte om aftenen trængte politiet i Triest pludselig ind i grev Zathmars hus. Det ville have været umuligt at gøre modstand, og grev Sandorf, Ladislaus Zathmar og professor Bathory, ja endog Sarcany, som for resten ingen indvendinger gjorde, blev arresteret tillige med Borik, uden at nogen havde ringeste anelse om deres fængsling.

5. Før, under og efter domfældelsen

Ved traktaten af 1815 blev halvøen Istrien indlemmet i kongeriget Østrig-Ungarn, men med hensyn til sprog og sæder er især det vestlige kystland endnu fremdeles næsten italiensk, og det tyske element har stor vanskelighed ved at trænge igennem.

Halvøens vigtigste byer er Capo d'Istria og Pirano, hvor befolkningen næsten udelukkende beskæftiger sig med arbejde i salinerne; desuden Parenzo, Rovigno og Pola med herlige ruiner fra den romerske oldtid. Men ingen af disse byer kan med rette kaldes Istriens hovedstad. Dette navn tilkommer kun Pisino, som er beliggende omtrent midt på halvøen, og til denne by førtes også fangerne, uden at de anede, hvorhen man bragte dem.

Udenfor grev Zathmars hus holdt en lukket vogn. De fire fanger steg straks ind tillige med to østrigske gendarmer. Under hele rejsen ville de altså ikke kunne komme til at veksle et eneste ord eller træffe nogen som helst aftale med hinanden, før de stilledes for deres dommere.

Tolv ridende gendarmer, kommanderede af en løjtnant, omringede vognen, som hurtigt forlod byen. Borik blev hensat i cellefængslet i Triest.

Grev Sandorf og hans venner søgte forgæves at regne ud, hvorhen man førte dem, for det var om natten og meget mørkt, og skinnet fra vognens lygter oplyste kun de nærmeste omgivelser langs vejen. De kørte desuden meget hurtigt. Mathias Sandorf, Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar sad tavse og ubevægelige, hver i sit hjørne af vognen. Sarcany

gjorde heller intet forsøg på at bryde tavsheden hverken ved at protestere mod sin fængsling eller spørge om årsagen til den.

Da de var kommet uden for Triest, drejede vognen pludselig af ned mod kysten, og trods vognens rullen og våbnenes klirren kunne grev Sandorf høre den fjerne brusen af bølgerne, som brød sig mod klipperne på kysten. Et øjeblik sås skinnet af nogle lys, men de forsvandt straks igen. Det var den lille flække Muggia, som de kørte igennem uden at standse. Derefter forekom det grev Sandorf, som om de atter befandt sig på vejen til det indre af landet.

Klokken elleve om aftenen gjordes der holdt for at skifte heste. Derpå satte toget sig atter i bevægelse. Det var meget mørkt, og himlen var dækket med tunge skyer, som piskedes frem af en heftig scirocco. Uagtet vognvinduerne af og til blev åbnet for at skaffe frisk luft – for i Istrien er i juni måned nætterne varme – var det umuligt at skelne noget af omgivelserne, end ikke de allernærmeste. Hvor opmærksomt grev Sandorf, Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory end iagttog de mindste tilfældigheder undervejs, kunne de dog ikke opdage, i hvilken retning de kørte.

Man ønskede sandsynligvis at holde sagen aldeles hemmelig og ikke gøre publikum bekendt med, hvor forhøret skulle holdes.

Henimod klokken to om morgenen skiftedes atter heste, men ligesom første gang varede opholdet ikke mere end fem minutter

Det forekom grev Sandorf, at han så nogle bygninger langs vejen, formodentlig de yderste huse i en forstad.

Det var Buje, som ligger nogle mil syd for Muggia.

Så snart der var spændt for, hviskede løjtnanten et par ord til postillonen, og vognen rullede hurtigt videre.

Henimod klokken halv fire begyndte det at dages. En time senere ville fangerne af solens stilling på himlen have kunnet slutte sig til, om de kørte nord- eller sydpå, men netop da lukkede gendarmerne skodderne for vinduerne, og der blev aldeles mørkt i vognen.

Hverken grev Sandorf eller hans venner gjorde mindste indvending. Det ville have været til ingen nytte. Det var derfor bedre at væbne sig med tålmodighed og vente.

En times tid eller to senere – det var umuligt nøjagtigt at angive tiden – holdt vognen for sidste gang og skiftede hurtigt heste i flækken Visinada.

Fra det øjeblik af kunne fangerne ikke iagttage det ringeste uden det, at vejen var meget besværlig. Ved råb og smæld med pisken opmuntrede postillonen uafladeligt hestene, hvis hove gav genlyd på den hårde og stenede klippevej. Et par gange hørte fangerne tonerne af en fløjte. Det var hyrdedrengene, som spillede deres ejendommelige melodier, mens de vogtede deres sorte geder. Men heller ikke heraf kunne fangerne få nogen klar forestilling om, hvor de befandt sig.

Klokken kunne vel omtrent være ni om morgenen, da vognens bevægelser på en gang forandredes. Det gik nu hurtigt nedad, efter at man havde nået højdepunktet på vejen. Hurtigheden var så betydelig, at postillonen flere gange måtte anlægge hæmskoen, for at vognen ikke skulle vælte.

Vejen skrånede stærkt ned mod Pisino, som imidlertid ligger højt over havet, skønt det i forhold til de omgivende højder ser

ud, som om den lå i en dal. Længe før man når byen, ser man dens klokketårn rage op over de malerisk beliggende huse.

Pisino er hovedstaden i et distrikt, som tæller hen ved femogtyve tusinde indbyggere. Som følge af byens beliggenhed omtrent midt på den trekantede halvø, strømmer morlaker, slaver, ja endog sigøjnere til fra alle kanter, og Pisino bliver da, især i markedstiden, midtpunktet for en temmelig betydelig handel.

Istriens hovedstad er en gammel by og har bevaret sit middelalderlige præg. Dette træder især frem i fæstningen, som behersker nogle i en senere tid opførte bygninger, der er taget i brug af byens besætning og den østrigske regerings kontorer.

Efter en rejse på omtrent femten timer holdt vognen endelig stille i fæstningens gård. Det var den 9. juni henimod klokken ti om formiddagen. Grev Sandorf, hans to ledsagere og Sarcany fik befaling til at stige ud. Kort efter befandt de sig indespærrede hver i sin celle. En trappe på omtrent halvtreds trin førte derop.

Det var altså streng afspærring.

Mathias Sandorf, Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory grundede forgæves på, hvorledes sammensværgelsen vel var blevet opdaget. Om ved et tilfælde eller ved forræderi? Men hvem var da forræderen? Ingen havde været indviet i hemmeligheden, og ikke et eneste brev var nogensinde faldet i hænderne på en spion. Alle dokumenterne var tilintetgjort. Man kunne gennemsøge hele huset i Acquedottogaden uden at finde en eneste mistænkelig linje. Og således var det også gået. Politiets embedsmænd havde ikke fundet andet end nøglen,

søm grev Zathmar ikke ville tilintetgøre, fordi han måske kunne få brug for den. Men til al ulykke blev denne nøgle netop et bevis mod de sammensvorne, da dens tilstedeværelse ikke kunne forklares på anden måde end som hjælp ved en hemmelig brevveksling.

Derfor afhang alt – men det vidste fangerne endnu ikke – af kopien af billetten, som Sarcany i forståelse med Silas Toronthal havde overgivet til guvernøren i Triest, efter først at have omsat indholdet i et tydeligt sprog. Men det var ulykkeligvis tilstrækkeligt til at begrunde en anklage på sammensværgelse mod statens sikkerhed. Mere behøvedes ikke for at stille grev Sandorf og hans venner for en slags krigsret, som ville gå frem på militær vis.

Forræderen var dog ikke langt borte. Han lod sig imidlertid uden indvending fængsle og dømme – rigtig nok med det forbehold senere at blive frikendt – og afvendte derved enhver mistanke. Det var den rolle, som var Sarcany forbeholdt, og han spillede den med sin sædvanlige sikkerhed.

Grev Sandorf, der var ført bag lyset af skurken – og det ville vist enhver være blevet – havde desuden besluttet at gøre, hvad der stod i hans magt for at få Sarcany frikendt. Han mente, det let kunne lade sig bevise, at Sarcany aldrig havde taget del i sammensværgelsen, at han ikke var andet end en regnskabsfører, som for nylig var blevet indført i Ladislaus Zathmars hus, og at han kun havde opgjort grevens private regnskaber, som slet ikke stod i forbindelse med sammensværgelsen. Før at få det unge menneske frikendt ville han, om fornødent, henvise til bankieren Silas Toronthals vidnesbyrd. Han tvivlede ikke om, at Sarcany ville blive kendt

uskyldig såvel i hovedforbrydelsen som i medvidenhed i samme, hvis det i det hele taget lykkedes at begrunde en anklage, hvilket han endnu betvivlede.

Når alt kom til alt havde den østrigske regering ingen andre oplysninger øm sammensværgelsen, end at den havde bemægtiget sig de tre hovedmænd i Triest. Den kendte aldeles intet til deres tilhængere i Ungarn og Transsylvanien. Der forelå intet bevis på disses medskyldighed, og Mathias Sandorf, Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory havde i så henseende intet at frygte.

Selv var de bestemt på at nægte alt, medmindre der blev dem forelagt et håndgribeligt bevis for sammensværgelsen. I det tilfælde ville de ofre deres liv. Med tiden ville andre genoptage den afbrudte bevægelse, og frihedens sag få nye forkæmpere. Blev de overbevist, ville de åbenlyst tilstå, hvad de havde håbet, og hvilket mål de stræbte efter. Målet ville nok engang blive nået. De ville end ikke forsøge på at forsvare sig. De havde tabt spillet, og ville bøde for dette med deres liv.

Grev Sandorf og begge hans venner sluttede med urette, at politiet kun havde formået at udrette meget lidt i denne sag. Intetsteds havde det fundet noget spor af sammensværgelsen. Derfor var de tre hovedmænds arrestation i Triest foregået med så stor hemmelighedsfuldhed, og regeringen havde ladet dem føre til fæstningen i Pisino, for at sagen ikke skulle blive bekendt, forinden det endelige resultat af undersøgelserne forelå, da man håbede, at en eller anden tilfældig omstændighed skulle skaffe oplysning om, hvem der havde skrevet kodebrevet til Triest, og hvorfra den var kommet.

Heri blev man imidlertid skuffet. Det aftalte tegn hverken var eller blev givet. Bevægelsen var standset, i det mindste foreløbig. Regeringen måtte nøjes med at sætte grev Sandorf og hans medskyldige under anklage for højforræderi.

Til disse undersøgelser var der medgået nogle dage, og de egentlige forhør tog først deres begyndelse den tyvende juni. De anklagede blev ikke engang konfronterede. De mødtes først, da de stod for skranken.

Regeringen havde nedsat en krigsret til at dømme de tre hovedmænd for sammensværgelsen i Triest. Som bekendt er en sådan rettergang meget hurtig såvel med hensyn til forhør som til udførelse af dommen.

Dette var også tilfældet ved denne lejlighed.

Den femogtyvende juni trådte krigsretten sammen i fæstningen i Pisino, og samme dag stilledes de anklagede for den militære domstol.

Forhandlingerne var hverken langvarige eller bevægede. Alt gik sin rolige gang.

Krigsretten trådte sammen klokken ni om formiddagen. Grev Sandorf, grev Zathmar, professor Stephan Bathory og Sarcany mødtes her første gang siden deres fængsling. Da grev Sandorf og hans to venner mødtes på de anklagedes bænk, hilste de hinanden med et hjerteligt håndtryk og viste herved, at de endnu var besjælet af de samme følelser. Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory gjorde tegn til grev Sandorf, at de overdrog ham at tale deres sag, for ingen af dem ville have en defensor. De bifaldt alt, hvad grev Sandorf hidtil havde gjort, og overlod til ham, hvad der fremdeles skulle siges til dommerne.

Handlingen var offentlig for så vidt, at dørene til retssalen stod åbne. Der var dog kun få tilhørere til stede, da sagen ikke var bekendt udenfor fæstningen. Der var vel i det højeste en snes mennesker, som hørte med til fæstningens besætning.

Man konstaterede først de anklagedes identitet. Umiddelbart herefter spurgte grev Sandorf rettens præses, hvorhen man havde ført ham og hans to venner for at dømme dem; men hans spørgsmål blev ikke besvaret.

Sarcanys identitet blev ligeledes konstateret, men han ytrede endnu intet, som kunne bidrage til at stille ham udenfor sagen.

Derpå forelagde man de anklagede kopien af billetten, som forræderisk var blevet overgivet i politiets hænder.

Da auditøren spurgte dem, om de tilstod at have modtaget originalen til den fremlagte kopi, svarede de, at det tilkom anklageren at bevise det.

Man fremkom da med nøglen, som var blevet fundet i grev Zathmars værelse.

Grev Sandorf og begge hans ledsagere måtte indrømme, at nøglen havde været i deres besiddelse. De forsøgte heller ikke at benægte det, for beviset var alt for håndgribeligt. Når man ved hjælp af nøglen kunne læse kodebrevet, så måtte de anklagede upåtvivlelig have modtaget den.

De erfarede nu, hvorledes sammensværgelsen var blevet opdaget, og hvorpå anklagen var begrundet.

Fra det øjeblik af fulgte spørgsmål og svar klart og tydeligt på hinanden.

Da benægtelse var umulig, talte grev Sandorf i sit eget og sine venners navn. De havde forberedt en opstand, som skulle hidføre Ungarns adskillelse fra Østrig og en derpå følgende

genoprettelse af det fordums magyariske kongerige. Hvis de ikke var blevet arresteret, ville opstanden kort efter være brudt ud, og Ungarn have genvundet sin uafhængighed. Mathias Sandorf angav sig selv som hovedanfører for sammensværgelsen og ville kun tildele sine medanklagede en underordnet rolle. Men de protesterede og påstod, at efter at have haft den ære at være hans medskyldige, ville de nu også have den ære at dele hans skæbne.

Retsforhandlingen måtte nu snart være til ende. Da auditøren udspurgte dem om deres forbindelser udadtil, nægtede de desuden at svare. Der fremkom ikke og måtte heller ikke fremkomme et eneste navn.

"De har vore tre hoveder," nøjedes grev Sandorf med at svare, "det må være Dem nok."

Kun tre hoveder, fordi grev Sandorf bestræbte sig for at få Sarcany frifundet, da han jo kun havde arbejdet som regnskabsfører i grev Zathmars hus og var blevet dem anbefalet af bankieren Silas Toronthal.

Sarcany kunne kun bekræfte grev Sandorfs udtalelser. Han kendte intet til sammensværgelsen og var blevet meget forbavset over at høre, at der i det stille hus i Acquedottogaden lagdes planer til et oprør mod staten. Når han ikke havde protesteret mod at blive fængslet, så var det, fordi han ikke engang vidste, hvad der var tale om.

Hverken grev Sandorf eller han selv havde vanskeligt ved at godtgøre dette, og krigsretten havde sandsynligvis sin egen mening i så henseende. Anklagen mod Sarcany blev derfor kort efter taget tilbage.

Henimod klokken to om eftermiddagen var retsforhandlingerne angående denne sag til ende, og man gik straks over til at afsige dommen.

Grev Mathias Sandorf, grev Ladislaus Zathmar og professor Stephan Bathory blev som skyldige i højforræderi dømt til at bøde med livet.

De domfældte skulle skydes i fæstningens gård, og dommen fuldbyrdes inden otte og fyrre timers forløb.

Sarcany blev frifundet, men skulle forblive i arrest, indtil der optoges en ny fortegnelse over fangerne, efter at dommen var fuldbyrdet.

De tre anklagede dømtes tillige til at have deres ejendom forbrudt.

Derpå blev der givet befaling til at føre grev Sandorf, Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory tilbage til deres fængsel.

Sarcany blev hensat i en celle langt nede i en gang, som løb rundt i tårnets øverste etage. Grev Sandorf og hans venner indespærrede man i de sidste timer, de havde tilbage at leve i, i en temmelig rummelig celle, som befandt sig i samme etage, netop i det yderste punkt af den store akse i den ellipse, som gangen beskrev. De domfældte fik lov at forblive sammen indtil det sidste.

Efter at de var blevet alene, var det dem både en trøst og en glæde at give deres følelser luft. Så længe de stod for krigsretten, pålagde de sig tvang, men her, hvor der ingen vidner var til stede, omfavnede de hinanden hjerteligt.

"Jeg er skyld i jeres død," sagde grev Sandorf, "men desuagtet beder jeg jer ikke om tilgivelse, for det gjaldt Ungarns frihed, og

vi kæmpede for en retfærdig sag. Det var vor pligt at forsvare den, og en ære for os, at ofre den vort liv."

"Vi har intet at tilgive dig, Mathias," svarede Stephan Bathory. "Vi er dig tværtimod taknemmelige, fordi du lod os tage del i den gerning, som har været dit livs opgave ..."

"Og vi følger dig i døden," tilføjede grev Zathmar.

I den korte tavshed, som påfulgte, gled deres blikke hen over den mørke celle, hvor de skulle tilbringe de sidste timer af deres liv. Rummet blev kun sparsomt oplyst af et lille vindue, som var anbragt i fængselsmuren, fire, fem fod fra gulvet. Af møbler fandtes kun tre jernsenge, nogle stole, et bord og et par hylde med forskelligt husgeråd.

Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory sad hensunkne i tanker; grev Sandorf derimod gik frem i tilbage i cellen.

Ladislaus Zathmar stod ene i verden, uden nogen anden til at begræde sin død end hans gamle tjener Borik.

Med Stephan Bathory var det anderledes, idet han efterlod sig hustru og søn, som måske ville sørge sig til døde over hans skæbne. Og hvorledes skulle det gå dem, hvis de overlevede ham? Hvilken fremtid ventede vel den stakkels, ubemidlede enke og hendes næppe otteårige søn?

Grev Sandorf gennemgik i tankerne hele sit liv. Han dvælede ved mindet om sin afdøde hustru; han tænkte på sin datter, en lille pige på to år, som blev opdraget hos hans godsforvalter, på sine venner, som han havde ført deres undergang i møde. Han overvejede, om han virkelig havde handlet ret eller måske overskredet, hvad pligten for fædrelandet fordrede, siden straffen traf ikke alene ham, men også andre, brødefri væsner.

"Nej! ... Nej!" udbrød han flere gange. "Jeg har kun gjort min pligt. Sit fædreland skylder man alt!"

Omtrent klokken fem bragte en fangevogter de domfældte deres middagsmad, som han satte på bordet, hvorpå han forlod cellen uden at have sagt et eneste ord. Mathias Sandorf ville gerne vide navnet på den fæstning, hvor han var indespærret, men fangevogteren havde sandsynligvis streng instruks til ikke at besvare dette spørgsmål.

Fangerne nød kun lidt af den middagsmad, som bragtes dem. De tilbragte resten af dagen med samtale om forskellige emner og udtalte deres håb om, at den mislykkede opstand med tiden måtte blive efterfulgt af et nyt, lykkeligere forsøg. Flere gange kom de tilbage til de forskellige tildragelser i denne sag.

"Nu ved vi," sagde Ladislaus Zathmar, "hvorfor vi blev fængslet, og at politiet fik alt at vide af brevet ..."

"Ja," svarede grev Sandorf, "men hvem har først haft fat i det brev, som var en af de sidste, vi modtog, og hvem har taget en afskrift af det?"

"Og hvorledes har nogen kunnet læse det uden at have nøglen?" tilføjede Stephan Bathory.

"En eller anden må have tilvendt sig nøglen om end kun for et øjeblik," svarede grev Sandorf.

"Men hvem skulle have stjålet den?" spurgte Ladislaus Zathmar. "Den dag, vi blev fængslet, lå den endnu i skuffen i mit skrivebord; det var jo der, politiet fandt den."

Det var virkelig uforklarligt. Man kunne godt tænke sig, at brevet var blevet fundet under brevduens vinge og derpå afkopieret, forinden den atter sendtes til sit bestemmelsessted,

og at man endelig også havde opdaget dette. Men det var aldeles ubegribeligt, at nogen havde kunnet læse kodebrevet uden hjælp af nøglen.

"Men vi ved jo, at den er blevet læst," vedblev grev Sandorf, "og det har ikke kunnet lade sig gøre uden hjælp af nøglen. Det er det brev, der har bragt politiet på spor af sammensværgelsen, og på den er hele anklagen begrundet."

"Det er jo egentlig lige meget," svarede Stephan Bathory.

"På ingen måde!" udbrød grev Sandorf. "Vi er måske blevet forrådt, og vi bør vide, hvem ..."

Han tav pludselig. Det faldt ham i det øjeblik ind, at det kunne være Sarcany, men han trængte straks den tanke tilbage og ville ikke engang udtale den for sine to venner.

Samtalen fortsattes imidlertid indtil langt ud på natten.

Fangevogterens indtræden vækkede dem næste morgen. Om fire og tyve timer skulle dommen eksekveres.

Stephan Bathory spurgte fangevogteren, om han kunne få lov til at tage afsked med sin familie.

Fangevogteren havde ikke modtaget nogen befaling i så henseende, men han anså det ikke for sandsynligt, at regeringen ville yde de domfældte denne sidste trøst, eftersom hele sagen var blevet holdt hemmelig, lige indtil dommen skulle afsiges, og endog navnet på den fæstning, hvori de sad fanget, ikke var blevet nævnt.

"Kan vi i det mindste skrive og være sikre på, at vore breve kommer til deres bestemmelsessted?" spurgte grev Sandorf.

"Jeg skal bringe Dem papir, blæk og penne," svarede fangevogteren, "og jeg lover Dem at overgive Deres breve i guvernørens egne hænder."

"Tak, min ven," svarede grev Sandorf, "fordi du vil hjælpe os så godt, du kan. Vi ville gene bevise dig vor taknemmelighed ved ..."

"Deres venlige ord er mig nok," svarede fangevogteren, som var synligt bevæget.

Han bragte dem også kort efter det lovede skrivemateriale, og de dødsdømte tilbragte en del af dagen med at nedskrive deres sidste vilje og tage afsked; grev Sandorf med sin snart fader- og moderløse datter, Stephan Bathory med sin hustru og søn, og Ladislaus Zathmar med sin gamle, trofaste tjener Borik.

Men skønt deres tanker var således optaget, lyttede de dog opmærksomt efter enhver støj i korridoren i håb om at se en af deres kære træde ind i cellen for at sige dem det sidste farvel. Det ville have været en trøst, men måske var det alligevel bedst, at den ubønhørlige instruks forhindrede dette hjerteskærende optrin.

Døren forblev lukket. Uden tvivl anede hverken fru Bathory eller hendes søn, eller godsforvalter Lendek, som grev Sandorf havde betroet omsorgen for sin lille datter, hvorhen fangerne var blevet ført, lige så lidt som den dom, der var blevet fældet over dem. De dødsdømte fik dem derfor heller ikke at se forinden dommens fuldbyrdelse.

Borik blev stadig holdt fanget i Triest.

Mens Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar tilbragte den største del af dagen med i tankerne at gennemleve fortiden, syntes Mathias Sandorf udelukkende at beskæftige sig med at finde ud af, hvem der vel havde forrådt dem.

Mens derfor hans venner skrev eller talte sammen indbyrdes, gik han uroligt rundt i cellen som et vildt dyr i sit bur.

Og mens han således gik rundt langs med cellens vægge, fik han ved et ejendommeligt fænomen, som imidlertid lader sig forklare ved akustikkens love, oplysning om den hemmelighed, som han ellers troede, han aldrig ville at lære at kende.

Allerede flere gange var grev Sandorf standset i det hjørne, hvor skillevæggen stødte sammen med den ydre mur ud til gangen, som førte til de forskellige celler i denne etage. I dette hjørne forekom det ham, at han hørte en fjern, uforståelig mumlen. I begyndelsen tog han ikke sig ikke af det, indtil pludselig hans opmærksomhed blev vakt ved, at han hørte sit eget navn blive nævnt.

Ved et akustisk fænomen, som er ejendommeligt for elliptiske hvælvinger og gallerier, lød ordene, som var blevet udtalt i den ene ende af den elliptiske gang og havde fulgt langs muren uden at være hørlige på noget som helst sted, ganske tydeligt i den modsatte ende af gangen.

Det var klart, at to eller flere personer talte sammen enten i gangen eller i en af de celler, som lå i den modsatte ende af gangen lige overfor den, hvori Mathias Sandorf opholdt sig.

Han vinkede ad sine to venner, og de stod nu alle tre opmærksomt lyttende.

Sætningerne lød afbrudt som følge af, at de talende undertiden fjernede sig, om end kun ganske lidt, fra det bestemte punkt, hvor fænomenet fremkom.

De lyttende opfangede følgende sætninger:

"I morgen, efter dommens fuldbyrdelse, er De fri … grev Sandorfs godser deles imellem os to … uden min hjælp havde De måske ikke kunnet læse brevet … Og hvis jeg ikke havde fundet den under vingen på duen, var den måske aldrig faldet i

Deres hænder ... I hvert tilfælde vil ingen falde på, at det er os, der har underrettet politiet ... Og selv om de dødsdømte nu skulle begynde at fatte mistanke ... Ingen vil komme til at tale med dem, hverken slægtninge eller venner ... Lev vel til i morgen, Sarcany ... Farvel, Silas Toronthal ..."

Derpå tav stemmerne, og man hørte, at en dør blev lukket i.

"Det er Sarcany og Silas Toronthal!" udbrød grev Sandorf. "Det er dem, der har forrådt os!"

Han var ganske bleg, og hans hjerte stod et øjeblik stille. Med store, udspilede pupiller stirrede han på sine venner, hovedet var kastet stolt tilbage, og hele hans skikkelse viste tydeligt, at hans energiske natur var oprørt til det yderste.

"Det var dem ... de uslinge!" udbrød han atter næsten med et skrig.

Med lange skridt vandrede han nu frem og tilbage i cellen.

"Vi må flygte ... bort herfra!" udbrød han.

Og denne mand, som et par timer senere modigt ville have set døden i øjnene og intet øjeblik havde tænkt på at frelse sit liv, havde nu kun en eneste tanke: Han ville leve for at straffe de to forrædere, Toronthal og Sarcany.

"Ja, lad os få hævn!" udbrød Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar.

"Nej, vi vil kun øve retfærdighed!"

Grev Sandorfs karakter udtalte sig klart i disse ord.

6. Fangetårnet i Pisino

Fæstningen i Pisino er et af de mærkeligste eksemplarer af middelalderens faste slotte. Bygningen er endnu vel bevaret og tager sig godt ud med sit middelalderlige præg, men guvernøren i sin østrigske uniform, og soldaternes moderne våbenfrakker stikker stærkt af mellem disse stolte levninger fra en svunden tid.

Fra denne fæstnings fangetårn var det, at grev Sandorf havde i sinde at flygte kort før henrettelsen skulle gå for sig. Det syntes at være et afsindigt forsøg, eftersom fangerne ikke engang vidste, hvor de sad indespærrede, eller hvorledes den egn var, som de måtte flygte igennem, efter at de var undveget fra fangetårnet.

Det var måske et held for dem, at de var fuldstændig uvidende i så henseende, ellers ville de sikkert være veget tilbage for de uoverstigelige hindringer, som stillede sig i vejen for forsøget.

Istrien er dog intet uheldigt terræn for en flygtning, for i hvilken retning man end slår ind, kan man på få timer nå hvilket som helst punkt på kysten. Gaderne i Pisino bliver heller ikke så strengt bevogtet, at en flygtning straks er udsat for at blive pågrebet. Men undvige fra fæstningen og navnlig fra tårnet, hvor de tre fanger holdtes indespærrede, var hidtil blevet anset for en fuldstændig umulighed, som ingen ville falde på at forsøge.

Fangetårnet i Pisinos fæstning er nemlig beliggende på en fremspringende klippe, som falder meget brat af på dette sted. Læner man sig ud over rækværket, som findes anbragt her,

møder øjet et bredt og dybt svælg mellem stejle klippevægge, bevoksede med et vildnis af slyngplanter. Der findes ikke et trin eller en afsats eller noget som helst støttepunkt; kun uregelmæssige, afbrudte linjer, som angiver spaltninger i klippen. Det er, kort sagt, en afgrund, som lokker og fængsler beskueren, men ikke giver det tilbage, som man har styrtet derned.

En af fangetårnets sidevægge vender ud mod denne afgrund. Muren er gennembrudt af nogle få vinduer, som skaffer lys til cellerne i de forskellige etager. Hvis en fange hældede sig ud af et af disse vinduer, ville han forfærdet trække sig tilbage, med mindre han straks blev svimmel og styrtede hovedkulds i afgrunden, hvor hans legeme da enten ville knuses mellem klipperne eller blive bortrevet af strømmen, som uimodståeligt river alt med sig, når vandstanden er høj.

Denne afgrund går dér på egnen under navn af "Hullet" og tjener til at aflede det overflødige vand fra floden Foïba, som har måttet bane sig vej gennem en hule i klippen, hvori den styrter sig med vild brusen. Man kender intet til dens løb hen under byen, eller hvor den atter kommer frem i dagen. Ingen ved, hvor dyb eller lang denne afgrund eller rettere denne kanal er, eller i hvilken retning den strækker sig hen mellem skifer- og lerlagene. Måske styrter floden sig her skummende hen forbi hundreder af skarpe klippekanter og mellem en skov af piller, som bærer det umådelige underlag, hvorpå hele byen og fæstningen hviler. Når vandstanden hverken var for høj eller for lav, havde dristige forskere prøvet med en lille båd at sejle ned ad Foïba gennem denne kanal, men klippehvælvingen var så lav, at den lagde dem uoverstigelige hindringer i vejen. Ingen vidste

besked med denne underjordiske flod, som måske tabte sig i et eller andet "svælg" under Adriaterhavets vandstand.

Således var altså det "Hul", som grev Sandorf ikke engang anede var til. Ville han flygte, måtte det imidlertid ske gennem vinduet i hans celle, som vendte ud mod "Hullet", og døden var ham da lige så vis, som om han stod opstillet foran den dræbende pelotonild.

Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory var rede, såvel til om fornødent at blive tilbage eller ofre deres liv for at komme grev Sandorf til hjælp, som til at følge ham, hvis de ved at flygte ikke lagde hans undvigelse hindringer i vejen.

"Vi vil flygte alle tre," sagde Mathias Sandorf. "Er vi først udenfor, kan vi altid hver gå sin vej."

I det samme slog byens kirkeklokke otte. De dødsdømte havde nu kun tolv timer at leve i. Natten faldt på, den tegnede til at blive meget mørk. Sorte, truende skyer hævede sig langsomt op over horisonten, og luften var tung og trykkende og opfyldt med elektricitet. Et heftigt uvejr var ved at trække op. Lynene sås vel endnu ikke mellem de tunge skymasser, der væltede sig frem, fyldte med elektricitet, men en dump rullen lød allerede inde mellem bjergene, som omgiver Pisino.

Under disse omstændigheder havde der måske været nogen udsigt til, at undvigelsen kunne være lykkedes, da den blev begunstiget af mørket og uvejrets rasen, men det ubekendte svælg gabte under flygtningenes fødder, og, som grev Sandorf meget rigtigt straks havde indset, var vinduet i cellen den eneste udvej til flugt. Der kunne jo ikke være tale om at sprænge den svære, jernbeslåede egetræsdør, og desuden hørte fangerne en skildvagt vandre op og ned i gangen udenfor. Men selv i det

tilfælde det lykkedes dem at få døren op, kunne de dog ikke slippe over vindebroen og forbi faldgitteret, som naturligvis blev strengt bevogtet. Ud imod "Hullet" var der i det mindste ingen skildvagt, men desuagtet var denne side af fangetårnet bedre forsvaret, end om den havde været bevogtet af en kordon soldater.

Grev Sandorf undersøgte først og fremmest, om vinduet var stort nok, til at de kunne slippe igennem.

Det var omtrent tre og en halv fod højt og to fod bredt og murens tykkelse hen ved fire fod. Vinduet var stænget med en svær jernstang; kunne de få den fjernet, ville de let slippe udenfor.

Men hvorledes skulle de kunne stige ned ad den lodrette klippevæg? De havde ingen stige og intet, hvoraf de kunne forfærdige sig en sådan. De havde ingen lagener, men kun grove uldne sengetæpper, som ikke var anvendelige i dette øjemed, og de havde derfor måttet opgive at flygte gennem vinduet, hvis grev Sandorf ikke havde fået øje på en kæde eller rettere et kabel af jern, som hang udenfor vinduet og således kunne lette deres flugt.

Kablet var en lynafleder, som var fastgjort til taget og ført derfra ned langs den side af fangetårnet, som vendte ud imod afgrunden.

"Vi må have mod til at benytte os af kablet for at kunne flygte," sagde grev Sandorf til sine venner.

"Vi mangler ikke mod," svarede Ladislaus Zathmar, "når blot vi har kræfter nok."

"Det har intet at sige," udbrød Stephan Bathory, "svigter kræfterne os, dør vi lidt før, det er det hele."

"Vi vil ikke dø, Stephan!" svarede grev Sandorf. "Hør nu kun opmærksomt på, hvad jeg vil sige jer. Hvis vi havde et reb, ville vi ikke betænke os på at fastgøre det til vinduet og lade os glide ned på jorden. Kablet er endnu bedre end et reb, fordi det er fastere og stivere og derved gøres nedstigningen lettere. Som alle andre lynafledere er det naturligvis fastgjort til muren med jernkramper, som vi kan benytte som trin. Vi behøver ikke at frygte for, at det skal vakle, eftersom det er fastgjort til muren, og svimle kan vi heller ikke blive, da mørket skjuler afstanden fra jorden for os. Så snart vi er udenfor vinduet, er vi fri, såfremt vi da er i besiddelse af mod og koldblodighed. Det er meget muligt, at forsøget er forbundet med livsfare, men hvor ringe udsigt vi end har til ad denne vej at redde vort liv, så er døden os dog endnu mere vis, hvis vi i morgen endnu befinder os i denne celle."

"Jeg er rede," svarede Ladislaus Zathmar.

"Hvor ender kæden?" spurgte Stephan Bathory.

"I en eller anden brønd, antager jeg," svarede grev Sandorf, "men dog udenfor fangetårnet, og mere behøver vi ikke. Jeg vil kun have det ene for øje: At denne kæde muligvis kan lede os til frihed."

Grev Sandorf tog ikke fejl i sin formodning om, at lynaflederen på bestemte steder var fastgjort til muren ved kramper. Nedstigningen blev derved betydeligt lettere, da kramperne dannede ligesom en slags trin, der forhindrede flygtningene i at glide alt for hurtigt ned. De var imidlertid uvidende om, at jernkablet kun var fastgjort indtil foden af muren. Fra dette punkt svævede det frit ud over afgrunden, og dets yderste ende forsvandt i selve Foïbafloden, som de sidste

dages regn havde bragt til at stige stærkt. På bunden af afgrunden, hvor de håbede at få fodfæste, fandtes kun en strøm, som med rivende fart styrtede sig ind i den underjordiske kanal. Men selv om de havde vidst dette, ville de dog ikke have opgivet deres forsøg på at undvige.

Det gjaldt først og fremmest om at komme ud af vinduet, og jernstangen, som tjente til lukke, måtte derfor fjernes; men dette lod sig ikke gøre uden ved hjælp af en knibtang eller et lignende redskab, og fangerne havde ikke så meget som en kniv.

"Det øvrige vil kun være vanskeligt," sagde Mathias Sandorf, "men dette er måske umuligt. Lad os forsøge."

Ved disse ord tog grev Sandorf kraftigt fat i jernstangen og mærkede da, at det ikke ville blive synderlig vanskeligt at rive den løs.

Kramperne, hvormed den var fastgjort til muren, sad virkelig temmelig løst i hullerne, og stenene, som til dels var revnede, gjorde ikke synderlig modstand. Lynaflederen måtte i sin tid have være beskadiget og ledningen ufuldstændig; jernstangen for vinduet havde sandsynligvis tiltrukket gnister fra den elektriske strøm, hvis kraft, som bekendt, næsten intet kan modstå, og selve muren var derved blevet beskadiget, og stenene gennemboret af de utallige små elektriske gnister.

Således forklarede Stephan Bathory dem sagen, så snart han havde taget stedet i øjesyn. Her kunne dog ikke være tale om nærmere forklaring, man måtte straks lægge hånd på værket.

"Men vi kan jo ikke sprænge stenen med de bare hænder," sagde Ladislaus Zathmar.

"Vi må skaffe os et eller andet redskab af jern," svarede grev Sandorf.

Det var også aldeles nødvendigt. Selv om muren var nok så skør, ville dog fingre og negle ikke være stærke nok til at skille stenene ad. Dertil behøvedes i det mindste et søm.

Grev Sandorf beføltе væggene og så sig forgæves om efter et søm. Der fandtes ikke et eneste i hele cellen.

Det faldt ham da ind, at de måske kunne benytte et af benene på jernsengene, som var slået fast til muren. De gav sig derfor straks i kast med arbejdet, og kort efter gjorde Stephan Bathory dem opmærksom på, at en af tremmerne i hans seng var næsten løs. Ved at bøje den nogle gange frem og tilbage, lykkedes det dem til sidst at frigøre den.

For at skaffe sig et håndtag på dette lille stykke jern omviklede grev Sandorf det med sit halstørklæde og begyndte derpå at arbejde løs på muren.

Den støj, som han ikke kunne undgå at frembringe, blev heldigvis overdøvet af tordenens buldren. Standsede denne et øjeblik, holdt grev Sandorf inde med arbejdet, som i det hele gik rask fra hånden. Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar holdt vagt ved døren, for at de kunne lade ham vide, når skildvagten nærmede sig.

"Stille!" hviskede pludselig Ladislaus Zathmar, og grev Sandorf holdt øjeblikkelig inde med sit arbejde.

"Hvad er det?" spurgte Stephan Bathory.

"Hør blot," svarede Ladislaus Zathmar.

Han havde netop lagt øret til brændpunktet i ellipsen, og det akustiske fænomen, som havde hjulpet fangerne til at opdage, hvem der havde forrådt dem, gentog sig på ny.

Med korte mellemrum opfangede de nu atter følgende afbrudte sætninger:

"I morgen ... sat ... frihed ... Ja ... fortegnelsen ... optaget ... og ... efter henrettelsen ... så ... slutter mig til min kammerat Zirone, som afventer min ankomst til Sicilien ... De kommer ikke til at gøre noget ophold i fangetårnet i ..."

Det var Sarcany, som talte, formodentlig med en af fangevogterne. Grev Sandorf mærkede sig vel navnet. Zirone, hvormed Sarcany havde benævnt en person, som også havde været indviklet i denne sag.

Uheldigvis opfangede de dødsdømte ikke det sidste ord, som det ville have været dem til så stor nytte at høre. Slutningen af den sidste sætning tabte sig aldeles i et voldsomt tordenskrald, den elektriske strøm fulgte lynaflederen, og den lille jernstang, som grev Sandorf holdt i sin hånd, gnistrede. Havde stangen ikke været omvundet med silketørklædet, ville han sandsynligvis være blevet ramt af lynet.

Det voldsomme tordenskrald havde altså forhindret fangerne i at høre det sidste ord, som netop var fæstningens navn, der kunne have givet dem oplysning om, i hvilken retning de skulle flygte og derved gjort dem den så besværlige undvigelse betydeligt lettere.

Grev Sandorf havde atter taget fat på arbejdet. Tre af tandhullerne var allerede så betydeligt udvidet, at kramperne kunne trækkes ud. Ved skinnet fra lynene, som uophørligt oplyste rummet, gik han nu løs på det fjerde.

Klokken halv elleve var arbejdet fuldført, og jernstangen kunne nu løftes af. Det skete også, hvorpå de kastede den ud af

vinduet, så snart Ladislaus Zathmar hørte, at skildvagten var nede i den anden ende af gangen.

Netop som jernstangen faldt ud af vinduet, var uvejret et øjeblik hørt op at rase. Grev Sandorf lyttede for at opfange lyden af den tunge stang, når den faldt til jorden. Men han hørte intet.

"Tårnet må være opført på en eller anden høj klippe, som behersker dalen," ytrede Stephan Bathory.

"Det gør intet til sagen, hvor høj den klippe end er," svarede grev Sandorf, "lynaflederen må være ført ned til jorden, ellers kan den ikke virke. Vi kan altså lade os glide ned uden frygt for at falde."

Slutningen var rigtig nok i almindelighed taget, men slog dog ikke til i dette tilfælde, da den yderste ende af ledningen var ført ned i selve Foïbafloden.

Vinduet var nu åbent. Flugten skulle gå for sig.

"Mine venner," sagde grev Sandorf, "vi må bære os ad på følgende måde: Jeg er den yngste, og, så vidt jeg ved, også den stærkeste. Jeg bør altså først prøve på at stige ned ad jernkablet. Hvis en eller anden uforudsigelig forhindring skulle afholde mig fra at nå jorden, vil jeg måske have kræfter nok til atter at krybe op til vinduet. To minutter efter at jeg er steget ud, skal Stephan følge efter, og atter to minutter senere stiger Ladislaus ud af vinduet. Når vi alle tre befinder os ved foden af fangetårnet, vil vi handle efter omstændighederne."

"Vi vil gøre, som du siger, Mathias!" svarede Stephan Bathory, "og vi vil gå, hvorhen du byder os. Men du bør ikke tage den største part af faren på dig ..."

"Dit liv er mere dyrebart end vore," tilføjede Ladislaus Zathmar.

"De er alle lige dyrebare i dette tilfælde, hvor det gælder om at straffe en slet handling," svarede grev Sandorf. "Hvis blot en af os overlever de andre, så må han påtage sig hvervet."

Ladislaus Zathmar stillede sig nu på vagt henne ved døren, mens grev Sandorf steg ud af vinduet. Et øjeblik efter hang han udenfor og klamrede sig med knæene fast til jernkablet. Han lod sig nu glide ned ved skiftevis at flytte hænderne og søgte tillige af og til at få fodfæste på jernkramperne.

Uvejret brød atter løs med fornyet voldsomhed. Der faldt ingen regn, men det blæste meget stærkt. Lyn fulgte på lyn. De krydsede hinanden oven over fangetårnet, som trak dem til sig på grund af sin høje og afsondrede beliggenhed. Elektriciteten samlede sig om spidsen af lynaflederen, hvor den lyste med en hvidlig flamme, mens de heftige vindstød bragte selve stangen til at vakle frem og tilbage.

Det var tydeligvis forbundet med stor fare at klamre sig fast til lynaflederen, som uafbrudt førte den elektriske strøm ned i afgrunden. Såfremt apparatet var i god stand, var der ingen fare for at blive ramt af den elektriske strøm, da metal er en langt bedre leder end det menneskelige legeme. Var derimod spidsen af lynaflederen afslidt, eller der fandtes et brud på kablet, ville foreningen af den positive og den negative strøm ske med en sådan voldsomhed, at det kunne medføre døden, selv om der intet lynnedslag fandt sted.

Grev Sandorf var ikke uvidende om den fare, han udsatte sig for, men en følelse, som var stærkere end selvopholdelsesdriften, bragte ham til at trodse den. Han steg

langsomt og forsigtigt ned og hvilede et øjeblik, når hans fod stødte på en af jernkramperne i muren og hver gang et mægtigt lyn oplyste rummet, søgte han, men altid forgæves, at finde ud af, hvor dyb den afgrund var, som åbnede sig under hans fødder.

Da Mathias Sandorf således var nået ned til omtrent tres fod fra vinduet i cellen, fik han bedre fodfæste på en nogle tommer bred kant, som fandtes ved foden af muren. Lynaflederen endte ikke her, men fortsattes længere ned, og herfra var det netop – men det kunne flygtningen jo ikke vide – at den hang frit ned ud over afgrunden.

Her standsede grev Sandorf for at hvile sig. Han antog, at han var nået til foden af tårnet, men kunne endnu ikke dømme om, hvor dyb afgrunden var.

"Den er vist meget dyb," tænkte han.

Hvad der bragte ham på denne formodning var, at store fugle, som var opskræmte af uvejret, fløj med urolige vingeslag ned mod dybet i stedet for op i luften.

I det samme hørte han en støj oppe ved den øverste del af kablet, og et lynglimt viste ham en sort masse, som hang på muren.

Det var Stephan Bathory, som var steget ud af vinduet. Han greb nu jernkablet og lod sig langsomt glide ned til Mathias Sandorf, der havde fået godt fodfæste på den fremspringende kant af muren. Her skulle Stephan Bathory ligeledes blive stående, mens hans kammerat lod sig glide længere ned.

Kort efter stod de side om side på den fremspringende kant af fodstykket.

"Hvor er Ladislaus?" spurgte grev Sandorf.

"Han vil være her om et øjeblik."

"Mærker de ikke uråd deroppe?"

"Nej."

"Godt! Så gør jeg plads for Ladislaus. Du må vente her, til han kommer."

"Ja."

Et mægtigt lyn fo'r i samme øjeblik hen over deres hoveder, og elektriciteten strømmede med sådan voldsomhed gennem kablet, at de havde en fornemmelse, som om de var blevet ramt af lynet.

"Mathias! ... Mathias!" kaldte Stephan Bathory, som var aldeles overvældet af rædsel.

"Vær blot rolig! ... Nu stiger jeg længere ned, og du må følge efter mig," svarede grev Sandorf og greb i det samme fat i kablet for at lade sig glide ned til den næste jernkrampe, hvor han ville afvente sin kammerats komme.

Men da hørtes der høje råb oppe fra tårnet og fra vinduet i cellen lød det ned til dem:

"Flygt! ... Flygt!"

De genkendte Ladislaus Zathmars stemme.

Næsten samtidig blinkede det oppe fra muren, og derpå fulgte et dump knald. Fra et af vinduerne i fangetårnet havde man, sandsynligvis på lykke og fromme, sendt en kugle efter dem, og deres flugt var altså opdaget.

Det var skildvagten, som var blevet opmærksom på den støj, de gjorde, og nu tillige med fem-seks fangevogtere ilede ind i cellen. De så naturligvis straks, at de to af fangerne var borte, og sluttede sig til, at de var flygtet ud af det åbentstående vindue. Men før de kunne forhindre det, havde Ladislaus

Zathmar bøjet sig ud og råbt ned til sine venner for at advare dem.

"Den ulykkelige!" udbrød Stephan Bathory. "Hvor kunne vi forlade ham, Mathias!"

Der faldt på ny et skud, som overdøvedes af tordenens rullen.

"Gud være ham nådig!" svarede grev Sandorf. "Vi kan ikke redde ham. Men vi må flygte, om det så kun er for at hævne ham ... Kom, Stephan ... Kom!"

Det var på høje tid. Fra flere af vinduerne i tårnets underste etager blev der atter skudt på dem, og overalt lød råb og støj. Fangevogterne var måske i færd med at gå rundt om tårnet og afskære dem flugten. De var desuden udsatte for at blive ramt af de skud, som affyredes fra fæstningen.

"Kom!" råbte for sidste gang grev Sandorf, idet han lod sig glide ned af kablet, som straks derpå blev grebet af Stephan Bathory.

De mærkede først nu, at kablet hang frit ud over klippen, og at der ikke længere fandtes jernkramper, hvortil de kunne støtte sig. De måtte klamre sig fast til det fritsvævende kabel, som rev deres hænder til blods, og således gled de ustandselig nedad, mens kuglerne peb dem om ørene.

I løbet af et minut firede de sig ved hjælp af hænder og fødder omtrent en firs fod ned i den, som det syntes, bundløse afgrund, fra hvis dyb de allerede hørte den vilde strøms brusen. Det gik nu op for dem, at lynaflederen måtte være ført ned i floden. Hvad skulle de gribe til? Selv om de havde villet, havde de dog ikke kræfter nok til atter at hejse sig op til foden af tårnet, og siden døden var dem vis, hvad enten de steg op eller ned, så foretrak de at ende deres liv i det svimlende dyb.

I det samme glimtede et mægtigt lyn, som øjeblikkelig blev efterfulgt af et forfærdeligt tordenbrag. Skønt selve lynaflederen ikke var blevet ramt, var dog udladningen af elektriciteten så stærk, at kablet blev aldeles hvidglødende.

Stephan Bathory skreg højt af smerte og slap kablet.

Mathias Sandorf så, at han fo'r forbi ham så nær, at han næsten kunne nå ham.

Grev Sandorf måtte nu også slippe kablet, som brændte ham i hænderne, og han styrtede ned i den fyrretyve fod under ham brusende Foïbaflod på bunden af det ubekendte svælg.

7. Foïbafloden

Det var omtrent klokken elleve om aftenen. På uvejret fulgte en stærk regn og svære haglbyger, som piskede løs på vandet i Foïbafloden og prellede knitrende af mod de omgivende klippevægge. Der faldt ikke længere skud fra fangetårnets vinduer. Det ville jo have været at spilde krudt og kugler på flygtningene, som dog ikke ville slippe levende ud af Foïbafloden, hvis de i det hele taget nogensinde kom op af den.

Så snart grev Sandorf var kommet ned i strømmen følte han, at den uimodståeligt rev ham med sig hen imod "hullet". På få øjeblikke førtes han fra det blændende lys, hvormed elektriciteten fyldte afgrunden, ind i det dybeste mørke, hvor vandets rasende brølen afløste tordenens buldren, for hverken lys eller lyd udefra kunne trænge ind i den utilgængelige hule.

"Hjælp! Hjælp!" lød det nu.

Det var Stephan Bathory, der råbte. Det kolde vand havde kaldt ham til live igen; men han kunne ikke holde sig oven vande og ville være druknet, hvis ikke en kraftig arm havde grebet ham i det øjeblik, han var ved at synke.

"Her er jeg, Stephan! ... Vær ikke bange!"

Og grev Sandorf holdt sin ledsager oppe med den ene hånd, mens han svømmede med den anden.

Deres stilling var yderst farlig. Stephan Bathory kunne næsten ikke røre sig, fordi hans hænder og fødder var som lammede ved berøringen af den elektriske strøm. Det kolde vand dulmede vel smerten i hans forbrændte hænder, men han formåede desuagtet næppe at røre dem. Han ville øjeblikkelig

være gået til bunds, hvis ikke grev Sandorf havde holdt ham oppe, og det, skønt han havde nok at gøre med at bjerge sig selv

Dertil kom, at han var aldeles uvidende om strømmens retning, og hvor den faldt ud. Og hans stilling ville ikke have været mindre fortvivlet, selv om han havde vidst, at det var Foïbafloden, eftersom ingen kender, hvor den afslutter sit voldsomme løb. Tilproppede flasker, som man havde kastet ud i floden ved indgangen til hulen, var aldrig kommet til syne i nogen af Istriens andre floder, enten fordi de var blevet knust på deres vej gennem den underjordiske kanal, eller floden måske havde skyllet dem hen i en eller anden fordybning i klipperne.

Imidlertid drev flygtningene med utrolig hurtighed ned ad strømmen – men netop derved havde de lettere ved at holde sig over vandet. Stephan Bathory var aldeles bevidstløs og lå som en død masse mellem hænderne på grev Sandorf, der kæmpede for dem begge, uagtet han godt følte, at hans kræfter i længden ikke ville strække til. De flygtende var ikke alene udsat for at blive kastet ind mod et fremspringende klippestykke eller hulens vægge, eller mod de nedhængende drypsten, men de truedes af den langt større fare at blive draget ind i en af de talrige strømhvirvler, som opstod hvor en fremspringende klippemur pludselig afbryder og standser flodens regelmæssige løb. Over en snes gange følte grev Sandorf sig selv og sin ledsager grebet af et af disse flydende sugerør, som drog dem til sig med en malstrøms uimodståelige kraft. Den omdrejende bevægelse greb dem og kastede dem derpå ud i hvirvlens periferi, som om de havde været en sten, der drives af sted ved

hjælp af en slynge, og de slap ikke fri, før hvirvlens magt var brudt.

De tilbragte omtrent en halv time på denne møde, og svævede hvert øjeblik i dødsfare, men desuagtet holdt Mathias Sandorf endnu stand. Det var for så vidt også et held, at hans ledsager var næsten bevidstløs, ellers ville selvopholdelsesdriften have fået ham til at gøre forsøg på at frigøre sig. Grev Sandorf måtte da have brugt magt for at holde ham rolig og ville derved til sidst være blevet nødsaget til at slippe ham, hvis de ikke begge skulle sætte livet til.

De kunne imidlertid ikke forblive ret længe endnu i denne stilling, for Mathias Sandorfs kræfter tog kendeligt af, og når han løftede Stephan Bathorys hoved op over vandet, sank hans eget ned i det. Han gispede efter luft og var nær ved at kvæles. Flere gange havde han allerede været nødsaget til at slippe sin ledsager, hvis hoved da straks sank under vandet; men det lykkedes ham dog altid at gribe fat i ham igen, skønt strømmen skød af sted med en rasende fart gennem denne noget snævrere del af den underjordiske kanal.

Grev Sandorf følte snart, at det var ude med ham, og Stephan Bathory gled ham helt ud af hænderne. Han bestræbte sig endnu engang for at gribe fat i ham, men han var forsvundet, og Mathias Sandorf mærkede, at han selv var ved at synke.

Da følte han pludselig et hårdt stød mod sin skulder; uvilkårligt greb han for sig og fik fat i nogle trærødder, som hang ud i vandet.

Det var rødderne på en træstamme, som strømmen havde revet med sig. Mathias Sandorf klamrede sig godt fast til stammen og kom atter op i overfladen af vandet. Han holdt sig

nu fast med den ene hånd og ledte med den anden efter sin kammerat.

Et øjeblik efter havde han atter fat i Stephan Bathorys arm og fik ham med stor møje trukket op på træstammen, hvor Mathias Sandorf nu også krøb op. De var altså begge foreløbig frelst fra at drukne, men deres liv var knyttet til træstammen, som drev ned ad strømmen.

Mathias Sandorf bestræbte sig nu for at sikre Stephan Bathory mod at glide ned fra stammen. Til yderligere betryggelse satte han sig selv bagved ham for at kunne støtte ham. På denne måde kunne han også se frem for sig og opfange, så snart der viste sig et glimt af dagslyset i hulen, mens han tillige havde lejlighed til at iagttage floden ved dens udløb af den underjordiske kanal. Der var dog intet, som tydede på, at dette øjeblik var nært forestående.

Flygtningenes stilling havde dog nu forbedret sig lidt. Træstammen var omtrent en halv snes fod lang og rødderne, som svømmede på vandet, forhindrede enhver pludselig omdrejning. Såfremt der ikke indtraf et uventet heftigt stød, var altså flygtningenes holdepunkt så nogenlunde sikkert.

Mathias Sandorf havde genvundet hele sin koldblodighed og gjorde nu forsøg på at kalde sin ledsager til live. Stephan Bathorys hoved hvilede på grev Sandorfs knæ; han åndede næppe, men hans hjerte var endnu ikke hørt op at slå. Mathias Sandorf forsøgte at blæse lidt luft i hans lunger for således at forhindre ham fra at kvæles.

Kort efter begyndte Stephan Bathory virkelig også at give tegn til liv. Han åndede nogle gange dybt og udbrød til sidst:

"Min hustru! ... Min søn! ... Mathias!"

Det var de tre væsner, han havde helliget sit liv.

"Kan du høre, hvad jeg siger, Stephan?" spurgte grev Sandorf med hævet stemme, for strømmen brød sig larmende mod klippens mur.

"Ja! ... Ja! ... Tal kun! ... Men ræk mig først din hånd."

"Vi er ikke i fare for øjeblikket," vedblev grev Sandorf. "Vi driver ned ad floden på en træstamme, jeg kan ikke sige, hvorhen den fører os, men den kan i det mindste holde os flydende på vandet."

"Men fangetårnet, Mathias?"

"Det ligger allerede langt bagved os. De antager naturligvis, at vi er omkommet i floden, og ingen tænker på at forfølge os dér. Og hvad enten strømmen udgyder sig i havet eller i en anden flod, så slipper vi dog ud og det oven i købet levende. Tab derfor ikke modet, Stephan! Jeg skal våge over dig. Sov du kun og se at komme til kræfter. Du vil snart få brug for dem, for om et par timer er vi frelste og fri."

"Men Ladislaus?" tilføjede Stephan Bathory sagte.

Mathias Sandorf svarede ikke. Hvad skulle han vel sige? Efter at Ladislaus Zathmar havde tilråbt dem sin advarsel, forhindrede fangevogteren ham naturligvis i at flygte. Og nu, da der blev holdt øje med ham, kunne hans kammerater ikke hjælpe ham.

Stephan Bathory havde imidlertid atter lagt sit hoved til hvile. Han havde ikke kraft til at overvinde døsigheden. Men Mathias Sandorf vågede over ham, beredt på alt, om det så var at forlade træstammen, hvis den skulle blive knust mod en eller anden hindring, som de på grund af mørket ikke kunne undgå.

Klokken kunne vel være hen ved to efter midnat, da strømmens og følgelig også træstammens fart sagtnedes kendeligt.

Kanalen begyndte formodentlig at udvide sig, og efterhånden som flodsengen blev bredere, fik strømmen et roligere løb. Udgangen af den underjordiske kanal kunne vel altså heller ikke være langt borte.

Men efterhånden som klippevæggen trak sig tilbage, blev den tillige lavere. Grev Sandorf kunne med sin hånd berøre de uregelmæssige skiferlag, som svævede over hans hoved. Undertiden hørte han også, hvorledes de opadstående rødder på træet skrabede henad hvælvingen. Stammen fik herved heftige stød, som bragte den ud af ligevægt. Den drejede rundt og vippede så stærkt, at flygtningene frygtede for at falde ned i vandet.

Efter at de flere gange lykkeligt havde undgået denne fare, ventede der dem en anden, nemlig hvælvingens gradvise sænkning, hvis betydning grev Sandorf koldblodigt overvejede. Han havde allerede flere gange været nødsaget til hurtigt at bøje sig bagover, når de gled hen under et fremspringende klippestykke. De ville måske atter blive tvunget til at styrte sig i floden. For sit eget vedkommende kunne han vel nok vove forsøget, men hvorledes skulle han kunne svømme under vandet med sin ledsager? Og hvis sænkningen i den underjordiske kanal vedvarede på en længere strækning, kunne de ikke slippe ud levende. Det ville være den visse død.

Hvor modig Mathias Sandorf end var, blev han dog grebet af frygt, for han følte, at det afgørende øjeblik nærmede sig.

Træets rødder skrabede hårdt mod klippehvælvingen, og stammen lå undertiden helt under vand.

"Der kan dog nu ikke være langt til udgangen af hulen," tænkte grev Sandorf.

Og han anstrengte sig for at opfange et glimt af dagslyset gennem det dybe mørke forude. Han tænkte, at det måske allerede var så langt ud på natten, at det ikke mere var aldeles mørkt udenfor, eller at lynene endnu krydsede hinanden på himlen. I så tilfælde ville der trænge lidt lys ind i kanalen.

Men der viste sig intet lys. Alt omkring dem lå i det dybeste mørke, endog skummet på de frådende bølger var sort.

Da følte de pludselig et voldsomt stød, forårsaget af, at den forreste ende af træstammen var tørnet mod et stort, fremspringende klippestykke. Stammen væltede helt omkuld, men grev Sandorf slap den dog ikke. Med den ene hånd klamrede han sig fortvivlet fast til rødderne, mens han med den anden greb fat i sin ledsager, netop som han var ved at blive revet bort af strømmen. Så kastede han sig med ham ud i bølgerne, som nu nåede helt op til det øverste af hvælvingen.

Således forløb omtrent et minut, og grev Sandorf troede, at det var ude med ham. Instinktmæssigt holdt han sit åndedræt tilbage for at spare på den smule luft, han endnu havde i lungerne.

Da mærkede han pludselig, skønt hans øjne var lukkede, at der trængte et stærkt skin ned gennem vandet. Det var et lyn, og straks derpå fulgte tordenskraldet.

Endelig var de da nået ud i dagen igen.

Foïbafloden fortsatte nu sit løb under åben himmel, men i hvilken retning flød den, og i hvilket hav udgød den sine bølger?

Det var for dem et spørgsmål om liv eller død, men de måtte lade det henstå ubesvaret.

Træstammen var atter kommet op på overfladen af vandet, og det lykkedes Mathias Sandorf, som vedblev at holde fast på Stephan Bathory, at få ham trukket op på stammen, mens han selv på ny indtog sin plads bag ved ham.

Derpå så han sig om til alle sider.

Bagved dem lå en mørk masse; det var klippen med den underjordiske kanal, hvorigennem Foïbafloden banede sig vej. I zenith så man enkelte lyse striber, som bebudede dagens komme. Langt nede i horisonten lynede det endnu under en uophørlig, men fjern torden. Uvejret trak bort eller døde hen lidt efter lidt, da det elektriske stof, som fandtes i luften, var opbrugt.

Mathias Sandorf så sig uroligt om til alle sider og bemærkede, at flodbredderne var meget høje og strømmens løb endnu overoverordentlig hurtigt.

Det var altså en bjergstrøm, måske med talrige hvirvler, som førte flygtningene med sig. Men nu hvælvede himlen sig over dem, og de var ikke længere udsat for at få deres hoveder knust mod de fremspringende klippestykker i den underjordiske kanal. Uheldigvis var der ikke et eneste sted at finde, hvor flodbredden var så lav, at de kunne gå i land. Foïbafloden var på begge sider omgivet af høje klipper; det var en indsnævret fortsættelse af den underjordiske kanal med dens lodrette vægge; der manglede kun stenhvælvingen over deres hoved.

Den sidste dukkert havde imidlertid vækket Stephan Bathory af hans bevidstløse tilstand. Han greb efter vennens hånd, og Mathias Sandorf bøjede sig henimod ham og sagde:

"Vi er frelst."

Han burde vel egentlig ikke have talt således, for han vidste jo ikke engang, hvor floden havde sit udløb, eller hvorledes den egn var, som den gennemstrømmede, eller hvornår han kunne forlade træstammen. Ikke desto mindre rejste han sig overmodigt op på træstammen og gentog stående og med høj røst tre gange:

"Frelst! frelst! frelst!"

Og hvem skulle desuden kunne høre ham?

Der fandtes ikke et menneske på den stejle flodbred, som kun bestod af sten og skiferlag, og så aldeles fattedes muldjord, at ikke engang de laveste buskvækster kunne trives dér. Landet, som lå bagved de høje flodbredder, havde intet tiltrækkende ved sig. Det var en øde egn, og Foïbaflodens løb var her indsnævret som mellem en afløbskanals granitmure. På hele denne strækning optog den heller ikke en eneste biflod. Ingen fugl svævede hen over dens overflade, og fiskene vovede sig ikke ind i den stride strøm. Hist og her ragede store klippestykker op over vandet. De var aldeles tørre ovenpå, og man måtte derfor antage, at hele det brusende vandløb hidrørte alene fra en øjeblikkelig stigning af vandet som følge af de sidste dages regn. Under sædvanlige omstændigheder var Foïbas flodseng kun en bjergkløft, som var gennemfuret af regnskyl.

De flygtende behøvede heller ikke at frygte for, at træstammen skulle blive kastet ind mod klipperne. Den undgik dem, blot ved at følge strømmen. Men det ville have været umuligt at få den ud af strømmen eller standse den i farten for at lægge til land, hvis flodbredden havde frembudt et eller andet sted, hvor dette lod sig gøre.

Flygtningene tilbragte endnu en time således, uden at der viste sig nogen øjeblikkelig fare. Det lynede ikke mere, og der hørtes endnu kun en dump rullen mellem de øverste skylag, som i lange striber strakte sig ned mod horisonten. Det gryede ad dag, og himlen, som var fejet ren af stormen, blev kendeligt lysere. Klokken var da vel omtrent fire om morgenen.

Stephan Bathory sov i en halvt oprejst stilling, støttet af grev Sandorf, som vågede for dem begge.

Da lød der i sydvestlig retning et fjernt skud.

"Hvad kan det betyde?" tænkte Mathias Sandorf. "Forkynder det kanonskud, at en havn er åbnet? Så kan vi jo ikke have langt til kysten. Og hvilken havn skulle det vel være? Måske Triest? Men det er ikke muligt, siden solen står op derhenne, og det altså må være øst. Kan det være Pola på Istriens sydligste spids? Men så måtte ..."

Der faldt atter et skud, som næsten øjeblikkeligt blev efterfulgt af endnu et.

"De tre kanonskud forkynder måske, at der lægges beslag på skibene, som var ved at gå under sejl. Mon det skulle stå i forbindelse med vor undvigelse?" tænkte grev Sandorf.

Han havde grund til at frygte det. Myndighederne havde virkelig opbudt alt for at forhindre flygtningene fra at undkomme ved hjælp af et skib.

"Gud stå os bi! Kun han kan hjælpe os," udbrød grev Sandorf halvhøjt.

Imidlertid begyndte Foïbas flodseng efterhånden at udvide sig, og klipperne var nu en del lavere. Det var dog endnu ikke muligt at få et overblik over egnen, floden slog ofte et sving, og

herved begrænsedes udsigten til en afstand af et par hundrede skridt. Det var ikke muligt at finde sig til rette.

På flodens bredder var der fremdeles stille og øde, men strømmens hastighed var betydeligt aftaget som følge af, at flodsengen nu var meget bredere. Nogle træstammer, som var blevet revet løs i flodens øvre løb, drev temmelig langsomt ned efter. Luften var kølig, og flygtningene rystede af kulde i deres gennemvåde klæder. De måtte se til snarest muligt at finde et sted, hvor de kunne få deres klædningsstykker tørret.

Henimod klokken fem gik de stejle bredder efterhånden over i et fladt og øde terræn. Foïbafloden udgød sig gennem en temmelig bred munding i et stort, stillestående vand, en slags lagune for ikke at sige sø. Langt ude mod vest så man nogle både. Enkelte af disse lå endnu for anker, andre benyttede morgenbrisen til at gå under sejl. Det lod næsten til, at lagunen var den inderste del af en af havnene på kysten. Havet kunne da ikke være langt borte, og de måtte selvfølgelig søge at nå det. De vovede dog ikke at tage deres tilflugt til fiskerne, for hvis disse havde hørt tale om undvigelsen, udsatte flygtningene sig for at blive udleverede til de østrigske gendarmer, som nu sikkert gennemstrejfede egnen.

Mathias Sandorf var endnu tvivlrådig om, hvad han skulle beslutte sig til, da træstammen stødte mod en jordtue, som lå lige i vandspejlet til venstre i lagunen. Her standsede den, og dens rødder viklede sig så fast ind i nogle buske, at den lagde sig ind til bredden som en båd, der bliver fortøjet.

Grev Sandorf steg forsigtigt i land efter at have forvisset sig om, at ingen kunne se dem. Så langt hans øje rakte, opdagede

han ikke et menneske, hverken fiskere eller andre, i denne del af lagunen.

I mindre end to hundrede skridts afstand fra dem var der alligevel en mand, som godt kunne se dem fra det sted, hvor han lå i sandet.

Grev Sandorf troede sig imidlertid i sikkerhed, hvorfor han vendte tilbage til træstammen, bar sin ledsager i land og lagde ham på strandbredden. Han vidste hverken, hvor han var, eller i hvilken retning han skulle gå.

Ikke langt fra dem stod en jægerhytte, og da grev Sandorf og Stephan Bathory havde hvilet sig lidt, ilede de derhen. De skilte sig nu af med de våde klædningsstykker, som hurtigt tørredes i det varme solskin. Fiskerbådene var nu alle borte, og den flade strandbred så ud til at være aldeles forladt.

Manden, som havde været vidne til den ovenfor beskrevne scene, rejste sig nu op og nærmede sig til jægerhytten, ligesom for ret at indprente sig dens beliggenhed. Så gik han rundt om skrænten, som var temmelig lav på dette sted, og forsvandt i retning mod syd.

Tre timer senere iførte Mathias Sandorf og hans ledsager sig atter deres klæder, som vel endnu var lidt fugtige, men det gjaldt om at komme af sted.

"Vi kan ikke opholde os længere her i hytten," sagde Stephan Bathory.

"Føler du dig stærk nok til at gå videre?" spurgte grev Sandorf.

"Jeg trænger især til noget at spise."

"Lad os forsøge på at nå ned til kysten. Måske finder vi lejlighed til at få noget at spise og komme ombord i en båd.

Kom, Stephan!"

Tydeligvis mere medtagne af sult end af træthed, forlod de nu begge hytten.

Grev Sandorf havde til hensigt at følge langs kanalens sydlige bred og på denne måde nå havet, men jordbunden var her så opblødt af de mange vandløb, som strømmede ud i lagunen, at den ikke kunne bære. Han måtte derfor gå udenom dette sted og dreje mere mod syd. For ikke at tage fejl af retningen behøvede han kun at se på solen, som stadig steg højere på himlen. I to timer vandrede flygtningene således af sted uden at møde et eneste menneske, men også uden at have kunnet tilfredsstille deres nagende sult.

Egnen var nu mindre øde og ufrugtbar. De så en vej, som gik i retningen fra øst til vest, og fik øje på en milepæl, som dog ikke gav dem mindste oplysning om den egn, de vandrede igennem som i blinde. Nogle brombær og lidt længere borte en mark med hirse hjalp, om ikke til at stille deres hunger, så dog til at give deres maver noget at bestille og holde deres kræfter oppe, indtil de nåede kysten.

Men når egnen var mere beboelig, og de dyrkede marker tydede på menneskelig virksomhed, så måtte flygtningene også være forberedt på at møde indbyggerne.

Og det skete virkelig henad middag.

Fem, seks personer kom gående ude på vejen. Mathias Sandorf anså det for rigtigst ikke at vise sig. Heldigvis fik han øje på et gærde omkring en forfalden bondegård, et halvt hundrede skridt til venstre, og før nogen opdagede ham og hans ledsager, flygtede de ind i en slags mørk kælder. Selv om en eller anden forbigående skulle komme ind i bondegården,

kunne de dog håbe ikke at blive opdaget, selv om de blev nødsaget til at afvente nattens frembrud, før de kunne drage videre.

De personer, som kom gående på vejen, var bønder og saltsydere. Bønderne drev gæs til torvs i en eller anden by eller landsby, som ikke kunne ligge ret langt fra lagunen. Mænd og kvinder var iført den i Istrien almindeligt brugte dragt med de medaljer, ørenringe, urkæder, kors og smykker af filigranarbejde, som sædvanligvis bæres af begge køn. Saltsyderne var mere tarveligt klædte; med deres pose på ryggen og stokken i hånden begav de sig til de nærliggende saliner, eller måske endnu længere bort til de betydelige saltværker i Stagnon eller Pisano i den vestlige del af provinsen.

Nogle af dem standsede ved den øde bondegård og satte sig endog ned på dørtærsklen. De talte sagte og ret livligt indbyrdes, men kun om hvad der vedrørte deres beskæftigelser.

De to flygtninge krøb sammen i en krog og lyttede. Disse folk havde måske allerede hørt tale om undvigelsen, eller de kunne måske lade et ord falde, hvoraf grev Sandorf kunne slutte sig til, i hvilken egn han og hans kammerat befandt sig.

Men samtalen gav ingen oplysninger i så henseende, og flygtningene måtte fremdeles lade sig nøje med gisninger.

"Siden folk her på egnen ikke taler om, at vi er undveget," begyndte Mathias Sandorf, "så kan vi vel deraf slutte, at de endnu ikke har hørt noget om det."

"Det synes at tyde på," svarede Stephan Bathory, "at vi allerede er temmelig langt fra fæstningen. Og det undrer mig heller ikke, i betragtning af den hurtighed, hvormed strømmen

førte os af sted i over seks timer gennem den underjordiske kanal."

"Ja, således må det forholde sig," sagde grev Sandorf.

Men to timer senere talte nogle saltsydere, som gik forbi gården, om at de havde mødt en brigade gendarmer udenfor byen.

Uheldigvis sagde de ikke, hvad byen hed.

Dette var ikke skikket til at berolige flygtningene. Strejfede gendarmerne omkring på egnen, var det højst sandsynligt, at de var sendt for at søge efter de undvegne.

"Men," indvendte Stephan Bathory, "de betingelser, under hvilke vi iværksatte vor flugt, måtte dog bringe dem på den tanke, at vi har fundet døden, og at det derfor er overflødigt at forfølge os."

"Ingen vil tro på vor død, før de har fundet vore lig," svarede grev Sandorf.

Men hvorledes dette nu end forholdt sig, så var der dog ingen tvivl om, at politiet var på færde for at opsøge flygtningene. De besluttede derfor at forblive i deres skjul i bondegården, indtil mørket faldt på. De plagedes af sult, men vovede ikke at forlade deres skjulested, og heri handlede de ret.

Henimod klokken fem om eftermiddagen hørte de virkelig en lille trop ryttere ude på vejen.

Grev Sandorf, som forsigtigt krybende havde nærmet sig gærdet, ilede tilbage til sin ledsager og trak ham med sig hen til den mørkeste krog i kælderen, hvor de skjulte sig bag en bunke kvas.

Seks gendarmer, kommanderet af en korporal, kom nu ridende ned ad vejen. Grev Sandorf frygtede meget for, at de

skulle gøre holdt ved bondegården. Hvis gendarmerne gennemsøgte det forfaldne hus, kunne flygtningene ikke undgå at blive opdaget.

Rytterne standsede virkelig, og korporalen og to af gendarmerne steg af hesten. De andre, som blev i sadlen, fik befaling til at afsøge terrænet omkring lagunen og derpå vende tilbage til bondegården inden klokken syv om aftenen.

De fire gendarmer red straks tilbage, mens korporalen og de to andre bandt deres heste til staverne i det halvt forfaldne gærde, som omgav indelukket. Derpå satte de sig ned udenfor huset og talte indbyrdes. Flygtningene nede i kælderen kunne heldigvis høre alt, hvad de sagde.

"I aften vender vi altså tilbage til byen og får vore instrukser angående nattevagten," sagde korporalen som svar på en forespørgsel fra en af gendarmerne. "Telegrafen har måske bragt nye instrukser fra Trieste."

Den før omtalte by var altså ikke Triest. Grev Sandorf skrev sig dette bag øret.

"Er der ikke sandsynlighed for," begyndte den anden gendarm, "at mens vi søger her, er flygtningene draget den modsatte vej ad Quarnerobugten til?"

"Jo, det er nok muligt," svarede den første gendarm. "De tror sig måske sikrere dér."

"Befinder de sig dér," ytrede korporalen, "er de alligevel udsat for at blive opdaget, eftersom hele kysten er bevogtet."

Grev Sandorf og hans ledsager befandt sig altså på halvøens vestlige kyst, ikke ret langt fra det adriatiske hav.

"Jeg antager, at der også vil blive anstillet eftersøgninger i salinerne ved Pisano og Capo d'Istria," vedblev korporalen.

"Man kan lettere skjule sig dér og senere bemægtige sig en båd for med den at gå over Adriaterhavet til Rimini eller Venedig."

"De havde gjort bedre i at blive roligt i deres celle," bemærkede en af gendarmerne filosofisk.

"Ja," tilføjede den anden, "tidligere eller senere tager vi dem dog igen, hvis de da ikke bliver fisket op af Foïbafloden. Gid det var så vel, så slap vi for at jages rundt her på egnen; det er et hårdt stykke arbejde i denne hede."

"Hvem ved, om ikke Foïbafloden har eksekveret dødsdommen?" svarede korporalen. "På den tid floden stiger, er det den værste vej, flygtningene kunne vælge til at undvige fra fangetårnet i Pisino."

Floden, som havde revet grev Sandorf og hans ledsager med sig, hed altså Foïba, og Pisino var navnet på den fæstning, hvor de var blevet forhørt og dømt til at skydes. Grev Sandorf kendte godt byen Pisino og dens beliggenhed, og han vidste nu, i hvilken retning han skulle flygte, hvis det lykkedes ham at slippe bort fra bondegården.

Samtalen forstummede nu, og korporalen rejste sig op. Han gik frem og tilbage langs med gærdet for at se, om hans mandskab snart kom tilbage. Et par gange gik han ind i det øde hus og undersøgte værelserne, måske mere på grund af at hans embedspligt var blevet ham til vane, end fordi han nærede mistanke. Han kom også ind i kælderen, og havde der ikke været så mørkt derinde, ville flygtningene ganske sikkert være blevet opdaget. Han pirrede endog op i kvaset med spidsen af sin sabelskede, dog uden at bemærke, at der lå nogen skjult bagved bunken. I dette øjeblik følte grev Sandorf og Stephan Bathory en sjæleangst, som ikke lader sig beskrive. De var for

øvrigt besluttede på at sælge deres liv dyrt; hvis de blev opdaget, ville de kaste sig over korporalen, benytte sig af hans overraskelse til at bemægtige sig hans våben for dermed at angribe ham og hans mandskab og dræbe dem eller selv sætte livet til.

Da blev heldigvis korporalen kaldt bort, og han forlod kælderen uden at have opdaget noget mistænkeligt. De fire gendarmer, som havde været sendt ud på opdagelse, var vendt tilbage til bondegården. Trods al anvendt flid havde de ikke set spor af flygtningene. De vendte dog ikke tilbage alene, men medbragte en fremmed mand.

Det var en spanier, som plejede at arbejde i de nærliggende saliner. Han var på hjemvejen til byen, da gendarmerne mødte ham. Og da han fortalte dem, at han havde gennemstrejfet egnen mellem byen og salinerne, besluttede de at føre ham til korporalen, for at han kunne tage ham i forhør. Manden fulgte dem uden at gøre indvendinger.

Korporalen udspurgte ham nu, om ikke arbejderne i salinerne havde set to fremmede mænd dér i nærheden.

"Nej," svarede manden, "men i morges omtrent en time efter at jeg var gået ud af byen, så jeg to ubekendte personer ude ved lagunen."

"Så du to ubekendte personer?" spurgte korporalen.

"Ja, men da vi her på egnen antog, at henrettelsen havde fundet sted i morges i fæstningen i Pisino, og vi endnu ikke havde erfaret noget om undvigelsen, lagde jeg ikke videre mærke til de to mænd. Men efter alt, hvad jeg nu hører, antager jeg næsten, at det må have været flygtningene."

Grev Sandorf og Stephan Bathory kunne fra deres skjulested i kælderen høre denne samtale, som var af så stor vigtighed for dem. De var altså blevet set allerede i det øjeblik, de steg i land ved lagunen.

"Hvad hedder du?" spurgte korporalen.

"Carpena, og jeg arbejder i salinerne her på egnen."

"Ville du kunne kende de to mænd igen, som du så i morges ved lagunen?"

"Det er nok muligt."

"Så må du gå ind til byen og afgive din forklaring og stille dig til politiets rådighed."

"Til tjeneste, hr. korporal."

"Ved du, at der udloves fem tusind gylden i belønning til den, som opdager flygtningene?"

"Fem tusind gylden, siger De?"

"Ja, og at galejerne venter den, som skjuler dem."

"Nej, virkelig!"

"Du kan gå," sagde korporalen.

Den første virkning af spanierens meddelelse var, at gendarmerne drog bort. Korporalen befalede sine folk at sidde op, og uagtet det allerede var mørkt, drog han af sted for at anstille en omhyggeligere undersøgelse af terrænet omkring lagunen. Carpena vandrede straks tilbage til byen i håb om, at han måske kunne blive så heldig at få den for flygtningenes pågribelse udsatte belønning, som skulle udredes af grev Sandorfs ejendomme.

Imidlertid forblev Mathias Sandorf og Stephan Bathory endnu nogen tid i deres skjul i den mørke kælder. De vidste nu, at gendarmerne var på sporet af dem, og at man havde set dem

og muligvis ville kunne genkende dem, og at de ikke mere var i sikkerhed i Istrien. De måtte altså snarest muligt se at komme bort fra egnen og nå over til Italien eller gennem Dalmatien søge at slippe ud over den østrigske grænse.

Den første udvej ville være den heldigste, forudsat at flygtningene kunne få fat i en båd eller formå en af fiskerne på kysten til at sætte dem over til Italien. De besluttede derfor også at forsøge denne vej.

Henimod klokken halv ni, da det var blevet tilstrækkelig mørkt, forlod altså Mathias Sandorf og hans ledsager den øde bondegård og drog mod vest for at nå Adriaterhavets kyst. Men for ikke atter at komme ind i lagunen måtte de følge vejen.

Vejen førte imidlertid til byen og var forbindelsesleddet mellem denne og det indre af landet, og de udsatte sig altså for stor fare. Men de havde intet valg.

Omtrent klokken halv ti skimtede de omridset af en by en halv fjerdingvej forude, men det var for mørkt til at de kunne kende den.

Det var en samling huse, der med besvær var blevet opført på et stort klippeplateau, som beherskede havet og den nedenfor liggende havn, der dannedes ved en indskæring på kysten. Op over det hele ragede et højt klokketårn, som i mørket antog kæmpemæssige former.

Mathias Sandorf var aldeles bestemt på ikke at ville gå ind i byen, hvor de to fremmedes nærværelse snart ville blive bemærket. De måtte derfor, om muligt, søge at komme udenom byen og nå ned til kysten.

Men under dette forsøg blev flygtningene, uden at de anede det, fulgt på afstand af den samme mand, som allerede

tidligere havde set dem ved lagunen. Manden var nemlig spanieren Carpena, søm de havde hørt afgive sin forklaring til korporalen, der førte gendarmerne.

Lokket af den udsatte belønning havde Carpena på hjemvejen lagt sig i baghold for at holde øje med de kommende, og til alt held for ham, men til uheld for flygtningene, havde tilfældet atter bragt ham på sporet af dem.

Næsten i samme øjeblik var en trop politibetjente, som kom ud af byens port, nærved at spærre vejen for dem. De slap dog forbi og ilede nu langs byens mur ned til havnen.

Der lå en beskeden lille fiskerhytte med lys bag de små ruder og døren på klem. Hvis Mathias Sandorf og Stephan Bathory ikke fandt et tilflugtssted dér, var det ude med dem. Det var klart, at de vovede alt ved det, men de havde intet andet valg.

Grev Sandorf og hans ledsager løb hen imod huset, men standsede i døren.

Inde i huset sad en mand og bødede fiskergarn ved skinnet fra en skibslanterne.

"Sig os, min ven, hvad hedder denne by?" spurgte grev Sandorf.

"Rovigno."

"Og hvem bor i dette hus?"

"En fisker ved navn Andrèa Ferrato."

"Vil Andrèa Ferrato huse os i nat?"

Andrèa Ferrato så først alvorligt på dem, og kom så hen til døren. Her fik han øje på politibetjentene, som tog vejen ned mod havnen, og gættede uden tvivl hvem det var, som bad ham om husly, og at det ville være ude med dem, hvis han tøvede med svaret.

"Træd indenfor," sagde han.

Men de to flygtninge ilede ikke med at efterkomme opfordringen.

"Du har vel hørt, at der udloves fem tusind gylden i belønning til den, som udleverer de to fanger, der er undvegne fra fæstningen i Pisino?"

"Jeg har hørt det."

"Og at den, som skjuler dem, straffes med galejerne?" vedblev grev Sandorf.

"Også det ved jeg."

"Du kan udlevere os ..."

"Jeg har sagt: Træd indenfor," svarede fiskeren, "kom kun."

Og Andrèa Ferrato lukkede sin dør, netop i samme øjeblik som politibetjentene gik forbi hans hus.

8. Fiskeren Andrèa Ferratos hus

Andrèa Ferrato var født på Korsika i den lille søstad Santa Manza, som er beliggende på det punkt, hvor øens sydspids bøjer af mod øst.

Santa Manza, Bastia og Porto Vecchio er nu de eneste havne på øens østlige side, hvor det idelige bølgeslag har afrundet den forhen stærkt sønderrevne kyst ved lidt efter lidt at bortskylle forbjergene og fylde bugter og vige med sand.

Fra Santa Manza drev Andrèa Ferrato fiskeri på den mindre del af Middelhavet mellem Korsika og Italien og sejlede undertiden endog ind mellem klipperne i Bonifaciostrædet.

For tyve år siden havde han hjemført en ung pige som sin brud, og to år derefter havde hun skænket ham en datter, som fik navnet Maria. En fiskers liv er besværligt, især når han driver koralfangst, for korallerne findes på de farligste steder i strædet. Men Andrèa Ferrato var stærk, modig og utrættelig, og forretningen gik godt for ham. Hans hustru var opvakt og dygtig og førte deres lille husholdning mønsterværdigt. De forstod begge at læse, skrive og regne og var altså forholdsvis vel underviste i sammenligning med de halvandet hundrede tusinde af øens to hundrede og tres tusinde indbyggere, som ifølge de seneste statistiske oplysninger endnu er aldeles uvidende. Andrèa Ferrato var desuden – måske netop på grund af sin opdragelse – franskmand i sind og hjerte, skønt han af fødsel var italiener som de fleste af indbyggerne på Korsika, og hans sympatier for Frankrig havde netop da vakt en del uvilje mod ham dér på egnen.

Som følge af stedets beliggenhed på øens sydligste spids, langt fra Bastia, Ajaccio og de administrative myndigheder, var stemningen blandt befolkningen temmelig uvillig overfor alt, hvad der ikke var italiensk.

Som ovenfor antydet nærede man altså et mere eller mindre dulgt nag til familien Ferrato. Men på Korsika går uvilje let over til had, og hadet endnu lettere til voldsomheder. Tilfældige omstændigheder forværrede desuden snart stemningen, og en dag, da Andrèa Ferrato var blevet tirret til det yderste, dræbte han i et anfald af vrede et temmelig dårligt subjekt, som hørte hjemme dér på egnen, fordi personen havde truet ham. Ferrato måtte tage flugten.

Men han tyede ingenlunde ud i makierne for derfra at vedligeholde en uafbrudt fejde med politiet og den dræbtes kammerater eller slægtninge. For ikke at fremkalde den ene blodhævn efter den anden og derved til sidst bringe ulykke over sine nærmeste, besluttede han at forlade landet. Det lykkedes ham hemmeligt at slippe bort fra Korsika og nå Sardiniens kyst og da hans hustru havde fået solgt alt, hvad de ejede, drog hun over til ham sammen med deres lille datter.

Han havde for stedse givet afkald på at vende tilbage til sit fædreland.

Skønt det drab, Andrèa Ferrato havde begået, var sket i selvforsvar, tyngede det dog på hans samvittighed, og han ønskede oprigtigt at gøre bod for det. Han troede først at kunne finde tilgivelse, når han med fare for sit eget liv havde reddet et andet menneske fra døden, og han havde besluttet at gøre det, så snart der frembød sig en lejlighed.

Efter at have forladt Korsika forblev Andrèa Ferrato dog kun en kort tid på Sardinien, hvor han let ville være blevet genkendt og opdaget. Han frygtede vel ikke for sit eget vedkommende, for han var stærk og modig, men han skælvede for sine kære, der kunne falde som ofre for blodhævnen. Han benyttede derfor et øjeblik, hvor han kunne fjerne sig uden at vække mistanke, og drog til Italien. I Ancona fandt han lejlighed til at komme over det adriatiske hav og landede i Istrien.

Således var det gået til, at korsikaneren havde bosat sig i den lille søstad Rovigno. Her havde han nu i sytten år ernæret sig som fisker og var atter kommet til velstand. Ni år efter deres ankomst til byen havde hans hustru født ham en søn, som blev kaldt Luigi, men barnets fødsel kostede moderen livet.

Efter at Andrèa Ferrato var blevet enkemand, levede han udelukkende for sine to børn.

Maria, der allerede var atten år gammel, var som en moder for drengen, der snart fyldte otte år. Og med undtagelse af det smertelige savn, som tabet af hans trofaste livsledsagerinde havde efterladt hos ham, var Andrèa Ferrato så lykkelig, som man kan blive ved et arbejdsomt liv og i følelsen af at have gjort sin pligt. Og han var desuden afholdt på hele egnen, fordi han var tjenstvillig og rede til at hjælpe med råd og dåd. Ved siden af hvad han tjente ved fiskeriet havde han en ikke ubetydelig indtægt ved som lods at føre skibene langs kysten fra Pola til Triest. I hans hus var der derfor altid noget til overs til de fattige, og hans datter Maria stod ham trolig bi ved uddelingen af milde gaver.

Men fiskeren fra Santa Manza havde ikke glemt sit løfte, at give liv for liv. Han havde berøvet et menneske livet og ville nu

som bod frelse et andet menneske fra døden.

Han så de to flygtninge uden for sin dør og tænkte sig straks til, hvem det var. Og da han vidste, hvilken straf han udsatte sig for, betænkte han sig ikke på at sige til dem: "Kom ind", mens han i sit stille sind tilføjede: "Gud holde sin hånd over os."

Politibetjentene var imidlertid gået forbi hans dør uden at standse, og grev Sandorf og Stephan Bathory turde altså håbe at kunne tilbringe i det mindste en del af natten i uforstyrret ro i Andrèa' hus.

Huset lå ikke i selve byen, men hen ved fem hundrede skridt udenfor stadens mure på et lille klippeplateau, som beherskede havnen og strandbredden. Omtrent en kabellængde derfra slog det åbne hav sine bølger op mod skærene på kysten. I sydvest skød forbjerget sig frem, som beskytter Rovignos lille red ud mod Adriaterhavet.

Huset indeholdt fire værelser, to til gaden og to til gården, hvor der fandtes et skur til opbevaring af fiskeredskaberne. Ferratos båd var et ganske almindeligt fartøj, tredive fod langt og forsynet med rå og klyver. Når den ikke blev benyttet, lå den for anker inde i læ af klipperne, og man nåede ud til den ved hjælp af en lille jolle, som ellers lå trukket op på strandbredden. Bagved huset fandtes et indelukke, hvori der dyrkedes køkkenurter, morbær, oliven og vin. Et havegærde og udenfor det en bæk på et par meters bredde adskilte indelukket fra de omliggende marker.

Til denne beskedne, men gæstfri bolig havde forsynet ført flygtningene, og dens ejer var rede til at ofre sin frihed for at kunne byde dem et tilflugtssted.

Så snart døren var lukket, begyndte grev Sandorf og Stephan Bathory at se sig om i det værelse, hvor fiskeren straks havde ført dem ind.

Det var det bedste værelse i huset, og de vel vedligeholdte møbler vidnede om husmoderens dygtighed og gode smag.

"Nu skal De straks få noget at spise," sagde Andrèa Ferrato.

"Vi er også nær ved at dø af sult," svarede grev Sandorf. "Hele dagen har vi ikke nydt det allermindste."

"Skynd dig, Maria," sagde faderen.

Et øjeblik efter bragte Maria lidt skinke, kogt fisk, brød, en *fiasco* [Note 1)] landvin og tørrede druer samt to glas, to tallerkener og en ren dug. En romersk lampe med tre blus oplyste værelset.

Grev Sandorf og Stephan Bathory satte sig straks til bords. De var næsten afmægtige af sult.

"Spiser De ikke med?" spurgte de fiskeren.

"Vi har spist til aften," svarede han.

De to forsultne slugte bogstavelig talt maden, som blev dem budt på en så ligefrem og hjertelig måde.

Mens de spiste, iagttog de imidlertid uafbrudt fiskeren og hans to børn, som holdt sig i en krog af stuen, hvorfra de i tavshed betragtede de fremmede.

Andrèa Ferrato var da hen ved to og fyrre år gammel. Udtrykket i hans solbrændte ansigt var alvorligt, næsten lidt tungsindigt, men blikket fra de sorte øjne var endnu livligt. Den kraftige, bredskuldrede skikkelse var iført den dragt, som sædvanligt bæres af fiskerne ved det adriatiske hav.

Maria, som havde stor lighed med moderen, var høj og velskabt og kunne næsten kaldes smuk med sine livlige sorte øjne, mørke hår og friske hudfarve, en følge af hendes varme,

korsikanske blod. De pligter, som havde påhvilet hende fra hendes tidligste ungdom af, havde gjort hende alvorlig, hendes holdning og bevægelser var rolige og besindige, og alt tydede på, at den unge pige var i besiddelse af en energi, som aldrig ville svigte hende, i hvilke forhold skæbnen end måtte føre hende. Hun havde haft flere friere blandt egnens unge fiskere, men havde aldrig villet låne dem øre. Hun levede jo kun for sin fader og broderen, som hun elskede som sit eget barn.

Luigi var en livlig, flink gut, som allerede var vant til søen. Hvordan vejret end var, ledsagede han barhovedet Andrèa Ferrato, når denne drog ud på fiskeri eller for at lodse skibene. Han tegnede til med tiden at blive en sund, kraftig mand, modig indtil forvovenhed, uimodtagelig for vejrligets indflydelse og ligegyldig for fare. Han elskede sin fader og forgudede sin søster.

Grev Sandorf havde omhyggeligt iagttaget disse tre væsener, der var forenet i en så inderlig kærlighed, og han følte sig overbevist om, at han befandt sig blandt brave mennesker som han kunne stole på.

Da måltidet var til ende, henvendte Andrèa Ferrato følgende ligefremme ord til grev Sandorf:

"Gå nu til hvile. Ingen ved, at De er her. I morgen finde vi vel på råd."

"Nej, på ingen måde, Andrèa Ferrato," svarede grev Sandorf. "Nu, da vor sult er stillet, og vi atter er kommet til kræfter, vil vi øjeblikkelig forlade dit hus, da vor nærværelse her udsætter dig og dine for så stor fare."

"Ja, lad os komme bort," tilføjede Stephan Bathory, "og Gud lønne dig for det, du har gjort for os."

"De må gå til hvile," vedblev fiskeren. "I aften bliver kysten bevogtet, og alle skibene er beslaglagte. I dag er der intet at udrette."

"Nuvel, som du vil," svarede grev Sandorf. "Men sig mig blot forinden, hvornår vor undvigelse blev bekendt?"

"Først i morges," svarede Andrèa Ferrato. "Men De var jo fire fanger i tårnet i Pisino, og her er De kun to. Den tredje skal nok sættes i frihed, hedder det sig ..."

"Sarcany!" udbrød Mathias Sandorf, men søgte derpå straks at tilbagetrænge den forbitrelse, som han altid følte ved at høre skurkens navn.

"Men den fjerde?" spurgte Stephan Bathory med ængstelig betoning.

"Den fjerde lever endnu," svarede Andrèa Ferrato. "Henrettelsen er blevet opsat."

"Er den opsat?" udbrød Stephan Bathory.

"Ja," svarede grev Sandorf ironisk, "de vil vente, indtil de atter har fat på os, for at vi kan have den glæde at dø sammen."

"Maria," sagde Andrèa Ferrato, "før vore gæster ind i værelset, som vender ud mod haven, men tænd ikke lys derinde, for at det ikke skal blive set udefra. Du kan da godt gå til ro. Luigi og jeg vil våge."

"Ja, fader!" svarede drengen.

"Behag at følge med," sagde den unge pige til de to flygtninge.

Grev Sandorf og hans ledsager trykkede hjerteligt fiskerens hånd og gik derpå ind i det tilstødende værelse; her forefandt de to gode madrasser, stoppet med majshalm, hvorpå de kunne hvile sig efter alle de udståede møjsommeligheder.

Andrèa Ferrato og Luigi havde imidlertid allerede forladt huset. Han ville forvisse sig om, at ingen luskede omkring på strandbredden eller på den anden side af bækken, for at flygtningene kunne sove i uforstyrret ro, til dagen brød frem.

Natten forløb roligt. Fiskeren gik flere gange ud for at se sig om, men opdagede intet mistænkeligt.

Næste dag, den attende juni, mens flygtningene endnu sov, gik Andrèa Ferrato ind i selve byen og ned ved havnen for at indhente oplysninger. På flere steder var folk stimlet sammen for at høre nyheder. Overalt drejede samtalen sig om den dagen forud opslåede plakat, som bekendtgjorde undvigelsen og den udlovede straf og belønning. Der blev snakket, fortalt og gentaget rygter, men i så ubestemte udtryk, at man ikke blev synderligt klogere af det. Intet tydede på, at grev Sandorf og hans ledsager var blevet set dér på egnen, eller at man havde nogen formodning om, at de opholdt sig i nærheden. Hen ad klokken ti om formiddagen, da korporalen og hans gendarmer var vendt tilbage til Rovigno fra deres natlige strejftog, hed det sig imidlertid, at to fremmede var blevet set ude ved lagunen. Hele terrænet lige ud til havet var blevet gennemsøgt, men uden at der var fundet spor af flygtningene. Alt tydede på, at de var nået ned til kysten, hvor de måtte have bemægtiget sig en båd og ved hjælp af den være flygtet til en anden egn i Istrien eller måske endog ud over den østrigske grænse.

"Nå ja, så har staten da sparet fem tusind gylden," ytrede en af de tilstedeværende.

"Og pengene kunne finde en bedre anvendelse end til at lønne lumpne angivere."

"Gid flygtningene kunne slippe bort!"

"Slippe bort! ... Vær du vis på, at de er borte og allerede i sikkerhed hinsides Adriaterhavet."

Af disse udtalelser, som lød fra de forskellige grupper af bønder, arbejdsmænd og borgerfolk, der havde samlet sig om plakaterne, fremgik det, at den offentlige mening var velvillig overfor de dødsdømte, i det mindste blandt den del af Istriens befolkning, som var af slavisk eller italiensk herkomst. De østrigske embedsmænd kunne derfor næppe gøre regning på nogen angivelse fra den kant. De satte følgelig alt i bevægelse for at finde flygtningene. Hele politiet tilligemed gendarmerne havde været på benene fra den foregående dag, og der telegraferedes uafladeligt mellem Rovigno, Pisino og Triest.

Da Andrèa Ferrato kom hjem henad klokken elleve, meddelte han flygtningene disse efterretninger, som snarere måtte kaldes gode end slette.

Grev Sandorf og Stephan Bathory var da netop blevet færdige med den frokost, som Maria havde bragt dem i det værelse, hvor de havde sovet om natten. Nogle timers søvn, det gode måltid og den venlige omhu havde fuldstændig gengivet dem deres kræfter.

"Hvilke efterretninger bringer du?" spurgte grev Sandorf, så snart Andrèa Ferrato var kommet indenfor døren.

"Jeg tror ikke, De har noget at befrygte for øjeblikket," svarede fiskeren.

"Men hvad siger man i byen?" spurgte Stephan Bathory.

"Der er tale om, at i går morges har man set to ubekendte personer gå i land ved lagunen, og skulle det være Dem ..."

"Det var virkelig os," svarede Stephan Bathory. "En af de omboende saltsydere så os, og han har angivet os."

Og Andrèa Ferrato erfarede nu, hvad der havde tildraget sig i den øde bondegård, mens flygtningene holdt sig skjult dér.

"Og ved De slet ikke, hvem den angiver er?" spurgte fiskeren.

"Vi har ikke set ham," svarede grev Sandorf, "vi hørte ham kun tale."

"Det er ret fortrædeligt," vedblev Andrèa Ferrato. "Det vigtigste er imidlertid, at man har tabt Deres spor; men selv i tilfælde af, at nogen skulle så nys om, at De er skjult i mit hus, antager jeg ikke, De behøver at frygte for at blive angivet, for her i Rovigno er befolkningen på Deres side."

"Det undrer mig ikke," svarede grev Sandorf. "Befolkningen her på egnen er brave mennesker. Men vi må ikke glemme de østrigske autoriteter, som vil anstrenge sig til det yderste for atter at få fat på os."

"Det er dog en beroligelse for Dem," vedblev fiskeren, "at de fleste antager, De allerede er sluppet over Adriaterhavet."

"Gud give, det var så vel!" tilføjede Maria.

"Det lykkes os nok, kære barn!" svarede grev Sandorf.

"Men nu," vedblev Andrèa Ferrato, "vil jeg som sædvanlig røgte min daglige dont. Folk er vant til at se Luigi og mig udbedre vore fiskergarn på strandbredden eller rense båden, og det er bedst ikke at gøre nogen forandring i dette. Før jeg tager en beslutning, må jeg også se, hvorledes vejret vil blive. Jeg beder Dem opholde Dem i dette værelse og ikke under nogen omstændighed forlade det. For ikke at vække mistanke er det bedst at lukke et af vinduerne op, som vender ud mod haven, men De må holde Dem i baggrunden af værelset og ikke vise Dem. Jeg kommer hjem om et par timer."

Og derpå forlod Andrèa Ferrato og hans søn huset, hvor Maria som sædvanlig passede sin dont for åbne døre.

Nogle fiskere gik frem og tilbage på strandbredden. Andrèa Ferrato vekslede for forsigtighedens skyld nogle ord med dem, før han begyndte at sprede sine fiskegarn ud på sandet.

"Det blæser stift fra vest," bemærkede en af fiskerne.

"Ja," svarede Andrèa Ferrato, "uvejret i forgårs har ordentlig fejet himlen."

"Hm!" tilføjede en anden, "måske vi dog henad aften får en storm, hvis vinden går om i nord."

"Det er da i hvert tilfælde landvind, og søen vil ikke gå højt i læ af klipperne."

"Det vil vise sig."

"Sejler du ud i aften, Andrèa?"

"Ja, hvis det er vejr til det."

"Men embargoen?"

"Embargoen gælder kun for de store skibe og ikke for bådene, som holder sig langs kysten."

"Så meget desto bedre, for der er set makrelstimer sydpå og vi må skynde os at få vore garn ud."

"Å, det er jo tidsnok," svarede Andrèa Ferrato.

"Ja, hvem kan vide?"

"Jo det er, og går jeg ud i nat, bliver det for at fange tunfisk henad Orsera eller Parenzo til."

"Som du vil. Vi andre vil sætte vore garn ud henne ved klipperne."

"For mig gerne."

Andrèa Ferrato og hans søn gik nu for at hente deres garn og lægge dem til tørring i solen. Efter et par timers forløb gik

Andrèa Ferrato hjem, men pålagde Først sin søn at holde de kroge klar, hvormed man dræber tunfiskene, efter at de er fanget.

Ti minutter senere, dog ikke uden først at have røget sig en pibe uden for sin dør, opsøgte Andrèa Ferrato sine gæster i deres værelse, mens Maria fortsatte sit arbejde udenfor huset.

"Det er fralandsvind, og jeg antager ikke, at søen bliver slem i nat," sagde fiskeren. "Det simpleste og tillige bedste middel til flugt uden at efterlade noget spor er derfor, at De går ombord i min båd. Hvis De bestemmer Dem for dette, må vi helst tage bort i aften hen ad klokken ti. De må da snige Dem mellem klipperne ned til havstokken. Ingen vil kunne se Dem. Min jolle fører Dem ud til båden, og så stikker vi straks i søen uden at vække opmærksomhed, da det er bekendt, at jeg vil ud at fiske i nat. Blæser det for stærkt op, holder jeg langs kysten for at kunne sætte Dem i land hinsides Cattarobugten og den østrigske grænse."

"Og hvis det ikke kuler op, hvad vil du da gøre?" spurgte grev Sandorf.

"Så søger vi ud i rum sø og stikker tværs over det adriatiske hav," svarede fiskeren, "og så sætter jeg Dem i land i Rimini eller ved mundingen af Pofloden."

"Er Deres båd stærk nok til at klare overfarten?" spurgte Stephan Bathory.

"Ja, det er en god halvdæksbåd, som min søn og jeg allerede har trodset ondt vejr med før. Man må jo også vove lidt ..."

"Det er i sin orden, at vi, hvis liv det gælder, vover, hvad det skal være," svarede grev Sandorf. "Men at du skulle vove dit liv ..."

"Det må blive min sag," svarede Andrèa Ferrato, "og jeg gør kun min pligt, når jeg forsøger på at redde Dem."

"Din pligt, siger du?"

Og så fortalte Andrèa Ferrato dem om foranledningen til, at han havde måttet forlade Santa Manza på Korsika, og at den gode gerning, han nu ville udøve, kun skulle tjene til nogenlunde at opveje det onde, han havde gjort.

"Du er en brav fyr," udbrød grev Sandorf rørt.

Derpå vedblev han:

"Men når vi går over til den italienske kyst, vil din fraværelse blive temmelig langvarig og måske vække forundring hos folk i Rovigno, og fordi du har bragt os i sikkerhed, skal du da ikke ved din hjemkomst udsættes for at blive arresteret ..."

"Gør Dem ingen bekymringer over det", svarede Andrèa Ferrato. "Jeg tilbringer undertiden fem-seks dage på søen, og det bliver desuden, som jeg har sagt, min sag. Men således må vi bære os ad; lad det derfor blive ved det."

Hertil var intet at sige. Andrèa Ferratos plan var tydeligvis den bedste og lettest udførlige, da båden, det håbede han i det mindste, nok kunne trodse søen. Det kom kun an på at være forsigtig ved indskibningen. Men det var heldigvis ikke måneskin, og hen ad aften ville der sandsynligvis langs kysten lægge sig en tæt tåge, som dog ikke plejede at strække sig ret langt ud på havet. Med undtagelse af et par toldbetjente, som skulle holde vagt, ville kysten på den tid være ganske forladt. De ville ikke være udsat for at møde nogen. Og de andre fiskere, Andrèa Ferratos naboer, ville, efter hvad de selv havde sagt, være i færd med at udsætte deres garn en halv mils vej nedenfor Rovigno. Når de så båden, hvis de i det hele taget fik øje på den,

ville den allerede være i rum sø med de to flygtninge skjult under dækket.

"Og hvor stor er afstanden i lige linje mellem Rovignos havn og det nærmeste punkt på den italienske kyst?" spurgte nu Stephan Bathory.

"Omtrent halvtreds kvartmil Note 2)."

"Hvor lang tid vil der medgå til overfarten?"

"Som vinden nu er, vil der medgå omtrent tolv timer. Men De er ikke forsynet med penge, og Dem kan De ikke undvære. I dette bælte er der tre hundrede gylden. Tag det og spænd det om livet."

"Men ..." indvendte Mathias Sandorf.

"De kan betale mig pengene tilbage, når De først er i sikkerhed," svarede fiskeren. "Nu må De vente, til jeg kommer igen."

Efter at denne aftale var truffet, gik Andrèa Ferrato ud for at optage sine daglige beskæftigelser enten nede ved stranden eller i sit eget hus. Luigi havde pakket levnedsmidler til nogle dage sammen i et nødsejl og således ubemærket bragt dem ombord i båden. Andrèa Ferrato havde omhyggeligt undgået alt, hvad der kunne give anledning til mistanke, for at ingen skulle lægge hindringer i vejen for udførelsen af hans plan. Han drev endog forsigtigheden så vidt, at han hele den øvrige del af dagen slet ikke gik ind til sine fæster. Mathias Sandorf og Stephan Bathory holdt sig i baggrunden af det lille værelse, hvis vindue stod åbent hele dagen. Fiskeren ville meddele dem når det var tid at gå.

I løbet af eftermiddagen kom flere af naboerne ind til Andrèa Ferrato for at slå en passiar af angående makrelstimerne, som

havde vist sig i nærheden af kysten. Han modtog sine gæster i dagligstuen og bød dem vin, som han plejede.

Den største del af dagen forløb således under besøg og samtale. Undertiden nævnede en eller anden flygtningene, og et øjeblik hed det sig, at de var blevet pågrebet på den modsatte side af halvøen. Rygtet blev imidlertid snart gendrevet.

Alt syntes således at gå efter ønske. Det var en given sag, at kysten blev bevogtet strengere end ellers, såvel af toldembedsmændene som af politiet og gendarmerne; men det ville næppe blive vanskeligt at skuffe deres årvågenhed, så snart mørket faldt på. Som bekendt gjaldt embargoen kun for de store skibe og fartøjerne fra Middelhavet, men ikke for fiskerbådene, som løb langs kysten. Andrèa' båd kunne derfor gå under sejl, uden at det vakte mistanke.

Hen ad klokken seks om eftermiddagen indfandt der sig imidlertid en gæst, som Andrèa Ferrato ikke havde gjort regning på. Besøget overraskede ham uden dog at forurolige ham. Han forstod først den trussel, som lå i det, da gæsten atter havde forladt ham.

Klokken var slået otte; Maria var i færd med at tilberede aftensmaden, og bordet var allerede dækket i den store stue, da der lød en gentagen banken på døren.

Andrèa Ferrato lukkede straks op og så til sin store forbavselse, at det var spanieren Carpena, som stod udenfor døren.

Carpena var født i omegnen af Malaga, og ligesom Andrèa Ferrato havde måttet forlade Korsika, således var Carpena sandsynligvis på grund af en eller anden slet streg flygtet fra Spanien for at bosætte sig i Istrien. Her ernærede han sig som

saltsyder i salinerne ved kysten, men arbejdet betalte sig slet og indbragte ham næppe mere end til det daglige brød.

Carpena var endnu en ung mand, kun fem og tyve år gammel; det var en kraftig skikkelse, lille, men bredskuldret, med et stort hoved og stridt, sort, krøllet hår. Et rigtigt bulbideransigt, som man skotter til med en vis ængstelighed, hvad enten det tilhører et menneske eller en hund. Carpena var meget lidt omgængelig, desuden både hadefuld og hævngerrig og temmelig fej, og derfor ikke synderlig afholdt dér på egnen. Da ingen vidste rigtig besked med, hvorfor han havde måttet flygte fra sit fædreland, og han desuden havde haft flere klammerier med sine kammerater i salinerne, havde han et dårligt rygte, og folk undgik ham så vidt muligt.

Carpena havde imidlertid ingenlunde ringe tanker om sig selv og sin person. Tværtimod. Og heri ligger forklaringen på, at han – i hvilket øjemed skal vi senere erfare – havde forsøgt at gøre bekendtskab med Andrèa Ferrato. Men lige fra begyndelsen af havde fiskeren vist sig alt andet end imødekommende, og det kan ikke undre os, når vi gennem nedenstående samtale er blevet bekendt med Carpenas hensigter.

Han havde næppe fået foden inden for døren, før Andrèa Ferrato udbrød:

"Hvad har du her at bestille?"

"Da jeg gik forbi, så jeg, at her var lys, og så gik jeg ind."

"Hvorfor det?"

"For at besøge dig."

"Men du ved, jeg skøtter ikke om dine besøg."

"I dag gør du måske en undtagelse fra reglen," svarede spanieren.

Andrèa Ferrato kunne slet ikke tænke sig, hvad Carpena mente med disse gådefulde ord, men desuagtet gennemfo'r der ham en let skælven, hvilket spanieren meget godt bemærkede.

Han havde imidlertid lukket døren og sagde så:

"Jeg må tale med dig."

"Nej ... Du har intet at tale med mig om."

"Jo jeg har, og det under fire øjne," tilføjede spanieren lidt sagtere.

"Så kom da," svarede fiskeren, som netop den dag havde sine grunde til ikke at nægte nogen adgang til huset.

På et vink fra Andrèa Ferrato fulgte Carpena ham ind i hans eget værelse.

Mellem dette værelse og det, hvori grev Sandorf og hans ledsager opholdt sig, var der kun en tynd skillemur.

"Hvad vil du?" spurgte fiskeren, så snart de var alene.

"Jeg henvender mig til dig som til en god ven og nabo," sagde Carpena.

"I hvilken anledning?"

"I anledning af din datter."

"Ikke et ord mere!"

"Men så hør dog! ... Du ved, jeg elsker Maria, og mit højeste ønske er at ægte hende."

Det var virkelig det mål, Carpena stræbte efter at nå, og i flere måneder havde han forfulgt den unge pige med sine opmærksomheder. Hvad der drev ham hertil var dog snarere egennytte end kærlighed. Andrèa Ferrato var velstående af en fisker at være, og i forhold til spanieren, som slet intet ejede, var

han rig. Det var altså naturligt, at Carpena ønskede at blive hans svigersøn, men ligeså naturligt, at fiskeren stadig afviste ham, siden han i ingen henseende passede for ham.

"Du har allerede henvendt dig til min datter, og hun har givet dig afslag," svarede Andrèa Ferrato koldt. "Du har også henvendt dig til mig, og jeg har ligeledes afvist dig. Du fortsætter igen i dag med din påtrængenhed, og jeg siger atter nej, og det for sidste gang."

Spanierens ansigt fortrak sig heftigt, og han kastede et vildt blik på sin modstander; men mørket forhindrede Andrèa Ferrato i at iagttage dette ildevarslende ansigt.

"Er det dit sidste ord?" spurgte Carpena.

"Det er mit sidste ord, hvis det er sidste gang du fremkommer med din anmodning," svarede fiskeren. "Men gentager du den, får du det samme svar."

"Ja, jeg vil gentage den," forsikrede Carpena, "såfremt Maria ønsker det."

"Ønsker det?" udbrød Andrèa Ferrato. "Du ved jo godt, at hun hverken nærer agtelse eller godhed for dig."

"Hun skifter måske sind, når jeg først får talt med hende," svarede Carpena.

"Vil du tale med hende?"

"Ja!"

"Hvornår da?"

"Nu straks ... Hører du? ... Jeg må tale med hende ... og det endnu i aften."

"Jeg nægter det på hendes vegne."

"Vogt dig for, hvad du gør," sagde Carpena og trak på skuldrene. "Vogt dig!"

"Skal jeg vogte mig?"

"Ja, ellers hævner jeg mig."

"Å, hævn du dig, hvis du kan og tør," svarede Andrèa Ferrato, som nu også blev hidsig. "Dine trusler gør mig ikke bange, ved du nok. Men nu skal du gå, ellers kaster jeg dig på døren."

Blodet fo'r spanieren til hovedet, og han følte stor lyst til at kaste sig over fiskeren, men det lykkedes ham at beherske sig. Han åbnede heftigt døren og uden at ytre et ord ilede han ud af huset.

Så snart Carpena var udenfor døren, kom flygtningene ind fra det tilstødende værelse, og grev Sandorf, som havde hørt hvert ord af samtalen, gik hen til Andrèa Ferrato og sagde sagte:

"Det var ham, som angav os til korporalen. Han kender os og har set os gå i land ved lagunen. Han har fulgt os til Rovigno og ved naturligvis, at du har skjult os i dit hus. Lad os derfor flygte nu straks, ellers er det ude med dig og med os."

9. Den sidste kraftanstrengelse i den sidste kamp

Andrèa Ferrato stod tavs. Han kunne ikke få et ord over sine læber, for det hidsige korsikanske blod var kommet i kog, og for det glemte han flygtningene, for hvis skyld han hidtil havde sat så meget på spil. Han havde kun tanke for Carpena.

"Den usling!" mumlede han til sidst. "Ja, han ved alt. Vi er i hans vold. Det burde jeg have indset."

Mathias Sandorf og Stephan Bathory så forventningsfuldt på fiskeren, hvad han vel ville sige eller gøre. Der måtte øjeblikkelig tages en beslutning, for Carpena havde måske allerede angivet dem.

"Vi kan hvert øjeblik vente, at politiet besætter mit hus," sagde endelig Andrèa Ferrato, "for den slyngel ved, eller antager i det mindste, at De er her. Han kom for at afslutte en handel, og min datter var den pris, han forlangte for at bevare tavsheden. For at hævne sig på mig, styrter han Dem i ulykke, og hvis politiet trænger ind her i huset, bliver De opdaget. De må derfor flygte straks."

"Du har ret," svarede grev Sandorf. "Men før vi skilles, må jeg takke dig for alt, hvad du har gjort og for hvad du ville gøre for os."

"Men jeg vil fremdeles gøre det," sagde Andrèa Ferrato alvorligt.

"Vi kan ikke tillade det," svarede Stephan Bathory.

"Nej, vi kan ikke tillade det," tilføjede grev Sandorf. "Du har allerede udsat dig alt for meget. Finder politiet os i dit hus, straffes du med galejerne. Kom, Stephan! Lad os forlade dette

hus, for ikke at bringe ulykke og ødelæggelse over det. Vi vil flygte, men – alene."

Andrèa Ferrato holdt grev Sandorf tilbage.

"Hvor skulle De vel kunne flygte hen?" sagde han. "Hele egnen bliver dag og nat bevogtet af politiet og gendarmerne. Der er ikke et sted på hele kysten, hvor De kan indskibe Dem, og ikke en eneste ubesat sti, ad hvilken De kan slippe over grænsen. Flygter De uden mig, er det den visse død."

"Følg blot min fader!" bad Maria. "Hvordan det end vil gå, så gør han kun sin pligt ved at forsøge på at redde Dem."

"Du har ret, Maria!" svarede Andrèa Ferrato, "virkelig kun min pligt. Din broder venter os nede ved jollen. Det er meget mørkt, og inden nogen opdager os, er vi ombord. Giv mig et kys, Maria. Og så af sted!"

Men grev Sandorf og hans ledsager ville på ingen måde modtage dette offer.

"Kom," sagde Mathias Sandorf til Stephan Bathory. "Når vi først er udenfor huset, er det kun os, der har noget at frygte."

Og de ville netop til at springe ud af det åbentstående vindue i deres værelse for gennem haven at nå ned til kysten, da Luigi styrtede ind i værelset.

"Politiet kommer," sagde han.

"Farvel!" råbte Mathias Sandorf og svang sig sammen med sin ledsager ud af vinduet.

I samme øjeblik trængte politibetjentene ind i dagligstuen.

Carpena viste dem vej.

"Din usling!" sagde Andrèa Ferrato.

"Det er mit svar på dit afslag," svarede spanieren.

Fiskeren blev straks grebet og bundet, og i en håndevending havde politiet undersøgt alle værelserne i huset. Det åbne vindue ud til haven viste, ad hvilken vej flygtningene var undveget, og betjentene satte øjeblikkelig efter dem.

Flygtningene havde nu nået gærdet, som begrænsedes af den lille bæk. Grev Sandorf satte i et spring over gærdet og ville til at hjælpe Stephan Bathory over, da der faldt et skud halvtreds skridt fra dem.

Stephan Bathory var blevet truffet af en kugle. Den strejfede vel kun hans skulder, men hans arm var som lammet, og det var ham umuligt at benytte sin ledsagers hjælp til at komme over.

"Flygt!" råbte han til ham. "Flygt, Mathias!"

"Nej, Stephan. Vi vil dø sammen," svarede grev Sandorf efter at have gjort endnu et frugtesløst forsøg på at løfte sin sårede kammerat over gærdet.

"Flygt, Mathias!" vedblev Stephan Bathory. "Du bør leve for at straffe forræderne."

Disse ord var som en befaling for grev Sandorf. På ham alene hvilede nu hele opgaven. Og den transsylvanske adelsmand, deltageren i sammensværgelsen i Triest og Stephan Bathorys og Ladislaus Zathmars ven skulle i fremtiden kun leve for at udøve en retfærdig hævn.

Politibetjentene var nu nået hen til gærdet, hvor de bemægtigede sig den sårede. Hvis grev Sandorf tøvede blot et øjeblik, ville også han falde i deres hænder.

"Lev vel, Stephan. Lev vel!" råbte han.

Med et vældigt spring satte han over bækken, søm løb nedenfor gærdet, og var snart ude af syne.

Betjentene affyrede flere skud efter ham, men de traf ikke flygtningen, som løb så hurtigt, han formåede, ned mod havet.

Betjentene satte imidlertid efter ham, men da det var for mørkt til at de kunne få øje på ham, opgav de at gribe ham straks. De fordelte sig derimod på flere steder for at afskære ham tilbagevejen såvel til det indre af landet som i retning af selve byen eller forbjerget, der begrænser bugten ved Rovigno mod nord. En brigade gendarmer var kommet dem til hjælp, og de manøvrerede nu således, at grev Sandorf ikke havde anden udvej end at flygte ned til stranden. Men selv om det lykkedes ham at bemægtige sig en båd nede mellem skærene, ville deres kugler nå ham, før han fik bragt båden flot. Han indså godt, at vejen mod øst var ham afskåret, og af geværskuddene og politibetjentenes og gendarmernes råb, idet de rykkede nærmere, mærkede han, at han var omringet fra landsiden; kun havet stod ham åbent. Det var omtrent det samme som at gå den visse død i møde; men det var dog bedre at omkomme i bølgerne end blive skudt ned af en pelotonild på eksercerpladsen i fæstningen i Pisino.

Grev Sandorf ilede derfor ned mod stranden, og et par spring bragte ham ud til de første små bølger, som brændingen sendte ind mod land. Men politibetjentene var i hælene på ham, og de kugler, de på lykke og fromme sendte efter ham, strejfede undertiden hans hoved.

Langs strandbredden ragede utallige større og mindre klippestykker op af vandet, hvis dybde her var yderst forskellig og vekslede mellem flere fod og nogle få tommer.

Det var den sidste udvej, som stod Mathias Sandorf åben, og han greb den, uagtet han måtte formode, at den førte ham den

visse død i møde.

Han sprang nu fra det ene klippestykke til det andet, men herved kom hans skikkelse til at træde tydeligere frem mod den lysere baggrund i horisonten. Høje råb forkyndte straks, at han var blevet set, og politibetjentene satte øjeblikkeligt efter ham.

Men grev Sandorf var fast bestemt på ikke at lade sig gribe levende. Kun hans døde legeme skulle havet give tilbage.

I omtrent ti minutter endnu fortsattes forfølgelsen, som var yderst besværlig, da man ved hvert skridt var udsat for at glide på de glatte eller vaklende sten og få fødderne indviklet i søgræs og tang. Flygtningen vedblev imidlertid at have forspringet, men han ville snart ikke mere have fast bund under sine fødder.

Og da han var nået ud til de yderste skær, var et par af politibetjentene kun ti skridt bagved ham, og resten ikke ret langt borte.

Med et sidste blik mod himlen styrtede grev Sandorf sig ud i havet, mens kuglerne haglede ned omkring ham.

Politibetjentene sendte endnu en ladning efter ham, og en eller flere af kuglerne havde sandsynligvis truffet ham, for han dukkede under og kom ikke mere til syne.

Indtil det blev lyst, holdt gendarmerne og politibetjentene uafbrudt øje med kysten lige fra forbjerget nord for bugten indtil hinsides Rovignos fæstning. Men de spejdede forgæves. Intet tydede på, at grev Sandorf atter var steget i land på kysten. Det var altså en afgjort sag, at han enten var blevet skudt eller måtte være druknet.

Trods alle efterforskninger blev liget dog ikke fundet hverken mellem skærene eller på strandbredden. Da det imidlertid var

fralandsvind og strømmen gik i sydvestlig retning, var flygtningens lig sandsynligvis drevet ud i rum sø.

Og grev Sandorf havde således fundet sin grav i Adriaterhavets bølger.

Det var også den slutning, den østrigske regering kom til efter at have anstillet en omhyggelig undersøgelse, og retten gik nu sin gang.

Stephan Bathory blev om natten under eskorte ført tilbage til fangetårnet i Pisino, hvor han tilbragte de få sidste timer af sit liv sammen med Ladislaus Zathmar.

Henrettelsen var fastsat til den næste dag, den tredivte juni.

Uagtet der var givet tilladelse til, at Stephan Bathorys hustru og søn og Ladislaus Zathmars tjener Borik måtte indlades i fæstningen, nød de dødsdømte dog ikke den trøst at sige deres kære det sidste farvel, for fru Bathory havde sammen med sin søn og Borik forladt Triest, straks efter at de var blevet sat på fri fod. Og da fængslingen var sket hemmeligt, vidste de ikke, hvorhen man havde ført fangerne; de havde derfor søgt dem både i Ungarn og Østrig, og da dommen var faldet, fik de ikke meddelelsen om tilladelsen til at se fangerne, før det var for sent.

Stephan Bathory fik derfor ikke meddelt sin hustru og søn navnet på forræderne, som Mathias Sandorfs hævnende hånd nu ikke mere kunne nå.

Klokken fem om eftermiddagen blev Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar skudt på eksercerpladsen i fæstningen. De led roligt døden som mænd, der ofrer deres liv for fædrelandet.

Silas Toronthal og Sarcany behøvede nu ikke mere at nære frygt for gengældelse. Ingen andre end de selv og guvernøren i

Triest kendte noget til forræderiet, som de fik betalt med halvdelen af Mathias Sandorfs ejendomme. Ved særlig nåde var den anden halvdel blevet forbeholdt grev Sandorfs datter, når hun havde nået sit attende år.

Silas Toronthal og Sarcany kendte ikke til samvittighedsnag og kunne altså i uforstyrret ro glæde sig over de rigdomme, som deres skændige forræderi havde indbragt dem.

Den anden forræder, spanieren Carpena, havde fået udbetalt de fem tusind gylden, der var udlovet som belønning til angiveren. Det lod heller ikke til, at han skulle have noget at frygte.

Men kunne end bankieren og hans medskyldige forblive i Triest og knejse med nakken, fordi deres hemmelighed ikke var blevet røbet, så måtte Carpena under vægten af den almindelige misbilligelse forlade Rovigno og drage, ingen vidste hvorhen. Han havde jo for resten heller intet at befrygte, ikke engang Andrèa Ferratos hævn.

Fiskeren var nemlig blevet fængslet og dømt til galejerne på livstid, fordi han havde skjult flygtningene. Maria var nu alene tilbage med sin lille broder, og der ventede dem kun nød og elendighed i deres hjem, hvorfra deres fader var blevet bortrevet for aldrig mere at vende tilbage.

Af lutter pengegriskhed, ja, uden så meget som – måske med undtagelse af Carpena – at nære had til deres ofre, havde tre uslinge, den ene for at bringe sine forstyrrede finanser på fode, og de to andre for at erhverve sig rigdom, ikke taget i betænkning at indlade sig på et så rænkefuldt anslag.

Skal en sådan skændselsdåd da forblive ustraffet her på Jorden, hvor Guds retfærdighed ikke altid gør sig gældende? Og

skulle de tre fædrelandsvenner, grev Sandorf, Ladislaus Zathmar og Stephan Bathory, og den ringe, men retskafne Andrèa Ferrato ikke blive hævnet?

Det vil fremtiden vise.

Anden del

1. Pescade og Matifou

Femten år efter de sidste begivenheder, hvormed indledningen til denne fortælling afsluttes, var der , den fireogtyvende maj 1882, fest i Ragusa, en af de største byer i provinsen Dalmatien.

Dalmatien er kun en smal strimmel land beliggende mellem de dinariske alpers nordre del, Hercegovina og det adriatiske hav. Der er lige akkurat plads til en befolkning på fire-fem tusinde sjæle, når de trænger sig lidt sammen.

Og en prægtig race er de, disse dalmatiere! De er foretagsomme i deres udnyttelse af deres ufrugtbare land, hvis muldlag kun er tyndt og spredt; stolte trods de talrige politiske omskiftelser, der har været underkastet, højmodige mod det Østrig, som de blev indlemmet i ved aftalen i Campo Formio 1815; endelig er de ærlige overfor alle og enhver, hvorfor man har kaldt dette land – med et udtryk af hr. Yriarte – for "landet med døre uden låse."

Dalmatien er inddelt i fire kredse, og de er igen opdelt i en række distrikter. Kredsene hedder Zara, Spalato, Cattaro og Ragusa. Generalguvernøren har sæde i provinsens hovedstad, Zara. Og det er også i Zara, landdagen samles, hvorfra nogle medlemmer indgår i det østrig-ungarske riges førstekammer i Wien.

Tiderne er skiftet meget siden 1500-tallet, hvor uskokerne, flygtninge fra Tyrkiet, ved deres åbne krig mod muhamedanere såvel som kristne, og mod Sultanen såvel som mod republikken Venedig spredte skræk og rædsel på Adriaterhavet. Men uskokerne er forsvundet, og man finder nu til dags kun få spor

efter dem. Adriaterhavet er nu lige så sikkert som enhver anden del af det skønne, poetiske Middelhav.

Ragusa, eller måske snarere den lille stat Ragusa, har i århundreder været republik, selv før Venedig, ja helt tilbage i 800-tallet. Det var først i 1808, at Napoleon I ved et dekret forenede republikken med kongeriget Illyrien og deraf fik dannet et hertugdømme til marskal Marmont. Allerede i 800-tallet havde de ragusiske skippere, der sejlede på alle Levantens havne, eneret på handelen med de vantro, et monopol, som var blevet dem givet af selve den hellige pavestol, og som gav Ragusa en betydelig rolle mellem Sydeuropas andre små republikker. Men Ragusa var tillige berømt for sine videnskabsmænd og kunstnere og kaldtes ikke uden grund "det slaviske Athen".

For at søhandelen ret kan blomstre fordres imidlertid en god og dyb havn, der kan rumme store skibe. Men Ragusas havn er lille, opfyldt med blinde skær og kun tilgængelig for små lystfartøjer og fiskerbåde.

Til alt held for Ragusa findes der imidlertid en lille fjerdingvej nord for byen en fortræffelig havn, som er tilgængelig for de største skibe. Det er ved Gravosa, som måske har den bedste havn i hele Dalmatien. Endog krigsskibe kan løbe herind, og her er plads til skibsværfter og dokker, som kan optage selv de største paketskibe.

Som følge heraf var vejen mellem Ragusa og Gravosa efterhånden blevet forvandlet til en smuk spadseresti, beplantet med smukke træer og bebygget med elegante villaer.

Spadserestien blev meget benyttet af byens seksten-sytten tusinde indvånere, og netop den dag, vi omtaler, kunne man

omtrent klokken fire om eftermiddagen se talrige skarer bevæge sig hen imod Gravosa, hvor der just da blev afholdt en fest med musik og dans under åben himmel, ved hvilken lejlighed det ikke manglede på udsalgssteder, markskrigere, akrobater og virtuoser, hvis larmende musikalske præstationer genlød i gaderne, ja endog helt ude ved havnen.

Her var lejlighed for en fremmed til at iagttage den slaviske races forskellige typer og desuden alle slags sigøjnere, som var strømmet til for i forening med land- og bjergboere at tage del i festlighederne.

Kvindekønnet var talrigt repræsenteret. Her var damer fra byen, bønderpiger fra omegnen og fiskerkoner fra kysten. Damerne søgte i deres dragt at optage de nyeste vesteuropæiske moder. Bønderpigernes påklædning bestod – med mindre afvigelser efter de forskellige distrikter – af en hvid chemise, som var broderet i halsen og på ærmerne, og derover en broget klædning, der fastholdtes af et bælte, besat med utallige sølvsøm. I deres hår var der indflettet brogede silkebånd, og hovedet dækkedes af den såkaldte *okronga*, en hvid hue, som falder ned bagtil ligesom den østerlandske turban. Fodtøjet var fastgjort med bånd op om foden, og en mængde smykker, armbånd, halsbånd og pengestykker, der anbringes om livet, på armene og på brystet, fuldendte dragten. Disse smykker bruges også af landsbyboerne, der tillige benytter farvestrålende, broderede borter til at fremhæve stofferne i deres beklædning.

Festen var nu på sit højeste. I alle boderne, på torvet og langs kajerne vrimlede der med folk. Der var desuden sørget for en særlig "attraktion", som egnede sig godt til at hiddrage

nysgerrige. Man ville nemlig lade en *trabacolo* eller *feluke* løbe af stablen. Trabacolo er betegnelsen for en art tomastede fartøjer, som hører hjemme i det adriatiske hav.

Klokken seks skulle skibet løbe af stablen, og alt var rede til at lade trabacoloen glide ud i havet.

Imidlertid kappedes gøglerne, musikanterne og akrobaterne om at tiltrække sig publikums opmærksomhed.

Det lod dog til, at musikanterne og sangerne gjorde de bedste forretninger. Idet de ledsagede sig selv på deres mærkelige instrumenter, sang de deres hjemlands sange med sære gutturale strubelyde, og det var nok umagen værd at stå stille og lytte til dem.

Blandt sangerne udmærkede sig især et højt, ungt menneske, med mørk hudfarve og sort hår. Efter at have foredraget et par vers af en sang, hvortil han akkompagnerede sig på sin *guzla* – et besynderligt instrument, som nærmest ligner en indskrumpen violoncel – gik han med sin tallerken omkring blandt de tilstedeværende i håb om at erhverve sig et par kobbermønter.

Blandt tilhørerne befandt sig også en mand på nogle og halvtreds år, som roligt hørte på sigøjnerens sang, uden at denne formåede at bevæge ham til at åbne sin pung. Han ville netop til at gå bort uden at betale, da en ung pige, som ledsagede ham, holdt ham tilbage, idet hun sagde:

"Jeg har ingen penge med, fader! Vil du give mig lidt til den stakkels mand?"

Uden den unge piges mellemkomst havde sangeren intet fået, ikke af den grund at hendes fader, der var en rig mand, var så gerrig, at han ikke nænnede at give en stakkels sigøjner en

almisse, men fordi han sandsynligvis hørte til dem, som ikke lader sig røre af den menneskelige elendighed.

Fader og datter vandrede derpå videre langs de øvrige fjælleboder, som ikke var blevet mindre støjende, selv om guzlaspillerne nu spredte sig til de nærliggende beværtninger for at få "likvideret" deres indtægter. Der blev heller ikke sparet på *slivovitz*, en art stærk blommebrændevin, der gled ned som saftevand i halsen på disse sigøjnere.

Imidlertid var alle disse friluftsartister, sangere og gøglere ikke altid lige heldige med at fængsle publikums opmærksomhed. Til de mest forsømte hørte to akrobater, som anstrengte sig til det yderste for et tomt parket.

Over deres bod, foran hvilken der hang et hullet tæppe, hvorpå der i et fantastisk landskab var malet med vandfarve en mængde ikke mindre fantastiske vilde dyr – løver, sjakaler, hyæner, boaslanger osv. – der sprang rundt i nogle lige så fantasifulde landskaber. Længere bagude udvidede scenen sig til en lille arena omgivet af gamle sejl, der var så gennemhullede, at mindre nøjeregnende personer næppe kunne undgå at lade sig friste heraf til at skaffe sig en gratis forestilling, hvilket måtte indvirke skadeligt på indtægterne.

På forsiden hang en tarvelig plakat, hvorpå der stod skrevet med store, sorte bogstaver:

PESCADE og MATIFOU

Akrobater fra Frankrig

Med hensyn til det ydre – og sandsynligvis også hvad deres karakter angik – var de to mænd så forskellige fra hinanden,

som de vel kunne være, og kun den tilfældige omstændighed, at de begge var fra Provence, havde ført dem sammen for som akrobater at strejfe verden rundt for at "friste livet".

Men hvorfra skrev sig deres besynderlige navne? En eller anden spasmager i deres hjemstavn havde sandsynligvis fundet en vis lighed mellem dem og de to yderste punkter af bugten ved Algier – Kap Matifou og næsset Pescade – og navnene passede også ypperligt til dem.

Kap Matifou er en uhyre klippeblok, som mægtig og uden at rokkes af bølgerne hæver sig på det nordøstligste punkt af reden ved Algier.

Og atleten Matifou målte sine seks fod med en tilsvarende bredde over skuldrene og et umådelig stort hoved. Brystet var som en smedebælg, benene så svære som et tolv år gammelt træ, armene som stemplet i en dampmaskine og hænderne som skruetvinger. Det var det menneskelige legemes kraft i hele sin herlighed, og havde Matifou vidst, hvor gammel han var, ville man sikkert med forundring have hørt, at han først for nylig var fyldt en og tyve år.

Han var ganske vist kun middelmådigt begavet, men god af hjerte, troskyldig og blid. Han kendte hverken til had eller vrede og ville ikke have gjort en kat fortræd. Rakte nogen ham hånden, turde han næppe gribe den af frygt for at komme til at knuse den. Trods sin store styrke var han dog føjelig som et lam, og adlød ethvert vink fra sin kammerat, som om han ved et af skæbnens luner var kommet til verden som den lille springfyrs kæmpebarn.

Lige overfor Kap Matifou, på den vestlige side af bugten ved Algier, skyder sig en tynd, skarp klippespids ud i havet. Det er

næsset Pescade. Derfra skrev sig navnet Pescade, som man havde tildelt den lille tyveårige spinkle og magre person, hvis vægt, beregnet i pund, ikke beløb sig til fjerdedelen af det, den anden vejede i kilogram; men Pescade var let, smidig og opvakt, altid fornøjet, hvad enten det gik op eller ned, filosof på sin manér, opfindsom og praktisk, og ved skæbnens magt knyttet til det skikkelige, store, tykhudede dyr, som han lodsede gennem alle gøglerlivets skær og klipper.

De ernærede sig begge som akrobater og drog rundt fra det ene marked til det andet. Matifou eller Kap Matifou, som han kaldtes, optrådte som stærk mand; han gjorde kraftkunster, bøjede tykke jernstænger, løftede i stiv arm selv de tungeste blandt tilskuerne og spillede bold med sin spinkle ledsager, som om han kunne have været en billardkugle. Pescade eller Næs Pescade, som han sædvanlig kaldtes, gav klovnens rolle, sang og morede publikum ved sit uudtømmelige fond af vittige indfald eller satte tilskuerne i forbavselse og henrykkelse med sine balancér- og kortkunster, som selv den behændigste taskenspiller ikke havde kunnet udføre bedre.

Men "sig mig dog?" – det var et af Næs Pescades stående udtryk – hvorfor netop den dag publikum i Gravosa svigtede de to stakkels fyre for at gæste de andre fjælleboder, så at den sparsomme indtægt, som de to kunstnere i så høj grad trængte til, lod til helt at ville udeblive? Det var virkelig uforklarligt.

Kap Matifou og Næs Pescade udfoldede den dag al deres dygtighed til ingen nytte. Ikke en eneste tilskuer satte foden indenfor i deres telt.

"De holder godt på deres penge her i Dalmatien," sagde Næs Pescade.

"Ja, rigtig godt," lød det fra Kap Matifou.

"Vi kommer ikke til at tjene noget i dag, Kap Matifou! og vi gør derfor bedst i at drage videre."

"Hvorhen?" spurgte den "stærke mand".

"Du er meget nysgerrig," svarede Næs Pescade.

"Lad mig blot høre."

"Nå, hvad ville du synes om et land, hvor man omtrent kunne være vis på at få noget at spise i det mindste én gang om dagen?"

"Hvor ligger det land, Næs Pescade?"

"Å, det er langt borte, meget langt borte, endnu længere herfra end meget langt borte."

"Ligger det ved Jordens yderste ende?"

"Jorden har ingen yderste ende," svarede Næs Pescade belærende. "Hvis så var, var den ikke rund, og hvis den ikke var rund, kunne den ikke dreje sig. Og hvis den ikke drejede sig, var den ubevægelig, og var den ubevægelig ..."

"Hvad så?" spurgte Kap Matifou.

"Så ville den falde ned på Solen i samme nu, som den stod stille."

"Men hvad så?"

"Ja, så ville det gå, som når en taskenspiller er ubehændig, så hans kugler støder sammen. Knæk! Så falder det hele sammen, og publikum piber og forlanger pengene tilbage, og man er nødsaget til at betale dem, og må så den aften gå i seng uden aftensmad."

"Hvis altså Jorden faldt ned på Solen, så fik vi ingen aftensmad?" spurgte Kap Matifou.

Og Kap Matifou fordybede sig i endeløse betragtninger. Henne på et hjørne af estraden sad han med korslagte arme og rokkede med hovedet som en kinesisk porcelænsdukke. Han hverken hørte eller så eller talte, men fortabte sig i aldeles uforståelige tankeforbindelser. Alt løb rundt i hans tykke hoved. Det forekom ham, at han steg højt til vejrs, meget højt ... endog højere end meget højt. Det udtryk, hvormed Næs Pescade betegnede afstanden, havde gjort et stærkt indtryk på Matifou. Men så faldt han pludselig ned i et aldeles tomt rum ... sin egen mave.

Det var et virkeligt mareridt, som plagede ham. Det stakkels forsultne menneske rejste sig op fra bænken og famlede sig som i blinde frem med udstrakte hænder. Havde han gjort blot et par skridt endnu, ville han være styrtet ned af forhøjningen.

"Men, Kap Matifou, hvad går der af dig?" udbrød Næs Pescade og greb sin kammerat ved hånden for at holde ham tilbage

"Hvad der går af ... mig?"

"Ja, af dig?"

"Der er ..." begyndte Kap Matifou og søgte at besinde sig, hvilket ikke var nogen let opgave, skønt hans hoved ikke rummede mange tanker, "der er noget, jeg må tale med dig om, Næs Pescade."

"Tal væk, kære Kap! og vær ikke bange for, at nogen skal høre, hvad du siger. Publikum er forduftet."

Kap Matifou tog atter plads på bænken og trak sin flinke lille kammerat hen til sig, men så varsomt, som om han frygtede for, at trykket af hans kraftige arm skulle knuse den lille.

2. Trabacoloen løber af stablen

"Den går altså ikke?" begyndte Kap Matifou.

"Hvad er det, der ikke går?" spurgte Næs Pescade.

"Forretningen."

"Den kunne gå bedre, det er vist; men den kunne også gå værre."

"Pescade?"

"Matifou?"

"Bliv ikke vred over, hvad jeg vil sige."

"Jo, jeg bliver vred, hvis det, du siger, er værd at blive vred over."

"Jeg synes ... du burde forlade mig."

"Hvad mener du med at forlade dig? ... Skulle jeg lade dig i stikken?" spurgte Næs Pescade.

"Ja."

"Bliv bare ved, jeg er lutter øre."

"Jo, ... for jeg er vis på, at hvis du var alene, ville du kunne klare dig ... Men jeg er dig til byrde, og hvis jeg ikke var, ville du kunne ..."

"Hør nu, Kap Matifou," svarede Næs Pescade alvorligt, "du er stor, ikke sandt?"

"Ja."

"Og tyk?"

"Nå, men hvor stor og tyk du end er, så begriber jeg dog ikke, hvorledes du har kunnet rumme den dumhed, du dér kom frem med."

"Hvorfor ikke, Næs Pescade?"

"Fordi den er meget større end du selv, Kap Matifou! Så du mener, jeg skulle forlade dig, min velsignede dumrian? Men hvormed skulle du da gøre dine kunster?"

"Ja, egentlig talt, så ..."

"Og hvem skulle så slå saltomortaler over dit hoved?"

"Det er naturligt, at ..."

"Eller gøre det store badutspring fra din højre hånd til den venstre?"

"For pokker!" udbrød Kap Matifou, som var i stor forlegenhed med, hvorledes han skulle besvare alle disse vanskelige spørgsmål.

"Og det i de henrykte tilskueres påsyn, ... hvis der tilfældigvis skulle være tilskuere."

"Tilskuere," gentog Kap Matifou sagte.

"Følgelig taler vi ikke mere om den ting," vedblev Næs Pescade. "Og nu vil vi kun tænke på at tjene lidt til vor aftensmad."

"Jeg er ikke sulten."

"Du er altid sulten, Kap Matifou! Altså er du det også nu," svarede Næs Pescade. "Jeg er aldeles vis på, at du er sulten, og selv om vi kun skulle tjene en halv eller en kvart gylden, skal du dog have noget at spise."

"Men så du, lille Pescade?"

"Jeg? ... Et hirsekorn er nok til mig. Jeg behøver ikke at være stærk, men det behøver du, min dreng! ... Pas nu godt på, hvad jeg siger ... Ser du, jo mere du spiser, desto federe bliver du, og jo federe du bliver, desto større naturmærkværdighed bliver du også."

"Naturmærkværdighed! ... Ja rigtigt."

"Men for mit vedkommende derimod, så jo mindre jeg spiser, desto magrere bliver jeg, og jo magrere jeg bliver, desto større naturmærkværdighed bliver så også jeg. Er det ikke også rigtigt?"

"Jo, det er," svarede Kap Matifou troskyldigt. "Det er altså til mit eget bedste, at jeg spiser, ikke sandt, Næs Pescade?"

"Ganske rigtigt, min egen dreng! Og det er til *mit* eget bedste, at jeg lader være at spise."

"Hvis der altså kun var mad til en?"

"Så var den til dig."

"Men hvis der var nok til to?"

"Så skulle du alligevel spise den. Jeg ved da, at du nok kan hamle op med to, Kap Matifou!"

"Med fire ... seks ... med en halv snes!" udbrød den "stærke mand", som virkelig kunne have taget kampen op med ti andre.

Ser vi bort fra den tilbøjelighed til at bruge stærke udtryk, som er ejendommelig for alle tiders Herkules'er, så var Matifou virkelig hidtil gået sejrrig ud af kampen mod enhver, som havde villet måle sig med ham.

Som bevis på hans i sandhed forbavsende styrke kan vi anføre to eksempler.

Det var i Nimes i en cirkus, som var opført af træ, at en aften under forestillingen en af de stolper, som bar taget, begyndte at give efter. Træværkets bragen udbredte forfærdelse blandt tilskuerne, som var udsat for enten at knuses af det nedstyrtende tag eller trykkes ihjel af menneskemassen, som trængte sig sammen ved udgangene. Men Matifou sprang til, greb den vaklende stolpe og støttede den med sine stærke skuldre indtil publikum havde forladt salen. Så blot et spring,

og han stod frelst udenfor bygningen, som styrtede sammen bagved ham.

Ved en anden lejlighed lagde han sin forbavsende armstyrke for dagen.

Det var på sletterne i Rhônedeltaet, hvor en gal tyr havde revet sig løs og angrebet og stanget flere personer. Den ville have gjort endnu flere ulykker, hvis ikke Kap Matifou havde lagt sig imellem. Han afventede roligt det øjeblik, da tyren med sænket hoved styrtede løs mod ham, greb den da ved hornene og kastede den om på ryggen og holdt den i denne stilling, indtil den var blevet bundet og gjort uskadelig.

Disse to eksempler ville sikkert være tilstrækkelige til at give et begreb ikke alene om Kap Matifous vidunderlige styrke, men også om hans mod og selvopofrelse, for de viser os, at han aldrig betænkte sig på at vove sit eget liv, når det gjaldt at komme sine medmennesker til hjælp. Han var altså ikke alene stærk, men også god af hjerte. Men, som Næs Pescade bemærkede, for ikke at sætte sin styrke til, var det nødvendigt, at han spiste, og hans kammerat tvang ham til det, mens han selv sultede, når der kun var mad til en, ja, selv øm der var nok til to. Men den aften var der ikke den fjerneste udsigt til at skaffe et måltid, ikke engang til en.

"Det ser sort ud," sagde Næs Pescade.

Og for at klare udsigten begyndte den skikkelige lille fyr en ny forestilling, hvor han gjorde tusinde krumspring og gik på hænderne i stedet for på fødderne – han havde lagt mærke til, at man lider mindre af sult, når man går med hovedet nedad – mens Matifou søgte at vække de forbigåendes opmærksomhed ved at slå løs på den store tromme, som om den skulle revne.

Tilskuerne tøvede endnu med at indfinde sig.

Foran fjælleboden samlede der sig dog til sidst en del store, stærke folk oppe fra bjergene. De lod til at betragte Kap Matifou med en vis kendermine, og Næs Pescade tog straks anledning til at opfordre dem til at prøve styrke med den "stærke mand".

"Har De lyst, mine herrer?" henvendte Næs Pescade sig spørgende til tre store, stærke mænd, som stirrede på ham med åben mund.

Da disse imidlertid ikke syntes at have mod til at efterkomme opfordringen, blev Næs Pescade nødt til at bekendtgøre, at af mangel på amatører ville kampen komme til at stå mellem ham selv og Kap Matifou, mellem behændighed og styrke.

"Vær så god! Træd indenfor! Følg strømmen!" Den stakkels Næs Pescade skreg sig ganske hæs. "Det er et syn, som De aldrig før har set. Næs Pescade brydes med Kap Matifou! ... Tvillingerne fra Provence ... Et par tvillinger, som hverken er lige gamle, ... eller har samme moder! ... Hvad siger De om det ... Og sådan en slående lighed ... imellem os ... "

Et ungt menneske, som var standset foran fjællebodsteatret, hørte alvorligt på den yderst forslidte spøg.

Den unge mand var lidt over middelhøjde og vel i det højeste to og tyve år gammel. Han var smuk, men syntes noget overanstrengt af arbejde, og det tankefulde udtryk i hans ansigt vidnede om en alvorlig karakter, som måske var udviklet i modgangens skole. De store sorte øjne, det kortklippede fuldskæg, den fine moustache over de alvorlige, men veldannede læber tydede ufejlbarligt på, at han var af magyarisk herkomst. Han var iført en af de sædvanligt brugte herredragter uden dog at være klædt efter nyeste mode. Hans

hele ydre vidnede tydeligt om, at det unge menneske allerede var en mand.

Det lod til at gøre ham ondt for Næs Pescade, som forgæves anstrengte sig for at hidlokke tilskuere. Da han selv vidste, hvad modgang var, kunne han ikke forblive ufølsom for andres genvordigheder.

"Det er to franskmænd," tænkte han. "De stakkels fyre har ingen fortjeneste i dag."

Og så fik han lyst til at være publikum – og oven i købet et betalende publikum. Det ville være den mindst stødende måde, hvorpå han kunne give de to forsultne stakler den almisse, de trængte så meget til. Han lagde derfor to gylden på tintallerkenen, som stod på kanten af estraden.

"Hvor han er god," tænkte Næs Pescade og vendte sig derpå til sin kammerat.

"Kom an, Kap Matifou! Kom an! Han skal have til gavns for sine penge!"

Men uheldigvis forsvandt deres eneste tilskuer pludselig netop i samme øjeblik, som han skulle træde ind i teatret. Han havde nemlig fået øje på den ældre herre og den unge pige, som kort i forvejen havde givet den syngende sigøjner en almisse, og ved synet af hende glemte han, at han var tilskuer og havde betalt sin plads og styrtede sig ind i folkevrimlen, hvor hun var forsvundet.

"Å, herre! ... Herre! ... råbte Næs Pescade, "De glemmer Deres penge? ... Vi har ikke fortjent dem ... hører De? ... Men hvor blev han af? ... Som blæst bort! ... Å! ...

Han anstrengte sig forgæves for at få øje på sit publikum, som så pludseligt var forsvundet. Så faldt hans blik på Kap

Matifou, som var ikke mindre bestyrtet end han selv og aldeles målløs af forbavselse.

"Netop som vi ville til at begynde," udbrød endelig den "stærke mand". "Det kan man kalde at have uheld med sig."

"Lad os begynde alligevel," svarede Næs Pescade og gik frem på scenen.

Ved således at spille for tomme bænke – figurligt talt, for der fandtes ingen sådanne – ville de i det mindste have fortjent deres penge.

Men netop da opstod der en forvirret larm nede på kajerne ved havnen. Hele folkeskaren tog pludselig vejen ned mod havet og man hørte råbene:

"Trabacoloen! ... Trabacoloen"

Det lille skib skulle nu til at løbe af stablen, og publikum strømmede til skibsværftet for rigtigt at nyde det smukke syn.

Næs Pescade og Kap Matifou indså, at der – foreløbig i det mindste – ikke var håb om at samle et publikum, og da de desuden gerne ville genfinde deres eneste tilskuer, tog også de vejen til skibsværftet.

Værftet lå lidt uden for havnen ved Gravosa, på en landtunge, som skrånede ned mod stranden.

Det lykkedes Næs Pescade og hans kammerat at puffe sig frem gennem trængslen til tilskuernes første række. Selv ved disse to kunstneres benefice-forestillinger havde der aldrig været en sådan trængsel. Ja, desværre, med publikums kunstsans gik det sørgeligt tilbage.

Støtterne var allerede slået fra, og skibet lå rede til at glide ud i vandet. Ankeret var klart til at falde, så snart skroget stak i søen, for at farten ikke skulle føre skibet for langt ud i indløbet

til havnen. Endskønt trabacoloen kun havde en drægtighed af hen ved halvhundrede tons, udgjorde den dog en så betydelig masse, at der var truffet alle mulige forholdsregler for at undgå et uheld. To af arbejderne ved skibsværftet opholdt sig på dækket agterude, hvor det dalmatiske flag udfoldede sig fra flagstangen, og to andre i forstavnen, rede til at lade ankeret falde.

Således som det nu er almindeligt ved skibes bygning, skulle trabacoloen løbe af stablen med agterenden forrest. Kølen hvilede med sin sko på den med sæbe indsmurte bedding og blev kun holdt tilbage ved en enkelt støtte. Man behøvede blot at fjerne denne, for at trabacoloen skulle begynde at glide. Hurtigheden ville efterhånden tiltage, og det lille skib af sig selv søge ud i sit naturlige element.

En halv snes tømmermænd, forsynede med jernkøller, slog allerede de støtter fra, som var anbragt foran under kølen for at løfte den lidt i vejret og derved bidrage til bevægelsen, som skulle føre skibet ud i havet.

Med den mest levende opmærksomhed og under almindelig tavshed fulgte tilskuerne dette foretagende.

Netop i dette øjeblik viste der sig en lystyacht ud for pynten, som dækker Gravosas havn mod syd. Det var en skonnert med en drægtighed på hen ved tre hundrede og halvtreds tons. Den forsøgte at klare pynten i et slag og nå indløbet til havnen. Da det blæste fra nordvest, kneb den tæt til vinden med bagbords halse, så at den kun behøvede at holde af for at nå sin ankerplads. Inden ti minutters forløb ville den være inde i havnen. Den nærmede sig hurtigt og blev kendeligt større, som

om man så den gennem en kikkert, der stadig blev trukket længere ud.

For at komme ind i havnen måtte skonnerten imidlertid passere ud for skibsværftet, hvorfra trabacoloen skulle løbe af stablen.

For at der ikke skulle afstedkommes en ulykke, opsatte man afløbningen, så snart lystyachten kom i sigte, for et sammenstød mellem de to skibe, af hvilke det ene vendte bredsiden til, mens det andet løb imod det med fuld fart, ville uden tvivl tilføje lystyachten stor skade.

Tømmermændene hørte derfor op med at slå støtterne fra, og den arbejder, som skulle fjerne den sidste støtte, fik befaling til at vente. Opholdet ville kun blive af nogle minutters varighed.

Skonnerten kom hurtigt nærmere. Man kunne endog se, at den gjorde klar til at ankre. Gaffeltopsejlene var allerede bjergede, der var halet op i store-hals, og man var i færd med at bjerge foreskonnertsejl. Men den løb endnu for sin stagfok og klyver en temmelig betydelig fart.

Den forsamlede mængde fulgte med øjnene det smukke skib, over hvis hvide sejl den dalende sol kastede sit gyldne skær. Matroserne i deres østerlandske sømandsdragt og med rød hue på hovedet halede i tovværket, mens kaptajnen, som stod agterude ved siden af styrmanden, roligt uddelte sine befalinger.

Skonnerten lå nu netop lige ud for skibsværftet. Da lød der et rædselsskrig, for trabacoloen var begyndt at sætte sig i bevægelse. Den sidste støtte, som holdt skibet tilbage, havde

givet efter, og det begyndte at glide netop i det øjeblik, da lystyachten viste det sin styrbords bov.

Det måtte følgelig komme til et sammenstød mellem de to skibe. Der var ikke tid til at forhindre det, selv om man havde haft midler til det. Tilskuernes forfærdede udråb blev besvaret med et rædselsskrig fra skonnertens besætning.

Kaptajnen, som bevarede sin koldblodighed, kommanderede: "Ned med roret!" Men skonnerten kunne dog ikke hurtigt nok dreje af eller nå indløbet til havnen og derved undgå sammenstødet.

Trabacoloen gled imidlertid ned ad beddingen. En hvidlig damp, fremkaldt ved gnidningen, steg op om stavnen, og agterenden af skibet lå allerede i vandet.

Da styrter en mand frem og griber fat i et af de tove, som hang ned fra trabacoloen. Han stemmer sig fast imod jorden og med fare for at blive revet med, søger han forgæves at holde skibet tilbage. Tæt ved ligger en kanon, som benyttes som fortøjningspæl. I en håndevending får han tovet surret om kanonen, og mens det lidt efter lidt ruller sig op, holder han igen med overmenneskelig styrke – hele ti sekunder – skønt han derved udsætter sig for at blive indviklet i tovet og knust.

Da brister tovet. Men de ti sekunder var tilstrækkelige. Trabacoloen har dukket sig ned i havets bølger og er kommet op igen. Den glider derpå videre og strejfer i mindre end en fods afstand skonnertens agterende, og vedbliver farten hen imod indløbet til havnen, indtil dens anker har nået bunden og den standses ved at kæden strammes.

Skonnerten var frelst.

Manden, hvis bevægelser havde været så overraskende og hurtige, at ingen fik tid til at komme ham til hjælp, var Kap Matifou.

"Godt gjort! ... Bravo!" udbrød Næs Pescade og ilede hen til sin ven, som løftede ham op på sine arme, dog ikke for at lave jonglørkunster med ham, men for at omfavne ham på sin maner – omtrent som om han ville kvæle ham.

Da brød bifaldsstormen løs fra alle kanter, og folk stimlede sammen om denne nutidens Herkules, som var ikke mindre beskeden end oldtidens berømte heros og derfor ikke forstod, hvad det var, der satte publikum i en sådan begejstring.

Fem minutter senere lå skonnerten for anker i havnen, og en elegant seksåret hvalbåd førte lystyachtens ejermand hen til kajen.

Det var en høj mand på halvtreds år, med næsten aldeles gråt hår og skæg. Et par store, mørke, ualmindelig livlige og kloge øjne oplivede det lidt solbrændte, men endnu smukke ansigt med de regelmæssige træk. Man lagde især straks mærke til den værdighed eller egentlig højhed, hvoraf hele hans person bar præg. Hans dragt, der bestod af mørkeblå benklæder og jakke med blanke knapper, et sort bælte og en let hat af brunt lærred, klædte ham godt og fremhævede den ualmindelig kraftige og smukke skikkelse, som årene endnu ikke havde bøjet.

Så snart han var kommet i land, gik han hen til de to akrobater, som stod omringede af den beundrende mængde.

Folk trådte til side for at lade ham komme frem.

Hans første bevægelse, da han var nået hen til Kap Matifou, var ikke at trække sin pung op og give ham en rundelig almisse; han rakte ham derimod hånden og sagde på italiensk:

"Tak, min ven, for den hjælp, du ydede os."

Kap Matifou var ganske undselig over, at der blev bevist ham så stor en ære for en sådan ubetydeligheds skyld.

"Ja, det var udmærket ... mageløst, Kap Matifou!" udbrød Næs Pescade med sit provencalske sprogs stærke og overdrevne udtryk.

"Er De franskmænd?" spurgte den fremmede.

"Rigtig ægte franskmænd," svarede Næs Pescade ikke uden selvfølelse, "vi er fra Sydfrankrig."

En fremmede betragtede dem med virkelig deltagelse og medlidenhed. Deres fattigdom var kun alt for tydeligt at se. Man kunne ikke tvivle om, at det jo var to fattige gøglere, af hvilke den ene, med fare for sit liv, havde bevist ham en stor tjeneste, for et sammenstød mellem trabacoloen og skonnerten kunne have tilføjet hans skib stor skade.

"Kom og besøg mig ombord," sagde han til dem.

"Hvornår, Deres Højhed?" spurgte Næs Pescade med sit mest sirlige skrabud.

"I morgen klokken otte."

"Som Deres Højhed befaler," svarede Næs Pescade, mens Kap Matifou stiltiende gav sit samtykke til kende ved et nik med sit uhyre hoved.

Folk vedblev imidlertid at stimle sammen om Kap Matifou, som de gerne havde båret omkring i triumf, hvis ikke hans vægt havde afskrækket selv de største og stærkeste blandt hoben. Men den altid betænksomme Næs Pescade mente, at Kap Matifou og han burde benytte sig af publikums velvillige stemning. Så snart den fremmede efter en sidste venlig hilsen

havde taget vejen ned mod kajen, råbte Næs Pescade straks med den mest fornøjede og indsmigrende stemme:

"Nu begynder forestillingen, Næs Pescade vil brydes med Kap Matifou! ... Træd ind, mine herrer! ... Entreen erlægges først ved udgangen ... eller ved indgangen ... efter behag."

Denne gang fulgte publikum hans opfordring, og der samlede sig en talrigere kreds af tilskuere, end han nogensinde før havde haft.

Den dag var teatret for lille til at rumme alle de skuelystne, og de to kunstnere måtte give adskillige deres penge tilbage.

Den fremmede herre, som imidlertid havde taget vejen hen imod kajen, stødte straks på den unge dame og hendes fader, som havde overværet hele optrinnet.

Ikke ret langt fra dem stod den unge mand, som var fulgt efter dem, og den fremmede bemærkede i forbigående, at faderen kun meget skødesløst besvarede det unge menneskes hilsen.

Den fremmede kunne selv kun med møje undertrykke den uvilje, han følte ved synet af den unge piges fader, som imidlertid havde nærmet sig og henvendte nogle høflige ord til ham i anledning af den fare, han så heldigt var undsluppet, takket være akrobatens åndsnærværelse og mod.

Den fremmedes stemme skælvede måske uvilkårligt, da han besvarede tiltalen og derpå spurgte:

"Tør jeg spørge, hvem jeg har den ære at tale med?"

"Jeg hedder Silas Toronthal og har tidligere været bankier i Triest, men bor nu i Ragusa. Tør jeg nu også tillade mig at spørge om, hvem der er lystyachtens ejermand?"

"Doktor Antékirtt," lød svaret.

Og med en gensidig hilsen gik de to herrer hver sin vej, mens luften genlød af hurraråb og bifaldsytringer fra det publikum, som havde samlet sig foran de franske akrobaters telt.

Den aften spiste Kap Matifou sig ikke alene mæt, hvilket vil sige så meget som, at han spiste for fire; men der blev endog noget til overs til en til, og det var tilstrækkeligt til at mætte hans flinke lille kammerat, Næs Pescade.

3. Doktor Antékirtt

Der er folk, som giver den tusindtungede fru Fama nok at bestille med at udbrede deres navn i den hele vide verden, og det var netop tilfældet med den berømte doktor Antékirtt, som for nylig var ankommet til Gravosa.

Hans ankomst havde desuden allerede vakt opsigt på grund af en tildragelse, som i og for sig var tilstrækkelig til at henlede publikums opmærksomhed selv på den alleralmindeligste rejsende, men doktor Antékirtt kunne på ingen måde regnes blandt disse.

I de senere år var doktor Antékirtt virkelig blevet helten i en slags legende efter orientalsk maner, og i hele Asien fra Dardanellerne indtil Suez, og i Afrika fra Suez og til Tunis, og langs det røde havs kyster omtaltes han for sine ualmindelige kundskaber i naturvidenskaberne, og ansås for en slags gnostiker eller vismand, som havde afluret naturen dens sidste hemmeligheder. I landene omkring Euphrat ville han være blevet æret som en efterkommer af de gamle magere.

Rygtet var naturligvis overdrevet for så vidt, at det tillagde ham overnaturlig magt. Doktor Antékirtt var virkelig kun et menneske som alle andre, men meget kundskabsrig, retsindig og pålidelig, med en klar forstand og ualmindelig skarpsindighed, og omstændighederne havde særlig begunstiget ham. I en af Lilleasiens betydeligste provinser havde han engang sikret hele befolkningen mod en skrækkelig epidemi, som hidtil var blevet anset for smitsom, indtil han udfandt et ejendommeligt lægemiddel imod den. Derfra skrev sig hans overordentlige berømmelse.

Desuden bidrog den hemmelighedsfuldhed, som omgav hele hans person, betydeligt til at udbrede hans navn. Ingen vidste, hvorfra han var, eller hvorledes hans fortid havde været. Lige så lidt kendte man de nøjere omstændigheder ved hans liv. Man fortalte kun, at doktor Antékirtt blev næsten tilbedt af befolkningen i Lilleasien og Øst-Afrika, at han gik for at være en ualmindelig dygtig læge, så at beretningen om hans mærkværdigt heldige kure var nået endog til de lægevidenskabelige fakulteter i Europa, og at han ydede sin hjælp uden persons anseelse, såvel til fattige folk som til de rigeste pashaer i landet. Men han var aldrig optrådt i Occidenten, og i de senere år kendte man ikke engang hans opholdssted. Derfra skrev sig folks lyst til at gøre ham til et overnaturligt væsen, som helbredede ved overnaturlige midler.

Men selv om doktor Antékirtt endnu ikke havde udøvet sin kunst i de største stater i Europa, var dog rygtet om hans berømthed allerede nået dertil. Og skønt han var ankommet til Ragusa kun som en almindelig rejsende – en rig turist, som på sin lystyacht sejlede omkring og besøgte forskellige steder ved Middelhavet – genlød dog snart hele byen af hans navn. Og indtil man kunne få øje på aktøren selv, morede folk sig med at betragte hans skonnert. Det uheld, som Kap Matifou så modigt havde forebygget, ville for resten have været nok til at vække publikums opmærksomhed.

Selv den rigeste og mest luksuriøse sportsmand i Amerika, England eller Frankrig ville have sat en ære i at eje en sådan lystyacht. Dens to master stod lodrette og nær hinanden, herved opnåedes bedre plads til stagfokken og storsejlet. Længden af bovsprydet, taklet til to klyvere, de brede ræer på

fortoppen, de høje, slanke stænger, alt dette viste, at skibet måtte kunne sprede en sejlmasse, som under alle vejrforhold ville give det en god fart. Skonnerten havde en drægtighed af tre hundrede og halvtreds tons. Den var lang og smal med lang hæk og udfaldende bov, men dog tilstrækkelig bred og dyb til at have betydelig stabilitet. Den var, hvad man kalder et udmærket søskib, som styrede fortrinligt og kunne knibe vinden på fire streger. For en åben vind og endog temmelig tæt til vinden kunne den, med en frisk kuling, løbe sine tretten og en halv knob i timen.

Både indvendig og udvendig var den så skønt udstyret, at end ikke den mest fordringsfulde sportsmand kunne forlange det bedre. Det skinnende hvide dæk var af canadiske fyrreplanker uden en eneste knast; det indenbords opstående omhyggeligt og fint afhøvlet. Kapperne og skylighterne var af teaktræ, og deres messingbeslag skinnede som guld. Rattets forsiring, barerundholterne, som var anbragt under deres blændende hvide presenninger, den omhyggelige afpudsning af alt blokværk og takkelage, selv alle de løbende ender, hvis farve fremhævede det smukt galvaniserede stående gods, snittet på de ferniserede fartøjer, som hang graciøst under jollebommene, det glimrende sorte skrog, der kun var prydet med en smal guldliste fra for til agter, agterspejlets smukke, men tarvelige forsiring, alt bidrog til at gøre skonnerten til et overordentligt smagfuldt og elegant fartøj.

Det er af vigtighed for os at vide, hvorledes lystyachten var udstyret både indvendig og udvendig, eftersom den afgav et svømmende opholdssted for den hemmelighedsfulde person, som er helten i denne fortælling. Det var dog ikke tilladt at bese

lystyachten, som imidlertid også indvendig var udstyret både bekvemt og luksuriøst. Kahytterne, salonerne og spisesalen var smukt malede og dekorerede. Tæpperne, tapeterne og alt bohavet var aldeles som det burde være i en lystyacht, og dette var tilfældet ikke alene i kaptajnens og officerernes kahytter, men også i stirridset og i messen, hvor bordservicet var beskyttet mod skibets slingren ved violiner og slingrebrædder. I kabyssen herskede en hollandsk renlighed, og banjerne afgav rigeligt rum til mandskabets køjer. Matroserne, tyve i tallet, var iført den elegante maltesiske sømandsdragt, korte, vide benklæder, som rækker lidt under knæet, søstøvler, stribet skjorte, brunt bælte, rød hue og en kort ulden bluse, hvorpå der med hvidt var syet forbogstaverne af skonnertens og dens ejermands navn.

Men hvor hørte lystyachten hjemme? I hvilken sørulle var den indskrevet? Og i hvilket af de til Middelhavet grænsende lande havde den sit vinterkvarter? Ingen vidste, til hvilken nation doktoren og hans lystyacht hørte. Et grønt flag med et rødt kors oppe i det øverste hjørne vajede fra dens gaffel; men man ville forgæves have søgt det i fortegnelsen over de mange forskellige flag, under hvilke der sejles på vor jordklodes større og mindre have.

Før doktor Antékirtt forlod skibet, var lystyachtens papirer imidlertid blevet forelagt for havnekaptajnen og sandsynligvis befundet i bedste orden, siden han fik tilladelse til at gå i land, så snart karantænelægen havde endt sin undersøgelse ombord.

Skonnertens navn stod heldigvis med små forgyldte bogstaver på agterspejlet, rigtignok uden angivelse af hjemsted. Den hed *Savaréna*.

Denne skønne lystyacht kunne man nu beundre i havnen ved Gravosa. Næs Pescade og Kap Matifou, som næste dag skulle aflægge doktor Antékirtt et besøg ombord i hans skib, betragtede det med ikke ringere nysgerrighed, men lidt mindre sindsro end søfolkene i havnen. I deres egenskab af indfødte fra Provences kyster nærede de stor interesse for alt, hvad der angik søvæsenet. Det var især tilfældet med Næs Pescade, som med kenderblik betragtede dette vidunder af et skib. Og hermed fordrev de begge tiden, efter at deres forestilling var forbi.

"Å!" udbrød Kap Matifou.

"Næ!" svarede Næs Pescade.

"Hvad, Næs Pescade?"

"Ja, Kap Matifou!"

Og de to stakkels akrobaters beundrende udråb udtrykte en langt større ros over skibet end mangen en lovtale ville have været i stand til.

Ombord på *Savaréna* var der imidlertid gjort klart skib; sejlene var beslåede, takkelagen surret fast og solsejlet sat op. Skonnerten var blevet fortøjet i et hjørne af havnen; det lod altså til, at den ville gøre et længere ophold.

Den aften nøjedes doktor Antékirtt dog med at foretage en ganske sædvanlig spadseretur rundt i Gravosa. Mens Silas Toronthal og hans datter vendte tilbage til Ragusa, kørende i deres vogn, som havde ventet på dem på kajen, og den før omtalte unge mand til fods tog vejen hjem gennem den lange allé i stedet før at afvente slutningen af festen, hvor glæden netop var på sit højeste, indskrænkede doktoren sig til at bese havnen, som var en af de bedste dér på kysten, og hvor der

netop for øjeblikket lå en del skibe af forskellig nationalitet. Han gik sig derpå en tur udenfor byen og kom omtrent klokken ni tilbage til havnen, hvorfra han tog ud til sit skib, gik ned i sin kahyt, hvor der brændte to lamper, og forblev der indtil næste dag.

Kaptajnen på *Savaréna* havde befaling til aldrig at forstyrre doktoren i de timer, han tilbragte således alene i sin kahyt.

Vi må her tilstå, at officererne og mandskabet ombord på lystyachten kendte lige så lidt til doktorens fortid som publikum. Alligevel var de ham hengivne med liv og sjæl. Doktor Antékirtt tålte vel ikke det mindste brud på disciplinen ombord, men han var til gengæld god mod alle og sparede hverken omhu eller penge. Der var heller ikke en matros, som ikke gerne ville optages blandt besætningen på *Savaréna*, hvor der aldrig blev uddelt en irettesættelse eller idømt nogen straf, men hvor mandskabet derimod syntes at udgøre en familie.

Da doktoren var vendt tilbage, traf man alle foranstaltninger for natten, og efter at lanternerne var blevet anbragt for og agter, og de vagthavende havde indtaget deres poster, herskede der fuldstændig stilhed ombord.

Doktor Antékirtt havde taget plads på en stor sofa, som stod i et hjørne af kahytten. På bordet foran ham lå nogle aviser, som hans tjener havde købt i Gravosa. Doktoren løb dem skødesløst igennem, læste de underholdende smånotitser frem for de ledende artikler og derpå fortegnelsen over ind- og udklarerede skibe og listen over notable rejsende. Så lagde han aviserne fra sig, og da han følte sig træt, gik han i seng hen ad klokken elleve; men det varede længe, før han faldt i søvn.

Og havde man kunnet læse den tanke, som måske især løb rundt i hans hoved, ville man til sin forundring have fundet, at det var: "Hvem er dog den unge mand, som hilste Silas Toronthal på kajen i Gravosa?"

Næste morgen klokken otte gik doktoren op på dækket. Vejret tegnede godt. Solen belyste allerede toppen af bjergene bagved bugten, og snart ville havnen og *Savaréna* ligge beskinnede af det fulde dagslys.

Kaptajn Narsos gik hen til doktoren for at modtage hans befalinger.

Kort efter lagde en båd, bemandet med fire matroser og en mand til rors, fra borde og styrede hen imod kajen, hvor Næs Pescade og Kap Matifou efter aftale ventede på den.

Det var en mærke- og højtidsdag for disse to skikkelige fyre, hvis omstrejfende liv havde ført dem så langt fra deres fædreland og det skønne Provence, som de længtes så meget efter.

De stod nu begge på kajen; gøglerdragten havde de ombyttet med forslidte, men rene og ordentlige klæder, og ligesom dagen forud fordrev de tiden med at betragte og beundre lystyachten. De befandt sig i en ualmindelig løftet sindsstemning, for Kap Matifou og Næs Pescade havde ikke alene fået aftensmad den foregående dag, men også morgenmad næste morgen. En sådan ødselhed havde kun sin berettigelse i den ualmindelige indtægt af to og fyrre gylden aftenen forud. Læseren må dog ikke tro, at de havde sat alle disse penge over styr. Dertil var Næs Pescade alt for fornuftig og ordentlig. Han tænkte på fremtiden og havde sikret dem deres udkomme i mindst en uges tid.

"Og alt det kan vi takke dig for, Kap Matifou!"

"Å, Pescade!"

"Jo, netop dig, min store ven!"

"Nå, ja! ... Siden det endelig skal være min skyld," svarede Kap Matifou.

I samme øjeblik lagde båden fra *Savaréna* til ved kajen, og manden ved roret rejste sig og spurgte høfligt, om "herrerne" ville behage at stige ned.

"Herrerne?" spurgte Næs Pescade. "Hvem mener De?"

"Jeg mener Dem selv, mine herrer," svarede matrosen. "Doktor Antékirtt venter Dem om ombord."

"Så, nu er vi allerede rykket op til at blive kaldt "herrer"," bemærkede Næs Pescade.

Kap Matifou så yderst forbavset ud og drejede forlegent hatten mellem sine fingre.

"Ville De så måske behage at stige ned i båden," sagde matrosen.

"Med fornøjelse," svarede Næs Pescade forbindtligt.

Og et øjeblik efter sad de to venner bekvemt i båden, hvis tofte var dækket med et sort tæppe, kantet med rødt. Manden ved roret havde taget plads bag ved dem.

Det er en selvfølge, at Kap Matifous vægtige person bragte båden en fire, fem tommer ned under dens sædvanlige vandlinje, og hjørnerne af tæppet måtte lægges op, for at de ikke skulle hænge ned i vandet.

Så lød styrmandens pibe, de fire årer bevægede sig taktfast, og båden gled hurtigt hen mod *Savaréna*.

Vi tilstår gerne, siden det virkelig forholdt sig således, at de to stakkels gøglere følte sig lidt betagne, for ikke at sige

undseelige, over den ære, der vistes dem. Kap Matifou turde næppe røre sig, og Næs Pescade gjorde i sin forvirring frugtesløse forsøg på at dølge det lykkelige smil, som uafladeligt gled hen over hans fiffige og opvakte ansigt.

Båden gled agter om skonnerten og lagde til ved dens styrbords side – hæderspladsen.

Ad falderebstrappen steg de to venner op på dækket og blev straks ført hen til doktor Antékirtt, som opholdt sig agterude.

Efter at have udvekslet en venskabelig hilsen med doktoren lod Næs Pescade og Kap Matifou sig bevæge til at sætte sig ned. Det skete dog først efter en del høflige indvendinger fra deres side.

Doktoren betragtede dem nogle øjeblikke tavs. Hans rolige og smukke ansigt imponerede dem. Men de kunne intet øjeblik være i tvivl om, at selv om han så alvorlig ud, var han dog venligt sindet imod dem.

"De har i går," begyndte han, "frelst mit mandskab og mig fra en overhængende fare. Jeg ville gerne endnu engang takke Dem, og derfor indbød jeg Dem til at komme om bord i mit skib."

"De har intet at takke os for, hr. doktor," svarede Næs Pescade som begyndte at føle sig lidt mindre forlegen. "Min kammerat har ikke gjort andet, end hvad enhver i hans sted ville have gjort, hvis han havde været lige så stærk. Ikke sandt, Kap Matifou?"

Kap Matifou nikkede bekræftende med sit store hoved.

"Måske," svarede doktoren. "Det er nu imidlertid Deres kammerat, som har vovet sit liv for mig, og jeg anser mig for at stå i stor gæld til ham."

"Å, hr. doktor," svarede Næs Pescade, "De bringer min gamle Kap til at rødme, og så blodrig som han er, kan han ikke tåle, at blodet stiger ham til hovedet."

"Jeg mærker nok, at De ikke holder af komplimenter," vedblev doktor Antékirtt. "Derfor vil vi ikke tale mere om det. Men enhver bevist tjeneste bør ..."

"Jeg beder om forladelse, fordi jeg afbryder Dem, hr. doktor!" svarede Næs Pescade. "Men enhver god handling bærer sin løn i sig selv, siger jo moralisterne, og vi har fået vor løn."

"Allerede! Hvorledes det?" spurgte doktoren, som frygtede for, at nogen var kommet ham i forkøbet.

"Jo," svarede Næs Pescade, "for efter dette bevis på Kap Matifous forbavsende styrke ønskede publikum at se ham udfolde den i mere kunstneriske præstationer, og folk strømmede derfor til vort teater, hvor Kap Matifou kastede en halv snes af de stærkeste lastdragere i Gravosa til jorden. Vi havde en glimrende indtægt."

"Virkelig glimrende?"

"Ja! ... Så meget har vi endnu aldrig tjent på en kunstrejse."

"Hvor meget tjente De da?"

"To og fyrre gylden."

"Nej virkelig! ... Det anede jeg ikke," svarede doktor Antékirtt oprømt. "Havde jeg vidst, at De gav en forestilling, ville det have været mig en fornøjelse at overvære den. Jeg håber, De tillader, at jeg betaler min plads."

"Ikke før i aften, hr. doktor," svarede Næs Pescade, "forudsat at De vil beære vor forestilling med Deres nærværelse."

Kap Matifou bukkede høfligt med en fremadgående bevægelse med sine brede skuldre, "der endnu aldrig havde bidt

i græsset", som det hed sig i programmet, der lød fra Næs Pescades læber.

Da doktor Antékirtt mærkede, at han ikke kunne formå de to akrobater til at modtage nogen belønning – i det mindste ikke i form af penge – besluttede han at gribe sagen an på en anden måde. Han havde desuden allerede den foregående dag fattet en plan med hensyn til dem. Af de oplysninger, han allerede aftenen forud havde modtaget, fremgik det, at de to akrobater var hæderlige og pålidelige folk.

"Hvad er Deres navn?" spurgte han.

"Jeg hedder ikke andet end Næs Pescade."

"Og De?"

"Matifou," svarede den provencalske Herkules.

"Det vil sige, han hedder egentlig Kap Matifou," tilføjede Næs Pescade med en vis selvfølelse over at kunne nævne et navn, som var berømt over hele Sydfrankrig.

"Men det er jo tilnavne," mente doktoren.

"Vi har ingen andre," svarede Næs Pescade, "og hvis vi nogen sinde har haft andre navne, så må de undervejs være faldet ud af vore lommer, som jo ikke just er i den bedste stand."

"Og ... Deres slægtninge?"

"Vi har aldrig haft råd til den slags luksus. Men hvis vi engang bliver rige, indfinder vore slægtninge sig nok for at arve os."

"I hvilken egn i Frankrig hører De hjemme?"

"I Provence," svarede Næs Pescade med selvfølelse, "og så er man franskmand med liv og sjæl – dobbelt op."

"De er nok en lystig fyr, Næs Pescade?"

"Det hører til mit fag. Tænk, om en gøgler ved et fjællebodsteater viste publikum et alvorligt ansigt. Han ville i

løbet af en time blive bombarderet med flere æbler, end han kunne fortære i hele sit liv. Derfor er jeg lystig, umådelig lystig. Det hører til mit fag."

"Og Kap Matifou?"

"Å, Kap Matifou er mere alvorlig og eftertænksom, mere indadvendt," svarede Næs Pescade og gav sin kammerat et par små venskabelige slag på skulderen, omtrent på samme måde som han ville have klappet en hest på halsen. "Det hører nu til hans fag. Når man er kraftkunstner, må man være meget alvorlig, og ved styrkeprøver bruger man ikke alene sine arme, men også sit hoved. Og Kap Matifou har altid måttet bruge sin styrke, endog i kamp mod fattigdom, men den har dog endnu ikke fældet ham."

Doktor Antékirtt hørte opmærksomt på den flinke lille fyr, som skæbnen havde prøvet så hårdt, uden at han derfor beklagede sig. Doktoren mærkede, at han var lige så brav som opvakt, og tænkte på, hvad han kunne være blevet til, hvis han ikke hele sit liv igennem havde måttet kæmpe med fattigdom.

"Hvor agter De Dem nu hen?" spurgte doktoren ham.

"Hvorhen tilfældet vil føre os," svarede Næs Pescade. "Tilfældet er dog ikke altid en dårlig fører, det ved som oftest, hvilken vej man skal gå. Jeg frygter kun for, at det denne gang har ført os for langt fra vort fædreland. Men når alt kommer til alt, så er det vor egen skyld. Vi burde først have forhørt os om, hvor det førte os hen."

Doktor Antékirtt iagttog dem begge et øjeblik og fortsatte så:

"Hvad kan jeg til gengæld gøre for Dem?"

"Intet ... slet intet, hr. doktor," svarede Næs Pescade, "jeg forsikrer Dem, at ..."

"Kunne De ikke have stor lyst til at vende tilbage til Provence?" spurgte han.

De to akrobaters øjne strålede af glæde.

"Jeg kan bringe Dem derhen," vedblev doktoren.

"Ja, det ville jo være mageløst," svarede Næs Pescade og vendte sig derpå til sin ledsager med spørgsmålet:

"Sig mig, Kap Matifou! vil du gerne hjem?"

"Ja, hvis du følger med, Næs Pescade."

"Men hvad skulle vi tage os for dér for at få noget at leve af?"

Spørgsmålet lod til at sætte Kap Matifou i forlegenhed.

"Vi må ... vi må se at ..." mumlede han.

"Du ved det lige så lidt som jeg ... Men det er dog vort fædreland. Er det ikke besynderligt, hr. doktor, at fattige djævle som vi har et fædreland, og at sådanne stakler, som ikke engang har slægtninge, dog har et fødeland? Det har altid forekommet mig uforklarligt."

"Kunne De ikke indrette det således, at De begge blev hos mig?" spurgte doktor Antékirtt.

Ved dette uventede forslag fo'r Næs Pescade op fra stolen, mens Kap Matifou så på ham som for at få at vide, om han også skulle rejse sig op.

"Blive hos Dem, hr. doktor!" udbrød endelig Næs Pescade. "Men hvilken nytte skulle De have af at beholde os? Vi har aldrig bestilt andet end at gøre kraft- og behændighedskunster. Så hvis det ikke er for at underholde Dem om bord på Deres lystyacht eller i Deres hjem, så ..."

"Ser De," fortsatte doktor Antékirtt, "jeg har brug for modige, flinke, opvakte og tro mænd, som kan stå mig bi ved udførelsen af mine planer. Der er intet, som holder Dem tilbage her, og

heller intet, som drager Dem tilbage til fædrelandet. Vil De følge mig?"

"Men når så Deres planer er udført?" spurgte Næs Pescade.

"Så bliver De alligevel om bord hos mig, såfremt De selv ønsker det," svarede doktoren smilende, "og så kan De jo lære mine matroser at voltigere. Foretrækker De derimod at vende tilbage til Deres fædreland, står det Dem frit for, og jeg skal da sørge for at sikre Dem et rigeligt udkomme, så længe De lever."

"Det er da ikke Deres mening, hr. doktor! at vi intet skulle bestille. Vi kan ikke udholde at være ørkesløse."

"Jeg indestår Dem for, at De skal få nok at lave."

"Det er unægtelig et fristende tilbud," svarede Næs Pescade.

"Har De noget at indvende?"

"En ganske lille indvending, nemlig at Kap Matifou og jeg ikke vil skilles. Vi er landsmænd og brødre ved hjertets valg. Vi kan ikke undvære hinanden. Det går os som de siamesiske tvillinger. En adskillelse ville blive vor død. Vi holder så inderligt af hinanden."

Og så rakte Næs Pescade Kap Matifou hånden, og den "stærke mand" tog ham i sine arme, som om han havde været et barn.

"Kære venner!" sagde doktor Antékirtt, "her er slet ikke tale om adskillelse. Det er min mening at I aldrig skal forlade hinanden."

"Så kunne det nok lade sig gøre, hvis ..."

"Hvis?"

"Hvis Kap Matifou samtykker."

"Sig ja, Næs Pescade," svarede Kap Matifou, "så har du svaret for os begge."

"Godt," faldt nu doktoren ind, "det er altså en aftale. Og De skal ikke få anledning til at fortryde Deres beslutning. Fra i dag af behøver De ikke at bekymre Dem om Deres udkomme. Jeg skal sørge for Dem."

"Blot De ikke lover for meget, hr. doktor," udbrød Næs Pescade.

"Hvorledes det?"

"Vi vil komme til at koste Dem mange penge, især Kap Matifou; han har sådan en usædvanlig appetit. Og De ønsker naturligvis ikke, at han skal sætte om end nok så lidt af sine kræfter til i Deres tjeneste."

"Tvært imod, jeg ønsker, han må fordoble dem."

"Så vil han ruinere Dem."

"Jeg kan ikke ruineres, Næs Pescade."

"Men to ... måske tre måltider om dagen ..."

"Fem, seks ... ti, om han vil," svarede doktor Antékirtt smilende. "Der vil altid være åbent taffel for ham."

"Nå, Kap," udbrød Næs Pescade fornøjet, "så vil Du da engang kunne spise dig mæt."

"Og du også, Næs Pescade."

"Å, jeg spiser kun så lidt ... Men jeg ville gerne tillade mig at spørge, om vi skal ud at sejle."

"Meget ofte. Mine patienter befinder sig på mange forskellige steder langs Middelhavets kyster, og jeg har i sinde at drive en slags international praksis. Når jeg f. eks. opholder mig i Suez, og en patient i Tanger eller på de Baleariske Øer trænger til min hjælp, så må jeg naturligvis rejse hen til ham. Ligesom en læge i en stor by må gå snart hist, snart her i dens forskellige kvarterer, således vil jeg bevæge mig mellem strædet ved

Gibraltar og det græske øhav, eller fra det Adriatiske Hav til Lionerbugten og fra det Ioniske Hav til Cabesbugten. Jeg ejer andre skibe, der er ti gange så hurtigt sejlende som denne skonnert, og De og Kap Matifou vil ofte komme til at ledsage mig på mine rejser."

"Det er noget for os, hr. doktor!" udbrød Næs Pescade og gned sig fornøjet i hænderne.

"De er da ikke bange for søen?" spurgte doktor Antékirtt.

"Skulle vi, som er født på Provences kyster, være bange for søen?" udbrød Næs Pescade. "Allerede som børn plaskede vi rundt i både langs kysten. Nej, vi er ikke bange hverken for søen eller søsyge. Vi er desuden vant til at gå med hovedet ned og benene op. Hvis folk, før de begiver sig ud at sejle, blot i et par måneder foretog den slags øvelser, ville de aldrig føle søsygens kvaler. Forsøg det, mine damer og herrer. Forestillingen er gratis."

Og den lystige Næs Pescade slog ind i sin sædvanlige spøgefulde tone, som når han agerede bajads på fjællebodsteatret.

"Det var godt, Næs Pescade," svarede doktoren. "Vi vil komme ypperligt ud af det sammen, men sørg frem for alt for at bevare det gode humør. Spøg og syng så meget De lyster, min ven! Fremtiden forbeholder os måske så mange alvorlige begivenheder, at vi nok kunne trænge til, at De opmuntrer os."

Ved disse ord var doktoren atter blevet alvorlig, og Næs Pescade, som iagttog ham, havde en følelse af, at doktor Antékirtt engang måtte have haft en stor sorg, og at de måske med tiden ville få oplysning om, hvori den havde bestået.

"Hr. doktor," fortsatte han derfor, "fra i dag af hører vi Dem til med liv og sjæl."

"Og allerede i dag kan De tage Deres kahyt i besiddelse. Jeg forbliver sandsynligvis endnu nogle dage i Gravosa og Ragusa; men det er bedst, at De allerede nu vænner Dem til opholdet på *Savaréna*."

"Hvor vi så bliver, indtil De har ført os til Deres fædreland," tilføjede Næs Pescade.

"Jeg har intet fædreland," svarede doktoren, "eller rettere sagt, jeg har selv skaffet mig et, og hvis De ønsker det, kan det også blive Deres."

"Ja, Kap Matifou," udbrød Næs Pescade, "lad os få se at få vort regnskab opgjort. Heldigvis er vi ikke i gæld, så vi går ikke fallit."

De to akrobater tog derpå afsked med doktor Antékirtt, og båden, som ventede på dem, førte dem atter tilbage til kajen i Gravosa.

I løbet af et par timer solgte de deres inventarium, teltet og trommen til en anden gøgler. Det var snart gjort, og de få gylden, som handelen indbragte dem, tyngede ikke synderligt i deres lommer.

De solgte dog ikke deres gøglerdragter og beholdt også Næs Pescades klaphorn og Kap Matifous store trompet. Det ville have kostet dem alt for stor overvindelse at skilles fra disse genstande, som mindede dem om så mange tidligere triumfer. De gemte dem derfor omhyggeligt på bunden af deres kuffert, som rummede alle deres ejendele.

Omtrent klokken et var Næs Pescade og Kap Matifou atter ombord i *Savaréna*.

De fik en rummelig kahyt forude, som efter den lystige Næs Pescades sigende var meget bekvem og forsynet med "alt, hvad der behøvedes til deres korrespondance".

De nyankomne fik en hjertelig modtagelse af skonnertens mandskab, som kunne takke dem for at være undsluppet en overhængende fare.

Næs Pescade og Kap Matifou fik straks lejlighed til at overbevise sig om, at kosten ombord var langt bedre, end hvad de hidtil havde været vant til.

"Der kan du se, Kap Matifou," sagde Næs Pescade, idet han tømte sit glas vin, "at når man bærer sig klogt ad, kan man opnå, hvad det skal være. Men klog må man være."

Kap Matifou kunne kun svare med et nik, da hans mund i øjeblikket var i travl beskæftigelse med et stort stykke ristet skinke, som tillige med to spejlæg forsvandt i hans rummelige mave.

"Blot ved at vise dig frem, når du spiser, gamle dreng! kunne man tjene sig en køn lille formue," sagde Næs Pescade.

4. Stephan Bathorys enke

Doktor Antékirtts nærværelse havde vakt almindelig opsigt ikke alene i Ragusa, men i hele Dalmatien. Dagbladene anmeldte skonnertens ankomst og kastede sig så over dette bytte, som lod til at kunne afgive stof til adskillige pikante artikler. Ejeren af *Savaréna* var derfor genstand for al den opmærksomhed, men tillige alle de ubehageligheder, som var en følge af hans berømthed. Han var dagens helt og det stående emne for al samtale. Ingen vidste, hvem han var, hvorfra han kom, eller hvor han ville hen. Dette pirrede yderligere publikums nysgerrighed, og som altid når folk slet intet ved, havde deres fantasi så meget desto friere spillerum, og man kappedes om, hvem der skulde synes at vide bedst besked.

Reporterne, som gerne ville tilfredsstille deres læseres videbegærlighed, havde skyndsomt begivet sig til Gravosa – enkelte af dem endog ombord på *Savaréna*. Men de fik intet glimt at se af den person, som i øjeblikket interesserede publikum så meget. Ordren lød aldeles bestemt på, at doktoren ikke tog imod besøg, og kaptajn Narsos besvarede altid de spørgsmål, som i denne anledning henvendtes til ham, på samme måde.

"Men hvor kommer den doktor fra og hvor vil han hen?"

"Han kommer og rejser ganske efter behag."

"Men hvem er han da?"

"Det ved ingen, og måske ved han det ikke engang selv."

Af disse lakoniske svar formåede reporterne ikke at uddrage nogen som helst oplysning til bedste for deres læsere. Følgelig arbejdede deres fantasi på egen hånd så meget den lystede, og

doktor Antékirtt var efter nogles sigende sørøverkaptajn, mens andre fortalte, at han herskede over et stort rige i Afrika og berejste Europa inkognito for at uddanne sig. Undertiden hed det sig, at han var en politisk flygtning, måske endog en regerende fyrste, som ved en revolution var blevet forjaget fra sit land og nu rejste omkring søm turist og – filosof. Så kunne man selv vælge. Og hvad den doktortitel angik, som han gjorde sig til af, så var meningerne delte. Mens nogle anså ham for en udmærket læge, som havde helbredet patienter, der ellers var aldeles opgivet, antog andre ham for en ærke-charlatan, som ville have svært ved at fremlægge sit diplom.

Lægerne i Gravosa og Ragusa fik dog ingen anledning til at sagsøge ham for ulovlig lægepraksis. Doktor Antékirtt viste sig overordentlig tilbageholden og unddrog sig ethvert forsøg på en konsultation.

Ejeren af *Savaréna* tog heller ikke bolig i land i et af byens hoteller. De to første dage efter at han var ankommet til Gravosa, indskrænkede hans spadsereture sig til Ragusa og byens omegn. Et par gange var han ledsaget af Næs Pescade, på hvis gode naturlige forstand han satte megen pris.

En dag begav Næs Pescade sig alene til Ragusa, sandsynligvis for at udføre et eller andet betroet hverv, måske indhente en oplysning – og den flinke lille fyr besvarede ved hjemkomsten de spørgsmål, doktoren henvendte til ham, således:

"Han bor altså i Allégade?"

"Ja, hr. doktor! Og det er den smukkeste gade i hele byen. Han har et prægtigt hotel, og holder tjenere og heste og vogn som en rigtig millionær."

"Og den anden?"

"Den anden, eller rettere sagt, de andre bor ganske vist i samme kvarter, men deres hus ligger langt nede i en af de stejle, snævre og krumme gader, hvor boligerne er endog under, hvad man kalder tarvelige. De bor i et lille beskedent hus, meget mørkt at se til udvendig fra, men indvendig holder de det nok rigtig net. Man mærker godt, at de er fattige, men meget stolte."

"Men damen?"

"Jeg fik hende ikke at se, men jeg hørte, at hun næsten aldrig gik ud."

"Og hendes søn?"

"Jo, ham fik jeg at se, netop som han kom hjem."

"Og hvordan så han ud?"

"Han så tankefuld, næsten bekymret ud. Man kunne godt se på den unge mand, at han har haft megen modgang."

"Men du har jo også haft modgang, og det kan man dog ikke se på dig, Næs Pescade."

"Legemlige savn og lidelser er lettere at bære end åndelige. Derfor har jeg altid kunnet skjule mine – ja, endog spøge med dem."

Doktoren sagde allerede du til Næs Pescade – der havde udbedt sig det som en gunstbevisning – som dog også snart ville blive Kap Matifou til del. Men den "stærke mand" var så imponerende, at man ikke straks tog sig den frihed at sige du til ham.

Da doktoren havde fået svar på de fremsatte spørgsmål, ophørte hans spadsereture i Gravosas omegn. Det lod til, at han ventede på, man skulle foretage et skridt, som han ikke ville give anledning til ved at besøge Ragusa, hvor hans ankomst

med *Savaréna* uden tvivl allerede var bekendt. Han forblev derfor om bord i sit skib, og det gik, som han havde ventet.

Den 29. maj steg doktoren, som gennem sin kikkert havde iagttaget kajen i Gravosa, ned i en båd og lod sig ro over til molen, hvor der stod en mand, som lod til at vente på ham.

"Der er han," tænkte doktoren. "Jeg kan godt genkende ham, skønt han er meget forandret."

Den ventende var en gammel mand, som så meget affældig ud. Han var aldeles hvidhåret og gik meget bøjet. Udtrykket i hans ansigt var alvorligt og sørgmodigt og blikket halvt udslukt som en følge af mange udgydte årer. Han blev stående ganske stille på kajen og holdt ufravendt øje med båden, som havde doktoren om bord.

Doktor Antékirtt ville ikke have udseende af at have lagt mærke til oldingen og endnu mindre af at have genkendt ham. Han lod derfor, som om han ikke så ham; men han var næppe gået et par skridt, før den gamle kom hen imod ham og spurgte høfligt, om han var doktor Antékirtt.

Doktoren svarede bekræftende og tilføjede:

"Hvem er De, og hvad ønsker De?"

"Mit navn er Borik," svarede oldingen. "Jeg tjener hos fru Bathory, og hun har sendt mig herhen for at anmode Dem om en samtale."

"Fru Bathory?" gentog doktoren spørgende. "Er hun enke efter den ungarer, som måtte bøde med livet for sin fædrelandskærlighed?"

"Ja," svarede den gamle mand. "Og skønt De aldrig har set hende, er det umuligt andet, end at De må kende hende, siden De er doktor Antékirtt."

Doktoren hørte opmærksomt på den gamle mand og overvejede samtidig, om der ikke lå en skjult tanke bag hans ord.

"Hvad ønsker fru Bathory?" spurgte han så.

"Af grunde, som må være Dem bekendte, hr. doktor, ønsker hun at tale med Dem."

"Jeg skal komme hen til hende."

"Hun ville hellere tale med Dem om bord på Deres lystyacht."

"Hvorfor det?"

"Fordi hun ønsker, at hendes samtale med Dem skal være en hemmelighed."

"For hvem?"

"For hendes søn, som ikke må få at vide, at De har besøgt hende."

Svaret lod til at overraske doktoren, som dog ikke lod sig mærke med det for Borik.

"Jeg foretrækker at opsøge fru Bathory i hendes hjem," sagde han. "Det kunne måske lade sig gøre engang, når hendes søn var fraværende."

"Så kan De komme allerede i morgen, hr. doktor. Peter Bathory rejser i aften til Zara og kommer først hjem i overmorgen."

"Hvad er Peter Bathory?"

"Han er ingeniør, men har endnu ikke opnået at få en ansættelse. Ja, livet har været besværligt både for ham og hans moder."

"Har fru Bathory da intet at leve af?" spurgte doktoren.

Den gamle mand så ned for sig og sukkede dybt.

"Jeg tør ikke give Dem flere oplysninger, doktor! Når De taler med fru Bathory, vil hun meddele Dem alt, hvad De er berettiget til at få at vide."

"Hvor bor fru Bathory?" spurgte doktor Antékirtt.

"I Ragusa, i Marinellagade nr. 17."

"Kan jeg få fru Bathory i tale i morgen eftermiddag mellem et og to?"

"Det kan godt lade sig gøre, hr. doktor, og jeg takker Dem på hendes vegne," svarede den gamle. Og efter en kort betænkning tilføjede han: "De formoder sandsynligvis, at hun har en anmodning til Dem."

"Og om så var?" udbrød doktoren.

"Det er dog ikke tilfældet," svarede Borik.

Og med en dyb hilsen forlod han doktoren og tog vejen hjemad til Ragusa.

Doktor Antékirtt var øjensynlig lidt forbavset over den gamle mands sidste udtalelse. Han blev stående ganske stille på kajen og så efter den bortgående. Så snart han atter var kommet ombord i sin lystyacht, gav han Næs Pescade og Kap Matifou tilladelse til at gå i land. Derpå trak han sig tilbage til sin kahyt for at tilbringe resten af dagen der i uforstyrret ro.

Næste dag lidt før klokken tolv lod doktoren sig sætte i land. Han sendte sin hvalbåd tilbage til skibet og slog selv ind på vejen, som fører fra Gravosa til Ragusa.

Den smukke, skyggefulde allé, hvor der om et par timer ville herske en livlig færdsel af kørende, ridende og gående, lå nu stille og forladt.

Doktoren, hvis tanker var optaget af det forestående møde med fru Bathory, befandt sig snart i Allégade. Her sagtnede han

et øjeblik sin gang for at kaste et blik på et hotel, opført af granit og med en prægtig facade, som lå til højre i gaden. Gennem porten, som netop stod åben, kunne man se, at der inde i gården holdt en elegant forspændt vogn. Kusken sad på bukken, og en tjener stod ventende ved foden af trappen.

Et øjeblik efter kom en herre og steg op i vognen; den kørte hastigt bort, og porten blev atter lukket.

Herren, den samme som for tre dage siden havde tiltalt doktor Antékirtt på kajen i Gravosa, var den fordums bankier i Triest, Silas Toronthal.

For ikke at møde ham, trak doktoren sig skyndsomt tilbage og fortsatte først sin vej, da vognen var ude af syne.

"Begge i samme by," udbrød han dæmpet. "Det er Skæbnens værk og ikke mit."

Imidlertid var doktoren nået hen til hjørnet af Marinellagaden, en af de snævre, stejle, slet brolagte og usle gader, som udmundede til venstre i Allégade, til hvis pragtfulde hoteller og bygninger dens tarvelige boliger stod i skærende modsætning.

Marinellagaden er så stejl, at den ikke kan befærdes af vogne og doktoren måtte stige op af mere end tres trappetrin, før han nåede nr. 17 i gaden.

Den gamle Borik åbnede døren og førte tavs doktoren ind i et skinnende rent, men tarveligt møbleret værelse.

Doktoren tog roligt plads og viste intet tegn på sindsbevægelse, da fru Bathory trådte ind og spurgte, om han var doktor Antékirtt.

"Ja, frue," svarede doktoren og rejste sig fra stolen.

"Jeg ville helst have sparet Dem den ulejlighed at gå så langt og så højt op," begyndte fru Bathory.

"Jeg ønskede at hilse på Dem, frue, og sige Dem, at jeg er ganske til Deres tjeneste."

"Først i går hørte jeg, at De var ankommet til Gravosa, og jeg sendte da straks Borik for at bede Dem forunde mig en samtale," svarede fru Bathory.

Ved disse ord ville Borik forlade værelset.

"Nej, bliv kun, Borik," sagde fru Bathory. "Du er den eneste ven, vi har tilbage, og du ved, hvad det er, jeg ønsker at tale med doktor Antékirtt om."

Fru Bathory satte sig ned, doktoren tog plads lige overfor hende, og Borik blev stående henne ved vinduet.

Stephan Bathorys enke var da tres år gammel. Trods sin alder holdt hun sig endnu rank, men hendes grå år og de dybe rynker i ansigtet vidnede om, hvor hårdt hun havde måttet kæmpe med sorg og modgang. Men hun holdt fremdeles modet oppe ligesom den gang, da hun trofast fulgte sin mand, der opgav sin stilling for ikke at svigte, hvad han anså for sin pligt mod fædrelandet. Desuagtet skælvede hendes stemme, da hun sagde:

"Jeg bør ikke alene takke Dem, doktor Antékirtt, men også meddele Dem oplysning om en begivenhed, som for femten år siden fandt sted i Triest ..."

"I min egenskab af doktor Antékirtt beder jeg Dem, frue, forskåne Dem selv for at omtale denne for Dem så smertelige begivenhed. Den er mig allerede bekendt og ligeledes – De må erindre, at jeg er doktor Antékirtt – hvorledes Deres stilling har været siden hin uforglemmelige 30. juni 1867."

"Men jeg beder Dem forklare mig, af hvilken grund De føler interesse for min skæbne. Har De kendt min afdøde mand?" spurgte Stephan Bathorys enke, og hendes stemme skælvede let.

"Jeg har kendt professor Bathory, frue! Han var mig meget kær, og jeg nærer en levende interesse for hans efterladte."

"Er Ungarn da også Deres fædreland?"

"Jeg har intet fædreland, frue."

"Hvem er De da?"

"En død, som endnu ikke har fundet sin grav," lød doktorens rolige svar.

Fru Bathory så overrasket på ham, og han tilføjede derfor hurtigt:

"Men til de oplysninger, jeg bad Dem ikke at give mig, må jeg føje nogle oplysninger, som De ikke længere bør mangle. Som De vil erindre, organiserede for femten år siden tre ungarske adelsmænd en sammensværgelse, som havde til formål atter at gøre Ungarn til et frit og selvstændigt land. Disse tre mænd, Mathias Sandorf, Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar, var trofaste venner i liv og død.

Den 8. juni 1867, aftenen før den dag, da signalet skulle gives til en almindelig rejsning over hele Ungarn og Transsylvanien, trængte det østrigske politi ind i grev Zathmars hus i Triest og bemægtigede sig sammensværgelsens tre hovedmænd, som netop var forsamlet dér. Endnu samme aften blev de ført til fængslet i Pisino og et par uger senere dømt til døden.

En ung bogholder ved navn Sarcany blev fængslet samtidig med de tre sammensvorne, men da han stod aldeles uden for komplottet, blev han snart frikendt og løsladt af fængslet.

Dagen før dødsdommens fuldbyrdelse gjorde de tre fanger, som da opholdt sig i den samme celle, forsøg på flugt. Ved hjælp af kæden på en lynafleder lykkedes det grev Sandorf og Stephan Bathory at undvige fra fangetårnet i Pisino. De faldt ned i Foïbafloden, mens derimod Ladislaus Zathmar blev grebet af vagten netop i det øjeblik, han ville følge efter dem. –

Uagtet der kun var ringe sandsynlighed for at flygtningene, som drev ned ad en underjordisk flod gennem en dem aldeles ubekendt egn, skulle slippe fra det med livet, lykkedes det dem dog at komme i land og nå Rovigno, hvor de fandt et tilflugtssted hos en fisker ved navn Andrèa Ferrato.

Fiskeren, som var en brav mand, havde truffet alle foranstaltninger til at føre dem over Adriaterhavet til Italien, da en spanier ved navn Carpena, som havde opdaget deres skjulested, angav dem til politiet i Rovigno for herved at tilfredsstille en personlig hævnlyst mod Andrèa Ferrato.

De forfulgte gjorde atter forsøg på at flygte, men Stephan Bathory blev øjeblikkelig såret og derpå grebet af gendarmerne, og Mathias Sandorf, som var nået ned til strandbredden, faldt her under en regn af kugler, og Adriaterhavet gav ikke engang hans afsjælede legeme tilbage.

To dage senere blev Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar skudt i fæstningen i Pisino, og fiskeren Andrèa Ferrato på livstid hensat i fæstningen Stein."

Fru Bathory så ned for sig. Hun lyttede tavs og med tungt hjerte til doktorens ord.

"Disse nærmere omstændigheder ved sagen er Dem måske allerede bekendt?" spurgte doktoren hende.

"Ja," svarede hun, "jeg erfarede dem gennem dagbladene. Derfra har De formodentlig også Deres oplysninger?"

"Naturligvis," sagde doktoren. "Men en af fangevogterne i fæstningen har desuden betroet mig en meddelelse, som dagbladene ikke kunne forelægge publikum, fordi hele sagen blev ført så hemmeligt. Meddelelsen gik ud på, at de sammensvorne var blevet forrådt til politiet i Triest."

"Forrådt!" udbrød fru Bathory.

"Ja, frue! Det fremgik af selve retsforhandlingen. Forræderne bemægtigede sig først en brevdue, som skulle overbringe en kodemeddelelse til grev Sandorf. De tog en afskrift af brevet, og senere lykkedes det dem i selve grev Zathmars hus at tage en kopi af nøglen, som benyttedes til at dechifrere det. Efter at have gjort sig bekendt med dets indhold, overgav de den til guvernøren i Triest og modtog sandsynligvis en del af grev Sandorfs konfiskerede formue i belønning for angivelsen."

"Hvem var de uslinge?" spurgte fru Bathory med skælvende stemme.

"Det ved man ikke," svarede doktoren, "men de tre dødsdømte kendte dem måske og kunne have sagt, hvem de var, hvis de havde fået talt med deres slægtninge før dødsdommens fuldbyrdelse. Men fru Bathory var den gang fraværende tillige med sin søn, og Borik sad arresteret i Triest; derfor kunne ingen af dem være til stede hos fangerne i de sidste timer af deres liv."

"Blot det dog var muligt at få at vide, hvem de uslinge var!" udbrød fru Bathory.

"En skurk ender altid med at røbe sig selv," svarede doktor Antékirtt og fortsatte derpå: "De var nu enke med en lille dreng

på otte år, og så godt som uden hjælpekilder. Grev Zathmars tjener Borik, som efter sin herres død havde sluttet sig til Dem, var fattig og kunne ikke yde Dem anden hjælp end sin trofaste tjeneste.

De flyttede da fra Triest til denne tarvelige bolig i Ragusa og erhvervede ved Deres hænders arbejde, hvad der behøvedes til at tilfredsstille Deres åndelige og materielle fornødenheder. De ønskede, at Deres søn skulle slå ind på den samme videnskabelige bane som hans fader havde betrådt med så megen berømmelse, og derfor pålagde De Dem savn og anstrengelser uden lige. Og jeg bøjer mig med dyb beundring og agtelse for den højsindede kvinde, som ved sin karakterfasthed og moderlige omhu har udviklet sønnen til en mand."

Ved disse ord rejste doktor Antékirtt sig op, og den ellers så rolige og beherskede mand var synligt bevæget.

Fru Bathory tøvede med at svare, fordi hun ikke vidste, om doktoren ville fortsætte sin beretning og berøre en omstændighed, som angik hende personlig og havde foranlediget hende til at anmode ham om en samtale. Men doktoren forstod hendes tanker og fortsatte:

"Der er imidlertid dog også grænser for, hvad et menneske kan udholde, og da De allerede i forvejen var syg og nedbøjet af kummer, ville De måske være bukket under, hvis ikke en fremmed eller rettere en ven af professor Bathory var kommet Dem til hjælp. Jeg ville aldrig have omtalt denne sag for Dem, hvis ikke Deres gamle tjener havde meddelt mig, at De ønskede at tale med mig."

"Jeg bør dog takke doktor Antékirtt," svarede fru Bathory.

"På ingen måde, frue! Det var ham jo en glæde for fem-seks år siden at kunne stille en sum på hundrede tusind gylden til Deres rådighed og således lette Dem Deres hverv. Det er tværtimod mig, som bør være Dem taknemmelig, fordi De tillod mig at lægge mit venskab for Stephan Bathory for dagen."

"Det var mig dog om at gøre at få lejlighed til at takke Dem," svarede fru Bathory, "og dernæst ønskede ..."

"Hvilket, frue?" spurgte doktoren.

"Jeg ønskede at give Dem pengene tilbage."

"Hvorledes?" udbrød doktoren, "De har ikke villet modtage ..."

"Jeg anså mig ikke berettiget til at anvende de penge. Jeg kendte ikke doktor Antékirtt og havde aldrig hørt ham omtale. Pengene kunne jo godt have været en slags almisse fra min mands modstandere, og det ville have været mig yderligt imod at være genstand for deres medlidenhed. Derfor ville jeg ikke anvende pengene. Ikke engang i det øjemed, som doktor Antékirtt havde foreslået."

"Pengene er altså ..."

"Urørte."

"Og Deres søn?"

"Min søn har kun sig selv at takke for, hvad han er."

"Sig selv og sin moder," tilføjede doktoren, som følte den dybeste beundring og agtelse for en sådan sjælshøjhed og karakterstyrke.

Fru Bathory havde imidlertid åbnet en skuffe og fremtaget en pakke banknoter, som hun rakte doktoren.

"Jeg beder Dem tage Deres penge tilbage og være overbevist om, at jeg er Dem lige så taknemmelig, som om jeg virkelig havde anvendt Deres gave til at opdrage min søn for."

"Pengene tilhører ikke mere mig," svarede doktoren og gjorde en afværgende bevægelse med hånden.

"Men de burde aldrig været kommet mig i hænde."

"Peter Bathory kan jo gøre brug af dem."

"Min søn får nok engang en passende ansættelse, og han vil sørge for mig, som jeg har sørget for ham."

"Han afslår da vel ikke at modtage en gave fra en af hans faders venner?"

"Det er jeg overbevist om, at han vil."

"De tillader mig vel i det mindste at gøre et forsøg?"

"Jeg beder Dem ikke gøre det," svarede fru Bathory. "Min søn ved ikke, og jeg ønsker heller ikke, at han nogensinde skal få at vide, at man har sendt mig disse penge."

"Som De vil, frue! ... Jeg indser, at De måtte handle, som De gjorde, siden jeg var og endnu er Dem fremmed, og jeg beundrer Deres bevæggrunde ... Men, som jeg før sagde, når pengene ikke tilhører Dem, tilhører de heller ikke mere mig."

Doktoren, som på ingen måde følte sig personlig såret, men derimod opfyldt af den dybeste agtelse for fru Bathorys finfølelse, rejste sig for at tage afsked. Men hun standsede ham atter med spørgsmålet:

"Sagde De ikke, at Ladislaus Zathmars, Stephan Bathorys og grev Sandorfs død var hidført ved et lumpent forræderi?"

"Således forholder det sig virkelig, frue."

"Er der da ingen, der kender forræderne?"

"Jo, frue!"

"Hvem da?"

"Gud!"

Og doktor Antékirtt bukkede endnu engang dybt for enken og forlod værelset.

Fru Bathory sad hensunken i dybe tanker. Hun følte sig uimodståeligt draget til det hemmelighedsfulde væsen, som havde taget så levende del i hendes livs alvorligste begivenheder. Skulle hun nogen sinde gense ham? Hvis *Savaréna* havde bragt ham til Ragusa blot for at han kunne aflægge hende et besøg, ville han formodentlig atter sejle bort for aldrig mere at vende tilbage.

Næste morgen læste man i dagbladene, at en anonym giver havde skænket hundrede tusind gylden til byens hospitaler.

Det var doktor Antékirtts gave til de fattige, men det var jo også en gave fra enken, som havde afslået den både for sit eget og sin søns vedkommende.

5. Adskillige vanskeligheder

Det gik dog ikke, som fru Bathory formodede. Doktoren forlod ikke straks Ragusa. Da det ikke var lykkedes ham at komme moderen til hjælp, ville han i det mindste hjælpe sønnen. Peter Bathory, som endnu ikke havde fundet anvendelse for sine ypperlige kundskaber, ville sandsynligvis ikke afslå det tilbud, doktoren havde i sinde at give ham, nemlig at skaffe ham ind i en stilling, som svarede til hans kundskaber og det gode navn, han bar. Det kunne da ikke anses som nådsensbrød, men kun som en belønning, der med rette tilkom den unge mand.

Peter Bathory var imidlertid, som Borik havde sagt, på en forretningsrejse til Zara.

Doktoren ville dog ikke opsætte at skrive ham til og afsendte derfor endnu samme dag et brev, som imidlertid ikke indeholdt andet, end at det ville glæde ham at se Peter Bathory ombord i *Savaréna*, da han havde noget vigtigt at meddele ham.

Brevet blev afleveret på posthuset i Gravosa, og der var nu intet mere ved den sag at gøre, før den unge ingeniør var vendt tilbage.

Imidlertid levede doktoren mere end nogen sinde tilbagetrukket om bord på skonnerten. *Savaréna* lå for anker midt i havnen, mandskabet kom aldrig i land, og skibet var derfor lige så isoleret, som hvis det havde befundet sig midt ude på det store hav.

En så besynderlig adfærd tjente kun til yderligere at anspore folks nysgerrighed. Reporterne håbede fremdeles på en lejlighed til at interviewe den mystiske doktor, uagtet det var dem forment at komme ombord i hans lige så mystiske skib. De

måtte derfor holde sig til Næs Pescade og Kap Matifou, som var de eneste, der havde tilladelse til at gå i land, og søgte gennem dem at indhente en og anden oplysning for senere at forelægge publikum den i forbedret udgave.

Men det var meget vanskeligt at få noget ud af Næs Pescade, hvis han ikke selv ville, og indlod han sig på en samtale, blev man dog ikke klogere af hans svar.

"Hvem er doktor Antékirtt?"

"En berømt læge, som kan kurere folk for alle slags sygdomme, selv efter at de er døde af dem."

"Er han rig?"

"Nej, han er fattig søm en kirkerotte, … Han kommer hver søndag og får sin lønning udbetalt hos mig."

"Hvor er han fra?"

"Fra et land, som ingen ved hvad hedder."

"Og hvor ligger det land?"

"Jeg ved kun, at det mod nord er begrænset af meget lidt og mod syd af slet ingen ting."

Det var ikke muligt at få andet ud af den lystige Næs Pescade, og Kap Matifou var stum og alvorlig som en klippe.

Men skønt de to venner ikke besvarede reporternes påtrængende spørgsmål, talte de dog ofte indbyrdes om deres nye herre, for hvem de allerede nærede en så stor hengivenhed, at de inderligt ønskede at få lejlighed til at lægge den for dagen. Hver morgen vågnede de i det håb, at han skulle kalde dem ind i sin kahyt og sige:

"Jeg trænger til jeres hjælp."

Men det skete ikke – til stor sorg for dem.

"Hvor længe skal det vel vare?" udbrød en dag Næs Pescade. "Det er dog hårdt at skulle sidde med hænderne i skødet, især når man ikke er vant til det, ikke sandt, lille Kap?"

"Ja, jeg glemmer at bruge mine arme," svarede Herkules'en og kastede et blik på sine uhyre forlemmer, som hang ledige ligesom stemplerne i en maskine, der er gået i stå.

"Hør, Kap Matifou!"

"Hvad vil du, Næs Pescade?"

"Ved du, hvad jeg tænker om doktor Antékirtt?"

"Nej, men lad mig høre, hvad du tænker, Næs Pescade, så ved jeg bedre, hvad jeg skal svare."

"Jeg mener nu, at der i hans fortid har været et eller andet ... Det kan man se på hans øjne, som undertiden udsender blændende lyn ... Og når uvejret engang rigtig bryder løs ..."

"Så bliver der et frygteligt spektakel."

"Og noget at tage fat i, og jeg tænker, vi får nok vor del af arbejdet."

Næs Pescade havde grund til at tale således, for uagtet der herskede den fuldstændigste ro om bord, havde hans skarpe blik snart opdaget et og andet, som gav ham stof til eftertanke. Det var klart, at doktoren ikke var en almindelig turist, som berejste Middelhavet med sin lystyacht. *Savaréna* måtte være midtpunktet for en stor mængde tråde, som dens hemmelighedsfulde ejer holdt i sin hånd.

Der indtraf virkelig også breve og depecher fra omtrent alle lande langs Middelhavets kyster, fra Frankrig og Spanien som fra Marokko, Algier og Tripolis. Men hvem var afsenderne? Det var øjensynligt, at korrespondancen angik en meget alvorlig sag, med mindre den hidrørte fra patienter, som skriftligt

udbad sig den berømte doktors råd – hvad der dog syntes lidet troligt.

Det ville desuden have været vanskeligt, selv for telegrafisterne i Ragusa, at forstå meningen af disse depecher, der var affattet i et ubekendt sprog, som kun doktoren forstod. Men selv om sproget havde været forståeligt, ville dog ingen have kunnet slutte sig til meningen af sådanne sætninger som:

"Aleira: Troede af have fundet Z. R.'s spor. Fejltagelse."

"Fundet H. V.'s 5 korrespondent. Forbindelse med K.'s 3, trop, mellem Catania og Syracusa. Fortsættes."

"Truffet T. K.'s 7. Spor i La Valletta og på Malta."

"Kyrene ... Afventer nye ordrer. Flotillen fra Anték ... rede. Elektrik 3 har dampen oppe nat og dag."

"R. 0. 3. Død i fængslet. – Begge forsvundet."

Et andet telegram, som indeholdt en særlig oplysning, meddelt ved hjælp af taltegn, lød således:

"2117. Sarc. Forhenværende mægler ... Huset Toronth. – Forbindelsen med Tripolis ophørt."

Fra *Savaréna* blev de fleste af disse depecher besvaret med.

"Fortsæt eftersøgningerne. Spar hverken flid eller penge. Send på ny underretning."

Der foregik altså en udveksling af uforståelige depecher, som tydede på, at man holdt øje med alle Middelhavets kyster, og doktoren var følgelig ikke så ørkesløs, som han gav sig udseende af at være. Trods det professionelle tavshedsløfte fik publikum da også nys om denne udveksling af depecher, og begærligheden efter at kende den hemmelighedsfulde doktor nærmere voksede dag for dag.

I den fine verden i Ragusa var eks-bankieren fra Triest en af de mest videbegærlige. Som bekendt havde Silas Toronthal mødt doktor Antékirtt på kajen i Gravosa kørt efter *Savaréna*s ankomst. Mødet havde fremkaldt en levende følelse af uvilje hos den ene af parterne, og hos den anden en brændende nysgerrighed, som bankieren dog ikke havde fundet lejlighed til at tilfredsstille.

Doktoren nærværelse havde virkelig gjort et højst besynderligt og uforklarligt indtryk på Silas Toronthal. Alle de rygter, der var i omløb i Ragusa, doktorens inkognito og vanskeligheden ved at få ham i tale bidrog i forening til at gøre bankieren yderst begærlig efter at gense den hemmelighedsfulde fremmede. Han tog derfor ofte til Gravosa, hvor han blev stående på kajen for at betragte skonnerten, hvis dæk han følte en så brændende lyst til at betræde. En dag lod han sig endog ro derud, men rorgængeren svarede da som altid:

"Doktor Antékirtt modtager ikke besøg."

Som følge af denne uoverstigelige forhindring befandt Silas Toronthal sig til sidst i en slags kronisk ophidselsestilstand.

Han faldt da på at lade doktoren udspionere og beordrede en tjener, som han kunne stole på, til at iagttage den hemmelighedsfulde fremmedes bevægelser, selv om hans besøg indskrænkede sig til Gravosa og omegnen.

Og Silas Toronthals uro voksede, da han fik at vide, at den gamle Borik havde haft en samtale med doktoren, som næste dag havde aflagt et besøg hos fru Bathory.

"Hvem er han dog?" tænkte han.

Men hvad var der egentlig at frygte for nu, da der var hengået femten år uden at hans tidligere rænkespil var kommet for

dagen? Han var alligevel ilde til mode, så snart der var tale om en eller anden slægtning eller ven af de mænd, han havde forrådt og solgt. Hans samvittighed var vel endnu ikke vågnet, men han plagedes ofte af frygt, og det skridt, den ukendte, men ved sin berømthed og rigdom så mægtige doktor havde foretaget, var kun lidet skikket til at berolige ham.

"Hvem kan den mand dog være?" tænkte han atter. "Hvad ville han i Ragusa hos fru Bathory? ... Var det i egenskab af læge? ... Og hvilken forbindelse kan der vel være mellem hende og ham?"

Det var ikke muligt at få dette spørgsmål besvaret. Silas Toronthal følte sig dog til en vis grad beroliget, da en meget omhyggelig efterforskning bragte ham vished om, at doktoren ikke havde aflagt flere besøg hos fru Bathory.

Bankieren holdt imidlertid kun endnu fastere ved sin beslutning om for enhver pris at træde i forbindelse med doktoren. Tanken herom plagede ham både nat og dag. Han måtte se at blive den kvit, og i sin ophidsede sindstilstand bildte han sig ind, at han ville få ro, hvis han blot endnu en gang kunne få doktor Antékirtt i tale og erfare, hvad der havde ført ham til Gravosa. Han søgte derfor at møde ham, og som påskud til at fremkalde et møde benyttede han en tærende sygdom, fru Toronthal havde lidt af i flere år, og som ingen af lægerne i Ragusa havde formået at bekæmpe. Hun var vel endnu ikke sengeliggende, men hun tæredes langsomt hen trods lægehjælp og hendes datters omhyggelige pleje. Denne sygelige tilstand var måske udelukkende en bølge af sjælelige lidelser, men hidtil havde ingen fuldkommen gennemskuet hende. Bankieren var den eneste, som kunne have sagt, om ikke hans hustru, som

kendte hele hans fortid, følte en uovervindelig lede for et liv, som måtte vække skræk og afsky i hendes sjæl.

Men hvorledes dette nu end forholdt sig, så benyttede bankieren sig af fru Toronthals sygelige tilstand til atter at træffe sammen med doktoren. Han ville udbede sig hans råd, og doktoren sikkert ikke – om end kun af menneskekærlighed – nægte at aflægge et sygebesøg.

Silas Toronthal skrev derfor et brev, som en af hans folk bragte om bord på *Savaréna*.

Han ønskede så inderligt at høre en så berømt læges råd, skrev han. Og efter at have givet doktoren en undskyldning, fordi han ved denne anmodning måske bragte forstyrrelse ind i hans stille, afsondrede liv, bad han ham bestemme, hvilken dag han ville aflægge et besøg i hans hotel i Allégade.

Da doktoren næste dag modtog dette brev, læste han allerførst underskriften og derpå hele indholdet, uden at hans ansigt i mindste måde røbede, hvad han tænkte derved.

Hvad skulle han svare? Skulle han benytte den lejlighed, som her tilbød sig til at få adgang til Toronthals hotel og sætte sig i forbindelse med bankierens familie? Men når han betrådte dette hus, selv om det kun var i egenskab af læge, ville det jo være at komme der på en måde, han slet ikke ønskede.

Doktoren betænkte sig ikke. Hans svar var en ganske almindelig billet, som bankierens tjener fik med tilbage. Billetten indeholdt kun følgende linjer:

> "Doktor Antékirtt beklager, ikke at kunne yde fru Toronthal sin hjælp. Han praktiserer ikke i Europa."

Det var det hele.

Da bankieren havde læst denne lakoniske billet, kastede han den forbitret hen på bordet. Det var indlysende, at doktoren ikke ville have det ringeste med ham at gøre. Skønt iklædt en høflig form, var afslaget dog et umiskendeligt tegn på, at den mystiske persons beslutning var urokkelig.

"Men når han ikke praktiserer i Europa," tænkte Silas Toronthal, "hvad var da hensigten med hans besøg hos fru Bathory ... Hvad ville han dér? ... Hvad havde de to med hinanden at gøre?"

Denne uvished var en plage for Silas Toronthal, som ikke ville få ro et øjeblik, så længe doktoren opholdt sig i Gravosa, og skonnerten ikke atter var stukket i søen. Den frugtesløse anmodning, han havde henvendt til doktoren, omtalte han dog hverken til sin hustru eller sin datter, da han ikke ville røbe den hemmelige årsag til sin virkelige uro. Men han lod fremdeles holde vågent øje med doktoren, for altid at vide, hvad han foretog sig såvel i Gravosa som i Ragusa.

Næste dag viste der sig en ny og ikke mindre alvorlig anledning til frygt.

Peter Bathory vendte mismodig tilbage fra Zara, fordi han havde været nødt til at frasige sig den tilbudte ansættelse som direktør ved en smeltehytte i Hercegovina.

"Betingelserne var ikke antagelige," lød hans korte svar til moderen.

Fru Bathory så op på sin søn, men spurgte ikke, hvorfor betingelserne ikke var antagelige. Så gav hun ham et brev, som var ankommet i hans fravær.

Det var brevet fra doktor Antékirtt, hvori han opfordrede Peter Bathory til at komme ombord i *Savaréna*, fordi han

ønskede at tale med ham om en sag, som angik ham meget nøje.

Peter Bathory rakte sin moder brevet. Doktorens tilbud kom hende ikke uventet.

"Det anede mig," sagde hun.

"Havde du nogen anelse om, at han ville stille mig et sådant forslag, moder?" udbrød den unge mand, lidt forundret over hendes svar.

"Ja, Peter! ... Doktor Antékirtt har besøgt mig, mens du var borte."

"Du kender altså til denne mand, der i den senere tid har været genstand for så megen omtale i Ragusa?"

"Nej, men doktor Antékirtt har kendt din fader. Han hørte også til grev Sandorfs og Ladislaus Zathmars venner, og det var grunden til, at han aflagde mig et besøg."

"Hvilket bevis har du vel for, at doktoren har været min faders ven?" spurgte Peter Bathory.

"Slet intet," svarede fru Bathory, som ikke ville omtale de hundrede tusind gylden, doktoren havde sendt hende, uden at den unge mand havde fået nys om det.

"Men hvis han nu var spion eller agent fra Østrig?" fortsatte Peter Bathory.

"Det vil du selv kunne dømme om."

"Råder du mig da til at opsøge ham?"

"Ja. Du bør ikke undlade at nærme dig en mand, som vil overføre sit trofaste venskab for din fader på dig."

"Men hvad er hensigten med, at han er kommet til Ragusa?" spurgte Peter Bathory. "Er det pengeanliggender?"

"Måske," svarede fru Bathory. "Han går for at være umådelig rig, og han kan måske skaffe dig en ansættelse."

"Jeg vil besøge ham og få at vide, hvad han vil mig."

"Lad det da ske endnu i dag, min søn! og sig ham, at jeg beklager ikke at kunne ledsage dig."

Da Peter tog afsked med sin moder, holdt han hende længe trykket til sit bryst. Det var, som om han bar på en sørgelig hemmelighed, som han ikke vovede at åbenbare for hende.

"Stakkels barn," sukkede fru Bathory.

Klokken var omtrent et, da Peter tog vejen ned ad Allégade til havnen i Gravosa.

Idet han kom forbi Toronthals hotel, stod han – blot et eneste øjeblik – stille og så over mod en af husets sidefløje, hvis vinduer vendte ud mod gaden. Persiennerne var rullet ned, og huset så ud, som om det var aldeles ubeboet.

Peter Bathory fortsatte sin gang, som han kun havde sagtnet, uden at der havde fundet nogen egentlig standsning sted. Men det var dog blevet bemærket af et fruentimmer, som gik frem og tilbage på fortovet på den anden side af gaden.

Hun var høj, omtrent halvtreds år gammel og bevægede sig afmålt og stift næsten som en automat. Hendes hår, som endnu var sort og kruset, og den mørke, afrikanske hudfarve lod ingen i tvivl om, til hvilken nation hun hørte. Hun bar en kåbe af mørkt stof og forsynet med en hætte, som var slået op over hendes år, der var prydet med zecchiner. Skønt hun lignede en sigøjnerske, lod hun dog ikke til at ville tigge. Det så snarere ud til, at hun stod der for på egne eller andres vegne at holde øje med og udspionere, hvad der foregik såvel i Toronthals hotel som i huset i Marinellagaden.

Så snart hun derfor så den ung mand tage vejen ned ad Allégade, fulgte hun efter ham, nær nok til ikke at tabe ham af syne, men dog så forsigtigt at hun ikke blev bemærket af ham. Peter Bathory var for øvrigt alt for fordybet i sine tanker til at lægge mærke til, hvad der foregik bag ved ham. Da han ud for Toronthals bolig sagtnede sin gang, gjorde hun lige så, og vedblev derpå at følge ham i omtrent tyve skridts afstand.

Så snart Peter Bathory var kommet udenfor byen, mødte han Silas Toronthal, som, kørende i åben vogn, vendte tilbage til Ragusa.

Den marokkanske kvinde smuttede bag et træ for uset at kunne lytte, hvis de to herrer ville tale sammen.

Men det skete ikke. Silas Toronthal gengældte ikke engang på sin sædvanlige hovmodige måde den unge mands hilsen. Han så om til den anden side, og vognen kørte hurtigt videre.

Dette lille optrin undgik ikke den fremmede kvinde, og et ejendommeligt smil gled hen over hendes kolde, rolige ansigt.

Peter Bathory, som øjensynlig var mere bedrøvet end opbragt over Silas Toronthals opførsel, gik roligt videre uden at se sig tilbage.

Marokkanerinden fulgte ham på afstand og mumlede halvsagte på arabisk:

"Det er på tide, at han kommer."

Et kvarter senere stod Peter Bathory på kajen i havnen ved Gravosa. Han standsede et øjeblik for at betragte den elegante skonnert, hvor vimplen på toppen af stormasten udfoldede sig for den lette søbrise.

"Hvor er den doktor dog fra?" tænkte han. "Det flag kender jeg slet ikke."

"Kender De det flag?" spurgte han en lods, som gik frem og tilbage på kajen.

Lodsen kendte ikke flaget. Han vidste kun at skonnertens sundhedspas lød på, at den kom fra Brindisi, og at havnekaptajnen havde fundet dens papirer i bedste orden. Og da det var en lystyacht, havde autoriteterne respekteret dens inkognito.

Peter Bathory råbte en båd an og lod sig sætte over til *Savaréna*, hvor han til marokkanerindens store forbavselse gik ombord.

Han afleverede straks sit kort til kvartermesteren og spurgte, om han kunne få doktor Antékirtt i tale.

En af rorgængerne tog kortet for at bringe det ned i salonen til doktoren.

Han kom straks efter tilbage og meldte, at doktoren ville modtage hr. Bathory.

Den unge mand blev nu ført til en salon, hvor dagslyset faldt dæmpet ned gennem de lette gardiner foran skylightet. Men idet han trådte ind gennem den åbentstående fløjdør, kom han til at stå i det fulde reflekslys fra spejlene på salonens bageste væg.

Doktor Antékirtt sad i halvskyggen på en sofa. Han følte sig dybt grebet ved synet af Stephan Bathorys søn og udbrød uvilkårligt:

"Det er hans udtrykte billede!"

Peter Bathory havde virkelig en slående lighed med sin fader, således som han måtte have set ud, da han var omtrent to og tyve år gammel. Det var hans faste blik og ædle holdning og det samme begejstrede udtryk for alt kønt og ædelt.

Doktoren rejste sig med ordene:

"Det glæder mig, hr. Bathory! at De har villet modtage min indbydelse."

Og med en håndbevægelse opfordrede han Peter Bathory til at tage plads på sofaen.

I sin tiltale havde doktoren benyttet det ungarske sprog, som han vidste, var den unge mands modersmål.

"Hr. doktor," svarede Peter Bathory, "jeg skulle have tilladt mig at gengælde Deres besøg hos min moder, selv om De ikke havde opfordret mig til at komme ombord i Deres skib. Jeg ved, at De er en af de ukendte venner, som trofast mindes min fader og de to ædle mænd, der lige som han led døden for fædrelandet. Og jeg takker Dem, fordi De ikke har glemt dem."

Peter Bathory kunne kun med møje undertrykke den bevægelse, han følte ved at omtale sin fader og hans for længst afdøde venner.

"Jeg beder Dem undskylde," sagde han, "men når jeg kommer til at tænke på alt det, De har lidt, så kan jeg ikke ..."

Doktor Antékirtt var selv for bevæget til at kunne svare. Endelig udbrød han:

"Jeg kan fuldkommen forstå Deres følelser; jeg finder dem ganske naturlige. De har jo desuden ungarsk blod i Deres årer, og enhver brav ungarer må føle sig beklemt om hjertet ved at mindes sligt. Dengang – ja, det er nu allerede femten år siden – var De kun en lille dreng. De har vel næppe nogen tydelig erindring om Deres fader og om, hvad der da tildrog sig."

"Min moder har været mig i faders sted," svarede Peter Bathory. "Hun har lært mig at se op til min afdøde, uforglemmelige fader. Af hende har jeg hørt, hvorledes han

stred og led for sine venner og sit fædreland. Jeg var kun otte år, da min fader døde, men jeg ser ham altid for mig, således som min moder har skildret ham."

"De elsker Deres moder så højt, som hun fortjener det," svarede doktor Antékirtt, "og vi ærer hende, fordi hendes ægtefælle døde som en martyr."

Peter Bathory var så opfyldt af glæde og taknemmelighed over doktorens ord, at han ikke agtede på den, måske påtagne, kolde tone, hvori de blev fremført.

"Tør jeg spørge," begyndte han atter, "om De personlig har kendt min fader?"

"Ja," svarede doktoren lidt tøvende, "men kun som en student kan kende en af universitetets berømteste professorer. Jeg har studeret medicin og fysik i Ungarn, og Deres fader har været min lærer, skønt han kun var en halv snes år ældre end jeg. Jeg lærte at agte og elske ham, fordi hans undervisning var gennemtrængt af alle de ædle følelser, som senere udmærkede den varme fædrelandsven. Jeg forlod ham først, da jeg måtte drage til udlandet for at fuldende mine studier. Kort efter opgav han sin stilling for udelukkende at kunne hellige sig fædrelandets befrielse. Han flyttede da fra Pressburg til Triest. Under alle disse prøvelser stod Deres moder trofast ved hans side med råd og dåd. Hun er en lige så ædel kvinde, som han var mand. Tilgiv mig, at jeg har fremdraget alle disse sørgelige minder, men De vil jo dog heller aldrig selv kunne glemme dem."

"Nej, aldrig," udbrød Peter Bathory med ungdommelig begejstring, "og Ungarn vil heller aldrig kunne glemme de tre mænd, som ofrede deres liv for dets frigørelse. Folket vil altid

mindes Ladislaus Zathmar, Stephan Bathory og Mathias Sandorf, som måske var den dristigste af de tre."

"Han var måske den dristigste," svarede doktoren; "men De må tro, at hans to venner ikke stod tilbage for ham i opofrelse og mod. De bør alle tre stå lige højt i vor agtelse og har også samme ret til at blive hævnet ..."

Her tav doktoren pludselig. Han vidste jo ikke, om fru Bathory havde meddelt sin søn, at hovedmændene for sammensværgelsen var faldet som ofre for et forræderi.

Det lod dog ikke til, at den unge mand vidste noget om dette. Fru Bathory havde også virkelig forholdt sig tavs angående dette punkt, sandsynligvis for ikke at vække hadefulde følelser hos sin søn og måske bringe ham på vildspor efter de ukendte forrædere.

Foreløbig anså doktoren sig altså forpligtet til også at bevare tavsheden.

Han tog derimod ikke i betænkning at omtale spanieren, der så lumskeligt havde forrådt de to flygtninge, som Andrèa Ferrato havde optaget i sit hus. Mathias Sandorf og Stephan Bathory ville sandsynligvis ellers være undsluppet politiet i Rovigno, og var det først lykkedes dem at komme ud over den østrigske grænse, havde hele verden stået dem åben.

"Hos mig," fortsatte han, "ville de have fundet et sikkert tilflugtssted."

"Hvor var det?" spurgte Peter.

"På Cephalonia, hvor jeg dengang havde mit hjem."

"Ja, på de ioniske øer og under det græske flags beskyttelse ville de have været i sikkerhed. Så havde min fader levet endnu."

Begge herrerne fordybede sig i betragtninger over fortiden, og samtalen forstummede, indtil doktoren atter udbrød:

"Men vi glemmer rent nutiden over fortiden. Lad os da tale lidt om de planer, jeg har lagt for Deres fremtid. De er nu en mand ..."

"Ja," svarede Peter Bathory med en vis bitterhed i tonen, "en mand, som endnu ikke kan forsørge sig selv eller gengælde sin moder, hvad hun har gjort for ham."

"Men det er jo ikke Deres skyld," svarede doktoren. "Jeg ved kun alt for godt, hvor vanskeligt det er at skabe sig en stilling i vor tid, hvor konkurrencen om de få ledige pladser er så stor. De er jo ingeniør?"

"Ja, men kun civilingeniør, og jeg kan derfor ikke opnå en offentlig ansættelse. Jeg har søgt plads ved forskellige industrielle foretagender, men endnu har jeg ikke fundet noget, som passer for mig, i det mindste ikke i Ragusa."

"Og andetsteds?"

"Andetsteds?" gentog Peter lidt tøvende.

"Ja ... Det var jo i en sådan anledning, at De for nylig var i Zara."

"Ja, der var tale om en ansættelse ved en smeltehytte. Pladsen blev mig tilbudt ..."

"Men De ville ikke modtage den ..."

"Jeg måtte afslå at modtage den, fordi det var en betingelse, at jeg skulle bosætte mig i Hercegovina."

"Og det var for langt borte, til at Deres moder kunne ledsage Dem derhen ..."

"Min moder ville have fulgt mig, hvorhen det skulle være ..."

"Hvorfor modtog De da ikke tilbuddet?" spurgte doktoren lidt indtrængende.

"Jeg har i øjeblikket alvorlige grunde til, at jeg ønsker at forblive i Ragusa."

Svaret blev fremført med en vis forlegenhed. Peter Bathorys stemme skælvede, da han udtalte, at han ønskede eller rettere sagt havde fast besluttet ikke at forlade Ragusa. Men hvilken alvorlig bevæggrund kunne han vel have til at afslå det fremsatte tilbud?

"Så vil De også finde mit tilbud uantageligt," vedblev doktoren.

"Er der tale om at rejse?"

"Ja ... til et land, hvor jeg lader udføre betydelige arbejder, som jeg gerne ville betro til Deres ledelse."

"Det er med beklagelse, at jeg må afslå Deres tilbud, og jeg beder Dem være overbevist om, at når jeg har besluttet at ..."

"Det tvivler jeg ikke om, men Deres afslag gør mig meget ondt. Jeg havde så gerne overført min varme hengivenhed for Deres fader på Dem."

Peter Bathory svarede ikke. Han kæmpede øjensynligt en hård kamp med sig selv, og doktoren mærkede godt, at der var noget, han ønskede at sige, men ikke vovede at komme frem med. En uimodståelig tilskyndelse drev dog til sidst Peter Bathory til at udtale sig for den mand, som havde vist hans moder og ham selv så megen deltagelse.

"Vær overbevist om," udbrød han endelig med ufordulgt bevægelse, "at mit afslag ikke er begrundet hverken på et lune eller på egensindighed. De har vist Dem som en ven både af min fader og mig, og skønt jeg først for nylig har lært Dem at

kende, føler jeg mig dog draget til Dem, som om De kunne være min fader ..."

"Peter ... mit kære barn," udbrød doktoren og greb den unge mands hånd.

"Ja," vedblev Peter Bathory, "jeg vil betro Dem alt ... jeg elsker en ung pige her i byen ... Men der ligger en uoverstigelig hindring imellem os, for hun er rig, og jeg fattig ... Jeg har lukket øjnene for det, og hun måske også. Men den lykke, engang imellem at få et glimt af hende at se ved vinduet eller på gaden, kan jeg ikke give afkald på ... og jeg kan ikke udholde tanken om at skulle rejse bort, måske for lang tid ... Jeg håber, De forstår og tilgiver mig, at jeg må afslå ..."

"Ja, jeg forstår Dem," svarede doktor Antékirtt, "og De har gjort vel i at tale åbenhjertigt med mig. Den omstændighed, De der anfører, forandrer sagens stilling betydeligt ... Er Deres moder bekendt med, hvad De har meddelt mig?"

"Endnu ved hun intet om det. Jeg har ikke vovet at omtale den sag, af frygt for at hun skulle være så fornuftig at berøve mig alt håb, fordi vi er fattige. Men hun har måske kunnet slutte sig til det. Og hun ved da også, hvor dybt jeg lider."

"De har gjort vel i at åbne Deres hjerte for mig," sagde doktoren. "Er den unge pige rig?"

"Meget rig! ... Alt for rig for mig," svarede den unge mand.

"Men når hun er god og elskelig, så kan den hindring måske ryddes af vejen."

"Bestyrk mig ikke i håbet om en lykke, som er uopnåelig," udbrød den unge mand.

"Uopnåelig!" sagde doktor Antékirtt i en tone, som røbede en sådan tillid til, hvad han formåede, at Peter Bathory følte sig

som forvandlet og fuld af håb og tillid til fremtiden.

"Stol på mig, Peter!" fortsatte doktoren. "Når De mener, at øjeblikket er kommet, hvor jeg må gribe ind, behøver De blot at sige mig, hvem den unge pige er."

"Jeg har ingen grund til at fortie hendes navn for Dem ... Hun hedder Sava Toronthal."

Var et lyn slået ned lige foran ham, ville doktoren ikke have behøvet større selvbeherskelse for at forblive rolig, end da han hørte det forhadte navn. Men ikke en mine forrådte hans sindsoprør, og skønt han et øjeblik følte sig som forstenet, lød dog hans stemme aldeles naturlig og rolig, da han svarede:

"Giv mig lidt tid til at tænke over den sag, Peter! Lad mig se, hvad jeg kan udrette."

"Jeg takker Dem af mit ganske hjerte," sagde den unge mand og trykkede varmt den hånd, doktoren rakte ham til afsked.

Så gik han op på dækket og derfra ned i sin båd, som ventede på ham ved falderebet, og lod sig sætte over til molen, hvorfra han begav sig tilbage til Ragusa.

Den fremmede kvinde havde afventet hans tilbagekomst fra *Savaréna* og fulgte nu atter efter ham på hjemvejen.

Peter Bathory følte sig så ubeskrivelig let om hjertet, fordi han endelig havde kunnet udtale sig for en ven eller, hvad der var endnu bedre – en fader. Det var for ham en af de få lykkelige dage, som det så sjældent falder i et menneskes lod at opleve her i verden.

Og han blev bestyrket i denne overbevisning, da han gik forbi hotellet i Allégade og så, at gardinet for et af vinduerne blev hurtigt trukket til side og straks efter faldt til igen.

Den fremmede kvinde havde dog også lagt mærke til denne bevægelse, og hun blev stående stille foran hotellet, indtil Peter Bathory var drejet om hjørnet ned ad Marinellagade. Da gik hun hen til telegrafkontoret og afsendte en besked, som kun indeholdt et eneste ord: "Kom!"

Beskeden var adresseret til "Sarcany, Bureau restant, Syracusa, Sicilien".

6. Cattarobugten

Som det så ofte går her i verden, hvor tilfældet spiller en så betydelig rolle, var familierne Bathory og Toronthal kommet til at bo ikke alene i Ragusa, men endog i nærheden af hinanden i samme kvarter af byen. Og her havde Sava Toronthal og Peter Bathory lært at kende og elske hinanden, men at ane, at Sava var datter af den mand, som ved en lumpen angivelse havde bevirket Peters faders død. Herover grundede doktor Antékirtt, efter at den unge ingeniør havde forladt ham.

"Og da Peter forlod mig," tænkte doktoren, "var han opfyldt af glade forhåbninger, som han ikke tidligere havde næret, men som jeg har vakt hos ham."

Doktoren besluttede derfor at optage kampen mod tilfældet, for han følte sig i besiddelse af den moralske kraft og overlegenhed, som kræves for at bekæmpe skæbnen, og han udbrød:

"Nej, en sådan kærlighed ville være en forbrydelse. Den må bekæmpes. Ægter Peter Bathory Silas Toronthals datter og så senere får sandheden at vide, kan han ikke længere hævne sin fader. Hans fortvivlelse må da ende i selvmord. Hvis det er nødvendigt, siger jeg ham alt og fortæller ham, hvorledes Silas Toronthal har handlet mod hans familie ... Der må gøres en ende på den kærlighed, lige meget ved hvilke midler, selv om jeg derved knuser hans hjerte."

Efter at doktoren havde taget sin beslutning, begyndte han at overveje, hvorledes den bedst kunne bringes til udførelse. Han kunne ikke med håndgribelige beviser overtyde fru Bathory og hendes søn om det begåede forræderi, for Mathias Sandorf,

Stephan Bathory oh Ladislaus Zathmar, som var de eneste, der havde kunnet vidne imod Silas Toronthal, var jo døde. Doktor Antékirtt havde vel også den udvej at gøre byen bekendt med bankierens lumpne handling og på denne måde rejse en uoverstigelig hindring mellem Peter og den unge pige. Men så ville Silas Toronthal sandsynligvis flytte bort fra Ragusa, og doktoren ønskede ikke at tabe bankieren af syne. Forræderen burde være til stede, når gengældelsens time slog.

Men da det kom så vidt, stillede forholdene sig helt anderledes, end doktor Antékirtt havde tænkt sig.

Efter at han grundigt havde overvejet spørgsmålet, besluttede han, da han dog ikke kunne gå angrebsvis til værks mod Silas Toronthal, at henvende sin opmærksomhed på det i øjeblikket mest nødvendige, nemlig at fjerne Peter Bathory fra Ragusa og bringe ham så langt bort, at ingen var i stand til at finde hans spor. Når han først havde ham i sin magt, ville han meddele ham alt, hvad han vidste om Silas Toronthal og hans medskyldige, og gøre ham delagtig i sin opgave. Men der var intet øjeblik at give bort.

Doktor Antékirtt telegraferede derfor straks til et af sine mest hurtigsejlende skibe om at give møde i Cattarobugten. Skibet, som i lighed med nutidens torpedoskibe bestod af en lang jerncylinder uden mast eller skorsten, blev sat i bevægelse ved hjælp af elektricitet i stedet for damp. Det var forsynet med akkumulatorer, som doktoren selv havde opfundet, og hvori der kunne koncentreres en næsten utrolig mængde elektrisk kraft. Alle disse hurtigsejlende skibe bar derfor navnet *Elektrik* i forbindelse med et løbenummer. Således var *Elektrik nr. 2* blevet beordret til at møde i Cattarobugten.

Efter at have udstedt disse befalinger underrettede doktoren Næs Pescade og Kap Matifou om, at han snart ville få brug for dem.

De to venner var henrykte over at få lejlighed til at give ham et bevis på deres hengivenhed for ham.

Det var dog et skår i deres glæde, at Næs Pescade skulle forblive i Ragusa for at holde øje med Toronthals hotel og huset i Marinellagade, mens Kap Matifou ledsagede doktor Antékirtt til Cattaro. De to venner skulle altså skilles – for første gang i de mange år, de havde delt livets besværligheder med hinanden, og Kap Matifou var både rørt og betuttet ved tanken om at skulle undvære den lille Næs Pescade.

"Slå dig til tåls, min dreng," svarede da Næs Pescade. "Vor skilsmisse vil jo ikke vare længere, end til komedien er spillet til ende, og jeg er vis på, at det bliver en ekstraforestilling, givet af en ekstradirektør, som tildeler os hver en ekstra-rolle ... Du vil nok blive fornøjet med din."

"Tror du det?"

"Det er jeg vis på. Du får naturligvis ikke elskerrollen, for den ligger ikke for dig, skønt du har så blødt et hjerte. Du får heller ikke skurkens, dertil har du et alf for godt og skikkeligt ansigt ... Men du kommer frem til sidst som en *Deus ex machina*, og i det øjeblik skurken mindst venter det, lægger du din hånd på ham, og dermed er visen ude ... Din rolle er ikke lang, men meget tiltalende, og du vil vinde publikums bifald og penge oven i købet."

"Ja, det er meget muligt," svarede den "stærke mand", "men det værste er, at vi må skilles."

"Å, blot et par dage. Men du må love mig, ikke at blive mager, mens jeg er borte. Du må passe på at få dine seks måltider om dagen og se til at blive fed. Og nu farvel, min egen dreng! Glem ikke din lille Næs Pescade. Han vil aldrig glemme sin store Kap Matifou."

Dybt bevægede tog de to venner afsked med hinanden, og Kap Matifou måtte med tungt hjerte blive tilbage på *Savaréna*, mens hans kammerat derimod endnu samme dag på doktorens befaling drog til Ragusa for at holde øje med Peter Bathory og med hvad der foregik i Toronthals hotel.

I de lange ventetimer som Næs Pescade nu skulle tilbringe i Allégade, ville det næsten være ham umuligt ikke at træffe på den fremmede kvinde, der, som det lod til, havde fået samme opgave som han selv. Et møde med hende ville have hindret ham i hans bevægelser, men til alt held forlod marokkanerinden Ragusa, så snart hun havde afsendt sin depeche, og begav sig til et forud aftalt mødested, hvor hun skulle mødes med Sarcany. Næs Pescade kunne derfor uforstyrret varetage det ham betroede tillidshverv, som han udførte med sin sædvanlige omtanke og dygtighed.

Peter Bathory havde ingen anelse om, at man således holdt øje med ham, og at den kvindelige spion var blevet afløst af Næs Pescade. Efter den tilståelse, han havde givet doktoren i sin samtale med ham, var han mere tillidsfuld til mode og besluttede derfor at betro sig til sin moder og sige hende, hvem den unge pige var, som han elskede, og som var årsagen til, at han ikke ville forlade Ragusa. Han tænkte ikke mere på sin beskedne stilling; doktor Antékirtt havde jo opmuntret ham til at håbe.

"Det var altså derfor, du var så mismodig, kære barn!" svarede fru Bathory. "Gud give dig held og lykke, mere end hidtil."

Fru Bathory, som førte et meget tilbageholdent liv, havde aldrig hørt tale om familien Toronthal, og hun kendte derfor slet ikke eks-bankierens datter.

Peter måtte beskrive hendes udseende og væsen og fortælle om, hvor han først havde set hende, og at han håbede, hun besvarede hans kærlighed.

Men da han så gik over til at omtale familien Toronthals stilling, og at den unge pige var en af de rigeste arvinger i Ragusa, kunne fru Bathory ikke lægge skjul på, i hvor høj grad hun betvivlede at bankieren nogensinde ville give sit samtykke til, at hans eneste barn ægtede en fattig ung mand, selv om hans fremtidsudsigter var lovende.

Peter anså det derfor ikke for rådeligt at dvæle ved den frastødende for ikke at sige hånlige behandling, han hidtil havde måttet tåle af Silas Toronthal. Han nøjedes med at gentage, hvad doktoren havde sagt til ham, at han burde have tillid til sin faders ven, der følte for ham næsten som en fader. Dette kunne fru Bathory ikke betvivle. Hun havde jo allerede set bevis på, hvad doktoren havde villet gøre for hende og hendes søn, og håbet om lykkeligere dage levede atter op i hendes sjæl.

En påfølgende søndag var Peter Bathory endog så heldig at møde Sava Toronthal i kirken. Et strålende smil gled hen over den unge piges lidt sørgmodige træk, idet hun opfangede Peters henrykte blik, og hun kom hjem fra kirken opfyldt af glade forventninger over den lykke, som så tydeligt stod skrevet i den unge mands ansigt.

Peter havde imidlertid ikke talt med doktoren siden. Han ventede på en opfordring til atter at aflægge et besøg på skonnerten, men der hengik flere dage, og doktoren lod ikke høre fra sig.

Peter antog, at doktoren indhentede oplysninger angående familien Toronthal og måske først selv ville lære Sava at kende. Det var jo heller ikke umuligt, at han allerede havde søgt at udforske bankierens stemning angående denne sag. Når blot doktoren ville sende ham et par linjer og bede ham komme!

Men det skete ikke, og fru Bathory kunne kun med stor møje berolige sin søn. Han var ude af sig selv af fortvivlelse, og nu var det hende, der måtte holde hans mod oppe, skønt hun selv var langt fra rolig. Doktoren vidste jo godt, at huset i Marinellagade stod ham åbent, og selv om han ikke havde følt en særlig interesse for Peter, ville det venskab, han allerede havde vist familien, være en tilstrækkelig anledning til at aflægge dem et besøg.

Peter talte dagene og timerne. Til sidst blev lysten til at gense doktor Antékirtt ham for mægtig. Han skulle og måtte til Gravosa. Var han først om bord på skonnerten, ville doktoren forstå hans utålmodighed og tilgive hans måske lidt uoverlagte skridt.

Den 7. juni, klokken otte om morgenen forlod Peter Bathory sit hjem uden at meddele sin moder, hvad han havde i sinde at gøre. Han gik så hurtigt, at Næs Pescade ville have haft ondt ved at følge ham, hvis han ikke selv havde været så let til bens. Da Peter var nået ned til kajen, stod han stille på det sted, ud for hvilket *Savaréna* havde ligget for anker, da han sidst var i Gravosa.

Men *Savaréna* lå ikke længere i havnen.

Peter så sig om for at opdage, om den ikke havde skiftet plads … Men den var der ikke.

Han spurgte da en sømand, som gik frem og tilbage på kajen, hvor doktor Antékirtts skonnert var blevet af.

Sømanden svarede, at *Savaréna* var gået under sejl den foregående aften, og folk vidste lige så lidt, hvor den var sejlet hen, som hvorfra den kom.

Skonnerten var altså borte, og doktor Antékirtt forsvundet på en lige så hemmelighedsfuld måde, som han var kommet.

Mere fortvivlet end nogen sinde vendte Peter Bathory tilbage til Ragusa.

Havde den unge mand fået mindste nys om, at skonnerten var sejlet til Cattaro, ville han øjeblikkelig have begivet sig derhen. Det havde imidlertid været til ingen nytte, for *Savaréna* var ikke løbet ind i bugten. Doktoren lod sig sætte i land med et af skonnertens fartøjer, og lystyachten var straks sejlet videre, hvorhen vidste man ikke.

I Europa og måske på hele det gamle kontinent findes der ikke nogen besynderligere indskæring end bugten ved Cattaro. Den består nemlig af en række på seks bugte, som er indbyrdes forbundet ved snævre kanaler. Den inderste lille bugt ved foden af Norribjerget danner grænsen mellem Østrig og Tyrkiet.

Doktor Antékirtt lød sig sætte i land ved den yderste bugt, hvorfra et af hans hurtigsejlende fartøjer, drevet ved elektricitet, førte ham ind til Cattaro, som er beliggende ved den inderste lille indskæring.

Et par kabellængder fra byen gik *Elektrik nr. 2* til ankers i det mørke, stillestående dyb, som på denne smukke juniaften ikke

krusedes af en eneste bølge.

Det var dog ikke doktorens hensigt at forblive om bord. Af hensyn til hans fremtidige planer ønskede han imidlertid ikke, det blev bekendt, at dette hurtigsejlende lille fartøj tilhørte ham. Ledsaget af Kap Matifou gik han derfor i land i Cattaro for at tage ind på et af byens hoteller.

Båden, som havde sat dem i land, forsvandt i mørket inde i en lille vig til højre i havnen, hvor ingen ville opdage den. I Cattaro kunne doktoren leve lige så ukendt, som om han havde befundet sig i den mest afsides afkrog i verden.

Doktoren gav sig straks til at opsøge sig en bolig, og Kap Matifou fulgte med uden så meget som at spørge om navnet på den by, hvor han var blevet sat i land. Det var ham fuldstændig ligegyldigt, om han befandt sig i Dalmatien eller i Kina, når han blot som en trofast hund kunne ledsage sin herre overalt. Han var kun et redskab, en lydig maskine, som doktoren forbeholdt sig at sætte i bevægelse, så snart han anså det for nødvendigt.

Efter en del frugtesløs søgen omkring i de snævre og stejle gader, opdagede doktoren snart, at der ikke fandtes et eneste hotel i hele byen. Han så sig nu om efter et privatlogi og fandt snart både vært og bolig for sig og sin ledsager. Husejerne i Cattaro drager nemlig en temmelig betydelig fordel af at udleje værelser til fremmede. Der blev straks truffet aftale om, at Kap Matifou skulle have kosten hos husets ejer, og skønt han som følge af den nye kostgængers umådelige omfang og størrelse så sig nødsaget til at forlange en ublu pris, blev sagen dog ordnet til de pågældendes tilfredshed.

Doktor Antékirtt derimod forbeholdt sig at spise ude af huset.

Næste dag gav doktor Antékirtt Kap Matifou tilladelse til at anvende sin tid, som han selv ville, og gik derpå til posthuset for at afhente muligt indløbne breve eller depecher, som efter aftale skulle adresseres dertil under et bestemte mærke. Der forefandtes imidlertid intet brev til ham. Han gik ind til byen for at tage de nærmeste omgivelser i øjesyn og fandt snart en nogenlunde ordentlig restauration, det sædvanlige mødested for de østrigske officerer og embedsmænd i Cattaro.

Doktoren havde nu lagt sin plan og afventede kun det øjeblik, da han skulle skride til handling.

Han havde nemlig besluttet at bortføre Peter Bathory. Men det lod sig ikke gøre, så længe skonnerten lå i havnen ved Ragusa. Den unge ingeniør var velbekendt i byen, og hvis bortførelsen lykkedes, ville den ikke kunne skjules, så meget mere som folk allerede havde beskæftiget sig meget med *Savaréna* og dens hemmelighedsfulde ejer. Lystyachten førte imidlertid kun sejl og ville snart blive indhentet, hvis et af dampskibene i havnen gav sig til at forfølge den.

I Cattaro stillede forholdene sig langt heldigere for en bortførelse, og det ville være en let sag at lokke Peter Bathory dertil. Så snart doktoren sendte ham et par ord, ville han øjeblikkelig indfinde sig og i Cattaro var der ingen, som kendte hverken ham eller doktoren. Så snart Peter Bathory var kommet om bord, skulle *Elektrik* stikke i søen, og doktoren gøre ham bekendt med Silas Toronthals fortid.

Planen var meget let at udføre. Blot et par dage endnu – så ville der være rejst en uoverstigelig hindring mellem Peter Bathory og Sava Toronthal.

Næste dag, 9. juni, indløb der brev fra Næs Pescade med underretning om, at alt var ved det gamle i Toronthals hotel, og at han slet ikke havde set Peter Bathory siden den dag, da den unge ingeniør var gået til Gravosa for at aflægge et besøg ombord på *Savaréna*, som imidlertid var gået under sejl allerede aftenen forud.

Næs Pescade var imidlertid overbevist om, at Peter Bathory ikke havde forladt Ragusa, og doktoren besluttede derfor at skride til handling ved skriftligt at opfordre ham til ufortøvet at komme til Cattaro.

En aldeles uventet begivenhed kuldkastede imidlertid alle hans planer, og ved et rent tilfælde nåede han alligevel sit mål.

Samme aften, mens doktoren opholdt sig på kajen i Cattaro, ankom dampskibet *Saxonia* fra Brindisi, hvor det var løbet ind for at optage passagerer.

Doktoren stod i nærheden af landgangsbroen, da hans blik pludselig fængsledes af en rejsende, hvis bagage netop blev bragt i land.

Det var en mand på hen ved fyrre år, som på en bydende, næsten uforskammet og meget højrøstet måde uddelte sine befalinger. Han hørte til den slags folk, hvis mangel på opdragelse er kendelig, selv når de bestræber sig for at være høflige.

"Er han her ... i Cattaro!" var doktoren lige ved at udbryde, men han tvang ordene tilbage og dæmpede det vredeslyn, som glimtede i hans øje.

Passageren var Sarcany, som for femten år siden havde revideret regnskaberne i grev Zathmars hus. Hvad klæderne angik, så var der intet, som mindede om den landstryger, vi i

begyndelsen af denne fortælling fandt drivende om i gaderne i Triest. Han var nu iført en flot rejsedragt og en yderst moderne støvkappe, og hans kufferter med de mange blanke beslag tydede på, at den fordums mægler fra Tripolis havde lagt sig elegante vaner til.

Takket være den betydelige del af grev Sandorfs formue, som var tilfaldet Sarcany, havde han i de forløbne år kunnet føre et temmelig lystigt og overdådigt liv. Men af den så skammeligt erhvervede formue havde han sikkert ikke ret meget tilbage. I hvert tilfælde var udtrykket i hans ansigt alvorligt, næsten bekymret. På grund af hans indesluttede karakter var det dog vanskeligt at opdage årsagen til hans urolige sindsstemning.

"Hvor kommer han fra? ... Hvor agter han sig hen?" tænkte doktoren, som ikke et øjeblik tabte ham af syne.

Billettøren på *Saxonia* meddelte, at Sarcany var gået om bord i Brindisi, men han vidste ikke, fra hvilken egn i Italien han var kommet. Sarcany kom imidlertid fra Sicilien, hvorfra han øjeblikkelig begav sig på vej til Cattaro, så snart han havde læst marokkanerindens brev.

Den fremmede kvinde ventede virkelig på ham i Cattaro, hvor de havde aftalt at mødes, så snart hendes hverv i Ragusa var tilendebragt.

Hun stod på kajen og doktoren så, at Sarcany gik hen til hende og kunne høre, at hun sagde til ham på arabisk:

"Det var på høje tid."

Sarcany svarede kun med et nik, og så snart hans bagage var undersøgt af toldvæsenet, gik han, fulgt af marokkanerinden, ned ad en af gaderne i udkanten af byen.

Doktoren var et øjeblik tvivlrådig, om han skulle lade Sarcany undslippe eller ikke.

Det han vendte sig om, fik han øje på Kap Matifou, som slentrede rundt på kajen. På et vink fra doktoren indfandt den "stærke mand" sig straks.

"Læg mærke til den mand, Kap Matifou," sagde doktor Antékirtt og pegede på Sarcany.

"Ja."

"Hvis jeg befaler dig at gribe ham, vil du så gøre det?"

"Ja."

"Selv om han gør modstand?"

"Ja."

"Husk på, at jeg vil have ham levende."

"Ja."

Kap Matifou fattede sig i korthed, men meningen af hans ord var så meget desto tydeligere. Doktoren kunne trygt stole på, at han ville udføre hans befalinger.

Marokkanerinden behøvede de kun at binde hænder og fødder på, stikke hende en knebel i munden og lade hende ligge. Før hun fik gjort anskrig, ville de kunne få Sarcany bragt ombord i *Elektrik*.

Desuden faldt mørket efterhånden på og lettede dem udførelsen af deres plan.

Sarcany og hans ledsagerske fortsatte imidlertid deres vej uden at lægge mærke til, at nogen fulgte efter og iagttog dem. De vekslede ikke et ord og ventede sandsynligvis med deres gensidige meddelelser, indtil de befandt sig på et sted, hvor ingen kunne høre dem.

Endelig nåede de montenegrinernes bazar, hvor disse bjergboere indfinder sig hver tirsdag, torsdag og lørdag for at afsætte deres æg, kartofler og grøntsager.

Det var netop en tirsdag, og en del folk fra bjergene opholdt sig endnu i bazaren, hvor de agtede at overnatte. Nogle af dem havde allerede lagt sig til hvile på gulvet, mens andre, som var lejret om en kulild, beskæftigede sig med at stege et lam, som var stukket på et træspid, således som skik er blandt albaneserne.

Sarcany og hans ledsagerske lod til at være godt kendte med stedet, hvor der virkelig frembød sig lejlighed for dem til uforstyrret at kunne tale sammen.

Doktoren og Kap Matifou fulgte dem, en for en, ind i bazaren. Der var temmelig mørkt. Kun hist og her glimtede skinnet fra et halvt udslukt bål. Det ville alligevel blive temmelig vanskeligt at bemægtige sig Sarcany, med mindre han besluttede sig til at forlade bazaren, før det blev lyst. Doktoren fortrød derfor, at han ikke havde grebet lejligheden, inden de nåede bazaren. Men nu var det for sent, og der var intet andet at gøre end at benytte det første gunstige øjeblik. Heldigvis lå båden fortøjet bag ved klipperne i mindre end to hundrede skridts afstand fra bazaren, og to kabellængder derfra skimtede man utydeligt en sort masse. Det var *Elektrik*. Den havde hejst en lille lanterne forude for at angive stedet, hvor den lå for anker.

Sarcany og hans ledsagerske havde taget plads i en meget mørk krog nær ved nogle sovende bjergbeboere. De kunne altså have talt sammen, uden at nogen hørte dem, hvis ikke doktoren havde været så heldig ubemærket at få plads blandt de sovende.

Kap Matifou holdt sig i nærheden for at være rede ved første vink.

Samtalen mellem Sarcany og marokkanerinden blev ført i det arabiske sprog, som de antog, at ingen der på stedet forstod. Doktor Antékirtt var imidlertid fuldstændig bekendt med sproget, og ikke et ord af, hvad de sagde, undgik ham.

"Har du modtaget det brev, jeg afsendte til Syracusa?" spurgte marokkanerinden.

"Ja, Namir," svarede Sarcany, "og Zirone og jeg afrejste straks næste dag."

"Hvor er Zirone?"

"I omegnen af Catania, hvor han organiserer sin nye bande."

"Du må i morgen tage til Ragusa og tale med Silas Toronthal."

"Det skal jeg. Det forholder sig altså virkelig, som du sagde, Namir, at det var på høje tid, jeg kom?"

"Ja, bankierens datter ..."

"Bankierens datter," gentog Sarcany i en så besynderlig tone, at doktoren studsede.

"Ja ... hans datter," svarede Namir.

"Så hun tillader sig at lytte til sit hjertes stemme," vedblev Sarcany ironisk, "og det uden min tilladelse."

"Det lader til at overraske dig, Sarcany! men det er aldeles vist. Du vil imidlertid blive meget mere forbavset, når du får at høre, hvem det er, der vil gifte sig med Sava Toronthal."

"Det er vel en eller anden ødelagt adelsmand, som vil bringe sine affærer på fode ved hjælp af hendes faders millioner."

"Ja," svarede Namir, "han hører til en meget fornem familie, men han er fattig ..."

"Hvad hedder den uforskammede slyngel?"

"Peter Bathory!"

"Peter Bathory!" udbrød Sarcany. "Hvor kan han gifte sig med Silas Toronthals datter?"

"Tys, Sarcany!" sagde hans ledsagerske beroligende. "Jeg er vis på, at Sava Toronthal og Peter Bathory elsker hinanden. Men Silas Toronthal ved det måske ikke endnu."

"Tror du det?" spurgte Sarcany.

"Ja, og han vil desuden aldrig give sit samtykke ..."

"Det er ikke godt at vide," svarede Sarcany. "Silas Toronthal er i stand til at gøre, hvad det skal være ... endog til at give sit samtykke til et sådant ægteskab, om ikke for andet så for at berolige sin samvittighed, hvis den tilfældigvis skulle være vågnet i de forløbne femten år ... Men jeg skal nok gøre ham en streg i regningen. I morgen tager jeg til Ragusa."

"Det var ret," svarede Namir, der, som det lod til, ikke var uden indflydelse på Sarcany.

"Silas Toronthals datter skal blive *min* hustru og ingen andens. – Med hendes formue bringer jeg igen mine pengeaffærer på fode," tilføjede Sarcany meget bestemt.

Doktoren havde nu erfaret alt, hvad han ønskede at vide. Resten af Sarcanys samtale med marokkanerinden var ham ligegyldig.

Når en slyngel, som havde ret til at påtvinge en anden slyngel sin vilje, forlangte hans datter til ægte, så doktor Antékirtt deri et tegn på, at den himmelske retfærdighed rakte den jordiske hånden. Han behøvede derfor ikke mere at ængstes for Peter Bathory, som nu ville blive fortrængt af denne rival. Det var altså til ingen nytte at få Peter Bathory til Cattaro, og aldeles

overflødigt at bemægtige sig en person, som gjorde fordring på den ære at blive Silas Toronthals svigersøn.

"Lad kun de slyngler gifte sig ind i hinandens familier," tænkte doktoren. "Vi vil se tiden an."

Og fulgt af Kap Matifou forlod doktoren bazaren.

Kap Matifou spurgte hverken om, hvorfor doktor Antékirtt ville lade en af passagererne fra *Saxonia* bortføre, eller af hvilken grund han atter havde opgivet sit forsæt.

Næste dag, 10. juni klokken halv ni om aftenen, åbnede en tjener fløjdøren, som førte ind til den store salon i det toronthalske hotel i Ragusa, og meldte med høj røst:

"Hr. Sarcany."

7. Forviklinger

Fjorten år var allerede forløbet, siden Silas Toronthal forlod Triest for at bosætte sig i Ragusa. Da han var dalmatier af herkomst, syntes det meget naturligt, at han vendte tilbage til sin fødestavn, efter at han havde trukket sig tilbage fra forretningslivet.

Ingen havde røbet forrædernes hemmelighed, og de havde fået deres belønning for forræderiet nøjagtigt udbetalt. Det var en betydelig formue, som således var tilfaldet bankieren og hans fordums agent i Tripolis.

Efter at de to dødsdømte var blevet henrettet i fæstningen i Pisino, og grev Mathias Sandorf på sin flugt havde fundet døden i Adriaterhavets bølger, var man skredet til at beslaglægge deres ejendomme. Af Ladislaus Zathmars hus og den dertil hørende lille jordlod var der ikke engang blevet så meget til overs, at hans gamle tjener derved kunne sikres et tarveligt udkomme. Stephan Bathory efterlod sig heller ingen formue; han havde jo måttet ernære sig og sin familie ved at undervise. Men Artenak slot og gods, de dertil hørende bjergværker og store skove på Karpaternes nordlige afhang repræsenterede en betydelig kapital, som tilhørte grev Sandorf. Hans godser blev nu delt. Den ene halvdel blev bortsolgt ved offentlig auktion, og med den derfor indkomne sum betalte man angiverne. Den anden halvdel blev sat under administration og skulle tilbagegives til grevens datter, når hun havde fyldt sit attende år. Men døde hun forinden, skulle hendes part tilfalde staten.

De to fjerdedele, som tilfaldt angiverne, udgjorde over tre millioner francs, og over denne sum kunne de skalte og valte efter behag.

Deres første indskydelse var at gå hver sin vej. Sarcany ønskede ikke at blive i nærheden af Silas Toronthal, som på sin side heller ikke skøttede om at stå i vedvarende forbindelse med sin fordums agent. Sarcany forlod derfor Triest og Zirone ledsagede ham. Han var ikke en, der gav slip på en kammerat, som lykken tilsmilede. Bankieren hørte intet mere til dem og antog, at de havde slået sig ned i en eller anden større by i Europa, hvor ingen bekymrer sig om folks fortid, eller om hvorfra deres formue skriver sig, når de blot øser deres penge ud. Der var derfor heller ikke mere tale om disse to vagabonder i Triest, hvor de næppe var kendt af andre end Silas Toronthal.

Deres forsvinden var en stor lettelse for bankieren, som nu håbede, at han ikke havde mere at frygte af en person, der måske kunne få i sinde at benytte sig af, at han på en måde havde hånd i hanke med ham. Men selv om Sarcany i øjeblikket var rig, kunne man dog ikke stole på en ødeland af hans slags, og når hans formue var sat over styr, ville han næppe undse sig ved at optræde mod sin fordums medskyldige.

Silas Toronthal bragte nu atter sine ødelagte finanser på fode, og et halvt år derefter realiserede han sin forretning og forlod for bestandig Triest for at tage ophold i Ragusa. Han behøvede vel ikke at frygte for, at guvernøren, der var den eneste, som vidste, hvilken rolle bankieren havde spillet ved opdagelsen af sammensværgelsen, skulle sladre af skole; men den blotte tanke om, at guvernøren vidste besked, var en plage

for en mand, som satte pris på at bevare den ansete stilling, hans formue ville sikre ham, hvor som helst han drog hen.

En særegen omstændighed – som vi senere skal komme tilbage til, og som kun han selv og fru Toronthal var bekendt med – bidrog måske også til at bestyrke ham i sin beslutning om at forlade Triest. Denne omstændighed bragte ham også, om end kun én eneste gang, i forbindelse med Namir, der som bekendt stod i et fortroligt forhold til Sarcany.

Bankieren tog altså på ny ophold i Ragusa. I en meget ung alder havde han forladt byen, hvor der ikke fandtes nogen af hans familie. Folk havde glemt ham i løbet af de fyrre år, hvori han havde været fraværende fra byen. Han kom tilbage som en fuldstændig fremmed.

Den rige mand, som under disse omstændigheder bosatte sig i Ragusa, blev overalt vel modtaget. Man vidste kun om ham, at han havde indtaget en meget anset stilling i Triest. Bankieren købte sig et hotel i et af byens eleganteste kvarterer, førte stort hus og holdt en mængde tjenestefolk, som alle var antaget efter at han var flyttet til Ragusa. Han modtog og besvarede folks besøg og blev af dem, der ikke kendte hans fortid, anset for en af Lykkens yndlinge.

Silas Toronthal led heller ikke af samvittighedsnag og ville have følt sig aldeles rolig, hvis han ikke havde næret en hemmelig frygt for, at hans skændige forræderi engang skulle komme for dagen.

Som en stum, men levende bebrejdelse stod dog fru Toronthal overfor ham.

Den stakkels kone, som selv var rettænkende og hæderlig, vidste besked med det skændige komplot, som havde hidført de

tre fædrelandsvenners død. En uforsigtig udtalelse om, at han håbede at bringe sine forstyrrede finanser på fode med en del af grev Sandorfs formue, og en underskrift, som han måtte forlange af fru Toronthal, førte til at han tilstod, hvilken andel han havde haft i, at sammensværgelsen i Triest var blevet opdaget.

En følelse af uovervindelig modbydelighed for den mand, til hvem hendes skæbne var knyttet, opstod nu hos fru Toronthal og forstærkedes derved, at hun selv stammede fra Ungarn. Men hun var en svag karakter, og dette sidste slag kuede hende aldeles. Fra den tid af levede hun, først i Triest og senere i Ragusa, så tilbagetrukket som det vel lod sig gøre i hendes stilling. Hun viste sig vel ved selskaberne i hotellet i Allégade, fordi hendes mand forlangte det af hende, men så snart hendes pligter som værtinde tillod det, trak hun sig tilbage til sine egne værelser. Dér levede hun udelukkende for sin datter, som nu var den eneste genstand for hendes ømhed, og søgte at glemme fortiden. Men hvor var det muligt, når hun boede under tag med en af de medskyldige i denne smudsige sag?

Og netop to år efter at de havde taget ophold i Ragusa, blev sagernes stilling endnu mere forviklede til plage for bankieren og til stor sorg for fru Toronthal.

Fru Bathory tillige med hendes søn og Borik flyttede nemlig også fra Triest til Ragusa, hvor der endnu fandtes nogle af deres slægtninge. Stephan Bathorys enke kendte ikke Silas Toronthal og vidste intet om, i hvilket forhold han havde stået til grev Mathias Sandorf. Og da hendes mand ikke før sin død havde haft lejlighed til at gøre hende bekendt med navnene på de uslinge, som havde solgt de tre ungarske adelsmænd til det

østrigske politi, havde hun ingen anelse om, at bankieren var en af deltagerne i denne strafværdige handling.

Men bankieren kendte fru Bathory, og det var ham mere end ubehageligt at leve i samme by som hun og vide, at hun var fattig og ernærede sig og sin søn ved sine hænders arbejde. Havde fru Bathory allerede boet i Ragusa, dengang han besluttede at tage ophold der, ville han have opgivet den plan. Men da enken flyttede ind i det tarvelige lille hus i Marinellagade, havde han allerede købt og indrettet sit hotel og erhvervet sig en plads i selskabslivet. Han kunne ikke bekvemme sig til at forandre opholdssted for tredje gang.

"Man vænner sig til alt," tænkte han, og dermed slog han sig til ro.

Men denne idelige påmindelse om hans forræderi, som hos bankieren kun vakte en forbigående misstemning, fremkaldte hos fru Toronthal en vedvarende og pinefuld følelse af anger. Hun forsøgte flere gange hemmeligt at sende enken hjælp, men fru Bathory afslog enhver understøttelse, såvel fra fru Toronthal som fra mange andre ukendte venner. Den viljestærke kvinde hverken begærede eller modtog hjælp.

Ved en lige så uforudset som usandsynlig omstændighed blev dette forhold endnu mere trykkende – ja næsten uhyggeligt – på grund af de forviklinger, som udspandt sig deraf.

Fru Toronthal havde overført al sin kærlighed på sin datter, som endnu ikke var tre år gammel, da bankieren og hans hustru hen imod slutningen af 1867 tog ophold i Ragusa.

Sava var nu næsten sytten år gammel og en smuk og indtagende ung pige, hvis skønhed nærmede sig mere den ungarske end den dalmatiske type. Hendes hår var mørkt og

fyldigt, under den åndfulde pande lyste et par store, strålende øjne, munden var fint formet og ansigtsfarven frisk og glimrende. Den hele elegante skikkelse, som var lidt over middelhøjde, tiltrak sig uvilkårligt almindelig beundring.

Det var imidlertid påfaldende, at den unge pige altid så alvorlig og tankefuld ud, som om hun søgte at genkalde sig halvt forglemte minder, og denne alvor og sørgmodighed fremkaldte hos gæsterne i hendes faders salon en vis tilbageholdenhed overfor hende.

Som eneste arving til en umådelig formue havde hun naturligvis friere, men skønt adskillige af disse havde været i besiddelse af alle ønskelige fortrin med hensyn til person og stilling, havde hun afslået dem, uden dog at angive nogen bestemt grund. Silas Toronthal havde heller aldrig søgt at udforske hendes mening eller udøve nogen indflydelse på hende i så henseende. Den frier, han ønskede – snarere for sin egen end for Savas skyld – havde endnu ikke meldt sig.

Sluttelig skulle vi tilføje, at Sava Toronthal var meget tilbøjelig til at beundre enhver stor og ædel handling, som var udsprunget af kærlighed til fædrelandet. Hun gav sig på ingen måde af med at politisere, men alt, hvad der angik fædrelandet og de ofre, som bragtes det, rørte hende dybt. Sådanne følelser kunne hun ikke have taget i arv efter Silas Toronthal; de måtte være opstået i hendes eget ædle og varmtfølende hjerte.

Heri lå måske årsagen til den uvilkårlige tilbøjelighed, som drog Peter Bathory og Sava Toronthal til hinanden. Et drilagtigt spil af skæbnen greb forstyrrende ind i bankierens planer ved at føre de to unge mennesker sammen. Sava var endnu ikke tolv år

gammel, da hun engang hørte nogen sige om Peter Bathory, som netop gik forbi.

"Hans fader ofrede sit liv for Ungarn."

Disse ord glemte hun aldrig.

Så voksede de begge op, og Sava tænkte på Peter, før han endnu havde øje for hende. Hun så, at han var alvorlig og tankefuld, og vidste, at han var fattig, men også, at han arbejdede for at gøre sig sin fader værdig, hvis sørgelige skæbne hun godt kendte.

Senere forelskede Peter Bathory sig i Sava, og mens den unge pige måske endnu ikke var på det rene med sine følelser, nærede den unge mand allerede en dyb og inderlig kærlighed, som hun snart besvarede.

Vi skal sluttelig dvæle et øjeblik ved Sava Toronthals forhold til sine forældre.

Mod sin fader viste Sava sig altid meget tilbageholden. Faderen henvendte aldrig et kærligt ord til datteren, som på sin side heller aldrig havde et kærtegn til overs til ham. Hos ham var det mangel på følelse, hos hende en følge af fuldstændig uoverensstemmelse i et og alt. Sava viste sin fader den skyldige agtelse – men heller ikke mere. For øvrigt lod han hende følge sit eget hoved. Han pålagde hende aldrig nogen tvang eller indskrænkede hendes gavmildhed, som smigrede hans medfødte forfængelighed. For hans vedkommende var det ligegyldighed og for hendes desværre kulde og næsten modbydelighed.

Overfor fru Toronthal nærede Sava ganske andre følelser. Om end bankierens hustru lod sig beherske af sin mand – skønt han tog meget lidt hensyn til hende – så var hun i det mindste god

og stod langt over ham i henseende til hæderlighed og omhu for sin personlige værdighed. Hun holdt inderlig meget af Sava, bag hvis tilbageholdenhed hun havde set, der skjulte sig så mange fortræffelige egenskaber. Men det var en næsten overspændt kærlighed, hvori der blandede sig både beundring og agtelse, ja næsten en lille smule frygt. Denne forunderlige form for moderkærlighed fandt måske sin forklaring i Savas sjælshøjhed og ærlighed i forbindelse med en vis karakterfasthed. Den unge pige gengældte imidlertid hendes ømhed, og de ville have holdt af hinanden, selv om de ikke havde været forenede ved blodets bånd.

Det var derfor naturligt, at fru Toronthal snart fandt ud af, hvem det var, der udelukkende optog Savas tanker og følelser. Den unge pige talte ofte med sin moder om Peter Bathory og hans familie uden at blive opmærksom på, at dette emne berørte moderen ubehageligt. Og da det til sidst stod klart for fru Toronthal, at Sava elskede den unge mand, tænkte hun, at det måske var bedst således. Savas kærlighed til Peter var ikke mere end en retmæssig erstatning for alt det onde, Silas Toronthal havde tilføjet familien Bathory.

Men selv om fru Toronthal, som havde et fromt og kristeligt sind, mente heri at spore Forsynets styrelse, måtte hun dog have sin mands samtykke til en sådan forbindelse mellem de to familier, og uden Savas vidende forsøgte hun derfor at udforske hans tanker.

Men han afbrød hende straks og råbte opbragt:

"Jeg råder dig til aldrig oftere med ét eneste ord at hentyde til den sag."

Og forfærdet og sønderknust trak fru Toronthal sig tilbage til sine værelser.

Bankierens harme syntes uforklarlig, medmindre han selv havde andre planer, som ville blive krydset ved Savas forbindelse med Peter Bathory. Et ægteskab mellem disse to måtte så meget mere være i hans egen interesse, hvis hans forræderi engang kom for dagens lys. Det ville da blive en højst pinlig stilling for alle de pågældende med undtagelse af ham selv, som intet kunne have at frygte fra Peter Bathory, når han først var blevet Savas mand.

Således ville sagen også have stillet sig for bankieren, hvis ikke Sarcany havde været. Silas Toronthal havde vel intet hørt til ham, men han kunne dukke op, hvilket øjeblik det skulle være og gøre fordring på, at hans fordums medskyldige skulle overholde indgåede forpligtelser. Og Sarcany var ikke den, der ville glemme at gøre dem gældende, hvis lykken svigtede ham.

Tanken om, hvad der var blevet af hans fordums agent i Tripolis, foruroligede ofte Silas Toronthal.

Han havde ikke hørt fra ham i de femten år, som var forløbet, siden de skiltes, efter at sagen om forræderiet var afsluttet. Selv på Sicilien, hvor han vidste, at Sarcany havde forbindelser ved hjælp af sin kammerat Zirone, havde al eftersporing været frugtesløs. Bankieren levede dog i stadig frygt for, at Sarcany atter skulde træde frem, og han ville af let forståelige grunde med stor glæde have hilst efterretningen om hans død. Så havde han måske set med andre øjne på forbindelsen mellem sin datter og Peter Bathory. For øjeblikket kunne der ikke være tale om noget sådant.

Silas Toronthal omtalte derfor aldrig oftere denne dag for sin kone eller indlod sig på nogen forklaring i så henseende. Han holdt kun endnu skarpere øje med Sava eller rettere sagt, han lod hende udspionere. Overfor den unge ingeniør besluttede han at opføre sig yderst hovmodigt, for således at berøve ham alt håb. Og det lykkedes ham kun alt for godt at overtyde Peter Bathory om, at ethvert skridt fra hans side ville være aldeles forgæves.

Således stod sagerne, da Sarcany om aftenen den 10. juni trådte ind i Silas Toronthals salon. Han og Namir var ankommet om morgenen til Ragusa, hvor Sarcany tog ind på et af byens bedste hoteller. Her iførte han sig en elegant dragt og begav sig øjeblikkelig hen til sin fordums medskyldige.

Silas Toronthal tog imod ham og befalede, at ingen måtte forstyrre dem. Da deres samtale førtes uden vidner, er det umuligt at sige, hvorledes bankieren optog Sarcanys besøg. Om han besad tilstrækkelig selvbeherskelse og forstillelseskunst til ikke at lade sig mærke med, hvad han følte ved gensynet, og om Sarcany ligesom tidligere optrådte uforskammet og på en bydende måde erindrede bankieren om for længst trufne aftaler, det ved ingen, men resultatet af deres forhandlinger kom snart for dagen.

Næste morgen overraskedes byens befolkning med den store nyhed, at frøken Sava Toronthal skulle giftes med den rige Sarcany fra Tripolis.

Bankieren havde altså åbenbart måttet give efter for Sarcanys trusler, og han lod sig derfor ikke røre hverken af fru Toronthals indtrængende forestillinger eller af den afsky, Sava

tydeligt lagde for dagen. Han anså sig for berettiget til efter forgodtbefindende at råde over hendes valg.

Overfor Silas Toronthal havde Sarcany ikke lagt skjul på, at han havde sat sin formue over styr, og at det var grunden til, at han ønskede at ægte Sava. Den betydelige sum, som havde sat bankieren i stand til at genoprette sin kredit, havde lykkeridderen fortæret i de forløbne femten år. Efter at Sarcany havde forladt Triest, sværmede han om i hele Europa og øste penge ud, hvor han kom hen. Han nød livet på alle mulige måder, og spillebanken i Monaco slugte de sidste rester af hans formue.

Zirone havde naturligvis fulgt ham som hans skygge. Og da de så endelig kun havde nogle tusinde gylden tilbage, vendte de i forening tilbage til Sicilien. Her lå de dog ikke ledige, mens de afventede tidens fylde, nemlig det øjeblik, da Sarcany atter kunne sætte sig i forbindelse med bankieren fra Triest. Det var jo den naturligste sag af verden, at Sarcany bragte sine affærer på fode ved et ægteskab med Sava, den rige Silas Toronthals eneste arving.

Bankieren ville ikke vove at give Sarcany afslag. Han havde heller ikke forsøgt på det, og det syntes ikke umuligt, at de i forening bar på endnu en hemmelighed, som først senere ville blive afsløret.

Sava forlangte imidlertid klart og bestemt at vide, hvorfor hendes fader således ville råde over hendes fremtid.

"Det gælder min ære," svarede Silas Toronthal, "og du *skal* ægte Sarcany."

Da fru Toronthal hørte dette svar, sank hun grædende og halvt afmægtig om i datterens arme.

Hendes tårer flød til ingen nytte. Silas Toronthal var urokkelig.

Brylluppet skulle fejres den sjette juli.

Peter Bathory var ude af sig selv af fortvivlelse. Nu var der jo intet håb mere for ham. Trods alle sine løfter havde endog doktor Antékirtt forladt ham. Og Sava, som han vidste gengældte hans kærlighed, hvor kunne hun med sin bestemte karakter give sit samtykke til denne forbindelse? Der forelå en gåde, som han ikke formåede at løse.

Næs Pescade, som altid var på sin post, var en af de første, der fik nys om sagen. Han skrev straks til Cattaro, og så snart han havde forvisset sig om, hvor dybt efterretningen om Savas giftermål med Sarcany havde rystet den unge ingeniør – hans specielle yndling – underrettede han doktor Antékirtt om det.

Doktorens svar var en fornyet befaling til at holde øje med, hvad der foregik i Ragusa, og sende indberetning om alt til Cattaro.

Efterhånden som den skæbnesvangre sjette juli nærmede sig, forværredes Peter Bathorys tilstand. Hans moder var aldeles ude af stand til at berolige ham. Det var jo heller ikke muligt at forandre Silas Toronthals planer. At brylluppet så hurtigt skulle finde sted, tydede også på, at forbindelsen for længe siden havde været aftalt mellem bankieren og den rige tripolitaner, som måtte have en mere end almindelig indflydelse på Savas fader.

Under påvirkning af disse pinagtige tanker besluttede Peter Bathory at tilskrive Silas Toronthal. Men hans brev blev ikke besvaret.

Peter gjorde nu forsøg på at møde bankieren på gaden … Også det mislykkedes.

Han ville da opsøge han i hans hotel … men fandt porten lukket.

Sava og hendes moder lod sig slet ikke se mere. Det var ikke muligt at få dem i tale.

I Allégade mødte Peter derimod ofte Sarcany, som besvarede den unge mands harmfulde blik med den mest uforskammede foragt. Peter tænkte da på at udfordre ham, men han manglede et påskud, og der var heller ingen sandsynlighed for, at Sarcany, som stod på nippet til at holde bryllup med Sava Toronthal, ville sætte sit liv på spil i en duel.

Således forløb seks dage. Trods sin moders og den gamle Boriks indstændige bønner forlod Peter om aftenen, den fjerde juli, sit hjem. Den hengivne tjener forsøgte på at følge ham, men tabte ham snart af syne. Peter vandrede som en afsindig omkring i de mest øde og mennesketomme gader i byen.

En time efter blev han bragt hjem, dødeligt såret af et dolkestik, som havde gennemboret den øverste del af hans venstre lunge.

I et anfald af den yderste fortvivlelse måtte Peter have lagt hånd på sig selv.

Så snart Næs Pescade hørte den sørgelige tildragelse, telegraferede han øjeblikkelig til Cattaro, og en time senere modtog doktor Antékirtt efterretningen om, at den ulykkelige unge mand havde begået selvmord.

Fru Bathorys dybe sorg, da hun stod ved sin døende søns leje, lader sig ikke beskrive, men hun trængte sine tårer tilbage og havde kun tanke for at skaffe ham hjælp.

Der blev straks hentet en læge, som undersøgte den sårede og lyttede til hans svage og afbrudte åndedræt. Han forbandt derpå såret og ydede al den hjælp, hans kunst formåede. Men der syntes ikke at være håb om redning.

Et betydeligt blodtab forværrede den unge mands tilstand, hans åndedræt blev svagere og svagere, som om han snart skulle drage sit sidste suk.

Fru Bathory bad knælende til Gud om, at han ville holde sin hånd over hendes søn.

Da gik døren op. Doktor Antékirtt trådte ind og nærmede sig den døendes leje.

Fru Bathory ville ile ham i møde, men han standsede hende med en afværgende bevægelse.

Så bøjede han sig ned over Peter og undersøgte ham opmærksomt, men uden at ytre et eneste ord. Derpå fæstede han sit blik ufravendt på ham. Det var som om han ved sine øjnes magnetiske kraft lod sit eget liv og sin egen vilje trænge ind i den døendes hjerne, hvor bevidstheden var ved at udslukkes.

Pludselig fo'r Peter op. Hans blik mødte doktorens. ... Så sank han livløs tilbage.

Fru Bathory ville ile hen til sin søn, men segnede bevidstløs om i Boriks arme.

Doktor Antékirtt lukkede nu den dødes øjne og forlod derpå værelset, idet han halvhøjt gentog en sætning, hentet fra et indisk sagn.

"Døden slår ikke ihjel, den gør kun usynlig!"

8. Et møde i Allégade

Dette dødsfald vakte stor opsigt i byen, men ingen anede den virkelige grund til Peter Bathorys selvmord og endnu mindre, at Sarcany og Silas Toronthal til dels var skyld i det.

Næste dag, den sjette juli, skulle Sava Toronthal og Sarcany fejre deres bryllup.

Efter overenskomst med Sarcany sørgede Silas Toronthal for, at efterretningen om selvmordet hverken kom fru Toronthal eller Sava for øre.

Det var ligeledes bestemt, at brylluppet skulle foregå i stilhed under påskud af et dødsfald i Sarcanys familie. Det stemte ikke ganske overens med Silas Toronthals lyst til at vække opsigt, men under de forhåndenværende omstændigheder anså han det for rigtigst, at alt gik stille af. De nygifte ville blot tilbringe et par dage i Ragusa og derpå rejse til Tripolis, hvor Sarcany efter sigende plejede at opholde sig. Der ville altså ingen modtagelse finde sted i Allégade, hverken når kontrakten blev underskrevet eller efter den kirkelige vielse, søm skulle følge umiddelbart efter den borgerlige.

Mens der blev truffet de sidste foranstaltninger til brylluppet i Toronthals hotel, gik to mænd, fordybet i samtale, ovre på den modsatte side af gaden.

Det var Kap Matifou og Næs Pescade.

Da Kap Matifous nærværelse ikke behøvedes i Cattaro, havde doktor Antékirtt taget ham med til Ragusa, og det er en selvfølge, at de to venner, "tvillingerne", som Næs Pescade kaldte dem, var henrykte over gensynet.

Doktoren havde straks efter sin ankomst til Ragusa indfundet sig hos fru Bathory og derpå trukket sig tilbage til et tarveligt hotel i en af byens forstæder, hvor han afventede Sarcanys bryllup med Sava Toronthal, for derefter at skride til udførelsen af sine planer.

Næste dag var han atter hos fru Bathory, hvor han selv hjalp til at lægge Peter i kisten. Derefter vendte han tilbage til sit hotel og sendte Næs Pescade og Kap Matifou af sted for at holde øje med Allégade.

Men mens Næs Pescade ivrigt spejdende så sig om, gik samtalen ikke af den grund i stå.

"Du er blevet fed, lille Kap," sagde han og rejste sig på tåspidsen for at kunne klappe den "stærke mand" på skulderen.

"Ja, jeg er i det hele taget godt ved magt."

"Det kunne jeg mærke på dit håndtryk."

"Men hvad bliver det til med det stykke, du talte om?" spurgte Kap Matifou, som nødig ville give slip på sin rolle.

"Det er i fuld gang ... men handlingen er meget indviklet."

"Så!"

"Ja. ... Det er ingen komedie, men et drama, og begyndelsen er meget spændende."

Næs Pescade tav pludselig. En lukket vogn kom hurtigt kørende og standsede udenfor Toronthals hotel.

Porten blev åbnet og atter hurtigt lukket, efter at vognen var kørt ind, men Næs Pescade fik dog tid til at se, at det var Sarcany, der sad i vognen.

"Ja ..." fortsatte han, "begyndelsen er meget spændende, og stykket vil sikkert gøre lykke."

"Men skurken?" spurgte Kap Matifou, der lod til særligt at interessere sig for ham.

"Nå, ja ... skurken triumferer for øjeblikket, det hører sig jo til ... Men vent blot lidt ... til vi når sidste akt."

"I Cattaro," begyndte Kap Matifou, "troede jeg virkelig, jeg skulle ..."

"Ind på scenen ..."

"Ja."

Og nu fortalte Kap Matifou, hvad der var gået for sig i basaren i Cattaro, hvor det lod til, at han skulle have medvirket ved en bortførelse som imidlertid ikke fandt sted.

"Det var formodentlig for tidligt," svarede Næs Pescade, som alt imedens han lod munden løbe, brugte sine øjne det bedste, han kunne. "Du kommer først frem i fjerde eller femte akt, lille Kap! ... Måske endog først i den allersidste scene ... Men du vil gøre voldsom effekt ... det kan du være vis på."

I dette øjeblik hørtes der en dæmpet lyd af stemmer henne på hjørnet af Marinella- og Allégade.

Næs Pescade afbrød samtalen og nærmede sig Toronthals hotel.

I det samme drejede et ligtog ind i Allégade og bevægede sig hen imod franciskanernes kirke, hvor sjælemessen skulle læses over den døde.

Kun få personer fulgte den tarvelige kiste, som blev båret under ligklædet, og begravelsen tiltrak sig kun i ringe grad de forbigåendes opmærksomhed.

Men idet ligtoget nærmede sig Næs Pescade, greb han pludselig Kap Matifou heftigt i armen.

"Men hvad er der i vejen?" spurgte Kap Matifou.

"Ingenting ... Det ville være for vidtløftigt at forklare dig nu."

Næs Pescade havde genkendt fru Bathory, som havde villet overvære sin søns begravelse.

Kirken havde ikke nægtet at lyse velsignelsen over den ulykkelige unge mand, som havde begået selvmord af fortvivlelse, og en af franciskanermunkene ventede i kapellet for derfra at ledsage den afdøde til kirkegården.

Fru Bathory fulgte efter båren. Hun var for overvældet af sorg til at kunne græde. Med tåreløst, næsten forvildet blik, stirrede hun på kisten, som indesluttede hendes søns afsjælede legeme.

Dybt nedbøjet fulgte den gamle Borik efter hende.

Næs Pescade fik tårer i øjnene, og havde det ikke været hans pligt at blive på sin post, ville han uden betænkning have sluttet sig til de få venner og naboer, som fulgte Peter Bathory til hans sidste hvilested.

Netop i det øjeblik, da ligtoget skulle drage forbi Toronthals hotel, blev porten pludselig slået op, og man kunne se at der holdt to forspændte vogne foran trappen.

Idet den forreste vogn kørte ud af porten, så Næs Pescade, at det var Silas Toronthal med sin hustru og datter, som havde plads i vognen.

Fru Toronthal sad hensunket i smerte ved siden af Sava, der var bleg som et lig.

I den anden vogn befandt Sarcany sig sammen med et par af sine slægtninge eller venner.

Brylluppet fejredes i lige så stor stilhed og med det samme præg af dyb kummer som begravelsen.

Idet den første vogn drejede ud af porten, lød der pludselig et gennemtrængende skrig.

Fru Bathory var standset og pegede på Sava, mod hvem hun udslyngede sin forbandelse.

Det var Sava, som havde udstødt det hjerteskærende skrig. Da hun så fru Bathory sørgeklædt, gik det op for hende, at Peter måtte være død for hendes skyld, og at man bar ham til kirkegården, netop som hun førtes bort for at fejre sit bryllup.

Sava var besvimet, og fru Toronthal bestræbte sig forgæves for at bringe hende til live.

Silas Toronthal kunne kun med møje dæmpe sin harme. Sarcany, som var ilet til, forstod derimod bedre at beherske sig.

Under disse omstændigheder var det umuligt at fuldbyrde den borgerlige vielse, og vognene vendte derfor tilbage til hotellet, hvor porten buldrende lukkede sig efter dem.

Sava, der var blevet båret op på sit værelse, lå aldeles bevidstløs i sin seng. Fru Toronthal sank fortvivlet på knæ ved datterens leje, og der gik straks bud efter lægen. Imidlertid førtes Peter Bathorys afsjælede legeme til kirken, og efter at sjælemessen var læst, drog optoget langsomt videre til kirkegården i Ragusa.

Næs Pescade indså imidlertid, at doktor Antékirtt snarest muligt burde underrettes om dette sammenstød, som han ikke havde kunnet forudse. Han sagde derfor til Kap Matifou:

"Du må blive her og passe på," og ilede så selv til doktoren, som tavs hørte på hans kortfattede meddelelse.

"Jeg har dog ikke overskredet min ret," tænkte doktor Antékirtt, "men uden tvivl har jeg ramt en uskyldig. Dog – hun er jo Silas Toronthals datter."

Så spurgte han Næs Pescade:

"Hvor er Kap Matifou?"

"I Allégade for at holde øje med hotellet."

"Jeg har brug for jer begge i aften."

"Til hvilken tid?"

"Klokken ni."

"Hvor skal vi møde Dem?"

"Ved indgangen til kirkegården."

Næs Pescade ilede straks tilbage til Kap Matifou, som troligt stod på sin post.

Samme aften henimod klokken otte begav doktor Antékirtt sig ned til havnen i Ragusa og derfra videre langs muren, indtil han nåede en lille vig, som ligger skjult mellem klipperne lidt nord for havnen.

Stedet var aldeles øde; der fandtes hverken huse eller både, da fiskerne frygtede de talrige skær ved indløbet til vigen. Doktoren stod stille, så sig om og udstødte derpå et råb, der lød som et aftalt tegn. Umiddelbart derefter kom en sømand frem og spurgte:

"Hvad befaler herren?"

"Ligger båden dernede, Pazzer?"

"Ja, bag ved den klippe."

"Har du hele dit mandskab med?"

"Ja."

"Og hvor er *Elektrik*"

"Omtrent tre kabellængder længere nordpå, uden for den lille bugt."

Og sømanden pegede på en lang, mørk genstand, som ikke med et eneste lys røbede sin nærværelse.

"Hvornår ankom den fra Cattaro?" spurgte doktoren.

"For omtrent en time siden."

"Den er vel ikke blevet set?"

"Nej, den sneg sig bag ved klipperne."

"Ingen må forlade sin post, og I må vente på mig her, selv om det skulle vare hele natten."

"Ja, herre."

Sømanden gik tilbage til sin båd, som i mørket smeltede aldeles sammen med klipperne på strandbredden.

Doktor Antékirtt blev tilbage på stedet. Han ventede uden tvivl på, at det skulle blive endnu mørkere. Undertiden gik han heftigt frem og tilbage og standsede derpå for ubevægelig og med korslagte arme at stirre ud over det adriatiske hav, som om han betroede det sine hemmeligste tanker.

Den nat lyste hverken måne eller stjerner. Himlen var dækket med tunge skyer, og der blæste en svag fralandsvind.

"Nu er det tid," sagde doktoren og begav sig langs udkanten af byen tilbage til kirkegården.

For ikke at blive set havde Næs Pescade og Kap Matifou skjult sig bag et træ og afventede her doktorens komme.

På denne tid af døgnet var kirkegården lukket, og i graverens hus sås der ikke længere lys. Før næste dag ville ingen betræde kirkegården.

Doktoren havde i forvejen gjort sig bekendt med forholdene på kirkegården. Det var ikke hans hensigt at gå ind af porten; den handling, han havde i sinde at foretage sig, måtte udføres hemmeligt.

"Følg med," sagde han til Næs Pescade og hans ledsager, som kom hen imod ham.

De gik nu alle tre langs kirkegårdsmuren, og efter ti minutters forløb stod doktoren stille og pegede på et sted i muren, hvor en del sten for nylig var faldet ud.

"Der skal vi ind," sagde han og smuttede gennem åbningen.

Næs Pescade og Kap Matifou fulgte efter.

På kirkegården var mørket endnu dybere på grund af de store træer, som voksede på gravene, men doktoren kendte vejen, og de nåede snart den højest beliggende del af kirkegården. Nogle natfugle flagrede opskræmte omkring, men med undtagelse af uglerne fandtes der ikke et levende væsen blandt gravene.

De befandt sig snart alle tre ved et tarveligt gravmæle i form af et lille kapel, hvortil indgangen ikke var aflåset.

Doktoren skød dørene op, og ved et tryk på knappen i sin elektriske lampe fik han den til at blusse op, men sørgede dog for, at lyset ikke kunne ses udefra.

"Kom herind," sagde han til Kap Matifou, som straks adlød. Idet han betrådte kapellet fik han øje på tre marmortavler, som var indmuret i væggen.

På den midterste tavle stod:

STEPHAN BATHORY

1867

Tavlen til venstre var endnu ubeskrevet.

På den til højre ville der snart komme til at stå en indskrift.

"Tag den marmortavle bort," befalede doktoren.

Det lod sig let gøre, fordi pladen endnu ikke var muret fast. Kap Matifou lagde den på gulvet, og man kunne da se, at der

stod en kiste inde i fordybningen i muren.

Det var den kiste, som indesluttede Peter Bathorys jordiske levninger.

"Træk kisten frem," sagde doktoren.

Kap Matifou trak kisten frem, og skønt den var meget tung, bar han den dog ud uden Næs Pescades hjælp og satte den ned på jorden.

"Her er en skruenøgle," sagde doktoren til Næs Pescade. "Du må skrue låget af kisten."

Det var snart gjort.

Doktor Antékirtt løftede ligklædet til side og lagde øret til Peter Bathorys bryst som for at høre, om hans hjerte endnu slog.

Idet han atter rejste sig op, sagde han til Kap Matifou:

"Løft den døde ud af kisten."

Kap Matifou adlød uden indvendinger, uagtet både han og Næs Pescade godt vidste, at opgravning af lig er forbudt.

Efter at Peter Bathorys lig var taget ud af kisten, hyllede Kap Matifou det atter ind i ligklædet, og doktoren svøbte sin kappe om det. Låget blev da igen skruet til, og efter at kisten var stillet tilbage på sin plads i fordybningen i muren, blev marmortavlen sat op foran åbningen.

Doktoren slukkede nu sin elektriske lampe, og alt lå atter i dybt mørke.

"Løft liget op," sagde han til Kap Matifou.

Kap Matifou tog den unge mands lig op på sine stærke arme så let, som om han løftede et barn, og tiltrådte derpå sammen med doktoren og Næs Pescade tilbagevejen til åbningen i kirkegårdsmuren.

Fem minutter senere befandt de sig uden for kirkegården og begav sig nu langs udkanten af byen ned til strandbredden.

Det hele gik for sig i tavshed, men selv om den lydige Kap Matifou ikke gjorde sig flere betænkeligheder end en maskine, var derimod Næs Pescades hoved opfyldt af mange forskellige tanker.

Doktoren og hans ledsagere var nået ned til kysten uden at møde nogen, men da de kom i nærheden af den lille vig, hvor båden fra *Elektrik* ventede på dem, fik de øje på en toldbetjent, som vandrede frem og tilbage på strandbredden.

De gik imidlertid videre uden at ænse hans nærværelse, og føreren af båden, som fremdeles havde ligget skjult, indfandt sig straks, så snart doktoren gav det aftalte tegn.

Doktoren betydede nu Kap Matifou, at han skulle stige ned i båden, men netop da kom toldbetjenten til og spurgte:

"Hvem dér?"

"Folk, som giver Dem valget mellem tyve gylden eller en ordentlig næsestyver af ham dér," svarede Næs Pescade og pegede på Kap Matifou.

Toldbetjenten tog uden lang betænkning de tyve gylden.

"Lad os så komme af sted," sagde doktoren.

Et øjeblik efter var båden forsvundet i mørket, og fem minutter senere lagde den til ved den sorte masse, som man slet ikke kunne bemærke fra strandbredden.

Båden blev hejset ombord, og *Elektrik*s lydløse maskine bragte snart skibet ud i rum sø.

Kap Matifou havde lagt Peter Bathorys lig på en divan i en lille kahyt uden koøjne, så at lyset derinde ikke kunne bemærkes ude fra.

Da doktoren var blevet alene tilbage hos liget, bøjede han sig ned og trykkede et kys på den unge mands pande.

"Vågn nu op, Peter!" sagde han. "Jeg befaler det."

Og Peter slog da straks øjnene op, som om han vågnede af en magnetisk søvn.

Et udtryk af harme og uvilje gled hen over hans ansigt, idet han genkendte doktor Antékirtt.

"Er det Dem?" sagde han sagte. "De havde jo forladt mig."

"Har jeg forladt dig, Peter?"

"Men hvem er De da?"

"En død ... ligesom dig."

"En død?"

"Jeg er grev Mathias Sandorf."

Tredje del

1. Øen i Middelhavet

"Middelhavet er skønt – først og fremmest ved to egenskaber: dels dets smukke og harmoniske indramning, dels luftens og lysets liflighed og klarhed. Således som det er, hærder Middelhavet mennesket på en såre beundringsværdig måde; det giver den seje styrke, den største modstandskraft, og det skaber derved de mest udholdende menneskeracer."

Således sagde Michelet, og han havde ret. Men det er heldigt for mennesket, at naturen – i mangel på en Herkules – har delt klippen mellem Calpe og Abyla for derved at skabe Gibraltarstrædet. Trods mange geologers forsikringer, må man tro, at dette stræde altid har eksisteret. Uden det havde der jo slet ikke eksisteret noget Middelhav. Fordampningen fra dette hav fjerner nemlig tre gange så meget vand, som der tilføres fra floderne i landene omkring det, og uden strømmen fra Atlanten, der gengiver Middelhavet de tabte vandmasser ved at flyde ind gennem Strædet, ville det snart blive et nyt Dødehav i stedet for med fuld ret at blive kaldt Det levende Hav.

Til en af de mest ubekendte og afsides beliggende øer i dette vældige Middelhav havde grev Mathias Sandorf – der fremdeles ville optræde som doktor Antékirtt, indtil han havde nået sit mål – trukket sig tilbage for desto bedre at kunne drage fordel af, at man holdt ham for død.

Og til denne ø førte han nu Peter Bathory, som imidlertid, efter at have set op et øjeblik, straks faldt tilbage i samme bevidstløse tilstand, som da doktoren efterlod ham som død i hans hjem i Ragusa. Doktor Antékirtt havde dengang alene ved sit bliks magt fremkaldt et af de fysiologiske fænomener, som

nu er en kendsgerning, og bragt den døende unge mand i en magnetisk søvn, som var underlagt doktorens vilje. Peter, der var meget afkræftet efter det store blodtab, så ud, som han var død, men havde i virkeligheden kun sovet og var nu vågnet, fordi doktoren ville have det. Men nu gjaldt det om at bevare den svage gnist af liv, som var tilbage. Det var en vanskelig opgave, som krævede alle lægekunstens hjælpemidler og den omhyggeligste pleje; men doktor Antékirtt forstod at gennemføre den.

"Han *skal* leve," tænkte han. "Blot jeg havde iværksat min første plan og ikke ved Sarcanys mellemkomst ladet mig afholde fra at føre Peter bort fra den fordømte by! ... Men jeg vil redde hans liv ... for at han med tiden kan blive Mathias Sandorfs højre hånd."

At straffe og belønne havde i de sidste femten år været doktor Antékirtts stadige tanke. Han havde ikke glemt, hverken hvad han skyldte sig selv eller sine to medsammensvorne, Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar. Nu var øjeblikket til at handle kommet, og derfor var han sejlet med *Savaréna* til Ragusa.

I de forløbne år havde doktorens udseende forandret sig så betydeligt, at han ikke var til at genkende. Hans kortklippede hår var blevet aldeles gråt og ansigtsfarven en del blegere. Men trods sine halvhundrede år besad han dog endnu ungdommens styrke og forbandt hermed den modnere alders ro og koldblodighed. Hos den alvorlige og tilbageholdne doktor Antékirtt var der intet, som mindede om den unge grev Sandorfs fyldige hårvækst, friske hudfarve og rødlige skæg. Det var en jernnatur, som var blevet hærdet og stålsat, og den

samme udvikling skulle doktoren nok forstå at bibringe Stephan Bathorys søn.

Doktor Antékirtt havde allerede længe været den sidste efterlevende af den store sandorfske familie. Han havde vel en lille datter på to år, som efter hans fængsling var blevet overgivet til hans godsforvalters kones omsorg; men det var, som om der hvilede en ulykkelig skæbne over familien Sandorf. Nogle måneder efter at der var faldet dom i sagen mod de sammensvorne, forsvandt dette barn, som i følge rettens kendelse skulle arve halvdelen af grev Sandorfs godser, så snart hun havde fyldt sit attende år. Alle eftersøgninger var frugtesløse; kun hendes hat blev fundet ved bredden af et af de mange vandløb, som fra de nærliggende bjerge banede sig vej ned gennem slottets park. Det var desværre kun alt for sandsynligt, at den lille pige var styrtet i vandet, og at floden havde revet hende med ned i en af de afgrunde, hvori så mange af vandløbene fra Karpaterne udgyder sig. Hun var sporløst forsvundet. Forvalterens hustru, Rosena Sandeck, døde af sorg få uger efter den sørgelige tildragelse. Regeringen omstyrtede dog ikke de bestemmelser, som var blevet vedtaget, da dommen faldt. Den ene halvdel af ejendommen blev fremdeles bestyret af en administration, og grev Sandorfs godser skulle først tilfalde staten, når arvingen, hvis død ikke var lovformelig bevist, ikke inden udløbet af den fastsatte frist meldte sig for at overtage arven.

Det var det sidste hårde slag, der traf den sandorfske slægt, som syntes bestemt tit at uddø, nu da den sidste efterkommer af den mægtige adelige familie var forsvundet. Så gjorde tiden efterhånden sin indflydelse gældende, og denne tildragelse

tillige med alle de nærmere omstændigheder ved sammensværgelsen i Triest gik aldeles i glemme.

Grev Sandorf modtog efterretningen om sit barns død, mens han i strengeste inkognito opholdt sig i Otranto. Ukendt, som han var kommet, forlod han pludselig byen, og ingen vidste, hvor han var draget hen.

Da efter femten års forløb grev Mathias Sandorf atter viste sig på livets skueplads, faldt ingen på, at det var ham, der optrådte som doktor Antékirtt.

Mathias Sandorf helligede sig nu aldeles sin opgave. Han stod jo ene i verden og levede udelukkende for, hvad han anså for at være en hellig pligt. Flere år efter at han havde forladt Otranto, og han i mellemtiden var blevet rig, og mægtig ved sine umådelige rigdomme, begyndte han, beskyttet af sit inkognito, at efterspore de personer, som han havde foresat sig, at han ville belønne eller straffe. Han tænkte allerede på at få Peter Bathory til at tage del i dette gengældelsesværk og havde allerede sine agenter i de forskellige byer langs Middelhavets kyster. De blev rigeligt aflagte, for at de ikke skulle røbe hemmeligheden, og korresponderede kun med doktoren enten ved hjælp af hans hurtigtsejlende skibe eller ved et undersøisk kabel, som satte øen Antékirtta i forbindelse med Malta og herfra med hele det øvrige Europa.

Ved hjælp af de af hans agenter indhentede oplysninger lykkedes det doktor Antékirtt at komme på sporet af alle de personer, som direkte eller indirekte havde stået i forbindelse med sammensværgelsen i Triest. I de sidste fire-fem år havde han så at sige fulgt dem skridt for skridt og holdt øje med, hvad de foretog sig. Han vidste således, at Silas Toronthal havde

forladt Triest og sammen med sin hustru og datter bosat sig i Ragusa. Sarcanys spor kunne han forfølge i de fleste af hovedstæderne i Europa, hvor lykkeridderen fortærede sin formue, og senere på østkysten af Sicilien, hvor Sarcany og Zirone i forening lagde planer til et eller andet voveligt foretagende, som atter kunne bringe deres finanser på fode. Doktor Antékirtt havde ligeledes erfaret, at Carpena havde forladt Ragusa og taget ophold i Østrig eller Italien, hvor han hendrev sin tid i lediggang, så længe han endnu havde noget tilbage af de få tusinde gylden, som hans forræderi havde indbragt ham.

Andrèa Ferrato havde doktor Antékirtt besluttet at hjælpe til flugt fra fæstningen Stein i Tyrol, hvor han udsonede sit ædelmodige forsøg på at hjælpe flygtningene fra Pisino. Men allerede efter få måneders forløb befriede døden den brave fisker fra hans slavelænker. Hans børn, Maria og Luigi, havde også forladt Rovigno, og de måtte sandsynligvis på ny kæmpe med fattigdom og nød. Men de var så godt skjult, at det hidtil ikke havde været muligt at finde deres spor. Fru Bathory, som tillige med sin søn Peter og grev Zathmars gamle tjener Borik havde taget ophold i Ragusa, havde doktor Antékirtt aldrig tabt af syne, og som vi ved, havde han sendt enken en betydelig pengesum. Den stolte og modige kvinde havde dog afslået at modtage den.

Men nu var øjeblikket kommet, da doktoren så sig i stand til at begynde sit vanskelige hverv, for efter femten års fraværelse var han sikker på ikke at blive genkendt, så meget mere som man anså ham for død, og han ankom netop i rette øjeblik til Ragusa for at kunne bryde den utilstedelige

kærlighedsforbindelse mellem Stephan Bathorys søn og Silas Toronthals datter.

Læserne vil erindre, hvad der dengang gik for sig, hvorledes Sarcany blandede sig i sagen, hvilke følger hans mellemkomst havde for alle parter, og at Peter Bathory blev bragt døende hjem til sin moder; hvad doktor Antékirtt da foretog sig, hvor og hvorledes han kaldte den unge mand til live og gav sig til kende for ham med sit virkelige navn som Mathias Sandorf.

Nu skulle han forsøge at helbrede Peter Bathory og meddele ham, hvad han endnu ikke vidste, nemlig at Stephan Bathory og hans to medsammensvorne var faldet som ofre for et skændigt forræderi, og hvem det var, der havde forrådt dem. Og sluttelig skulle Peter delagtiggøres i udførelsen af det ubønhørlige gengældelseshverv, som doktoren havde foresat sig at udøve uden at ty til domstolene, som havde fældet ham selv.

Men Peter Bathory måtte først være fuldstændig helbredet, og doktoren helligede sig udelukkende den opgave at pleje ham.

De første otte dage efter at Peter var blevet bragt til øen, svævede han endnu mellem liv og død, ikke alene som følge af at hans sår var meget farligt, men fordi han var endnu mere syg på sjælen end på legemet. Erindringen om Sava, som han antog nu var gift med Sarcany, tanken om hans moder, der begræd ham som død, i forbindelse med den overraskelse, at Mathias Sandorf, hans faders mest hengivne ven, var opstået fra de døde og levede under navn af doktor Antékirtt, alt det var nok i stand til at bringe forvirring ind i hans sjæl, som allerede var så dybt rystet.

Doktoren veg ikke fra den syge hverken nat eller dag. Når han hørte, hvorledes Peter i sine feberfantasier gentagne gange

nævnede Sava Toronthals navn, gik det op for ham, hvor højt den unge mand elskede hende, og hvilke kvaler hendes ægteskab med en anden beredte ham. Doktoren var da nær ved at tro, at denne kærlighed ville overleve alt, selv om Peter fik at vide, at Sava var datter af den mand, som ved sit forræderi havde hidført hans faders død. Ikke desto mindre var doktoren fast besluttet på at sige ham det. Han anså det for sin pligt.

Peter Bathory var døden nær, og det så ofte ud til, at han skulle dukke under for sine sjælelige og legemlige lidelser, men det lykkedes dog doktor Antékirtt at bekæmpe sygdommen; efterhånden indtrådte der bedring i den syges tilstand, og til sidst sejrede ungdommen, såret begyndte at læges, lungerne arbejdede atter normalt, og henad den syttende juli var doktoren sikker på, at Peter ville leve. Den dag kendte den unge mand ham igen og udtalte med næppe hørlig stemme hans rigtige navn.

"For dig, min søn, er jeg Mathias Sandorf, men kun for dig alene."

Og da Peter så utålmodigt spørgende på ham, tilføjede han:

"Giv blot lidt tid."

I et smukt udstyret værelse, hvor den friske, styrkende søluft kunne trænge ind gennem vinduerne, der vendte mod nord og øst, og som beskyggedes af herlige træer, hvis løvrige kroner de forbirislende vandløb altid bevarede friske og grønne, genvandt Peter Bathory lidt efter lidt sundhed og kræfter. Doktoren var utrættelig i at pleje ham, men da helbredelsen syntes utvivlsom, havde han dog antaget en medhjælper, på hvis forstand og gode hjerte han ubetinget stolede.

Det var Næs Pescade, der var doktoren og Peter Bathory lige hengiven. Naturligvis havde hverken han eller Kap Matifou omtalt, hvad der var foregået på kirkegården i Ragusa, og lige så lidt ville de nogensinde åbenbare, at den unge mand var blevet taget levende op af graven.

Som følge af, at Næs Pescade havde været temmelig nøje knyttet til de sidste måneders begivenheder, nærede han en levende interesse for sin patient, så meget mere som han mærkede, at han selv stod i forbindelse med doktorens planer, skønt han endnu ikke vidste, hvad de gik ud på.

Næs Pescade overtog derfor hellere end gerne det hverv at pleje den syge og tillige så vidt muligt adsprede og opmuntre ham. Han svigtede heller ikke sin opgave; siden festen i Gravosa anså han sig desuden som Peter Bathorys skyldner og havde foresat sig på en eller anden måde at betale sin gæld til ham.

Mens Næs Pescade således ved sin muntre passiar bestræbte sig for at adsprede den syge og afvende hans tanker fra sørgelige betragtninger, bragte et spørgsmål fra Peter ham til at fortælle, hvorledes han havde lært doktor Antékirtt at kende.

"Det var dengang med trabacoloen," svarede han. "De husker nok, at trabacoloen gjorde Kap Matifou ligefrem berømt."

Peter Bathory havde ikke glemt det alvorlige optrin ved festen i Gravosa dengang lystyachten ankom, men han vidste ikke, at de to akrobater ifølge doktorens opfordring havde opgivet deres levevej og var trådt i hans tjeneste.

"Ja, således gik det til," svarede Næs Pescade, "og Kap Matifous opofrende mod gav stødet til vor lykke. Men over alt det, vi skylder doktoren, bør vi dog ikke forglemme, hvad vi skylder Dem, hr. Bathory."

"Mig?"

"Ja, netop Dem, for De betalte os den dag to gylden for at se vor forestilling. Men vi fortjente ikke pengene, fordi De gik Deres vej, før vi fik begyndt."

Peter smilede sørgmodigt, for han erindrede nu, at han var gået bort for at opsøge Sava Toronthal i folkevrimlen.

Peter lukkede øjnene og henfaldt i sørgmodige betragtninger. Han var nær ved at forbande dem, som havde kaldt ham tilbage til livet.

Lidt efter så Peter atter op og sagde:

"Før den begivenhed med trabacoloen kendte I altså ikke doktor Antékirtt?"

"Vi havde aldrig før set ham eller hørt ham omtale."

"Og har I fra den dag af altid været om ham?"

"Altid, med undtagelse af et par gange, hvor han har betroet mig at udføre et eller andet hverv."

"Men kan du sige mig, hvor vi nu er?"

"Jeg antager, at vi befinder os på en ø, siden vi på alle kanter er omgivet af havet."

"Ganske vist, men i hvilken del af Middelhavet ligger den?"

"Ja, det ved jeg sandelig ikke," svarede Næs Pescade. "Men det er jo egentlig også lige meget. Vi ved jo, at vi er hos doktor Antékirtt, og at han på alle måder sørger godt for os."

"Men du må da i det mindste vide, hvad øen hedder?"

"Ja naturligvis. Den hedder Antékirtta."

Peter Bathory, som ikke mindedes nogen ø af det navn i Middelhavet, så spørgende på Næs Pescade.

"Ja, den hedder virkelig Antékirtta," svarede den flinke lille fyr, "og det er jo slet ikke så forunderligt, siden den tilhører

doktor Antékirtt. Men selv om jeg var præsident for det geografiske selskab, ville jeg ikke være i stand til at sige, om doktoren har taget navn efter øen, eller øen efter ham."

Imidlertid gik Peters rekonvalescens sin regelmæssige gang. Efterhånden som man med forsigtighed lod ham nyde mere styrkende føde, tog hans kræfter kendeligt til. Doktoren så ofte til ham og talte med ham om alt muligt, kun ikke om det emne, som nærmest angik ham. Peter ville ikke fremkalde en forhastet forklaring og overlod derfor til doktoren selv at vælge sin tid.

Næs Pescade meddelte altid doktoren de korte samtaler, han førte med den syge. Det fremgik deraf, at Peter Bathorys tanker beskæftigede sig meget med det inkognito, bagved hvilket grev Mathias Sandorf skjulte sit eget og øens navn, og at han desuden tænkte meget på Sava Toronthal. Nu ville han snart kunne tåle at få alt at vide, og når øjeblikket kom, ville doktoren, aldeles som når han foretog en operation, være døv for patientens klager.

Der forløb flere dage. Den unge mands sår var aldeles lægt. Han kunne allerede være oppe og sidde ved vinduet, hvor solskinnet og den styrkende søluft gengav ham sundhed og kræfter. Han kom sig næsten mod sin vilje. Ufravendt stirrede han ud i horisonten, som hans blik så gerne havde villet overskride, og sjæleligt var han endnu meget lidende. På det udstrakte hav omkring øen sås næsten aldrig en sejler. Undertiden viste der sig langt ude en kyst- eller fiskerbåd, men den lagde aldrig til ved øen, og man så heller aldrig et stort handelsskib eller et af de mange paketskibe, som i alle retninger befarer Middelhavet.

Man fristedes virkelig til at tro, at Antékirtta lå ved jordens yderste grænse.

Den 24. juli sagde doktor Antékirtt til Peter Bathory, at han næste eftermiddag godt kunne gå sig en tur og tilbød at ledsage ham.

"Kan jeg tåle at gå ud, så bør jeg også kunne tåle at høre, hvad De har at sige mig," svarede Peter.

"At sige dig ... hvad mener du?"

"Jeg mener, at De kender hele min historie, men jeg kender ikke Deres."

Doktoren så vist på ham, ikke som en ven, men som lægen, der skal beslutte sig til en operation. Så satte han sig ned ved siden af ham og sagde;

"Du ønsker at kende min historie ... Nuvel, så hør da!"

2. Fortid og nutid

"Først må jeg omtale doktor Antékirtts historie, som begynder netop i det øjeblik, da grev Mathias Sandorf styrtede sig i Adriaterhavets bølger.

Jeg slap lykkelig og vel fra den hagl af kugler, som gendarmerne sendte efter mig. Det var meget mørkt, og de kunne derfor ikke se mig. Strømmen bar udad, og selv om jeg havde villet, kunne jeg ikke komme i land igen. Det var heller ikke min hensigt. Jeg foretrak at drukne, frem for atter at blive ført i fængsel og derpå skudt i fangetårnet i Pisino. Bukkede jeg under, var det hele forbi; lykkedes det mig derimod at undslippe, havde jeg den fordel at blive anset for død, og der ville da intet være til hinder for, at jeg kunne arbejde på det gengældelsesværk, som jeg lovede grev Zathmar, din fader og mig selv at udføre … og som også skal blive udført."

"Et gengældelsesværk?" spurgte Peter, overrasket og forbavset.

"Ja, en retfærdig hævn, og jeg skal nærmere udvikle min plan for dig, thi for at gøre dig delagtig i den, var det netop, at jeg bragte dig, der var død, men dog levende ligesom jeg selv, bort fra kirkegården i Ragusa."

Peter Bathory følte sig ved disse ord hensat femten år tilbage i tiden, dengang hans fader ofrede sit liv i fæstningsgården i Pisino.

Doktoren fortsatte:

"Imellem mig og Italiens kyst lå hele Adriaterhavet, og hvor dygtig en svømmer jeg end var, kunne jeg ikke arbejde mig over til den modsatte bred. Jeg ville uden tvivl drukne, hvis jeg ikke

var så heldig at støde på en omdrivende planke fra et vrag eller et fremmed skib, som ville tage mig om bord. Men når man først har sat sit liv på spil, værger man sig til det yderste."

"Først dukkede jeg under flere gange for at undgå gendarmernes kugler. Da jeg var kommet så langt bort, at mine forfølgere ikke mere kunne se mig, holdt jeg mig over vandet og svømmede ud i rum sø. Mine klæder var lette og sluttede tæt til kroppen. De hindrede derfor ikke mine bevægelser.

Klokken var vel omtrent halv ti. Så vidt jeg kunne skønne, svømmede jeg således i over en time i modsat retning fra Rovignos havn, hvor jeg kunne se, at lysene efterhånden slukkedes.

Jeg svømmede bestandig fremad uden dog at have håb om at nå i land, men en overmenneskelig kraft og modstandsevne holdt mig oppe. Jeg ville leve for at udføre mit gengældelseshverv. Var en fiskerbåd i det øjeblik kommet i nærheden af mig, ville jeg straks være dukket under for at undgå den. Så nær ved Østrigs kyst kunne jeg endnu støde på mange forrædere, som ville udlevere mig for at få den lovede belønning.

Der hengik også næppe en time, før jeg fik øje på en fiskerbåd tæt foran mig. Den kom ude fra og holdt tæt til vinden for at nå land. Jeg følte mig træt og havde derfor lagt mig på ryggen, men uvilkårligt vendte jeg mig om for at være rede til at dukke under, da en fiskerbåd, som søgte ind i en af Istriens havne, måtte forekomme mig mistænkelig.

Jeg fik også snart vished i så henseende, idet jeg hørte styrmanden udstede en kommando i det dalmatiske sprog. I

det samme dukkede jeg under, og båden gled hen over mit hoved.

For at kunne ånde måtte jeg imidlertid snart igen op over vandet, og jeg svømmede nu atter i vestlig retning.

Efterhånden som det blev mørkere, lagde vinden sig, og havet blev roligere. Jeg følte kun dønningen, som bar mig ud imod det åbne hav.

Således forløb endnu en time, og ved skiftevis at svømme og derpå hvile mig kom jeg stadig længere bort fra kysten. Jeg tænkte kun på det mål, jeg ville nå, men ikke på den afstand, som skilte mig fra det. Jeg ville over Adriaterhavet. Ja, Peter! man må have gennemgået sådanne prøvelser for at vide, hvad et menneske formår, og hvad åndens og legemets kraft i forening kan udrette.

Jeg vedblev at svømme endnu en time. Den del af det adriatiske hav var aldeles øde. Selv fuglene havde søgt tilbage til deres reder i klipperne. Jeg hørte kun mågernes skrig, når de parvis fløj hen over mit hoved.

Skønt jeg ikke ville tilstå for mig selv, at jeg var træt, mærkede jeg godt, at jeg ikke længere var herre over mine bevægelser, og mit hoved sank hvert øjeblik under vandet.

Jeg formåede ikke længere at tænke klart, og de besynderligste forestillinger krydsede hinanden i min hjerne. Jeg følte, at hvis jeg pludselig hørte en lyd eller så et lys i nogen afstand fra mig, ville jeg kun utydeligt kunne skelne, hvad det var. Det skete også virkelig.

Henad midnat lød der i østlig retning en besynderlig dump rullen, som jeg ikke kunne skelne hvad var, og et lys trængte

igennem mine øjenlåg, som jeg ikke kunne holde åbne. Jeg forsøgte på at løfte hovedet op og se mig om.

Jeg fortæller dig alt dette så omstændeligt, Peter! for at du derigennem tillige kan lære mig at kende."

"Jeg kender Dem godt, doktor!" svarede den unge mand. "Min moder har fortalt mig, hvilken mand grev Sandorf var."

"Det er muligt, hun har kendt grev Sandorf, men hun har ikke kendt doktor Antékirtt. Og det er netop ham, du skal kende. Hør derfor videre. Den lyd, jeg havde hørt, kom fra et skib, der styrede i retning af den italienske kyst. Lyset hidrørte fra dets hvide lanterne på fokkestaget. Det var altså et dampskib. Jeg fik også snart øje på et rødt lys om bagbord og et grønt om styrbord – altså dets sidelanterner, og da jeg kunne se dem begge på én gang, måtte skibet stævne lige henimod mig.

Det var et afgørende øjeblik. Efter al sandsynlighed var det et østrigsk dampskib, siden det kom i retningen fra Triest. Tog jeg min tilflugt til det, havde jeg med det samme atter givet mig gendarmerne i vold. Det var ingenlunde min hensigt, men jeg var derimod aldeles bestemt på at gribe det middel til redning, som her frembød sig.

Det var en hurtigsejler. Den tog kendeligt til i størrelse, efterhånden som den kom nærmere, og jeg så bølgerne skumme op om dens bov. Inden et par minutters forløb ville den være sejlet hen over det sted, hvor jeg lå.

Jeg var overbevist om, at det var et østrigsk dampskib, men det var jo ikke utænkeligt, at dets bestemmelsessted var Otranto eller Brindisi, eller at det i det mindste anløb en af disse byer. I så tilfælde ville det være dér inden fire og tyve timers forløb.

Jeg besluttede at afvente skibets komme, det var for mørkt til, at nogen skulle opdage mig, og jeg holdt mig derfor i samme retning som damperen, der i det øjeblik kun skød en jævn fart.

Endelig kom den mig så nær, at jeg kunne se dens forstavn rage mere end tyve fod op over havfladen, og skummet fra dens bov sprøjtede hen over mig. Skroget strejfede mig, dog uden at gøre mig skade, for jeg stødte kraftigt fra med hånden. Det varede kun et par sekunder, så så jeg agterspejlet og i samme øjeblik klamrede jeg mig fast til roret, skønt jeg derved udsatte mig for at knuses af skruen. Skibet var heldigvis stærkt lastet, så skruen lå dybt under vandet, ellers havde jeg ikke kunnet slippe ud af vandhvirvlen eller holde mig fast ved roret. Men her som på alle dampskibe var der fastgjort to kættinger fra agterstavnen ned til roret. Jeg klyngede mig til den ene af dem og klavrede så højt op, at jeg kunne nå den jernkrampe, hvorved kættingen var fastgjort lidt over vandgangen. Der anbragte jeg mig selv så godt, det lod sig gøre, tæt ved agterstævnen. Foreløbig var jeg altså i sikkerhed.

Tre timer senere stod solen op. Jeg beregnede, at hvis damperen løb ind i havnen ved Brindisi eller Otranto, måtte jeg tilbringe tyve timer i denne stilling, hvor jeg især ville komme til at lide af sult og tørst. Men det vigtigste var, at man ikke kunne få øje på mig hverken fra dækket eller fra hvalbåden, som hang på jollebommene. Derimod kunne jeg nok blive opdaget, hvis vi mødte et skib. Men den dag var der heldigvis kun få sejlere på vor vej, og de holdt sig så langt fra os, at det ikke ville være muligt at opdage, at et menneske klamrede sig fast til rorkættingerne.

Solen skinnede varmt. Jeg kunne derfor trække mine klæder af og få dem tørret. Andrèa Ferratos tre hundrede gylden lå velforvarede i mit bælte. De ville blive mig til stor nytte, når jeg kom i land. Var jeg først så vidt, havde jeg intet mere at befrygte af Østrigs gendarmer, for politiske flygtninge bliver ikke udleverede. Men det var mig ikke alene om at gøre at frelse mit liv, jeg ville anses for død. Ingen måtte vide, at grev Mathias Sandorf havde sat foden på italiensk grund.

Det gik, som jeg ønskede. Dagen forløb uden uheld, og henimod klokken ti om aftenen viste der sig et blinkfyr i sydvest. Det var fyrtårnet i Brindisi. To timer senere gled damperen ind mellem skærene.

Men forinden der kom lods ombord, rullede jeg mine klæder sammen i en bylt, som jeg hængte om min hals. Derpå slap jeg bådkættingen og lod mig glide ned i vandet. Jeg tabte snart skibet af syne, og en halv time senere kunne jeg ubemærket gå i land og flygte ind mellem klipperne. Her iførte jeg mig atter mine klæder, men var så udmattet, at jeg, trods sult og tørst, snart faldt i en dyb søvn i en klippehule, hvor jeg havde lagt mig til hvile på en bunke tør havtang.

Ved daggry gik jeg til Brindisi, hvor jeg i et tarveligt hotel ville afvente begivenhedernes gang, før jeg lagde planen til et helt nyt liv. Et par dage senere meddelte dagbladene, at sagen angående sammensværgelsen i Triest havde fundet sin afslutning, og at forsøgene på at finde grev Sandorfs lig havde været frugtesløse. De troede altså, at jeg var død, – men du kan være vis på, Peter! at de skal få at se, at jeg endnu er blandt de levende."

Peter Bathory lyttede begærligt til doktorens ord, og ventede i den yderste spænding på at få at vide, hvorledes han kunne stå ham bi. Hvad doktoren havde fortalt angående sin dristige fart over det adriatiske hav, var sandt indtil de mindste enkeltheder. Han var virkelig således ankommet i god behold til Brindisi, mens Mathias Sandorf var og blev død for alle og enhver.

Men han måtte hurtigst muligt bort fra Brindisi. Byen er kun et anløbssted for passagerskibene, der befordrer rejsende mellem Asien og Europa. I dens gader er der derfor som oftest øde og stille med undtagelse af de to dage om ugen, hvor paketskibene ankommer. Flygtningen fra Pisino var da udsat for at blive genkendt; men som vi ved, var det ham magtpåliggende at blive anset for død.

Allerede dagen efter sin ankomst til Brindisi havde doktoren lagt planen for sit nye liv. Han ville gå til orienten og erhverve sig rigdom og følgelig også magt. Men han turde ikke benytte paketskibene, hvor der findes passagerer af alle mulige nationaliteter. Han måtte finde et mindre søgt transportmiddel; men et sådant var ikke til at få i Brindisi. Derfor rejste han samme aften til Otranto.

Der var han så heldig at opdrive et lille fartøj, som næste dag skulle afsejle til Orienten. Han traf aftale med skipperen, og et par dage efter landede han velbeholden i Smyrna.

Doktoren berørte kun med få ord denne del af sin rejse og fortalte derpå Peter, hvorledes han gennem dagbladene havde erfaret sin lille datters pludselige forsvinden, og at han nu stod ganske alene i verden.

"Ankommet til Lilleasien," vedblev doktoren, "besluttede jeg at gøre mine kundskaber og studier på lægevidenskabens og

kemiens områder frugtbringende.

Jeg havde held med mig, og på forholdsvis kort tid erhvervede jeg mig i Smyrna stor anseelse som læge. Et par overraskende heldige kure bragte mig i forbindelse med de rigeste folk i disse egne, hvor lægekunsten endnu er i sin barndom. Jeg besluttede nu at forlade Smyrna og drage fra by til by for at helbrede og undervise, hvor man trængte til min hjælp. På denne måde voksede min berømmelse og med den også min formue.

Men det var mig ikke nok. Jeg måtte erhverve mig en stilling og indflydelse, som svarede til den, en mægtig indisk rajah ville kunne have, hvis hans kundskaber stod i forhold til hans rigdomme.

Og lejligheden hertil lod ikke længe vente på sig.

En mand i Homs i det nordlige Syrien led af en tærende sygdom, som trodsede alle lægernes anstrengelser. Faz-Rhat, således hed han, havde beklædt høje embedsstillinger i Tyrkiet. Han var kun fem og fyrretyve år gammel og beklagede så meget mere at skulle forlade livet, som han havde alle midler i hænde til at nyde dets glæder.

Faz-Rhat havde hørt mig omtale, for dengang var jeg allerede berømt, og på hans opfordring begav jeg mig til Homs.

"Doktor," sagde han til mig, "jeg skænker dig halvdelen af min formue, hvis du kan helbrede mig."

"Behold selv din formue," svarede jeg. "Jeg skal pleje dig og, om Gud vil, helbrede dig."

Jeg iagttog opmærksomt den syge, om hvem lægerne havde udtalt, at han kun havde nogle måneder tilbage at leve i, og jeg var så heldig at kunne stille en aldeles sikker diagnose. For at se

virkningerne af den kur, jeg havde anordnet, tilbragte jeg tre uger hos Faz-Rhat, som blev fuldstændig helbredet. Da han ville afgøre sin gæld til mig, ville jeg kun modtage det honorar, som jeg mente tilkom mig, hvorpå jeg forlod Homs.

Tre år derefter satte Faz-Rhat livet til ved en ulykkelig hændelse på en jagt. Da han hverken efterlod sig børn eller slægtninge, havde han testamenteret mig hele sin formue, som beløb sig til hen ved 125 millioner francs.

Det var da tretten år siden flygtningen fra Pisino havde fundet et hjem i Lilleasien, og hele Europa genlød af doktor Antékirtts i Orienten så berømte navn. Jeg havde altså opnået det attråede resultat, og der stod nu kun tilbage at forfølge mit livs eneste mål.

Jeg besluttede atter at bosætte mig i Europa eller i det mindste et eller andet sted ved Middelhavet. For en betydelig sum penge købte jeg en herlig og frugtbar ø ved Afrikas nordkyst. Det er Antékirtta, som kan forsyne en lille koloni med alle livets fornødenheder. Her er jeg uindskrænket hersker, Peter! Konge, rigtignok uden undersåtter, men jeg har en stab af tjenere, som er mig med liv og sjæl hengivne, og betydelige forsvarsmidler, når først alle de dertil nødvendige arbejder bliver fuldført; desuden ejer jeg en lille flåde hurtigsejlende skibe, som på en måde tillader mig at beherske hele Middelhavet, med hvis forskellige punkter jeg også har andre forbindelsesmidler."

"Hvor ligger Antékirtta?" spurgte Peter Bathory.

"I Syrtehavet, der allerede i oldtiden var berygtet på grund af nordenvinden, som gør sejladsen i disse farvande meget besværlig endog i vore dage."

Allerede for flere år tilbage havde doktoren på sine udflugter langs Afrikas nordkyst lagt mærke til øen Antékirtta i Sidrabugten og besluttet at tilkøbe sig den. Og i forudfølelsen af sin ejendomsret, antog han navnet Antékirtt, som snart blev berømt i hele den gamle verden.

Han havde to vægtige grunde til at træffe dette valg: For det første var Antékirtta stor nok til at rumme det personale, han tænkte på at samle om sig; på øen fandtes en otte hundrede fod høj klippe, hvorfra man kunne holde øje med kysten helt ned til Barkas højland; gennemrislet af talrige vandløb var den tilstrækkelig rig på produkter til at kunne føde et par tusinde indbyggere, og dernæst lå den beskyttet af det farefulde hav, som alle sejlere helst undgik.

Det var netop en sådan ejendom, doktor Antékirtt ønskede sig, og han tilhandlede sig den for en betydelig pengesum. Sultanen ratificerede salget, og doktoren blev således eneherre på Antékirtta uden at have nogen lensforpligtelse over for Tyrkiet.

Doktoren havde allerede i tre år opholdt sig på øen. Lokket af hans tilbud og udsigten til at kunne føre et sorgfrit liv, havde omtrent tre hundrede dels europæiske, dels arabiske familier nedsat sig rundt omkring på øen, hvor de udgjorde en lille koloni på et par tusinde mennesker. De var ikke slaver, ikke engang hans undersåtter, men deres overhoveds hengivne ledsagere, og de elskede ham ikke mindre højt end den plet jord, som var blevet dem et andet fædreland.

Lidt efter lidt fik øen en ordnet styrelse, et landeværn til forsvar mod ydre fjender, og øvrighedspersoner, som valgtes

blandt de mest ansete af indbyggerne, men som sjældent fik anledning til at udøve deres myndighed.

Efter planer, som doktoren sendte til de bedste skibsværfter i England, Frankrig eller Amerika, byggedes der dernæst den fortrinlige lille flåde, bestående af dampskibe, dampyachter, skonnerter eller "elektriker", som var bestemt til de hurtige togter på Middelhavet. Samtidig opførtes der fæstningsværker på Antékirtta, men de var endnu ikke fuldendt, uagtet doktoren af vægtige grunde fremskyndede arbejdet. En farlig sekt – eller egentlig talt en bande sørøvere – havde nemlig med hadefulde og misundelige blikke set på, at en fremmed grundlagde en koloni i nærheden af Afrikas nordkyst.

Denne sekt, som kaldte sig Sidi Muhammed ben Ali-Es-Senousis Broderskab, talte over tre millioner tilhængere og optrådte netop det år på en meget truende måde over for de europæiske etablissementer på Afrikas nordkyst, deriblandt særlig Antékirtta. Det var derfor en aldeles nødvendig forsigtighedsregel af doktoren at forsyne øen med alle de forsvarsmidler, som de nyeste opfindelser stillede til hans rådighed.

Mens doktoren således beskæftigede sig med at sørge for øens sikkerhed og lade dens frugtbare jordbund opdyrke, så at den kunne forsyne den lille koloni med livets fornødenheder, holdt han tillige øje med, hvorledes det gik hans fordums venner, deriblandt fru Bathory, hendes søn og Borik, som han vidste var flyttet fra Triest til Ragusa.

Peter erfarede nu, hvad der havde foranlediget skonnerten *Savaréna*s ankomst til Gravosa og doktorens derpå følgende besøg hos fru Bathory; at hun uden sin søns vidende havde

afstået den pengesum, som doktoren havde stillet til hendes rådighed, og at han var kommet tidsnok til at udfri Peter af graven, hvor han kun lå i en hypnotisk søvn.

"Men du, min søn! veg ikke tilbage for at begå selvmord," vedblev doktoren.

"Selvmord," udbrød Peter harmfuldt "De tror altså, at jeg havde lagt hånd på mig selv?"

"Af fortvivlelse, Peter!"

"Ja, jeg var fortvivlet og anså mig for forladt endog af Dem, min faders ven, som uopfordret havde lovet mig Deres bistand. Jeg var fortvivlet – og er det endnu ... Men den, der er fortvivlet, bør holde fast ved livet ... for at kunne hævne sig."

"Nej ... kun for at straffe," svarede doktoren. "Men hvem var det da, som sårede dig?"

"Et menneske, som jeg hader," svarede Peter, "og som jeg netop den aften mødte på en afsides vej udenfor Ragusa. Han antog måske, at jeg ville udfordre ham, og kom mig i forkøbet ved at støde mig sin dolk i brystet ... Han hedder Sarcany, og ..."

Peter fik ikke talt ud. Ved tanken om den usling, som han antog nu var gift med Sava, løb alt rundt i hans hoved, og han sank halvt bevidstløs tilbage.

Doktoren ilede ham til hjælp og opfordrede ham til at unde sig nogen ro efter den heftige sindsbevægelse. Men Peter afslog det.

"Nej," sagde han, "efter doktor Antékirtts historie lovede De mig Mathias Sandorfs."

"Føler du dig stærk nok til at høre den?"

"Tal kun."

"Udmærket," svarede doktoren "det er også bedst, jeg gør ende på al denne hemmelighedsfuldhed og meddeler dig, hvad du dog bør vide angående fortiden for derpå aldrig mere at berøre dette sørgelige tema. Du havde grund til at antage, at jeg havde forladt dig, Peter, fordi jeg var rejst bort fra Gravosa. Men hør nu ... så kan du selv dømme.

Som du ved, forsøgte mine kammerater og jeg at flygte fra fæstningen i Pisino aftenen før den dag, da dommen skulle fuldbyrdes. Men Ladislaus Zathmar blev grebet af fangevogterne, netop som han forsøgte på at klatre ud af vinduet, hvorimod din fader og jeg undslap, fordi vi førtes bort af den rivende strøm i Foïbafloden.

Efter at vi på en vidunderlig måde var sluppet ud af flodens malstrømme, gik vi i land ved dens udløb i lagunen. Men her blev vi opdaget af en skurk, som ikke betænkte sig på at angive os for at tjene den belønning, som regeringen havde udlovet for vor pågribelse. Vi blev opdaget hos en fisker, netop som han beredte sig til at føre os over Adriaterhavet, og din fader blev grebet og ført tilbage til Pisino. Jeg var så heldig at undslippe. Alt dette er dig allerede bekendt, men derimod ikke, hvad der senere påfulgte.

Endnu før spanieren Carpena havde angivet os – hvilket havde til følge, at fiskeren Andrèa Ferrato nogle måneder senere måtte bøde med sin frihed og sit liv – var vi allerede blevet solgt af to mænd i Triest."

"Hvem var det?" udbrød Peter Bathory.

"Hør først, hvorledes deres forræderi blev opdaget," svarede doktoren og gav derpå en kort beskrivelse af, hvad der var

foregået i fangecellen i fæstningen, og hvorledes et akustisk fænomen havde røbet de to forræderes navne.

"Hvem var det?" udbrød Peter Bathory atter. "De vil da ikke forholde mig deres navne?"

"Du skal nok få dem at vide."

"Hvem var det da?"

"Den ene af dem var den bogholder, der som spion skaffede sig adgang til Ladislaus Zathmars hus, og som senere forsøgte på at myrde dig. Det var nemlig Sarcany."

"Sarcany!" udbrød Peter Bathory, "den usling! ... Og skønt De vidste, det var ham, har De, Stephan Bathorys ven, som jeg betroede hemmeligheden angående min kærlighed, trods Deres løfte om at beskytte mig, dog tilladt den slyngel at få indpas i Silas Toronthals hus, som på et ord fra Dem ville have været lukket for ham. ... Og stiltiende har De været vidne til, at man fuldbyrdede den forbrydelse ... for det var det ... at lade den stakkels unge pige ægte Sarcany?"

"Ja, det har jeg," svarede doktoren.

"Men hvorfor?"

"Fordi hun ikke kunne blive din hustru."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi det ville have været en endnu større forbrydelse at lade Peter Bathory ægte frøken Toronthal."

"Hvorledes det?" udbrød Peter i den yderste spænding.

"Fordi Sarcany havde en medskyldig i det rænkefulde anslag, som medførte din faders død, og denne medskyldige var ingen anden end bankieren i Triest, Silas Toronthal."

Nu forstod Peter alt, men han kunne ikke få et ord over sine læber. Han sad som forstenet af rædsel, og doktoren begyndte

at frygte for, at han ville bukke under for den heftige sindsbevægelse.

Men Peter Bathory var en kraftig natur, og det lykkedes ham at beherske sin oprørte sindsstemning. Med tårefyldte øjne vendte han sig om mod doktoren og rakte ham hånden.

"Peter," sagde doktor Antékirtt alvorligt og mildt, "i verdens øjne er vi begge døde. Jeg er en ensom mand uden slægtninge eller venner ... Vil du være min søn?"

"Ja, fader!" svarede Peter Bathory.

Og en hjertelig omfavnelse beseglede pagten imellem de to mænd, som virkelig nærede en faders og en søns følelser overfor hinanden.

3. Hvad der tildrog sig i Ragusa

Mens disse begivenheder foregik på Antékirtta, tildrog der sig følgende i Ragusa: Fru Bathory havde dengang allerede forladt byen. Så snart hendes søn var død, havde Borik ved et par venners hjælp fået hende bort fra huset i Marinellagade. I begyndelsen frygtede lægerne for, at den stakkels kone, trods sin sjælsstyrke, skulle blive aldeles afsindig af sorg over dette sidste hårde slag, og de tilrådede derfor at føre hende ud på landet til en ven af familien, hvor hun ville blive omhyggeligt plejet.

Gamle Borik ledsagede den dybt nedbøjede og ulykkelige kvinde. Men ingen af dem udtalte nogensinde Sava Toronthals navn. De anede heller ikke, at hendes bryllup var blevet opsat. Den stakkels unge pige var syg og sengeliggende. Det tunge slag kom hende så uventet. Den, hun elskede, var død, … uden tvivl af sorg … og hans lig blev båret til graven netop i det øjeblik, hun skulle til at indgå det forhadte ægteskab.

I ti dage, altså indtil den sekstende juli, var Savas tilstand meget foruroligende, og hendes moder veg ikke fra hendes leje. Men hermed var også fru Toronthals kræfter udtømt, og kort efter faldt hun selv i en dødelig sygdom.

Silas Toronthal undgik at se sin datter og holdt urokkeligt fast ved sin beslutning angående hendes ægteskab, som han fordrede skulle fuldbyrdes, så snart hendes helbredstilstand tillod det.

Sarcany var i høj grad ophidset over den uforudsete forhindring. Han lagde temmelig uforbeholdent sin ærgrelse for dagen og trængte stærkt ind på sin medskyldige for at

formå ham til at holde sit løfte, uagtet han meget godt vidste, at Sava nærede en uovervindelig afsky for ham. Og denne følelse ville være blevet yderligere forøget, hvis hun havde anet, at Peter Bathory var blevet dræbt af den mand, man ville påtvinge hende som ægtefælle.

Sarcany var imidlertid meget tilfreds med at have skaffet sig af med sin medbejler. Hans lave sjæl kendte ikke til samvittighedsnag.

"Det var dog et held," sagde han en dag til Silas Toronthal, "at den fyr fandt på at lægge hånd på sig selv. Jo færre der bliver tilbage af familien Bathory, desto bedre for os. Himlen beskytter os unægtelig."

Og det syntes virkelig så, skønt det på den anden side også lod til, at Himlen ville sætte Sarcanys tålmodighed på prøve, for der ophobede sig bestandig nye forhindringer for ægteskabets fuldbyrdelse.

Da den unge pige var kommet – legemligt i det mindste – til kræfter efter den forfærdelige rystelse, og Sarcany begyndte at håbe, at der atter kunne være tale om bryllup, var det fru Toronthal, som blev syg. Den stakkels kones livskraft var fuldstændig brudt. Lægerne antog, at hendes dage var talte. Hun døde af tæring, og sygdommen trodsede ethvert anvendt lægemiddel.

Sava havde nu lejlighed til at gengælde den omhyggelige pleje, som hendes moder havde ydet hende, og hun veg heller ikke fra hendes leje hverken nat eller dag.

Denne nye forsinkelse drev Sarcanys tålmodighed til det yderste, og han overvældede Silas Toronthal med bebrejdelser, uagtet det ikke stod i bankierens magt at forandre forholdene.

Denne sagernes stilling fandt dog snart sin afslutning.

Et par dage senere syntes fru Toronthal at komme lidt til kræfter, hvilket dog kun var en følge af en heftig feber, som bortrev hende i løbet af otte og fyrre timer. Under feberanfaldene fantaserede hun, og Sava hørte forbavset, at hun bestandig gentog navnet Bathory. Hun mente hermed dog ikke den unge mand, men hans moder, som hun uophørligt kaldte på, idet hun tilføjede:

"Tilgiv mig ... tilgiv mig!"

Og da Sava i et af fru Toronthals rolige øjeblikke forsøgte at udspørge hende, råbte hun forfærdet:

"Tys! ... Sava! ... Tys! ... Jeg har ikke sagt noget."

Natten mellem 30. og 31. juli antog lægerne, at krisen var overstået, og at feberen var begyndt at sætte sig.

Hun havde haft det bedre den dag og ikke fantaseret, og det lod til, at natten ville forløbe lige så roligt.

Men grunden hertil var, at fru Toronthal på sit yderste følte sig besjælet af en hende aldeles uvant energi. Hun havde opgjort sit regnskab med Gud og derpå fattet en beslutning og ventede nu kun på en lejlighed til at bringe den til udførelse.

Den nat forlangte hun så bestemt, at Sava skulle gå til hvile, at den unge pige ikke vovede at modsætte sig hendes ønske.

Omtrent klokken elleve forlod Sava hende, og fru Toronthal blev ene tilbage i sit værelse. Alle hotellets beboere var gåede til ro, og i huset herskede "dødens stilhed".

Fru Toronthal stod nu op, og hvor svag hun end var, fandt hun dog kraft nok til at klæde sig på og sætte sig ved skrivebordet.

Hun greb et ark brevpapir og nedskrev med skælvende hånd nogle få linjer, som hun undertegnede med sit navn. Brevet blev lagt i en konvolut og adresseret til: "Fru Bathory, Marinellagade – Ragusa."

Fru Toronthal samlede nu sine sidste kræfter og forlod værelset. Derpå gik hun ned ad trappen og over gården og åbnede den lille portlåge, som førte ud til gaden.

Det var over midnat, og gaden var derfor mørk og øde.

Fru Toronthal slæbte sig møjsommeligt hen til postkassen, hvori hun lagde sit brev og vendte derpå tilbage til hotellet.

Men denne anstrengelse havde udtømt hendes sidste kræfter, og hun sank besvimet om foran porten.

Der blev hun kort efter fundet af Silas Toronthal og Sava og bevidstløs bragt til sit værelse.

Næste dag meddelte Silas Toronthal Sarcany det forefaldne, men ingen af dem havde ringeste formodning om, at fru Toronthal var gået ud for at lægge et brev i postkassen. De kunne ikke forklare sig, hvorfor hun havde forladt hotellet, og det foruroligede dem i høj grad.

Den syge lå endnu i fire og tyve timer således uden bevidsthed; kun en krampetrækning af og til var tegn på, at hun endnu levede.

Næste nat hen ad morgenstunden, netop som Sava var ene hos hende, greb den døende pludselig datterens hånd og hviskede næppe hørligt:

"Sava! ... Du er hverken Silas Toronthals eller min datter ... Din fader var ..."

Men ordene døde på hendes læber, og hun udåndede sit sidste suk i Savas arme.

Sava råbte om hjælp, og Silas Toronthal var en af de første, som ilede til.

Da Sava fik øje på ham, veg hun uvilkårligt med afsky tilbage for ham. Hun havde nu ret til at foragte og hade ham, for han var ikke hendes fader. Fru Toronthal havde tilstået det i sit sidste øjeblik, og man dør ikke med en løgn på læberne.

Forfærder over, hvad den ulykkelige kvinde havde sagt, og måske endnu mere forfærdet over det, hun ikke fik sagt, ilede Sava ud af værelset.

Et par dage senere fandt fru Toronthals pragtfulde begravelse sted. Som alle rige folk var bankieren ledsaget af talrige venner. Sarcany gik ved siden af ham og antydede herved, at hans forhold til familien Toronthal var uforandret.

På grund af sørgetiden måtte brylluppet imidlertid opsættes nogle måneder. Sarcany var meget fortrædelig over dette, men han måtte rette sig efter skik og brug, skønt det i den anledning ofte kom til en temmelig heftig ordveksling mellem ham dg Silas Toronthal, der gerne endte med at sige:

"Det er ikke min skyld. De har desuden heller ingen grund til at ængste Dem, såfremt blot ægteskabet er fuldbyrdet inden fem måneders forløb."

Fru Toronthals uforklarlige adfærd forvoldte derimod de to slyngler ikke ringe uro, og Sarcany kom endog på den tanke, at hun hemmeligt havde villet lægge et brev i postkassen.

Bankieren var ikke langt fra at være af samme mening, men da der endnu ikke havde vist sig nogen virkning af brevet, mente han, det var tidsnok at handle, når faren viste sig.

Det skete virkelig fjorten dage efter fru Toronthals død, men på en anden måde, end de to havde tænkt sig.

Siden moderens død havde Sava ikke forladt sit værelse, hun viste sig ikke engang ved måltiderne. Bankieren, som følte sig trykket af hendes nærværelse, undgik hende så vidt muligt, skønt Sarcany ofte gjorde ham opmærksom på det urigtige heri.

Sarcanys forestillinger blev til sidst så indtrængende, at Silas Toronthal besluttede at tale med hende endnu samme aften.

Det var den sekstende august, at han anmodede hende om en samtale, idet han tillige underrettede hende om, at Sarcany ønskede at overvære den.

Til hans forventning afslog hun ikke denne anmodning, men indfandt sig til det bestemte klokkeslæt i salonen. Sarcany rejste sig op, idet hun trådte ind, men hun besvarede ikke hans hilsen. Det lod til, at hun ikke havde set eller rettere sagt, ikke ville se, at han hilste.

Med en håndbevægelse opfordrede Silas Toronthal hende til at tage plads. Hun satte sig, rolig, men endnu blegere end ellers, og ventede på, hvad han havde at sige.

"Sava," begyndte bankieren, "skønt du endnu ikke er myndig, anser jeg det dog for rigtigst at underrette dig om, hvor meget du arver ..."

"Drejer det sig kun om et pengespørgsmål," svarede Sava, "så er al videre forhandling overflødig. Jeg gør ingen fordring på den arv, De hentyder til."

Sarcany lod til at blive ikke så lidt skuffet, men dog endnu mere overrasket og endog lidt urolig.

"Jeg antager," vedblev Silas Toronthal, "at du ikke helt ved, hvad du dér siger. Med eller mod din vilje arver du din moder,

fru Toronthal, og så snart du bliver myndig, er jeg forpligtet til at aflægge dig regnskab ..."

"Med mindre jeg giver afkald på arven," lød den unge piges rolige svar.

"Af hvilken grund?"

"Fordi jeg sandsynligvis ikke er arveberettiget."

Bankieren fo'r overrasket op. Svaret kom ham aldeles uventet. Sarcany forholdt sig tavs, han anså Savas opførsel for forstillelse og søgte at gennemskue hende.

"Jeg forstår ikke, hvad du mener," svarede Silas Toronthal, som ærgrede sig over den unge piges koldsindige svar. "Jeg har heller ikke i sinde at afhandle juridiske spørgsmål med dig. Du står under mit formynderskab og har selv hverken ret til at afslå eller modtage. Du vil altså behage at bøje dig under din faders myndighed, som du vel næppe bestrider, antager jeg ..."

"Måske dog," svarede Sava.

"Nej virkelig," udbrød Silas Toronthal, som begyndte at blive hidsig. "Men der kommer du tre år for tidligt. Når du først er myndig, kan du gøre hvilken brug, du vil, af din formue, men indtil den tid varetager jeg dine pengeaffærer således, som jeg anser for rigtigst."

"Nuvel, så venter jeg," svarede Sava.

"Hvad venter du på?" spurgte bankieren. "Du glemmer nok, at så snart hensynet til skik og brug tillader det, skal du indtræde i en anden stilling, hvor du ikke på egen hånd kan afgøre et sådant pengespørgsmål ..."

"Ja, rigtigt ... et pengespørgsmål," svarede Sava hånligt.

"Jeg beder Dem være forvisset om, frøken!" udbrød nu Sarcany, som følte sig personligt berørt af hendes hånlige svar,

"at en hæderligere følelse bevægede mig til at ..."

Sava lod slet ikke til at høre på ham; hun så ufravendt på bankieren, som fortsatte:

"Nej, ikke på egen hånd ... for min moders død gør ingen forandring i vore planer."

"Hvilke planer?" spurgte den unge pige.

"Du lader til at have glemt den påtænkte forbindelse, hvorved Sarcany bliver min svigersøn."

"Er De ganske vis på, at det ægteskab vil gøre hr. Sarcany til Deres svigersøn?"

Denne gang var hentydningen så direkte, at Silas Toronthal ville gå ud af værelset for at skjule sin forvirring. Men Sarcany gjorde tegn til ham, at han skulle blive, fordi det var ham meget om at gøre at komme til bunds i sagen.

"Fader," vedblev Sava, "for sidste gang kalder jeg Dem således. Hr. Sarcany har ikke i sinde at ægte mig for min egen skyld, men kun på grund af den formue, hvorpå jeg i dag har givet afkald. Hvor fræk han end er, vil han dog ikke vove at nægte det. Da jeg gav mit samtykke til denne forbindelse, troede jeg, at min faders ære stod på spil, men, som De ved, har den intet at gøre med denne skændige overenskomst. Ønsker De at berige hr. Sarcany, behøver De jo blot at skænke ham Deres formue ... Det er kun den, han attrår."

Den unge pige havde rejst sig op. Nu var det hende, der ville forlade værelset.

"Sava," udbrød Silas Toronthal og stillede sig i vejen for hende, "jeg forstår ikke, hvad du mener ... Du ved måske heller ikke selv, hvad du siger ... Skulle din moders død ..."

"Ja, hun elskede mig som en moder," sagde den unge pige sagte hen for sig.

"... have forvirret din hjerne," vedblev Silas Toronthal, som overhørte hendes bemærkning. "Hvis du ikke er sindsforvirret ..."

"Sindsforvirret!"

"Men jeg har besluttet at sætte min vilje igennem, og inden et halvt års forløb er du Sarcanys hustru."

"Det sker aldrig."

"Jeg skal nok forstå at bøje dig."

"Hvad berettiger Dem dertil?" svarede den unge pige, som til sidst tabte tålmodigheden.

"Min faderlige myndighed ..."

"Deres faderlige myndighed! ... De er ikke min fader, og jeg hedder ikke Sava Toronthal."

Af forbavselse glemte bankieren rent at svare; og uden at værdige de tilstedeværende et eneste blik forlod den unge pige værelset.

Sarcany, som havde forudset, hvilket udfald samtalen ville få, tog nu ordet for indtrængende at opfordre bankieren til jo før jo hellere at forlade Ragusa og føre Sava bort, forinden hun fik rådført sig med nogen. "Har vi hende først ude af landet, skal jeg nok sørge for, at hun samtykker i at ægte mig," sagde han.

Bankieren måtte indrømme, at Sarcany havde ret, og til alt held for dem besluttede de, at afrejsen skulle gå for sig samme aften.

Dagen efter kom nemlig fru Bathory og Borik tilbage til deres hjem i Marinellagade, hvor der var en del at ordne, før de for stedse forlod Ragusa.

Ved deres ankomst forefandt de fru Toronthals brev, som var blevet lagt i brevkassen.

Fru Bathory greb brevet og læste overrasket de få linjer, som den døende havde nedskrevet for at åbenbare hemmeligheden angående Savas familieforhold.

Uden at ænse Boriks ængstelige spørgsmål ilede hun til Toronthals hotel og forlangte Sava i tale, men fik det svar af tjeneren, at frøken Toronthal ikke var hjemme.

Bankieren var afrejst sammen med sin datter og havde ikke omtalt, hvor han agtede sig hen.

Fru Bathory blev så overvældet af denne efterretning, at hun halvt afmægtig måtte føres tilbage til sit hjem af Borik, der var ilet efter hende.

"I morgen skal du ledsage mig til kirken, hvor Sava og Peter fejrer deres bryllup," sagde hun til Borik.

Fru Bathory var blevet vanvittig.

4. I farvandet omkring Malta

Imidlertid gik det dag for dag fremad med Peter Bathorys helbredelse, og hans sår ville snart være fuldstændig lægt.

Men hans sind var endnu opfyldt af uro og bekymring for hans moder og Sava.

En af doktorens agenter fik befaling til stadig at holde øje med fru Bathory, og så snart Peter var fuldstændig helbredt, skulle hun varsomt underrettes om, at han levede og bad hende komme til Antékirtta.

Savas navn kom aldrig over Peters læber, men hans kærlighed til hende var uforandret, skønt han ofte dybt og smerteligt led under den tanke, at hun var datter af den mand, som havde forrådt hans fader.

Doktor Antékirtt gjorde sit bedste for at adsprede Peters tungsind, dels ved at henvende hans tanker på den store opgave, at straffe forræderne, dels ved at lade ham foretage udflugter til fods og til vogns rundt på øen, hvorved Peter fik rig lejlighed til at beundre, hvor fortrinligt den lille koloni havde udviklet sig under doktor Antékirtts bestyrelse.

Der arbejdedes navnlig på fæstningsværkerne, som skulle beskytte byen, havnen og selve øen mod fjendtlige angreb. Når disse arbejder var fuldendt, kunne en krydsild fra batterierne, som var monteret med langtrækkende skyts, forhindre ethvert fjendtligt skib fra at nærme sig øen.

I dette forsvarssystem spillede elektriciteten en betydelig rolle. Den anvendtes dels til at antænde torpedoerne, som var nedlagt i indløbet til havnen, dels til at betjene kanonerne. Denne naturkraft, som har en så stor fremtid for sig, havde

doktoren forstået at anvende med de mest forbavsende resultater. På hovedstationen, som var forsynet med en dampmotor og kedler, forefandtes tyve dynamiske maskiner, konstrueret efter et nyt, meget forbedret system. Herfra udgik den elektriske strøm, som ved særskilte, overordentlig kraftige akkumulatorer benyttedes til at drive vandværket, til byens belysning, til telegrafen og telefonen og til jernbanekørslen hele øen over. Kort sagt, ved hjælp af sine grundige studier havde doktoren løst en af den nyere tids videnskabs opgaver, nemlig ved elektricitetens hjælp at overføre kraft på en længere afstand. Han havde dernæst benyttet elektriciteten som drivkraft i de små, overordentlig hurtigsejlende fartøjer, han havde ladet bygge for at kunne befare Middelhavet med samme hastighed som de mest hurtigsejlende paketskibe.

Til at drive dampmaskinerne, som benyttedes ved fremstillingen af elektriciteten, behøvedes stenkul, hvoraf der også fandtes betydelige oplag på Antékirtta, og beholdningen blev bestandig fornyet ved hjælp af et skib, som hentede kullene direkte fra England.

Den lille by lå amfiteatralsk ved den inderste del af havnen, som var dannet af naturen, men udvidet og forbedret ved betydelige arbejder. To stendæmninger, en mole og en bølgebryder sikrede den mod vinden, i hvilken retning den end blæste, og overalt var der tilstrækkelig dybde endog helt inde ved kajerne. Antékirttas flotille lå derfor sikkert her, hvordan vejret end var. Flotillen bestod foruden skonnerten *Savaréna* og dampskibet, som hentede kullene fra Swansea eller Cardiff, af dampyachten *Ferrato* med en drægtighed på syv til otte hundrede tons, og tre elektriske skibe, af hvilke de to, der var

indrettet som torpedobåde, kunne bidrage betydeligt til øens forsvar.

Sørøverne på Afrikas nordkyst iagttog med uvilje, hvorledes der daglig arbejdedes på at udvikle Antékirttas forsvarsvæsen. De havde gerne bemægtiget sig øen, men overhovedet for senousitternes broderskab, Sidi Muhammed el-Mahedi, vidste, at det var et vanskeligt foretagende, og med den araberne særegne tålmodighed afventede han det belejlige øjeblik til at begynde angrebet. Doktoren var ikke uvidende om dette og påskyndede derfor ivrigt arbejdet ved fæstningsværkerne. Var disse først fuldført, kunne de kun ødelægges ved hjælp af den nyere tids angrebsvåben, som senousitterne endnu ikke besad. Fra det attende til det fyrretyvende år var desuden alle mænd på øen soldater, inddelt i kompagnier og forsynet med geværer, som skød hurtigt og sikkert, De indøvedes også i at betjene skytset og kommanderedes af befalingsmænd, som valgtes blandt de dygtigste soldater. Det var et landeværn på fem-seks hundrede mand, som man fuldt ud kunne stole på.

Enkelte af øens beboere beskæftigede sig med agerdyrkning, men størstedelen af indbyggerne havde taget ophold i den lille by, som bar det transsylvanske navn Artenak til minde om grev Sandorfs gods i Ungarn. Artenak havde en meget malerisk beliggenhed og talte i det højeste nogle hundrede huse, som dog ikke var opført i regelmæssigt afstukne gader og boulevarder, men anbragt uden nogen bestemt plan på de højere liggende punkter i terrænet, omgivet af smilende haver og beskygget af løvrige træer. Man fik det indtryk af den venlige lille by, at her levede indbyggerne som medlemmer af en og

samme familie og kunne deltage i det fælles samliv uden derfor at behøve at opgive det selvstændige hjems ro og hygge.

Doktor Antékirtts bolig kaldte kolonisterne "Slottet", ikke fordi det tjente til opholdssted for deres herre, men for den første iblandt dem. Det var en skøn og prægtig bygning i maurisk stil, opført af marmor og onyx under en kunstforstandig bygmesters ledelse.

Noget længere tilbage hævede sig klokketårnet på den lille kirke, som var bygget af hvidt og sort marmor.

På højderne omkring byen havde der efterhånden rejst sig bygninger til forskellig brug, deriblandt nogle villaer, og højere oppe på bjerget, hvor luften var renere og lettere, var der opført et lille hospital, hvortil doktoren, der var øens eneste læge, agtede at sende sine patienter, hvis sygdomstilfælde skulle indtræde. På bjergskråningen indad mod havet lå der flere smukke huse. Det var øens badeanstalt.

En af de bekvemmeste boliger helt nede ved molen burde have heddet Villa Pescade og Matifou, for her boede de to uadskillelige, som havde fået en tyrkisk tjener til deres opvartning. Dette overgik selv deres dristigste forventninger.

"Hvor vi har det godt her," var det stadige omkvæd hos Kap Matifou.

"Vi har det alt for godt for folk i vor stilling," svarede Næs Pescade, "og vi burde benytte tiden til at lære noget."

"Men du har jo allerede lært noget, Næs Pescade," indvendte den "stærke mand". "Du kan både læse, skrive og regne ..."

I sammenligning med Kap Matifou måtte Næs Pescade virkelig synes lærd, men den stakkels fyr følte selv kun alt for godt, hvor mangelfulde hans kundskaber var, og for at indhente

det forsømte besøgte han hyppigt biblioteket i Artenak, mens Kap Matifou med doktorens tilladelse arbejdede nede ved kysten for at indrette et bekvemt fiskested.

Peter Bathory, som havde bemærket Næs Pescades ualmindelige evner, tog sig af hans undervisning, og eleven gjorde hurtige fremskridt.

Imidlertid nærmede sig det øjeblik, hvor doktoren ville skride til udførelsen af sin dobbelte plan: Først at belønne og derpå straffe.

Da Andrèa Ferrato var død et par måneder efter at han var blevet ført som galejslave til fæstningen Stein, skulle den belønning, doktoren havde bestemt for ham, nu tilfalde hans børn; men hidtil havde doktorens agenter ikke kunnet opspore, hvor Luigi Ferrato og hans søster opholdt sig. Ved faderens død forlod de Rovigno, og ingen vidste, hvor de var draget hen. Doktoren var meget bekymret over dette. Han opgav dog ikke håbet om at finde dem og befalede derfor, at efterforskningerne skulle fortsættes.

Skønt Peter Bathory inderligt ønskede at få sin moder til Antékirtta, anså doktoren det dog for hensigtsmæssigt at vente, indtil ægteskabet mellem Sava og Sarcany var blevet fuldbyrdet.

En af hans agenter i Ragusa holdt stadigt øje såvel med fru Bathorys hus som med hotellet i Allégade og underrettede ham om alt, hvad der tildrog sig dér.

Således stod sagerne, og doktoren afventede længselsfuldt det øjeblik, hvor han kunne skride til handling. Vel var det endnu ikke lykkedes ham at komme på sporet af Carpena, men Silas Toronthal og Sarcany, som begge fremdeles opholdt sig i Ragusa, kunne ikke undgå ham.

Til sin store overraskelse modtog han imidlertid den tyvende august en telegrafisk meddelelse fra sin agent om, at Silas Toronthal var afrejst tilligemed Sava og Sarcany; at fru Bathory og Borik ligeledes havde forladt Ragusa, og at det ikke var muligt at finde deres spor.

Der var ingen tid at spilde, og doktoren meddelte øjeblikkelig Peter Bathory alt.

"Vi må af sted allerede i morgen," sagde han.

"Lad os rejse straks," udbrød Peter. "Men hvor er min moder? ... Hvor er ..."

Her afbrød doktoren ham med ordene:

"Måske er det et rent tilfælde, at disse begivenheder indtræffer samtidig, men det er jo også muligt, at Silas Toronthal og Sarcany havde en finger med i spillet angående fru Bathorys forsvinden. Tiden vil vise, hvorledes det forholder sig. Det første, vi har at gøre, er imidlertid at få fat i slynglerne."

"Men hvor?"

"Måske på Sicilien ..."

Som læserne ville erindre, havde grev Sandorf i fængslet i Pisino overhørt en samtale mellem Sarcany og Zirone, hvori Sicilien betegnedes som den sædvanlige skueplads for deres bedrifter. I mangel af bedre kunne denne svage antydning måske lede til at finde Sarcanys og Silas Toronthals spor.

De besluttede derfor at afrejse straks, og Næs Pescade og Kap Matifou fik ordre til at ledsage doktoren.

Dampyachten *Ferrato* lå altid klar til at stikke i søen, og afrejsen kunne altså gå for sig endnu samme aften.

Det er en selvfølge, at *Ferrato* foruden at være en fortrinlig sejler tillige var udstyret med al mulig komfort for dens

passagerer. Den førte to revolverkanoner, to gatlingmitrailleuser og fire bagladekanoner, der var opstillet således, at man skød ud over lønningen; desuden havde den forude en kanon af svær kaliber, som kunne udskyde spidsprojektiler på tretten centimeter indtil en afstand af seks kilometer.

Besætningen bestod foruden kaptajnen og tre officerer af tre og fyrretyve mand.

Udsejlingen af Sidrabugten gik for sig under ret heldige betingelser, skønt vinden var imod – det kulede temmelig stærkt fra nordvest – skød *Ferrato* en betydelig fart, trods det, at den ikke kunne føre et eneste sejl.

Da passagererne næste morgen kom op på dækket, så himlen meget truende ud, og alt tydede på, at et uvejr var forestående.

Ifølge doktorens udtrykkelige befaling skød *Ferrato* af sted med fuld fart, og kaptajn Ködrik var endog af den mening, at de gjorde bedst i at anløbe Malta, for himlens udseende blev mere og mere truende, og da solen gik ned, brød uvejret løs.

Da søen gik meget højt, rådede kaptajnen til at søge læ under Gozo eller Malta.

På Gozo, som kun ved to smalle indløb og en lille mellemliggende ø er adskilt fra Malta, findes et fyr af første klasse.

Inden en times forløb ville de have dette fyr i sigte og kunne i nogle timer ligge i læ inde under land, når de kun vogtede sig for ikke at komme alt for nær til kysten.

Hertil besluttede kaptajn Ködrik sig også, og han var desuden så forsigtig at mindske farten for ikke at risikere hverken skrog eller maskineri på *Ferrato*.

Efter en times forløb var fyret på Gozo dog endnu ikke synligt, og det var heller ikke muligt at få kending af øen, uagtet kysten er temmelig stejl og klippefuld.

Uvejret var nu på sit højeste. Regnen skyllede ned i strømme, tordenen buldrede uophørligt, og hvert øjeblik slog lynene ned rundt omkring dampyachten, hvis stilling snart blev yderst foruroligende.

Hen ad klokken halv ti befalede kaptajn Ködrik, som frygtede for at løbe på grund inde under øen, at skibet skulle ligge opbraset med maskinen langsomt gående. Han lod desuden skruen kun gøre så mange omdrejninger som behøvedes, for at skibet kunne vedblive at lystre roret og tage søen ind på boven.

Således forløb tre timer. Omtrent ved midnat forværredes deres stilling yderligere.

Som det så ofte sker under et uvejr, sprang vinden pludselig med fornyet raseri om i nordvest og drev de tunge skymasser foran sig.

"Et fyr for om styrbord," meldte matrosen, som stod på udkig ved bovsprydet.

"Roret i læ," kommanderede kaptajn Ködrik, som ville holde sig klar af kysten.

Han havde også set fyret, og da det var et blinkfyr, måtte det være det på Gozo. *Ferrato* befandt sig altså næppe to kvartmil fra den pynt på øen, hvor fyrtårnet er beliggende, og da vindens heftighed bestandig tog til, måtte de skyndsomst se at komme bort fra kysten.

Maskinmesteren fik befaling til at forøge damptrykket; da begyndte maskinen pludselig at arbejde langsommere og gik til sidst helt i stå.

Doktoren, Peter Bathory og hele skibets besætning kom nu op på dækket, overbevist om, at der var indtruffet et alvorligt uheld.

Og således forholdt det sig virkelig. Ventilen på luftpumpen vandrede ikke mere, kondensatoren arbejdede dårligt, og til sidst gik skruen helt i stå.

Under de forhåndenværende omstændigheder var uheldet uopretteligt. En reparation ville medtage flere timer, og inden et kvarters forløb ville stormen have drevet dem ind på kysten.

"Hejs stagfokken! ... Hejs klyveren! ... Hejs mesanen! ..." kommanderede kaptajn Ködrik, som nu kun kunne bjerge sit skib ved hjælp af sejlene. Mandskabet udførte kommandoen med udmærket præcision og hurtighed, og Kap Matifou og Næs Pescade hjalp naturligvis til efter bedste evne.

Ikke desto mindre var *Ferrato* i en højst betænkelig stilling. På grund af sin lange og smalle form, ringe dybtgående og utilstrækkelige sejlføring er et dampskib ikke skikket til at krydse eller sejle op mod vinden, Skal det med høj sø holde tæt til vinden, er der fare for at det nægter at vende og derved kommer på grund.

Således gik det også *Ferrato*. Den drev lidt efter lidt ind mod skærene, og det lod til, at der ingen anden udvej var end at sætte den på grund under så lidt uheldige betingelser som muligt. Natten var imidlertid alt for mørk, til at kaptajn Ködrik kunne finde indløbet til de to kanaler, som på begge sider af øen Comino skiller Malta fra Gozo. Kun en lods med nøje kendskab til kysten turde vove i en så forrygende storm at søge læ i det smalle farvand. Det var heller ikke sandsynligt, at i et sådant vejr nogen fisker ville komme det betrængte skib til hjælp.

Gennem bølgernes brusen og stormens hylen lød imidlertid dampfløjtens nødsignaler og tre kanonskud blev affyret efter hinanden.

Da blev der pludselig et mørkt punkt synligt inde ved land. Det var en båd, som nærmede sig *Ferrato*. Det var sandsynligvis en fisker, som havde hørt dampyachtens nødsignaler og nu ilede den til hjælp. Han alene kunne redde skibet, som nu kun var en halv kabellængde fra skærene.

En trosse blev nu kastet ud fra dampyachten, men i det samme slyngede en mægtig bølge båden ind mod skibet og knuste den. Manden, som sad i den, ville være druknet, hvis ikke Kap Matifou havde grebet ham og sat ham ned på dækket med samme lethed, som om han havde været et barn.

Uden at sige et ord – for der var ingen tid at spilde – sprang fiskeren op på kommandobroen og greb roret, og netop som *Ferrato* skulle til at løbe stævnen ind mod klipperne, drejede den pludselig af og gled ind i den smalle kanal mellem Malta og Comino.

Et kvarter senere lå den i smult vand, og klokken fire om morgenen gik den til ankers i La Vallettas havn.

Doktor Antékirtt gik nu op på kommandobroen til den unge fisker.

"Vi skylder dig vor redning," sagde doktoren.

"Jeg har kun gjort min pligt."

"Er du lods?"

"Nej, jeg er kun fisker."

"Hvad hedder du?"

"Luigi Ferrato."

5. Malta

Det var altså Luigi Ferrato, Andrèa Ferratos søn, som ved sit mod og sin dygtighed havde reddet dampyachten tillige med dens passagerer og besætning fra den visse undergang.

Doktor Antékirtt havde stor lyst til at give sig til kende for Luigi Ferrato. Men han betvang sig, for grev Sandorf burde være død, selv for Andrèa Ferratos søn.

På et vink af doktoren fulgte Luigi Ferrato ham og Peter Bathory ned i salonen.

"Sig mig," spurgte doktoren, "er du en søn af fiskeren Andrèa Ferrato?"

"Ja, jet er," svarede Luigi.

"Har du ikke en søster?"

"Jo, vi bor sammen i La Valletta. – De har måske kendt min fader?" tilføjede han tøvende.

"For femten år siden," svarede doktoren, "skjulte din fader i sit hus i Rovigno to af mine venner, som blev forfulgt af det østrigske politi. Hans forsøg på at redde dem mislykkedes og kostede ham selv frihed og liv."

"Men han fortrød dog ikke, hvad han havde gjort for de to flygtninge," svarede Luigi.

Doktoren greb den unge fiskers hånd.

"Mine venner har pålagt mig," sagde han, "at betale deres taknemmelighedsgæld til din fader, og jeg har derfor i mange år søgt at finde dit og din søsters opholdssted, efter at I havde forladt Rovigno. Skibet, som du reddede, har jeg kaldet *Ferrato* til minde om din fader. Lad nu mig være dig i faders sted."

"Og lad mig være din broder," udbrød Peter Bathory, "jeg er jo Stephan Bathorys søn."

Doktoren beklagede ikke, at denne tilståelse var undsluppet Peter Bathory, for han følte sig overbevist om, at Luigi Ferrato ville bevare hemmeligheden lige så ubrødeligt som Næs Pescade og Kap Matifou.

Luigi blev nu indviet i doktorens planer. Kun ét måtte han ikke vide, nemlig at doktor Antékirtt og grev Sandorf var en og samme person.

Doktoren ville straks af sted for at besøge Maria Ferrato. Han længtes efter at høre, hvorledes hun havde arbejdet og kæmpet sig frem for efter faderens død at kunne sørge for den så meget yngre broder.

"Ja, når De ønsker det, hr. doktor," svarede Luigi, "kan vi jo straks gå i land. Maria er sikkert også urolig for min skyld. Jeg har været ude på fiskeri i to dage, og hun frygter måske for, at jeg er forulykket i det stormfulde vejr i nat."

"Du holder nok meget af din søster," sagde doktoren.

"Hun er for mig både moder og søster," svarede Luigi.

Befolkningen på Malta består, foruden den engelske garnison, af en del italienere og en afvekslende kosmopolitisk blanding, hovedsagelig maltesere, der er af afrikansk herkomst. Det er folk af middelstørrelse med mørk hudfarve, sort, let kruset hår og livlige øjne. Kvinderne udmærker sig ved deres smukke hænder og fødder, smidige vækst og hvide hud, som beskyttes mod solens stråler af "fazetta'en", en slags sort silkekåbe, der bæres af alle samfundsklasser og benyttes som hovedbeklædning, mantille eller – vifte.

Malteserne er fødte handelsmænd. De er arbejdsomme, sparsommelige, vindskibelige og ædruelige, men tillige opfarende, hævngerrige og skinsyge. Deres sprog, som er en dialekt af det arabiske og rigt på billedlige udtryk, egner sig godt til poesi. Det er dygtige søfolk og dristige fiskere, som i det stormfulde farvand har vænnet sig til at se faren i øjnene.

Luigi Ferrato, der drev sin håndtering med lige så stor dristighed som malteserne, havde tillige med sin søster opholdt sig omtrent femten år på øen.

La Valletta har ingen forstæder, men omgives af seks-syv store byer med smukke og pragtfulde huse, kirker og hoteller, som er sande palæer, skønt de her gå under det beskedne navn "værtshuse".

På grund af deres knappe kår havde Luigi Ferrato og hans søster set sig nødsaget til at opslå deres bolig i det fattigste kvarter i, eller egentlig talt under La Valletta, idet boligerne strakte sig ind under fæstningens volde.

Til denne samling af snævre, smudsige og stinkende gyder, som benævnes Manderaggio, førte Luigi Ferrato doktor Antékirtt og Peter Bathory.

Søskendeparrets lejlighed bestod kun af to værelser øverst oppe i et af de elendige, faldefærdige huse, men den fattige bolig var lige så ren og omhyggeligt holdt som forhen Andrèa Ferratos hus i Rovigno.

"Der er du jo," udbrød Maria glad, da hun så Luigi træde ind, fulgt af doktoren og Peter Bathory.

Hun havde været meget bekymret for broderen, som hun vidste var ude med sin båd under den heftige storm. Luigi hilste kærligt på hende og fortalte, hvem hans ledsagere var.

Med få ord meddelte doktoren, hvorledes Luigi havde vovet sit liv for at frelse dampyachten fra at løbe på grund, og oplyste hende dernæst om, at Peter var en søn af Stephan Bathory.

Mens doktoren talte, iagttog Maria ham så opmærksomt og med så umiskendelig sindsbevægelse, at han begyndte at frygte for, at hun i ham skulle have genkendt grev Sandorf. Men hendes ansigt antog straks igen sit sædvanlige rolige udtryk. Det var heller ikke sandsynligt, at hun efter femten års forløb skulle kunne genkende en person, som kun havde tilbragt nogle få timer i hendes faders hus.

"Det tilkommer nu os at sørge for Deres og Deres broders fremtid," sagde sluttelig doktor Antékirtt. "Mine venner stod i stor gæld til Andrèa Ferrato. Vil nu De, Maria! indvillige i, at Deres broder for fremtiden knytter sig til os?"

"Og bliver *min* broder," tilføjede Peter Bathory.

"Og De selv min datter," sagde doktoren og rakte hende hånden.

Maria måtte nu fortælle dem alt, hvad hun og broderen havde oplevet, siden de forlod Rovigno, hvor de østrigske politispioner gjorde dem opholdet utåleligt. De havde bosat sig på Malta, fordi Luigi dér havde lejlighed til at uddanne sig som sømand og fisker, men i adskillige år kæmpede de hårdt med modgang og nød.

Luigi var imidlertid efterhånden blevet en lige så dristig som dygtig fisker, der aldrig skyede at gå ud med sin båd, hvor hårdt vejret end var. Og mens han således den foregående nat røgtede sine garn, var det, han hørte dampyachtens nødsignaler.

På Malta er imidlertid fiskeriet en lidet indbringende beskæftigelse, fordi der i farvandet omkring øen findes stor

rigdom på fisk, og prisen på denne vare derfor er meget lav. Følgelig kunne Luigi trods alle sine anstrengelser næppe tjene det daglige brød, og skønt Maria ved at sy for folk bidrog sit til den fælles husholdning, var deres indtægter dog så små, at de havde været nødsagede til at søge sig en bolig i fattigkvarteret Manderaggio.

Mens Maria fremkom med disse oplysninger, havde Luigi i det tilstødende værelse hentet et brev, som indeholdt Andrèa Ferratos sidste farvel til sine børn.

> "Sørg for din broder, Maria!" skrev han. "Du vil snart være hans eneste støtte i denne verden. Jeg fortryder ikke, hvad jeg har gjort. Det gør mig kun ondt, at det ikke lykkedes mig at redde de forfulgte. Glem ikke jeres fader, mine elskede børn! Han sender jer sin sidste hilsen.
>
> *Andrèa Ferrato."*

Peter Bathory var dybt rørt og søgte ikke at skjule sin bevægelse, men doktor Antékirtt vendte hovedet bort for at undgå Marias blik.

For at dreje samtalen hen på noget andet, spurgte han Luigi:

"Blev din båd ikke knust ved sammenstødet med mit skib?"

"Jo, hr. doktor! Men den var gammel, og for alle andre end mig var tabet ikke stort."

"Det er meget muligt, Luigi! Men jeg må dog som erstatning give dig det skib, du frelste."

"Hvad mener De?"

"Har du lyst til at være næstkommanderende ombord på *Ferrato*? Jeg har netop brug for en ung, rask og dygtig sømand."

"Sig ja, Luigi! Sig ja," udbrød Peter.

"Men ... min søster?"

"Din søster bliver medlem af den store familie, som bor på min ø Antékirtta," svarede doktoren. "Det tilkommer mig at sørge for jeres fremtid, og jeg skal berede jer et så lykkeligt liv, at I ikke skal savne andet end jeres fader."

Luigi greb doktorens hænder og kyssede dem gentagne gange. Marias tårefyldte blik strålede af taknemmelighed.

"I morgen venter jeg at se jer ombord," sagde doktoren.

Og ude af stand til længere at kunne beherske sin bevægelse forlod han hurtigt værelset.

"Hvor det er herligt at skulle belønne," sagde han til Peter Bathory.

"Ja ... det er bedre end at straffe," svarede Peter.

"Men vi *må* straffe."

Imidlertid havde kaptajn Ködrik truffet foranstaltninger til at få dampyachtens maskine repareret. Men hertil ville medgå fem-seks dage, og doktor Antékirtt var meget ilde til mode over denne forsinkelse, da han snarest muligt ønskede at nå Sicilien.

For i påkommende tilfælde ikke at være uforberedt, sendte han en telegrafisk ordre til Antékirtta om, at *Elektrik nr. 2* straks skulle afsejle til Sicilien og krydse i farvandet omkring Kap Portio di Palo.

Omtrent klokken ni næste formiddag førte en båd Maria og hendes broder ombord i *Ferrato*, hvor doktoren modtog dem på det hjerteligste.

Luigi blev forestillet for kaptajnen, officererne og mandskabet som den, der skulle afløse den næstkommanderende, der blev forsat til *Elektrik nr. 2*.

Mens kaptajn Ködrik og Peter Bathory viste Luigi omkring på skibet, underholdt doktoren sig med Maria.

Han gav hende valget mellem at blive ombord på *Ferrato*, indtil den påtænkte ekspedition var tilendebragt eller straks at afsejle til Antékirtta. Maria foretrak imidlertid at følge ekspeditionen til Sicilien, og de traf nu aftale om, at hun skulle vende tilbage til La Valletta og ordnede sine sager således, at hun kunne komme og tage sin kahyt ombord i *Ferrato* i besiddelse, aftenen før afrejsen skulle gå for sig.

Da doktoren havde meddelt hende, hvad der var ekspeditionens formål, udbad hun sig en samtale med ham under fire øjne.

Doktoren bad hende følge sig ned i salonen.

Så snart døren var lukket, udbrød Maria: "Carpena er her på Malta, men jeg har ikke vovet at sige det til min broder af frygt for, at det skulle hidkalde nye ulykker over vore hoveder."

"Opholder han sig i La Valletta?"

"Ja, han bor i samme kvarter som vi."

Denne efterretning var en yderst behagelig overraskelse for doktoren.

"Er du vis på, at det er ham?" spurgte han.

"Ja," svarede Maria. "Jeg husker kun alt for godt hans ansigt ... Det er ham."

"Tror du, han har genkendt dig?"

"Jeg ved ikke rigtig ... hver gang jeg møder ham, stirrer han så vist på mig."

"Har han aldrig tiltalt dig?"

"Nej."

"Hvad tror du, han tager sig for her?"

"Han søger selskab med det værste udskud blandt Manderaggios befolkning og er nok i færd med at hverve et hold banditter, som skulle hjælpe ham med at udføre en eller anden slyngelstreg."

"Her i byen?"

"Det har jeg ikke kunnet komme efter."

"Jeg skal nok få det at vide."

Peter Bathorys og den unge fiskers indtrædelse i salonen gjorde ende på denne samtale.

"Hvad synes du så om *Ferrato*, Luigi?" spurgte doktoren.

"Det er et dejligt skib, hr. doktor!" svarede Luigi.

"Det glæder mig, at du er fornøjet med det," svarede doktoren, "siden du skal være næstkommanderende ombord, indtil du med tiden kommer til at føre det som kaptajn."

"Hvordan er det muligt?"

"Kære Luigi," faldt nu Peter Bathory ham i talen, "for doktor Antékirtt er alt muligt."

"Vi må føje til: – Med Guds hjælp," bemærkede doktoren.

Så snart søskendeparret havde forladt skibet for at vende tilbage til deres bolig i Manderaggio, lod doktoren Næs Pescade kalde.

"Jeg har brug for dig," sagde doktoren til ham.

"Og for Kap Matifou?"

"Foreløbig kun for dig alene."

"Hvad skal jeg gøre?"

"Du skal straks lade dig sætte i land og gå ned til Manderaggio, det underjordiske kvarter i La Valletta, hvor du må se at skaffe dig et eller andet hul at opholde dig i og helst i et af de usleste værtshuse."

"Meget vel."

"Derfra må du holde vågent øje med en mand, som det er mig meget magtpåliggende ikke at tabe af syne. Ingen må vide, at du kender mig, og det er måske bedst, du anlægger en eller anden forklædning."

"Det skal jeg nok sørge for."

"Jeg hører, at den mand går omkring og hverver de største slyngler, der findes i Manderaggio, og du må skaffe mig at vide, hvad han har til hensigt med denne bande."

"Det skal jeg nok."

"Når du har fundet ud af det, skal du ikke begive dig tilbage til skibet, men kun sende mig et par ord med posten. Jeg skal da møde dig i den modsatte kant af byen."

"Men hvordan kan jeg kende manden?" spurgte Næs Pescade.

"Han hedder Carpena."

"Hvad," udbrød Næs Pescade, "er han her?"

"Ja," svarede doktoren, "han bor i samme kvarter som Andrèa Ferratos børn."

Og han fortalte nu Næs Pescade alt, hvad Maria havde meddelt ham angående spanierens skumle planer.

Kort efter forlod Næs Pescade skibet. For at bringe spionerne på vildspor, hvis nogen skulle falde på at iagttage ham, drev han hele dagen omkring i byens mest befærdede gader, og først henad aften begav han sig til Manderaggio.

Blandt dette kvarters befolkning, som næsten udelukkende består af sammenløbet pak, var det en let sag for Carpena at rekruttere sin bande, og Næs Pescade havde snart fundet ud af, i hvilke værtshuse han drev sin hvervningsvirksomhed. Men vanskeligheden bestod i at opdage, for hvem og med hvis penge

han opererede, for den sum, han havde fået som belønning for sit forræderi, var for længe siden fortæret.

I virkeligheden arbejdede han for en røverbande, men han forholdt sig meget tavs angående det bestemmelsessted, hvortil han agtede at føre sine rekrutter.

Mødet med Maria var ham meget ubehageligt, for han tvivlede ikke om, at hun havde genkendt ham lige så godt som han hende, og han var ilde til mode over, at hun vidste, hvad han havde for.

Næs Pescade måtte altså bruge list for at komme under vejr med spanierens planer, og det lykkedes ham snart at besnære Carpena, over for hvem han optrådte som den mest udlærte og dristigste lille slyngel af verden – en af den slags, som Carpena forstod at vurdere.

Næs Pescade spillede sine kort så fint, at han den 26. august kunne anmode doktor Antékirtt om at møde ham samme dags aften.

Imidlertid skred det rask fremad med reparationerne ombord i *Ferrato*, som om et par dage, når den havde indtaget kul, atter ville være rede til at stikke i søen.

Klokken otte om aftenen indfandt doktor Antékirtt sig på torvet, hvor han havde sat Næs Pescade stævne. Han gik frem og tilbage og iagttog de handlende, som endnu ikke havde afsluttet deres forretninger, da en lurvet bandit med en hullet hat trykket dybt ned over øjnene, rakte ham et lommetørklæde, idet han sagde:

"Det lommetørklæde har jeg i dette øjeblik stjålet fra Dem. Deres Excellence må en anden gang passe bedre på Deres lommer."

Det var Næs Pescade, som var aldeles ukendelig under de lånte fjer.

"Din slemme gavtyv," sagde doktoren.

"Ja vel er jeg en gavtyv, hr. Doktor, men ikke af de slemme."

"Hvad nyt fra Carpena?" spurgte doktoren med et smil, for han havde genkendt Næs Pescade.

"Han er virkelig i færd med at hverve en halv snes af de værste slyngler i Manderaggio."

"For hvis regning?"

"Til en, der hedder Zirone."

Doktoren grundede over, hvilken forbindelse der vel kunne være mellem Sarcanys kammerat Zirone og Carpena, og kom endelig til følgende, temmelig rigtige resultat: Spanierens forræderi, som havde haft flygtningenes fængsling til følge, havde ført til bekendtskabet mellem ham og Sarcany, der havde formået Zirone til at optage ham i sin bande. Doktoren havde her fundet et spor, som kunne lede ham på rette vej.

"For hvem hverver han?" spurgte doktoren Næs Pescade.

"Til en bande på Sicilien."

"På hvilken egn huserer den?"

"I de østlige provinser, mellem Syracusa og Catania."

Nu havde doktoren fundet sporet.

"Af hvem har du fået disse oplysninger?"

"Af Carpena selv. Han har fattet godhed for mig, og derfor anbefaler jeg ham til Deres Excellences bevågenhed."

Doktoren svarede kun med et nik.

"Nu kan du komme ombord igen," sagde han, "og iføre dig en mere passende dragt."

"Nej tak, denne passer bedst for mig."

"Hvorfor det?"

"Fordi jeg har den ære at høre til bemeldte Zirones bande."

"Tag dig i agt, kære ven!" sagde doktoren. "Du sætter jo dit liv på spil."

"Det er det mindste, jeg kan gøre for Dem, hr. doktor!" svarede Næs Pescade. "Jeg har desuden en ganske umådelig lyst til at spille de slyngler et puds."

Doktoren indså, at Næs Pescade på denne måde kunne blive ham til stor nytte, og han lod ham derfor have sin vilje.

Næs Pescade vendte altså tilbage til Manderaggio, og doktoren lod sig sætte ombord i dampyachten. Han meddelte Peter Bathory alt, hvad han netop havde erfaret, og underrettede derpå så skånsomt som muligt Kap Matifou om, at Næs Pescade havde indladt sig på et temmelig voveligt foretagende, som imidlertid ville blive til stor nytte for dem alle.

Den "stærke mand" rystede på hovedet og tog et par gange frem for sig med sine uhyre næver, mens han mumlede halvhøjt:

"Hvis de krummer blot et eneste hår på hans hoved, så skal jeg nok ..."

Og disse få ord sagde mere end en lang sætning, hvis det havde stået i Kap Matifous magt at fremføre en sådan.

6. I omegnen af Catania

På Siciliens østkyst, ikke langt fra den klippehule, hvor Odysseus og hans staldbrødre i sin tid fandt en så ugæstmild modtagelse hos kyklopen Polyphemos, sad om aftenen den 29. august to mænd fordybet i en samtale, som ingenlunde berørte fortidens sagnhistorie, men derimod et af nutidens brændende spørgsmål. De sicilianske gendarmer ville ikke have haft noget imod at overhøre den.

Den først ankomne var Zirone, og kort efter viste Carpena sig på vejen, der fører til Catania.

"Hvor du har ladet længe vente på dig," udbrød Zirone. "Jeg var nær ved at tro, at Malta var gået til bunds i Middelhavet, og at du nu tjente til føde for fiskene på havets bund."

"Jeg kunne ikke komme før," svarede Carpena.

"Hvor mange folk har du med dig?"

"Tolv flinke karle."

"Det vil næppe være tilstrækkeligt," svarede Zirone. "I den senere tid gør gendarmerne os livet meget surt. Er det dygtige folk, du har bragt?"

"Det tror jeg nok. Og så har jeg desuden medbragt en adræt lille fyr, der tidligere har været omrejsende gøgler. Han er så lille og spinkel, at han godt kan forklædes som pige og således blive os meget nyttig."

"Hvad tog han sig for på Malta?"

"Han stjal ure, når han kunne komme til det, og lommetørklæder, når der ingen ure var at få."

"Hvad hedder han?"

"Pescador."

"Godt," svarede Zirone. "Jeg skal se at finde anvendelse for hans talenter og dygtighed. Hvor har du anbragt dine folk?"

"I værtshuset Santa Grotta ved Nicolosi."

"Har du i sinde atter at overtage rollen som vært?"

"Ja, fra i morgen af."

"Det er bedst, du begynder endnu i aften, så snart jeg har fået mine nye instrukser. Når toget kommer, der går til Messina, venter jeg at få et par ord tilkastet fra den sidste waggon."

"Et par ord fra … ham?"

"Ja … fra ham … Det trækker i langdrag med hans bryllup," svarede Zirone og lo, "og derfor er jeg nødsaget til at arbejde for føden."

I samme øjeblik hørte de den dumpe rullen af toget, som kom fra Catania. Zirone og Carpena steg op på klipperne ved siden af vejen, som ikke var afgrænset af noget rækværk.

Zirone betragtede opmærksomt toget, som på tre skridts afstand fra ham, i dette øjeblik bevægede sig temmelig langsomt fremad.

Kort før den sidste waggon skulle passere stedet, hvor Zirone stod, blev vinduet lukket ned, og en kvindelig skikkelse så sig spejdende om til alle sider. Så snart hun fik øje på sicilianeren, tilkastede hun ham en appelsin, som faldt ned på vejen tæt foran Zirone.

Kvinden var Namir, Sarcanys spion, som toget nu hurtigt førte videre på vejen til Messina.

Zirone gik ned på vejen for at samle appelsinen – eller rettere sagt appelsinskallerne – op, som var bundet sammen med sejlgarn og indeholdt en billet, der lød således:

"Om fem-seks dage håber han at kunne støde til jer i Nicolosi. Tag jer i agt for en vis doktor Antékirtt."

Zirone stak billetten til sig og spurgte derpå Carpena:

"Har du hørt tale om doktor Antékirtt?"

"Nej," svarede Carpena. "Men den lille Pescador kender ham måske. Det er en fyr, som ved besked med alt."

"Nu må vi af sted," udbrød Zirone, "hvis vi om tre timer skal være i værtshuset i Santa Grotta."

Og ledsaget af Carpena slog nu Zirone ind på de ham så velbekendte stier, som fører hen mellem Etnas udløbere.

For omtrent atten år siden havde der på Sicilien og navnlig i hovedstaden Palermo organiseret sig en frygtelig tyvebande. Den talte flere tusinde medlemmer, som var indbyrdes forbundet ved en slags frimureri. De stjal og smuglede på alle mulige måder, og mange handlende og næringsdrivende måtte yde dem en årlig tribut for ikke alt for ofte at hjemsøges af dem.

På den tid – det var før sammensværgelsen i Triest – hørte Sarcany og Zirone til bandens virksomste ledere.

Efterhånden som der, for de større byers vedkommende i det mindste, blev indført en bedre administration, indskrænkedes imidlertid også bandens virksomhed, og størstedelen af dens medlemmer slog sig på røveriet som en mere indbringende håndtering.

På den tid var Italiens politiske enhed netop blevet gennemført, og i lighed med de øvrige provinser måtte Sicilien underkaste sig de fælles love, og iblandt disse den meget trykkende udskrivningslov. De misfornøjede og genstridige værnepligtige unddrog sig tjenesten og hærgede i store skarer landevejene.

Zirone var netop anfører for en af disse røverbander, og da den del af grev Sandorfs formue, der var tilfaldet Sarcany som belønning for hans forræderi, var fortæret, optog de begge deres tidligere levevis, indtil der atter frembød sig en gunstig lejlighed til at fylde deres lommer.

Ved Sarcanys ægteskab med Silas Toronthals datter ville de nå deres mål; men uheldigvis for dem havde der hidtil rejst sig adskillige forhindringer.

Ifølge sin naturlige beskaffenhed synes Sicilien ret at være et hjemsted for røvere. Øens talrige bjerge afgiver fortræffelige skjulesteder, og de mange indskæringer på den lange kyststrækning letter de forfulgte flugten.

I de senere år har det virksomme og altid årvågne sicilianske gendarmeri foretaget adskillige heldige ekspeditioner i øens østlige provinser og overrumplet og til dels tilintetgjort flere bander, deriblandt Zirones, som kun talte hen ved tredive medlemmer. Han forsøgte da at få forstærkning fra Malta, hvor han af egen erfaring vidste, at der i Manderaggio fandtes ledige banditter i hundredvis, og Carpena blev derfor sendt til La Valletta for at hverve en halv snes af de største slyngler.

Opgaven tiltalte ham, men i øvrigt holdt han sig tilbage, når talen var om at vove sit skind, for han var meget fej, og indskrænkede derfor som oftest sin virksomhed til at udklække planer og optræde som vært i den afskyelige røverkule Santa Grotta, beliggende på Etnas nederste skråning.

Sarcany og Zirone var selvfølgelig fuldstændig bekendte med Carpenas forhold til Andrèa Ferrato; spanieren derimod var aldeles uvidende om sammensværgelsen i Triest. Han antog for givet, at Sarcany og Zirone var almindelige banditter, som i

adskillige år havde drevet "håndteringen" oppe mellem Siciliens bjerge.

Zirone og Carpena var så heldige ikke at møde en eneste gendarm på vejen til Santa Grotta.

Lidt før midnat nåede de værtshuset, hvor gæsterne under højrøstet tale og eder fortærede deres aftensmad. Benito, en af bandens veteraner, gjorde honneurs for Carpenas rekrutter, mens dens øvrige medlemmer, hen ved et par snese bjergboere og bortløbne værnepligtige, var i færd med at afsøge den modsatte side af bjerget.

Blandt de tilbageblevne var Pescador – også kaldet Næs Pescade – en af de mest højrøstede storpralere. Han brugte imidlertid også flittigt øjne og øren for at opfange alt, hvad der kunne komme ham til nytte. Kort før Carpenas og Zirones ankomst hørte han således den gamle Benito sige:

"Hold dog jeres mund, I fordømte maltesere! Carabiniererne i Cassone kan jo høre hvert et ord, I siger."

Han mente ikke, hvad han sagde, men de nyankomne troede virkelig, at carabiniererne – politisoldaterne – kunne høre dem skrige og skråle. De stemmede derfor tonen ned, men drak kun så meget desto tættere, og var alle mere eller mindre berusede, da døren til locandaen gik op, og Zirone viste sig på tærsklen.

"En net forsamling," udbrød han. "Carpena har haft held med sig, og jeg ser, at Benito ikke har sparet på varerne."

"De arme mennesker var nær ved at dø af tørst," svarede Benito.

"Og så ville du forskåne dem for en så pinefuld død," fortsatte Zirone og lo. "Lad dem nu sove rusen ud. I morgen kan vi stifte bekendtskab."

"Hvorfor først i morgen?" spurgte en af de nyankomne.

"Fordi I er for drukne til at forstå, hvad man siger," svarede Zirone.

"Siger du, vi er drukne, fordi vi har tømt et par flasker af jeres tynde landvin? Nej, min ven! Vi er vant til at drikke vin og whisky, må du vide."

"Hvem er den fyr?" spurgte Zirone.

"Det er den lille Pescador," svarede Carpena.

"Og hvem er så han dér?" spurgte nu Pescador og pegede på sicilianeren.

"Det er Zirone," sparede spanieren.

Zirone betragtede opmærksomt den lille bandit, som Carpena havde omtalt så rosende, og som nu trådte frem med så stor dristighed. Pescadors opvakte og kække ansigt tiltalte ham rimeligvis, for han nikkede bifaldende og spurgte så:

"Har du drukket ligesom de andre?"

"Mere end de andre."

"Uden at gå fra sans og samling af den grund?"

"Å, jeg går ikke fra sans og samling for så lidt."

"Hør, min lille ven!" vedblev Zirone, "Carpena mener, at du kan give mig oplysning om noget, jeg meget ønsker at vide."

"Hvad giver du?"

"Denne!" ... og Zirone tilkastede ham en halv piaster, som øjeblikkelig forsvandt i Pescadors somme.

"Hvad ønsker du at vide?" spurgte Pescador.

"Er du godt bekendt med Malta?"

"Med Malta lige så godt som med Italien, Istrien, Dalmatien og Adriaterhavet," svarede Pescador.

"Du har altså rejst meget omkring?"

"Umådelig meget og altid på egen bekostning."

"Se til, du altid kommer til at rejse på den måde, for når regeringen betaler, så ..."

"- er det alt for dyrt," faldt Pescador ind.

"Rigtigt!" svarede Zirone, der var meget tilfreds med den nye kammerat, som var så morsom at tale med.

"Nå, og hvad så?" spurgte Pescador.

"Hør, du skulle da vel ikke på dine mange rejser have hørt tale om en vis doktor Antékirtt?"

Trods al hans skarpsindighed kom dette spørgsmål Næs Pescade aldeles uventet. Det lykkedes ham dog at skjule sin overraskelse og svare i en ligegyldig tone:

"Doktor Antékirtt? ... Jo, ham kender jeg godt ... han er velbekendt langs Middelhavets kyster."

"Har du set ham?"

"Nej, aldrig."

"Ved du, hvem han er?"

"En stakkels fyr, der ejer hundrede millioner, efter hvad man siger, og som aldrig går uden for sin dør uden at stikke en million i hver af de seks lommer i sin rejsejakke. Han sejler rundt enten med sin skonnert eller med dampyachten og driver lægekunsten for sin fornøjelse, og han har et arcanum for hver af de to og tyve tusinde sygdomme, hvormed naturen har lyksaliggjort menneskeheden."

Næs Pescade faldt her meget belejligt tilbage i sin gamle rolle som klovn til stor fornøjelse for Zirone og Carpena.

"Doktoren er altså rig?" spurgte Zirone.

"Han kunne godt købe hele Sicilien," svarede Pescador, der havde tændt sig en cigaret og nu lod røgen, som det syntes, gå

ud både af næse, øjne og øren.

Og da han anså øjeblikket for belejligt til at stemme Zirone gunstigt for den plan, han havde i sinde at gennemføre, vedblev han: "Han har nok en hel lille flåde, hører jeg. I forgårs, netop som Carpena og jeg skulle til at gå ombord, så jeg en af hans dampyachter i La Vallettas havn. Den skulle næste dag afsejle til Catania."

"Til Catania?" udbrød Zirone overrasket, for det forekom ham lidt mistænkeligt, at doktorens besøg i Catania indtraf netop samtidig med, at man havde advaret ham for denne.

"Hvad vil den fordømte doktor på Sicilien?" spurgte han ærgerlig.

"Å, han vil vel se sig om og bestige Etna, antager jeg."

"Det lader til, at du ved god besked med ham og hans anliggender," vedblev Zirone, som undertiden ikke kunne frigøre sig for at nære lidt mistro til sin nye rekrut.

"Jeg ønsker dog nok at gøre hans nærmere bekendtskab," svarede Næs Pescade.

"Hvad mener du?"

"Jeg mener, at hvis doktor Antékirtt efter al sandsynlighed sætter foden på vort gebet, skal Hans Excellence få lov at rykke ud med en køn lille sum."

"Nej virkelig," udbrød Zirone.

"Og hvis det kun koster ham et par millioner, kan han sige, at han er sluppet godt fra det ..."

"Så-å!"

"Og at Zirone med samt hans venner er nogle ærke-dumrianer."

"Ja, efter at have sagt os den artighed er det nok bedst, du går hen og lægger dig," sagde Zirone og lo.

"Og drømmer om doktor Antékirtts millioner," svarede Pescador og forlod skænkestuen for ligesom sine kammerater at søge sig et natteleje i laden.

Men i stedet for at sove lå den flinke lille fyr og overvejede alt, hvad han havde sagt og gjort, for at fremme doktor Antékirtts plan.

Doktoren håbede nemlig at træffe Sarcany og måske også Silas Toronthal på Sicilien, eftersom de begge havde forladt Ragusa. Skulle han gå glip af Sarcany, ville han se at få fat i Zirone og med bet gode eller med det onde formå ham til at sige, hvor Sarcany og Silas Toronthal opholdt sig.

I sine yngre dage havde doktoren ofte færdedes på Sicilien, navnlig i omegnen af Etna. Han kendte de forskellige veje, som bjergbestigerne benytter og vidste, at den mest befærdede går forbi et hus, som nogle englændere har ladet opføre ved begyndelsen af den midterste kegle, tre tusinde meter over havet, og som efter dem har fået navnet *Casa Inglese*.

På den tid strejfede Zirones bande netop omkring på Etna, og der var ingen tvivl om, at doktor Antékirtt jo ville være den et velkomment bytte.

Efter al sandsynlighed ville således Zirone falde i den snare, som doktoren med Næs Pescades hjælp stillede for ham.

Dagen før doktoren skulle bestige vulkanen, begav tolv velbevæbnede matroser fra *Ferrato* sig i al hemmelighed til Casa Inglese. Næste dag ville doktoren, ledsaget af Luigi, Peter og en fører bestige bjerget ad den sædvanlige vej og omtrent klokken otte om aftenen være ved Casa Inglese, hvor han ville overnatte,

således som turisterne plejer, når de ønsker at se en solopgang fra Etna.

Zirone, der blev ægget af Næs Pescade, ville naturligvis søge at bemægtige sig doktoren, som han antog var alene med sine to ledsagere, men ved sin ankomst til Casa Inglese ville han få en varm modtagelse af matroserne fra *Ferrato*, og modstand ville være til ingen nytte.

Zirone lod sig lokke af udsigten til det rige bytte og for at være fuldkommen sikker på sejren medtog han de maltesere, Carpena havde bragt, for hans egen bande var ikke fuldtallig. Men denne håndfuld folk, mente Næs Pescade, ville på ingen måde kunne tage det op med matroserne fra *Ferrato*.

Zirone ville imidlertid være sikker i sin sag og gik derfor tidligt næste morgen ned til Catania, hvor heldigvis ingen kendte ham.

Dampyachten lå allerede for anker i nogen afstand fra de andre skibe, og ved daggry var Kap Matifou sammen med elleve mand af besætningen under Luigis kommando gået i land for derpå hver for sig at begive sig til Casa Inglese.

Dette vidste Zirone naturligvis ikke, og da *Ferrato* lå for anker en kabellængde fra land, kunne han heller ikke se, hvad der foregik ombord på skibet.

Samme aften henad klokken seks landsatte dampyachtens hvalbåd to passagerer, nemlig doktoren og Peter Bathory, som straks tog vejen henimod parkanlægget ved Villa Bellini.

Zirone fulgte efter dem, for han var overbevist om, at en af dem måtte være doktor Antékirtt, og det lykkedes ham også at komme dem temmelig nær. Doktoren og Peter, som imidlertid var blevet opmærksomme på denne mistænkeligt udseende

persons bevægelser, sluttede med rette at det måtte være Zirone, og fik lyst til at bidrage deres til at lokke ham i fælden.

Da de derfor henad klokken elleve forlod parken for atter at begive sig ombord, ytrede doktoren temmelig højt til Peter:

"I morgen bestiger vi Etna og overnatter i Casa Inglese."

Spionen vidste nu besked, og kort efter var han forsvundet.

7. Casa Inglese

Næste dag henad klokken et lod doktor Antékirtt og Peter sig sætte i land med hvalbåden. Men før doktoren forlod skibet, pålagde han kaptajn Ködrik at sende *Elektrik nr. 2*, som man ventede hvert øjeblik, ud til den såkaldte Polyphemos' Klippe, for at have et hurtigsejlende skib ved hånden, så at han straks kunne få forræderne fra Triest og Rovigno transporteret til Antékirtta, hvis det lykkedes ham at bemægtige sig Sarcany eller i det mindste Zirone og Carpena.

På kajen blev de modtaget af deres fører, som ventede på dem med hestene, og de begav sig derpå straks ud af byen, hvor intet tydede på, at man iagttog og forfulgte dem.

Vejen op ad Etna er naturligvis stejl og besværlig, og efter to timers forløb måtte de lade hestene hvile nogle minutter, mens doktoren og Peter beundrede udsigten over Catania ved bjergets fod,

Føreren slog nu ind på den korteste vej til Nicolosi, og omtrent klokken fire nåede de denne by, uden at have haft noget som helst ubehageligt sammenstød hverken med ulve eller vildsvin. Men de havde endnu tyve kilometer tilbage, før de nåede Casa Inglese.

"Hvor længe ønsker Deres Excellence at opholde Dem her?" spurgte føreren.

"Gør opholdet så kort som muligt, for at vi kan nå Casa Inglese inden klokken ni i aften."

"Altså fyrretyve minutter?"

De fyrretyve minutter benyttede de rejsende til at indtage et solidt måltid, og før klokken endnu var fem, besteg doktoren,

Peter og føreren deres muldyr, som her afløste hestene, og som i løbet af tre timer førte dem op til snegrænsen, omtrent tre tusinde meter over havet.

Kulden begyndte at blive følelig – termometret stod adskillige grader under frysepunktet – og de rejsende måtte svøbe sig godt ind i deres kapper, for at beskytte sig mod den iskolde vind, som hvirvlede sneen op fra jorden, mens ildluer slikkede op fra de større og mindre kratere på bjergets side og tordenlignende drøn fik jorden til at skælve under deres fødder.

Klokken var omtrent ni. På himlen funklede stjerner i tusindvis, og luftens ringe tæthed i denne højde tjente kun til at forøge deres glans, mens i vest månens sølvhvide bue forsvandt bag det æoliske havs bølger. Over naturen hvilede nattens ophøjede stilhed. Kun i vulkanens indre gærede de vilde kræfter.

"Er vi der snart?" spurgte doktoren.

"Dér ligger Casa Inglese," svarede føreren og pegede på en mur, forsynet med to vinduer og en dør, ikke ret langt derfra til venstre. Det var det hus, som de engelske officerer i 1811 lod opføre firehundrede og otte og tyve meter fra toppen af bjergets højeste kegle, og som senere er blevet omdannet til et observatorium.

Doktor Antékirtt, Peter Bathory og føreren nåede snart huset, hvor de forefandt Luigi og de elleve matroser fra *Ferrato*.

Skønt det var meget koldt, havde Luigi dog ikke ladet tænde op i kaminen af frygt for, at man skulle blive opmærksom på hans lille trop. Men nu, da Zirone vidste, at doktor Antékirtt ville overnatte i Casa Inglese, var denne forsigtighedsregel

overflødig, og et lystigt bål udbredte snart lys og varme i værelset.

Imidlertid meddelte Luigi doktoren, at de siden Nicolosi var blevet iagttaget af en mand, som forsvandt kort før de nåede til foden af keglen.

"Det var da ret uheldigt," svarede doktoren, "nu opgiver Zirone måske at overfalde mig ... Har her ellers ingen været?"

"Slet ingen, hr. doktor."

"Sæt alligevel en mand på post udenfor døren, for at vi ikke skal blive overrumplet."

Doktorens befaling blev efterkommet. Han selv tog plads på en træstol foran ilden, mens folkene hvilede sig på halmen, som var spredt på gulvet.

Således forløb en time, uden at noget afbrød den dybe stilhed omkring dem. Doktoren og Peter begyndte allerede at frygte for, at Zirone skulle have fået nys om den lille trops nærværelse og som følge deraf opgivet at angribe Casa Inglese. Deres plan ville i så tilfælde strande, og det var netop doktoren meget om at gøre at få fat i Sarcanys medskyldige og aftvinge ham oplysning om, hvor den fordums mægler opholdt sig.

Lidt før klokken ti faldt et skud et par kilometer nedenfor Casa Inglese.

Alle mand ilede ud for at se, hvad det var, men der viste sig intet mistænkeligt.

"Men der faldt dog virkelig et skud," sagde Peter.

"Det kom måske fra en eller anden jæger, som ligger på lur efter ørne eller vildsvin," svarede Luigi.

"Lad os gå ind," sagde doktoren, "ellers får de måske øje på os."

De gik alle ind i huset.

Men efter ti minutters forløb styrtede den vagthavende matros ind i stuen og råbte:

"Skynd jer! ... Jeg tror, de kommer ..."

"Er der flere?" spurgte Peter.

"Nej, jeg ser kun én mand."

Doktoren ilede ud tillige med Peter, Luigi og Kap Matifou, men de holdt sig dog forsigtigt i skyggen.

Der kom virkelig et menneske løbende. Let som en stenged ilede han hen over lavablokkene og i et par spring nåede han plateauet og faldt – i Kap Matifous udbredte arme.

Manden var Næs Pescade.

"Skynd Dem ind, hr. doktor!" råbte han. "Skynd Dem! ... Skynd Dem."

De ilede alle ind i huset, og døren blev forsvarligt lukket.

"Hvor er Zirone?" spurgte doktoren. "Du slap altså fra ham?"

"Ja, jeg ville advare Dem."

"Kommer han ikke?"

"Om et kvarter har vi ham."

"Det var heldigt."

"Nej, tværtimod ... for han har fået nys om, at De har sendt folk herop, og slutter deraf, at De har villet lokke ham i en fælde. Foruden de tolv maltesere medbringer han hele sin øvrige bande, som i morges vendte tilbage til Santa Grotta."

"Dg hvor mange banditter i alt har han med sig?" spurgte doktoren.

"Et halvt hundrede stykker," svarede Næs Pescade.

Doktoren, der kun havde femten mand til sin rådighed, befandt sig i en højst betænkelig stilling og måtte hurtigt tage

en beslutning, for angrebet var nært forestående.

Næs Pescade havde gerne tidligere villet underrette doktoren om det forestående angreb; han kendte imidlertid ikke Casa Ingleses beliggenhed og havde derfor måttet vente, indtil han fik øje på huset. Så fo'r han af sted i fuldt firspring og undgik heldigt den kugle, Zirone sendte efter ham. Men han havde uheldigvis kun tyve minutters forspring for banden.

Der blev nu holdt en kort rådslagning om, hvad der var at gøre.

Det ville være den visse undergang, hvis de forlod Casa Inglese og i nattens mørke forsøgte et tilbagetog ned ad bjerget, hvor Zirone og hans folk kendte hvert smuthul og hver sti. De måtte langt hellere forskanse sig i huset og forsvare sig derfra, indtil det blev lyst. Om dagen ville et tilbagetog ikke være forbundet med nær så stor fare. De besluttede derfor at blive og forsvare stillingen, og forberedelserne til forsvaret begyndte med, at skodderne for begge vinduerne blev forsvarligt lukket indvendig fra. Mellemrummene mellem spærrene på taget skulle tjene som skydeskår, og hver af folkene forsynedes med et bagladegevær og tyve patroner. Doktoren, Peter og Luigi var bevæbnet med revolvere. Kap Matifou havde vel intet andet våben end sine arme, og Næs Pescade kun sine hænder, men de var dog ikke desto mindre langt fra forsvarsløse.

Der forløb over en halv time, og angrebet var endnu ikke begyndt. Det var dog næppe sandsynligt, at Zirone skulle have opgivet sin plan, fordi han vidste, at Næs Pescade havde advaret doktoren. Han havde jo halvtreds mand under sin kommando og var desuden så heldig at kende terrænet ud og ind. Sejren syntes altså at måtte tilfalde ham.

Omtrent klokken elleve meldte den vagthavende matros, at en flok folk rykkede frem for at omringe huset fra tre sider – fra den fjerde, som vendte ud mod den bratte afgrund, var flugt umulig.

Døren blev nu lukket og barrikaderet, og forsvarerne indtog deres pladser ved tagets spær. Doktoren befalede folkene at tage bestemt sigte, før de skød.

Zirones bande nærmede sig langsomt og forsigtigt, idet den søgte dækning bag de store klippestykker, som man havde væltet ned på den åbne plads foran Casa Inglese til beskyttelse mod snestormene. Fra denne plads kunne banditterne let angribe huset, slå døren og vinduerne ind og som følge af deres overlegne antal bemægtige sig doktoren og hans ledsagere.

Da faldt et skud fra huset, og en af angriberne styrtede død til jorden. De øvrige søgte atter dækning bag klipperne, hvorfra Zirone dog snart på ny drev dem frem mod huset.

Fra taget på Casa Inglese faldt imidlertid en halv snes skud – og to mand af angriberne styrtede om i sneen.

Zirone gav nu befaling til at storme huset, og hele banden styrtede løs på Casa Inglese, ved hvilken lejlighed de atter fik nogle sårede. Døren blev aldeles gennemskudt, og et par af matroserne, som var blevet ramt af kuglerne, måtte trække sig ud af kampen.

Banditterne angreb med fornyet iver, og ved hjælp af økser og jernhamre fik de døren og det ene vindue slået ind. De belejrede måtte gøre et udfald for at kaste dem tilbage under en levende ild fra begge sider. Luigi fik en kugle gennem sin hat, og Kap Matifou frelste heldigvis Peter fra et dræbende slag af en

af banditternes jernhamre, idet han rev hammeren ud af hånden på manden og med ét slag strakte ham død til jorden.

Kap Matifou kæmpede som en rasende løve, for han vidste, at det var Næs Pescades visse død, hvis Zirone gik af med sejren.

For anden gang måtte angriberne trække sig tilbage, og doktoren og hans folk gik atter ind i huset for at tage et overblik over deres stilling.

"Hvor meget ammunition har vi tilbage?"

"Ti, tolv patroner pr. mand," svarede Luigi.

"Og hvad er klokken?"

"Den er endnu ikke tolv."

Før om fire timer blev det altså ikke lyst, og for at sikre sig tilbagetoget, så snart det gryede ad dag, måtte de spare på deres kugler.

Men hvad skulle de da forsvare sig med, hvis Zirone fornyede angrebet?

Dette lod ikke vente på sig, og banditterne, som var rasende over at se fem-seks af deres folk gjort utjenstdygtige, stormede på ny frem mod huset.

Da de belejrede ikke sendte dem et eneste skud, sluttede Zirone, at deres ammunition var ved at slippe op, og håbet om at bemægtige sig millionæren æggede skaren til fornyede anstrengelser.

De stormede denne gang løs med en sådan voldsomhed, at de opnåede at komme indenfor døren. Men de belejrede satte dem geværpiben for brystet og sendte dem en salve, som dræbte fem-seks banditter. Endnu en gang måtte de trække sig tilbage, men imidlertid var to af matroserne blevet så hårdt sårede, at de måtte forlade kamppladsen.

De angrebne, som nu kun havde fem-seks skud tilbage, indså klart, at under disse omstændigheder ville det, selv ved højlys dag, være umuligt at trække sig tilbage. Fik de ikke hjælp, var det ude med dem. Men hvorfra skulle hjælpen komme?

Der var intet håb om, at Zirone og hans ledsagere skulle afstå fra deres forehavende. Han rådede endnu over 40 kampdygtige, bevæbnede folk, som vidste, at de belejrede snart ville være ude af stand til at besvare deres skud, når de fornyede angrebet.

Da styrtede pludselig ligesom en lavine store klippestykker ned over dem, og knuste tre af dem.

Det var Kap Matifou, som sendte dem sine projektiler; men også disse ville snart slippe op, og de belejrede havde derfor kun valget mellem at overgive sig eller søge at få hjælp udefra.

Næs Pescade fik nu en idé, som han dog ikke vovede at meddele doktoren, der måske ville have nægtet ham sit samtykke til dens udførelse, men som han betroede Kap Matifou.

Han havde nemlig hørt, at der lå en afdeling gendarmer i Cassone. Vejen derhen, frem og tilbage, ville kun tage to timer, og gendarmerne kunne komme de belejrede til hjælp, såfremt han blot kunne slippe forbi angriberne og nå skoven.

"Jeg må og vil igennem," sagde Næs Pescade. "Gudsdød! ... Jeg er ikke klovn for ingenting."

Og nu betroede han Kap Matifou, hvorledes han ville bære sig ad for at slippe bort.

"Men," indvendte Kap Matifou, "du udsætter dig jo for ..."

"Ja, men jeg vil alligevel."

Det faldt aldrig Kap Matifou ind at modsætte sig, hvad Næs Pescade ville, og de gik derfor begge ud lidt til højre for Casa

Inglese, hvor der lå store masser af sne.

Efter ti minutters forløb, mens kampen endnu var i gang på flere forskellige steder, kom Kap Matifou trillende med en uhyre snebold, som han gav et dygtigt skub, så at den med stor fart rullede ned ad skråningen, midt ind mellem angriberne og derfra halvtreds skridt længere ned, hvor den standsede i en fordybning i jordsmonnet.

Her åbnede snebolden sig, og ud sprang en lille væver, men rigtignok temmelig forslået skikkelse.

Det var Næs Pescade, som med fare for at styrte ned i en af de mange afgrunde havde vovet den dristige fart ned ad bjerget. I et nu havde han rystet sneskorpen af sig og af sted gik det ad vejen til Cassone.

Klokken var da halv et.

"Hvor er Næs Pescade?" spurgte doktoren, der ikke kunne få øje på ham og frygtede for, at han var såret.

"Han er borte," svarede Kap Matifou.

"Borte?"

"Ja ... han gik for at hente hjælp."

"Hvorledes slap han bort?"

"I snebolden," og derpå forklarede Kap Matifou, hvorledes de havde båret sig ad.

"Han er en prægtig fyr," udbrød doktoren. "Fat mod, mine venner! Fat mod! Banditterne får ikke bugt med os denne gang."

Og nu rullede klippestykkerne på ny ned over angriberne. Men dette forsvarsmiddel var ved at slippe op ligesom de andre.

Henad klokken tre om morgenen måtte doktoren og hans ledsagere forlade huset, som Zirone øjeblikkelig bemægtigede

sig. Tyve af banditterne var vel allerede faldet, men desuagtet var de endnu for mandstærke, og doktorens lille krop havde ingen anden udvej end at arbejde sig op ad bjergets skråning, som var dækket med et dybt askelag, lavablokke og slagger lige til randen af det ildspyende krater.

Det begyndte nu at lysne i øst, men dagslyset ville ikke mere kunne hjælpe dem, for deres forråd af ammunition og klippestykker var opbrugt, og de anså sig for fortabte. Da faldt der skud ved foden af keglen.

Røverne studsede og flygtede derpå ilsomt ned ad bjerget, da de fik øje på Næs Pescade i spidsen for gendarmerne fra Cassone.

Den dristige lille fyr havde været så heldig allerede på halvvejen at møde gendarmerne, der havde begivet sig af sted, så snart de hørte skydningen.

Nu gik doktoren og hans ledsagere atter angrebsvis til værks. Kap Matifou fo'r frem som en stormvind, og efter at have kastet de to nærmeste af angriberne til jorden, styrtede han løs på Zirone.

"Bravo, lille Kap, bravo!" tilråbte Næs Pescade ham. "Slå ham i gulvet! ... Mine herrer! ... Nu begynder forestillingen. Kap Matifou vil brydes med Zirone."

Med den hånd, han endnu havde fri, affyrede den forbitrede Zirone sin revolver på Næs Pescade, der segnede om, ramt af kuglen. Der forefaldt nu et rædselsfuldt optrin. Kap Matifou havde med sin kæmpestore hånd grebet Zirone om halsen og slæbte ubarmhjertigt af sted med sit halvkvalte offer, trods doktorens indtrængende opfordring til at lade ham beholde livet. Men Kap Matifou, der var aldeles ude af sig selv ved

tanken om, at Næs Pescade måske var dødelig såret, ænsede intet, og uden så meget som at kaste et blik på den halvdøde usling, han slæbte efter sig, ilede han hen til et af de udbrændte kratere og styrtede Zirone ned i det gabende svælg.

Imidlertid undersøgte doktoren Næs Pescades sår, som var temmelig alvorligt, og da Kap Matifou kom tilbage til dem og så doktoren forbinde den syge, græd han som et barn.

"Det har intet at betyde," sagde Næs Pescade trøstende. "Tag dig det ikke så nær, lille Kap!"

Kap Matifou løftede ham op på sine arme, som om han havde været et barn, og tog vejen ned ad bjerget, efterfulgt af de øvrige tilstedeværende, mens gendarmerne gjorde jagt på de sidste flygtninge af Zirones bande.

Seks timer derefter befandt doktoren og hans ledsagere sig atter i Catania, hvor de gik ombord i *Ferrato*.

Næs Pescade blev med stor forsigtighed anbragt i sin køje, og da han havde doktor Antékirtt til læge og Kap Matifou til sygeplejer, blev han naturligvis plejet og passet med den største omhyggelighed. Hans sår var heller ikke farligt, men helbredelsen ville tage nogen tid.

Doktorens ekspedition måtte imidlertid betragtes som mislykket. Han havde været nær ved at falde i hænderne på Zirone og havde ikke engang opnået at få skurken i sin magt, så at han kunne aftvinge ham oplysning om, hvor Sarcany opholdt sig. Og heri var navnlig Kap Matifou skyld, men hvor var det muligt at være vred på ham for det?

Doktoren forblev vel endnu otte dage i Catania, men det lykkedes ham dog ikke at komme på sporet af Sarcany, som formodentlig havde opgivet sin påtænkte plan, da han hørte,

hvad udfaldet var blevet af det baghold, der var lagt for doktor Antékirtt, og at hans fordums kammerat var død.

Den ottende september afsejlede derfor *Ferrato* fra Catania og ankom efter en hurtig rejse lykkelig og vel til Antékirtta.

Doktoren, Peter og Luigi optog på ny forhandlingerne angående hvorledes de bedst skulle finde Carpena, som uden tvivl var underrettet om Sarcanys og Silas Toronthals opholdssted.

En otte dages tid efter deres hjemkomst modtog doktoren imidlertid fra en af sine agenter den meddelelse, at Carpena var blevet arresteret i Syracusa, ikke som Zirones medskyldige, men på grund af et mord, han havde begået for femten år siden i provinsen Malaga, og som foranledigede ham til at flygte fra sit fædreland og bosætte sig i Rovigno.

Tre uger derefter blev Carpena på den spanske regerings opfordring udleveret og dømt til livsvarigt fængsel i den spanske fæstning Ceuta i Marokko.

"Så, nu har vi da en af de slyngler fængslet for livstid," udbrød Peter.

"Nej, ikke for livstid," svarede doktoren. "Carpena fortjener større straf end at dø af sygdom eller alderdom i et fængsel."

Fjerde del

1. I Ceuta

Den 21. september, tre uger efter at de nys beskrevne begivenheder var forefaldet i omegnen af Catania, dampede *Ferrato* gennem Gibraltarstrædet.

Ombord på skibet, som førtes af kaptajn Ködrik med Luigi som næstkommanderende, befandt sig ikke andre passagerer end doktoren og Peter Bathory.

Næs Pescade var endnu ikke fuldstændig helbredet, og Kap Matifou plejede ham, derfor måtte de begge blive tilbage på Antékirtta. Skulle der senere blive brug for dem, ville doktoren telegrafere, og en af *Elektrik*erne kunne da hurtigt føre dem, hvorhen han ønskede.

Doktorens sidste ekspedition til Sicilien havde ikke givet det forønskede resultat, fordi Zirone var død uden at meddele nogen oplysning om, hvor Sarcany og Silas Toronthal opholdt sig. For at finde deres spor måtte doktoren forsøge på at få ud af Carpena, hvad han vidste om Sarcany og hans medskyldige. Spanieren var imidlertid blevet idømt fæstningsarbejde i Ceuta, og doktoren så sig altså nødsaget til at begive sig derhen, hvis han ønskede at sætte sig i forbindelse med ham.

Ceuta er en lille fæstning, en slags spansk Gibraltar, beliggende på Atlasbjergenes østlige affald, og udfor dens havn manøvrerede *Ferrato* netop den dag, omtrent blokken ni om formiddagen, i en afstand af omtrent tre kvartmil fra kysten.

Sejladsen igennem Gibraltarstrædet afgiver et skønt og afvekslende skue. Som en bred strøm sender Atlanterhavet sine snart blå og rolige, snart grå og skumklædte bølger ind mellem de to rækker skøntformede bjerge, som ifølge sagnet Herakles

adskilte med et slag af sin kølle, og mens de store paketdampskibe, støt og sikkert, arbejder sig op mod vind og strøm, ligger her undertiden på grund af modvind sejlskibe i hundredvis.

Imidlertid nærmede *Ferrato* sig hurtigt den afrikanske kyst, og den klippe, hvorpå Ceuta er beliggende, trådte lidt efter lidt tydeligere frem som en ø, der kun ved en smal landtunge er forbundet med fastlandet. Øverst oppe på klippen er der opført en lille skanse, hvorfra der stadig holdes udkig, dels ud over strædet, men navnlig med det marokkanske gebet, hvoraf Ceuta kun er en enklave.

Klokken ti om formiddagen lå *Ferrato* for anker i havnen eller rettere sagt på den usikre red, et par kabellængder fra udskibningsbroen, som ligger ubeskyttet mod brændingen fra det åbne hav. Til alt held for skibsfarten findes der ved Ceuta endnu en ankerplads på den anden side af klippen, hvor skibene kan ligge i læ for østenvinden.

Efter at karantænelægen havde været om bord og forvisset sig om, at de havde rent sundhedspas, lod doktoren sig henad klokken et sætte i land sammen med Peter. Det var hans faste beslutning at ville bemægtige sig Carpena, men måden, hvorpå det skulle ske, var ham endnu ikke klar. Han måtte først skaffe sig kendskab til stedforholdene og så enten bortføre spanieren med magt eller hjælpe ham til flugt.

Denne gang gjorde doktoren sig langt fra nogen umage for at bevare sit inkognito. Rygtet om hans ankomst gik som en løbeild gennem hele byen, og marokkanerne kappedes med spanierne om at hædre ham. Doktoren havde desuden givet tilladelse til, at publikum måtte bese *Ferrato*, og skibet lå snart

omringet af både, fulde af nysgerrige, som ønskede at komme ombord.

Doktoren ønskede åbenbart at vække opsigt. Hans berømthed skulle hjælpe ham ved udførelsen af hans planer. Peter og han gjorde derfor intet forsøg på at unddrage sig befolkningens hyldest. I en landauer med nedslået kaleche, som de havde lejet i byens bedste hotel, kørte doktoren og Peter omkring for at bese staden, som, med undtagelse af det mauriske kvarter, der endnu har bevaret lidt af sin ejendommelige karakter, ikke frembyder det ringeste seværdige.

Omtrent klokken tre lod doktoren sig køre hen til guvernøren i Ceuta, hos hvem han ville aflægge et besøg, hvad der jo kun var almindelig høflighed fra en så udmærket fremmeds side.

På den tid var oberst Guyarre guvernør i Ceuta. Under hans befaling stod tre bataljoner infanteri, to batterier artilleri, et kompagni pontonnerer og desuden et kompagni indfødte, der havde deres familier boende i et særskilt kvarter af byen. Straffefangernes antal beløb sig til omtrent to tusinde.

For at komme fra byen til guvernørens residens må man benytte en asfalteret vej, som løber uden om stadsmuren og helt ud til enklavens østlige grænse.

Langs vejen er den smalle strimmel jord mellem havet på den ene side og klipperne på den anden særdeles vel dyrket. Indbyggerne har med utrættelig flid arbejdet på at forbedre den magre jord, og her trives både frugttræer og alle slags køkkenurter. Men der er heller ingen mangel på arbejdskraft.

Staten beskæftiger nemlig ikke alene de deporterede på forskellig måde, men den tillader også, på visse af regeringen

fastsatte betingelser, privatfolk at benytte disse ulykkelige, hvis dom lyder på fra tyve år indtil livsvarigt straffearbejde.

På sine køreture rundt i byen havde doktoren mødt enkelte af de deporterede, som gik frit omkring i gaderne, fordi de arbejdede hos private. Inden udenfor fæstningsmuren så han mange flere, beskæftigede med mark- eller vejarbejde.

Frem for alt måtte doktoren skaffe sig oplysning om, hvorvidt Carpena arbejdede for staten eller for private, da hans plan til dels ville komme til at afhænge af dette.

"Carpenas dom er imidlertid først faldet for nylig," sagde doktoren til Peter, "og efter al sandsynlighed nyder han derfor endnu ikke godt af de indrømmelser, der gøres de tidligere dømte, når de har opført sig godt."

"Men hvis han holdes indespærret?" spurgte Peter.

"Så bliver det vanskeligere at få fat i ham; men det skal og må ske."

Imidlertid kørte de i jævnt trav hen ad vejen. To hundrede meter uden for fæstningsværkerne var nogle af de deporterede i færd med at fylde sten på vejen, og vognen måtte derfor dreje til side.

I det samme greb doktoren Peter Bathory heftigt i armen og hviskede:

"Der er han!"

Carpena stod virkelig en snes skridt fra dem, støttet til sin hakke. Han var doven og uduelig og kunne derfor ikke bruges til andet arbejde end til at slå sten på landevejen.

Carpena havde heldigvis kun set et glimt af grev Mathias Sandorf i Andrèa Ferratos hytte. Han genkendte derfor heller ikke greven i doktor Antékirtt, men han havde nok hørt, at den

berømte læge var ankommet til Ceuta, og han vidste også, at Zirones bande havde gjort et frugtesløst forsøg på at bemægtige sig denne guldfugl, og at Sarcany havde pålagt dem at tage sig i agt for doktor Antékirtt.

Det er vanskeligt at sige, hvad der foregik i Carpenas hjerne i det øjeblik, da han uformodet befandt sig over for doktoren. Han fik en pludselig fornemmelse af, at doktoren havde fået en slags moralsk herredømme, over ham, som om hans personlighed gik op i doktorens, og en anden og stærkere vilje end hans egen beherskede ham. Hans forsøg på modstand var frugtesløst – det var ham ikke muligt at unddrage sig doktorens herredømme.

Doktoren lod nu vognen holde og vedblev at fæste sit blik ufravendt på Carpena, på hvem det udøvede en højst mærkelig og aldeles uimodståelig virkning. Hans sanser blev mere og mere omtågede, øjnene lukkede sig, og til sidst sank han aldeles søvndrukken og fuldstændig følelsesløs om på kanten af vejen. Det var en magnetisk søvn, hvoraf ingen anden end doktor Antékirtt kunne vække ham.

Doktoren befalede nu kusken at køre videre. Hele optrinnet havde kun varet et minut, og ingen andre end Peter Bathory havde bemærket, hvad der foregik mellem doktoren og Carpena.

"Nu har jeg den mand i min magt," sagde doktoren til Peter, "og jeg kan tvinge ham til ..."

"At sige os alt, hvad han ved?" spurgte Peter.

"Nej, men til uden at han selv ved af det, at gøre hvad jeg vil. Jeg så med det samme, at jeg kunne beherske slynglen og gøre min vilje til hans."

"Men han er jo dog ikke syg."

"Du må ikke tro, at kun nervesyge folk kan hensættes i en sådan magnetisk søvn. Afsindige personer er netop de mindst modtagelige. Den pågældende må tværtimod selv have en vilje, og det var et særligt held, at Carpena netop var modtagelig. Han vil derfor blive ved at sove, indtil jeg vækker ham."

"Men," indvendte Peter, "hvad kan det hjælpe? I den tilstand, hvori han nu befinder sig, kan vi dog ikke få det, vi ønsker at vide, ud af ham."

"Jeg kan naturligvis ikke få ham til at sige, hvad jeg ikke selv ved," svarede doktoren. "Men det står i min magt at få ham til at gøre, hvad jeg vil og når jeg vil det. Hvis jeg fx i dag eller i morgen eller om otte dage, eller om et halvt år vil have ham til at forlade Ceuta, så gør han det, selv om han er i vågen tilstand."

"Forlade Ceuta!" udbrød Peter. "Så måtte han da først have tilladelse til det. Deres indflydelse kan dog ikke drive det til, at han afkaster sine lænker eller sprænger fængslets dør."

"Nej," svarede doktoren, "jeg kan ikke bringe ham til at gøre, hvad jeg ikke selv formår at udføre, og af den grund har jeg netop i sinde at aflægge et besøg hos guvernøren i Ceuta."

Der var ingen overdrivelse i, hvad doktor Antékirtt havde sagt. Mange lærdes iagttagelser og afhandlinger bekræfter det faktum, at hypnotiserede personer lader sig således påvirke. På sine rejser i Orienten havde doktoren haft lejlighed til at iagttage højst ejendommelige tilfælde af denne art og gøre mange nye erfaringer angående denne gren af fysiologien. Han var derfor nøje bekendt med dette fænomen og med den nytte, man kunne drage af det. Under sit ophold i Lilleasien havde

doktoren ofte haft lejlighed til at anvende sin betydelige evne til magnetisk at påvirke andre, og han havde derfor også i sinde at benytte den over for Carpena, siden spanieren tilfældigvis var modtagelig for en sådan påvirkning.

Men selv om doktoren også fra nu af beherskede Carpena og kunne få ham til at gøre, hvad han ville, måtte fangen dog have sin frihed for i det afgørende øjeblik at kunne handle efter doktorens indflydelse. Og hertil behøvedes guvernørens tilladelse, som doktoren imidlertid nok håbede at kunne få og således gøre det muligt for spanieren at flygte.

Efter ti minutters kørsel holdt vognen foran guvernørens residens.

Oberst Guyarre var allerede underrettet om doktor Antékirtts ankomst til Ceuta. På grund af sin umådelige rigdom og store berømthed som læge, blev doktoren overalt modtaget med samme udmærkelse som en fyrstelig person. Guvernøren stillede sig straks til hans og Peter Bathorys tjeneste, hvis de ønskede at bese enklaven.

"Det ville være os en stor fornøjelse," svarede doktoren på spansk, som både han og Peter talte flydende. "Men jeg frygter for, at tiden ikke tillader os at gøre brug af Deres tilbud."

"Kolonien er ikke ret stor," svarede guvernøren. "Den kan beses på en halv dag. De agter vel at gøre et længere ophold?"

"Kun fem-seks timer," svarede doktoren. "Jeg afrejser endnu i aften til Gibraltar, hvor jeg ventes i morgen formiddag."

"Vil De afsejle allerede i aften?" udbrød guvernøren. "Det gør mig meget ondt. Jeg forsikrer Dem, at vor lille koloni fortjener at kendes grundigt. De har naturligvis set og iagttaget meget på Deres rejser, men jeg tør nok påstå, at Ceuta, alene som

straffekoloni betragtet, fortjener både de lærdes og statsøkonomernes opmærksomhed."

Guvernøren var med rette lidt stolt af sin koloni, der virkelig kan tjene som forbillede med gensyn til alt, hvad der vedrører ikke blot de deporteredes forplejning, men også deres moralske forbedring. Det var derfor guvernøren om at gøre, at få en så berømt person som doktor Antékirtt til at beære fængslerne med et besøg.

"Min afrejse kan desværre ikke opsættes; men hvis det er Dem belejligt i dag, så ..."

"Klokken er allerede fire," sagde oberst Guyarre, "og der vil næppe blive tid til at ..."

"Jeg beklager det så meget mere, som det ville have været mig en fornøjelse til gengæld at modtage Dem om bord i min yacht."

"Kan De da ikke opsætte Deres afrejse blot en eneste dag?"

"Det er desværre umuligt. Imidlertid lader sagen sig måske ordne på en anden måde."

"Hvorledes da?" spurgte guvernøren med synlig tilfredshed.

"Jeg antager," vedblev doktoren, "at mit ophold i Gibraltar kun vil behøve at vare et par dage. I dag er det torsdag, og jeg vil altså kunne være her tilbage på søndag."

"Det er ganske overordentlig smigrende for mig," svarede guvernøren. "Altså venter jeg Dem på søndag?"

"Jeg skal komme, men på én betingelse."

"Jeg går ind på en hvilken som helst betingelse."

"Kun den, at De og Deres adjudant modtager min indbydelse til at spise frokost om bord på *Ferrato*."

"Med største fornøjelse! Imidlertid må jeg dog også stille en betingelse."

"Jeg går, ligesom De, ind på, hvad det skal være."

"Kun det, at De og hr. Bathory vil spise til middag hos mig den dag."

"Det er et ord," sagde doktoren, "og tiden mellem frokost og middag ..."

"Vil vi benytte til at gøre Dem bekendt med min lille stats herligheder," svarede oberst Guyarre og rakte venskabeligt doktoren hånden.

Efter at Peter ligeledes for sit vedkommende havde modtaget guvernørens indbydelse, ville doktoren tage afsked. Peter forstod da af hans blik, at han havde forfulgt en bestemt plan og nu nået sit mål.

Den yderst høflige guvernør ville imidlertid ledsage sine kommende gæster til byen. De tog derfor alle tre plads i vognen og kørte ad den eneste vej, som førte fra guvernørens bolig til byen.

Undervejs bestræbte guvernøren sig for at gøre doktor Antékirtt opmærksom på koloniens mere eller mindre ubestridelige fortrin, da vognen med ét holdt stille, hvorved der blev gjort en brat ende på hans veltalenhed. Standsningen blev forårsaget af, at et halvt hundrede stykker af de deporterede spærrede vejen.

Guvernøren vinkede ad en af opsynsmændene, som kom hen til vognen, mens alle de øvrige trak sig tilbage til begge sider af vejen.

"Hvad er der på færde?" spurgte guvernøren.

"Det er en af fangerne, Deres Excellence! som vi har fundet liggende ved kanten af vejen," svarede opsynsmanden. "Det ser

ud til, at han kun sover, og dog er det os ikke muligt at få ham vækket."

"Hvor længe har han ligget således?"

"Omtrent en time."

"Sover han endnu?"

"Ja, Deres Excellence! Men han er lige så følelsesløs, som om han var død. Vi har rusket i ham, stukket ham med en nål, ja endog afskudt en pistol lige for øret af ham, men han kan hverken føle eller høre det allermindste."

"Hvorfor er der da ikke sendt bud efter fængselslægen?" spurgte guvernøren.

"Der er sendt bud efter ham, men han var gået ud, og før han kommer, ved vi ikke, hvad vi skal gribe til."

"Nå, så bring ham på hospitalet."

Opsynsmanden ville netop til at udføre befalingen, da doktoren forhindrede det ved at sige til guvernøren:

"Vil Deres Excellence tillade mig i egenskab af læge at se til den genstridige syvsover? Det ville interessere mig at undersøge ham lidt nøjere."

"Med største fornøjelse," svarede guvernøren. "Fyren må jo desuden prise sig lykkelig ved at blive behandlet af doktor Antékirtt."

De steg nu alle tre ud af vognen, og doktoren gik hen til den deporterede, som lå ved kanten af vejen. Han hvilede i en dødlignende søvn, og kun det lidt stønnende åndedræt og den hurtige puls var tegn på, at han endnu levede.

Doktoren gav de andre et vink om at fjerne sig. Derpå bøjede han sig ned over den syge, talte sagte til ham og betragtede ham

længe ufravendt, som om han ville indprente sin vilje i den andens hjerne.

Så rejste han sig op og sagde:

"Det har intet at betyde. Manden har kun fået et anfald af magnetisk søvn."

"Det var da højst besynderligt," udbrød guvernøren. "Kan De måske vække ham?"

"Naturligvis," svarede doktoren.

Han lod derpå sin hånd glide hen over Carpenas pande og åbnede hans øjne lidt, idet han sagde:

"Vågn op! ... Jeg befaler det."

Carpena begyndte at røre sig og åbnede øjnene, men var endnu ganske søvndrukken. Doktoren bevægede flere gange sine hænder frem og tilbage foran hans ansigt for at sætte luften i bevægelse, og lidt efter lidt blev Carpena ganske vågen. Han rejste sig nu op, og uden at vide det mindste af, hvad der var foregået, indtog han atter sin plads blandt de øvrige fanger.

Guvernøren, doktoren og Peter Bathory steg atter til vogns og kørte videre ad byen til.

"Mon den fyr dog ikke var lidt drukken?" spurgte guvernøren.

"Det tror jeg ikke," svarede doktoren. "Det var et ganske almindeligt tilfælde af magnetisk søvn."

"Men hvad havde fremkaldt det?"

"Det skal jeg ikke kunne sige. Måske han lider af sådanne anfald. Men nu er han vågen og ganske rask."

Imidlertid var de kommet gennem byen, og vognen holdt nu på den lille plads inden for udskibningsbroen.

Her tog doktoren og guvernøren en meget venskabelig afsked med hinanden.

"Der ligger *Ferrato*," sagde doktoren og pegede på dampyachten, som vuggede sig på bølgerne. "De glemmer vel ikke, at De har lovet mig at spise frokost ombord hos mig på søndag?"

"Lige så lidt som De, håber jeg, vil glemme, at De har lovet at spise til middag hos mig i guvernørboligen."

"Jeg skal ganske sikkert ikke forsømme at efterkomme Deres indbydelse."

Her skiltes de, men guvernøren blev stående på kajen, indtil hvalbåden var stødt fra land.

Da de atter var kommet om bord, sagde doktoren, som svar på Peters spørgsmål, om alt var gået efter ønske:

"Ja ... på søndag aften vil Carpena med guvernørens tilladelse være ombord på *Ferrato*."

Klokken otte lettede dampyachten anker og sejlede nordpå. Og snart skjulte aftentågen den marokkanske kyst for de ombordværendes blik.

2. Doktor Antékirtts eksperiment

Dersom en passager ombord på et skib, hvis rejses mål var ham ubekendt, blev sat i land i Gibraltar, ville han vanskeligt kunne sige, hvor i verden han befandt sig.

Fra kajen, hvor der findes mange mindre anløbssteder, fører en lang, snæver og uregelmæssig gade tværs igennem byen. Her færdes – mellem talrige lastvogne og karrer, belæssede med frugt og grøntsager – foruden lastdragere, smuglere, skopudsere og folk, som sælger cigarer og tændstikker, tillige en broget befolkning bestående af maltesere, marokkanere, spaniere, italienere, arabere, franskmænd, portugisere og tyrker – kort sagt, folk fra alle egne af Jorden, endog indbyggere fra de forenede kongeriger Storbritannien og Irland, som især er repræsenterede ved infanterister i røde og artillerister i blå trøjer, mens begge våbenarter bærer den fiffige lille kepi kækt balancerende på siden af hovedet.

Hovedgaden fortsætter udenfor byen som en smuk og skyggefuld allé med talrige villaer, omgivet af haver, hvori der trives planter fra alle jordens egne. Og over hele dette livlige og brogede billede hæver sig den fjorten hundrede fod høje klippe, oppe fra hvilken fæstningen truende "viser tænder", som spanierne siger, og hvorfra man har en henrivende udsigt over den marokkanske kyst og de to store have, som beskyller den.

Hvis tilfældet blot to dage tidligere havde ført *Ferrato* til Gibraltar, og doktoren og Peter Bathory var gået i land og havde begivet sig op gennem alléen til de smukke haver, som ligger til venstre halvvejs oppe på bjerget, ville begivenhederne i denne

fortælling have udviklet sig langt hurtigere og på en helt anden måde, end det er tilfældet.

Den 19. september sad nemlig på en af bænkene i den skyggefulde allé to personer, fordybet i en hviskende samtale. Det var Sarcany og Namir.

Efter aftale skulle Sarcany møde Namir på Sicilien, mens Zirone foretog det togt mod Casa Inglese, der endte med hans død.

Sarcany blev imidlertid advaret i tide; han forandrede sin plan, og derfor ventede doktoren forgæves otte dage i Catania. Namir havde fået befaling til øjeblikkelig at forlade Sicilien og vende tilbage til Tetuan, hvor hun dengang havde sit hjem. Fra Tetuan begav hun sig senere til Gibraltar, hvor Sarcany havde sat hende i stævne. Han var ankommet aftenen forud og havde i sinde at rejse dagen efter.

Namir var ham med liv og sjæl hengiven. Hun havde været som en moder for ham i hans barndom og havde fulgt ham overalt. På et vink fra ham ville hun være rede til at begå en forbrydelse eller ofre sit liv. Hun vidste også, at han stod i hemmelig forbindelse med senousitternes frygtelige sekt, der truede med at angribe Antékirtta.

Sarcany havde fuldstændig tillid til hende og havde ladet hende kalde til Gibraltar, fordi han ville tale med hende om Carpena, af hvem han frygtede det værste.

Samtalen blev ført på arabisk, og Sarcanys første spørgsmål angik Sava, for af hende afhang både hans egen og Namirs fremtid.

"Hun er i sikkerhed i Tetuan," svarede Namir.

"Også mens du er borte?"

"I min fraværelse har en gammel jødinde opsyn med huset, og hun viger ikke derfra. Det er som et fængsel; ingen kan hverken slippe ud eller ind. Sava ved heller ikke, at hun er i Tetuan, lige så lidt som hvem jeg er, eller at hun er i din magt."

"Du taler vel med hende om brylluppet?"

"Ja," svarede Namir, "hun får ikke lov til at glemme, at hun er udset til og også *skal* blive din hustru."

"Ja, det må ske, Namir! Så meget mere som Toronthal kun har lidt tilbage af sin formue ... han har ikke held med sig i spil ... stakkels Silas!"

"Du trænger ikke til hans penge for at blive rigere end nogensinde før."

"Det ved jeg godt, Namir! Men den yderste termin for mit bryllup med Sava står for døren. Hun må frivilligt give sit samtykke, ellers ..."

"Hun skal nok blive nødsaget til at give efter," svarede Namir. "Det skal jeg sørge for."

Og marokkanerindens ansigt fik ved disse ord et truende og vildt udtryk.

"Det er godt, Namir! Pas godt på hende. Jeg kommer med det allerførste."

"Mener du ikke, at vi snart kan forlade Tetuan?" spurgte Namir.

"Nej, ikke førend jeg er nødsaget til det, for dér i byen er der ingen, der kender Sava. Desuden har jeg dig ved hånden dér og kan lade dig rejse, hvis det er nødvendigt."

"Men hvorfor lod du mig komme til Gibraltar?" spurgte Namir.

"Fordi det, jeg vil tale med dig om, hellere må forhandles mundtligt end skriftligt."

"Jeg er beredt til at udføre, hvad du ønsker."

"Sagerne står for øjeblikket således," vedblev Sarcany. "Fru Bathory er forsvundet, og hendes søn er død. Fru Toronthal er død, og jeg har Sava i min magt. Fra den kant har jeg intet at frygte. Af de andre personer, som kender eller har kendt mine forhold, er min medskyldige, Silas Toronthal, fuldstændig i min magt, og Zirone er omkommet på sin sidste ekspedition til Sicilien. Ingen af dem vil kunne skade mig."

"Hvem er du da bange for?" spurgte Namir.

"For to personer. Den ene af dem ved besked med min fortid, og den anden lader til at ville gribe mere ind i mit liv, end jeg egentlig synes om."

"Mener du Carpena?" spurgte Namir.

"Ja," svarede Sarcany. "Og den anden er denne doktor Antékirtt, som stod i en meget mistænkelig forbindelse med familien Bathory i Ragusa. Benito, der er vært i Santa Grotta, har desuden fortalt mig, at denne hovedrige doktor ved hjælp af en vis Pescador, som han har i sin tjeneste, havde lagt en snare for Zirone. I mangel af mig ville han naturligvis bemægtige sig ham og forsøge på at få ham til at bekende."

"Det er højst sandsynligt," svarede Namir. "Og du må tage dig godt i agt for den doktor."

"Og så vidt muligt altid vide, hvad han foretager sig og navnlig, hvor han opholder sig."

"Det vil blive en vanskelig opgave," svarede Namir. "Efter hvad jeg hørte i Ragusa, er han nok i dag i Smyrna og i morgen i Gibraltar."

"Ja, han lader til at være allestedsnærværende," udbrød Sarcany. "Men derfor må han dog ikke tro, at han skal få lov til at forstyrre mine planer, og selv om jeg skal opsøge ham på hans egen ø Antékirtta, så ..."

"Er du først gift," svarede Namir, "behøver du ikke at være bange hverken for ham eller nogen anden."

"Nej, naturligvis ... og indtil da ..."

"Er vi på vor post," faldt Namir ind. "Vi har da også den fordel for ham, at vi ved, hvor han er, men han ved ikke, hvor vi opholder os. Men hvorfor er du bange for Carpena? Han er jo idømt straffearbejde på livstid i Ceuta."

"Det er netop det, som foruroliger mig. For at forbedre sin stilling kan Carpena godt falde på at meddele oplysninger, og ved hjælp af Pescador har doktor Antékirtt måske allerede sat sig i forbindelse med ham og afkøbt ham hans hemmeligheder. Doktoren kunne jo også hjælpe ham til at flygte fra fængslet og har måske allerede gjort det."

Med sit skarpe blik havde Sarcany netop gennemskuet doktorens planer med hensyn til Carpena og indset, hvor farlig han kunne blive for ham.

"Blot det var ham, der var omkommet på Sicilien i stedet for Zirone," udbrød Sarcany.

"Han kan jo også komme af dage i Ceuta," sagde Namir.

Der kunne ikke være tvivl om, hvad hun mente. Hun gjorde nu Sarcany opmærksom på, at hun godt kunne tage fra Tetuan til Ceuta, så ofte hun ville, da afstanden mellem disse to byer kun beløber sig til fire-fem mil, og eftersom straffefangerne arbejdede dels på landevejen, dels omkring i byen, ville hun let kunne sætte sig i forbindelse med Carpena. Hun var ham

allerede bekendt og skulle nok få ham til at tro, at Sarcany ville hjælpe ham til flugt og foreløbig sendte ham en lille pengeunderstøttelse og nogle fødevarer. Skulle så tilfældigvis enten et brød eller nogle af de tilsendte frugter være forgiftede, var der ingen, som ville tage sig Carpenas død nær eller undersøge, hvad der havde fremkaldt den, og Sarcany ville for fremtiden ikke have noget at befrygte hverken fra spanieren eller doktor Antékirtt.

Efter at denne aftale var truffet, vendte Sarcany og Namir tilbage til byen, og endnu samme aften forlod Sarcany Spanien for atter at møde Silas Toronthal, mens Namir næste dag gik om bord på et af de dampskibe, som går i regelmæssig fart mellem Europa og Afrika.

Men idet dampskibet sejlede ud af havnen, mødte det en lystyacht, som lod til at ville ankre op under kysten.

"Er doktor Antékirtt her?" udbrød Namir halvhøjt – for hun havde genkendt *Ferrato*, som hun havde set, da den lå for anker ved Catania – "så har Sarcany ret i, at faren er overhængende."

Et par timer senere gik hun i land i Ceuta, men forinden hun begav sig tilbage til Tetuan, tog hun sine forholdsregler for at kunne sætte sig i forbindelse med Carpena. Hendes plan var meget simpel og ville sikkert lykkes, når hun blot fik tilstrækkelig tid til at udføre den.

Der rejste sig imidlertid forhindringer, som Namir ikke havde kunnet forudse. Efter sit sammentræf med doktor Antékirtt under dennes første besøg i Ceuta, havde Carpena givet sig ud for syg, og skønt han ikke var det, blev han i nogle dage indlagt på fængslets sygestue, mens Namir luskede om ved hospitalet uden at opnå at få ham i tale. Hun beroligede sig

imidlertid ved tanken om, at doktor Antékirtt eller hans agenter heller ikke kunne få fat i ham, og hun antog derfor, at hun roligt turde vente. Der kunne jo ikke være tale om flugt, så længe fangen ikke havde genoptaget arbejdet på landevejen.

Namir havde dog forregnet sig, og Carpenas ophold på hospitalet bidrog netop til at fremme doktorens planer.

Den 22. september gik *Ferrato* til ankers på Gibraltars red, hvor den dog kun skulle opholde sig til næste dags aften, altså til lørdag den 23. Doktoren og Peter lod sig sætte i land for at kunne afhente deres breve på posthuset.

Fra en af sine agenter på Sicilien fik doktoren meddelelse om, at efter *Ferrato*s afrejse havde Sarcany ikke ladet sig se hverken i Catania, Syracusa eller Messina.

Et andet af brevene var til Peter Bathory fra Næs Pescade. Han underrettede ham om, at han befandt sig meget bedre, og at hans sår var fuldstændig lægt. Så snart doktor Antékirtt ønskede det, kunne han og Kap Matifou på ny tiltræde deres tjeneste.

Det tredje brev var fra Maria til Luigi.

Ombord på *Ferrato* blev dagen anvendt til at indtage kul fra de flydende oplag, som ligger fast ankret op på reden, og med at fylde vandtønder og kedler med frisk vand. Alt var gjort klart, da doktoren og Peter, der havde spist til middag i land, atter kom om bord.

Ferrato lettede imidlertid ikke anker den aften. Den brugte knap to timer til at sejle over til den afrikanske kyst, og afrejsen fandt derfor først sted næste formiddag klokken otte, da den for fuld damp satte kursen mod Ceuta. Klokken halv ti var den ved forbjerget Hacho, men da det blæste fra nordvest, kunne

den ikke indtage samme plads som for tre dage siden, og kaptajnen lod derfor *Ferrato* gå til ankers på den modsatte side af byen i en lille vig, hvor skibet kunne ligge i læ et par kabellængder fra land.

Et kvarter senere gik doktoren i land ved den lille mole, hvorfra Namir holdt øje med dampyachtens bevægelser. Doktoren genkendte ikke marokkanerinden, som han kun flygtigt havde set i bazaren i Cattaro, men Namir, som ofte havde mødt ham i Gravosa og Ragusa, kendte ham straks, og hun besluttede derfor mere end nogensinde at være på sin post, så længe yachten lå udenfor Ceuta.

Idet doktoren steg i land, blev han modtaget af guvernøren, som sammen med sin adjudant ventede på ham på kajen.

"Godmorgen og velkommen, min kære gæst," udbrød guvernøren. "Jeg ser, De holder ord, og siden De har lovet at tilbringe i det mindste én dag hos mig ..."

"Jeg skal holde mit løfte, så snart De har opfyldt Deres. Frokosten står færdig ombord på *Ferrato*."

"Så bør vi ikke lade den vente."

Hvalbåden førte doktoren og hans gæster ombord i lystyachten, i hvis spisesalon der ventede dem en udsøgt frokost.

Under måltidet fik doktoren ubemærket samtalen ledet hen på den straffefange, som han for et par dage siden på vejen til byen havde vækket af den magnetiske søvn.

"Han ved vel ikke det mindste om det?" spurgte han.

"Ikke det mindste," svarede guvernøren. "For øjeblikket slår han heller ikke sten på landevejen."

"Hvor er han da nu?" spurgte doktoren ikke uden en vis ængstelighed, som dog ingen andre end Peter bemærkede.

"Han er på hospitalet," svarede guvernøren. "Det lader til, at hans dyrebare sundhed har taget skade af den overståede rystelse."

"Hvor er han fra?"

"Han er fra Spanien og hedder Carpena. Det er en slet og ret morder, som ikke fortjener, at De interesserer Dem for ham. Og skulle han afgå ved døden, ville det ikke være noget tab for kolonien."

Samtalen gik nu over til andre temaer. Doktoren ønskede sandsynligvis ikke, at det skulle se ud, som om han interesserede sig særligt for den deporteredes ejendommelige sygelige tilstand, som uden tvivl ville være væk efter et par dages ophold på hospitalet.

Efter frokosten gik de op på dækket for at drikke kaffe og ryge en cigar. Umiddelbart derefter foreslog doktoren, at de skulle gå i land, for at han rigtig kunne få lejlighed til at bese kolonien og hele dens indretning.

Ledsaget af guvernøren beså doktoren og Peter Bathory nu alt indtil de mindste enkeltheder såvel i fængslerne som i kasernerne. På grund af at det var søndag, var de deporterede ikke beskæftiget med deres sædvanlige arbejder, og doktoren havde derfor lejlighed til at iagttage dem under andre forhold. Carpena, som han kun så i forbigående i en af sygestuerne på hospitalet, syntes ikke at lægge mærke til ham.

Doktoren havde foresat sig at afrejse endnu samme aften til Antékirtta, men måtte dog først deltage i den elegante middag, hvormed guvernøren besvarede frokosten ombord på *Ferrato*.

På hele turen *intra et ekstra muros* havde Namir selvfølgelig holdt øje med doktoren, som ingen anelse havde om, at han blev så nøje iagttaget.

Middagen var meget livlig. Blandt de indbudte befandt sig enkelte højerestående personer i kolonien, nogle officerer med deres fruer og desuden et par rige købmænd, som alle var åbenbart glade over at være sammen med doktor Antékirtt. Doktoren fortalte en del om sine rejser i Orienten og det nordlige Afrika, og ved derpå at lede samtalen over på Ceuta, fik han lejlighed til at udtale sig rosende angående guvernørens administration af den spanske koloni.

"Opsynet med fangerne må dog vist ofte volde Dem en del bekymring?"

"Hvorfor det, bedste doktor?"

"Fordi De uden tvivl gør forsøg på at undvige."

"Nej, aldrig," svarede guvernøren. "Hvor skulle de flygte hen? Ad søvejen er det umuligt, og de ville ikke uden fare kunne tage deres tilflugt til de halvvilde marokkanske stammer. De deporterede bliver derfor klogeligt i kolonien, men jeg vil ikke påstå, at det sker af lyst."

"I fremtiden vil det imidlertid blive mere og mere vanskeligt at føre opsyn med fangerne."

"Af hvilken grund formoder De det?" spurgte en af gæsterne, som var fængselsdirektør og derfor særligt interesserede sig for spørgsmålet.

"Fordi vi er gået betydeligt frem i kundskab angående den dyriske magnetisme og ved, at den kan anvendes af alle. Tilfælde af magnetisk påvirkning forekommer stadig hyppigere

og tjener til at godtgøre, at den ene personlighed kan træde i stedet for den anden."

"Og hvis så var?" spurgte guvernøren.

"Så vil det være rigtigst at holde vågent øje ikke alene med fangerne, men også med fangevogterne. På mine rejser har jeg oplevet så mærkelige tilfælde, at jeg ikke anser noget for umuligt på magnetismens område. For Deres egen skyld bør De betænke, at hvis en fange kan undvige, uden at han selv ved af det og kun under indflydelsen af en andens faste vilje, så kan fangevogteren, når han påvirkes på samme måde, også lade fangen undvige uden at være sig sin handling bevidst."

"Jeg beder Dem forklare os sagen lidt nøjere," sagde fængselsdirektøren.

"Jeg skal forklare det ved et eksempel," svarede doktoren. "Sæt, at en fangevogter er af naturen modtagelig for at blive magnetiseret eller hypnotiseret, hvad der kommer ud på et, og at netop fangen er i stand til at påvirke ham således. Han har da fangevogteren i sin magt og kan ved sin viljes magt tvinge ham til at åbne fængslets dør."

"Han må da i alle tilfælde først hensætte ham i en magnetisk søvn," mente direktøren.

"Det er aldeles ikke nødvendigt," svarede doktoren. "Han kan meget godt påvirkes i vågen tilstand, og uden at han selv aner det."

"Hvorledes? Er det Deres mening, at ..."

"Jeg er fuldt og fast overbevist om, at når en fangevogter er under en sådan påvirkning, kan fangen alene ved sin tankes magt tvinge ham til at bringe sig nøglerne ti fængslet, åbne

døren for ham og lade ham gå ud, endog uden overhovedet at se ham."

"Skønt han er vågen?"

"Lysvågen."

De tilstedeværende syntes ikke at fæste synderlig lid til doktorens forsikringer.

"Det er dog aldeles vist," bemærkede nu Peter Bathory, "jeg har selv været vidne til noget lignende."

"For at tro sligt, må man selv have set det," svarede guvernøren, "og derfor beklager jeg, at Deres ophold her er for kort, til at De kan foretage eksperimentet."

"Men det kan jeg meget godt."

"Nu med det samme?"

"Ja, hvis De ønsker det."

"Naturligvis! ... Det vil interessere mig i høj grad."

"Som De erindrer," vedblev doktoren, "fandt man for tre dage siden en af de deporterede liggende ude på landevejen i en magnetisk søvn."

"Ja, rigtigt," sagde fængselsdirektøren. "Han er nu på hospitalet."

"De erindrer måske også, at jeg vækkede ham, hvad der ikke var lykkedes nogen af fangevogterne?"

"Jo, det husker jeg meget godt."

"Ser De, det møde var nok til at oprette en slags forbindelse mellem denne deporterede ... – Hvad hedder han?"

"Carpena."

"Altså til at oprette en slags magnetisk forbindelse mellem Carpena og mig selv, hvorved jeg er fuldstændig herre over alle hans bevægelser."

"Ja, når han befinder sig i Deres nærhed ..."

"Nej, selv på afstand."

"Også nu, mens De er her og han på hospitalet?" spurgte guvernøren.

"Ja. Hvis De vil give befaling til, at han sættes i frihed, ved De så, hvad han vil gøre?"

"Så vil han løbe sin vej," svarede guvernøren og lo.

Hans munterhed var så smittende, at alle de tilstedeværende stemmede i med.

"På ingen måde," svarede doktor Antékirtt med rolig alvor. "Carpena løber ikke sin vej, før jeg vil det, og han gør ikke andet, end hvad jeg vil."

"Hvorledes det?"

"Jeg kan fx befale ham at komme her hen."

"Tror De, han kommer?"

"Det er der ingen tvivl om, og hvis jeg vil, anmoder han Dem om en samtale."

"En samtale med mig?"

"Ja, og med Deres tilladelse vil jeg lade ham antage Dem for en anden ... kongen af Spanien måske."

"Kong Alphonso den Tolvte?"

"Ja, og lade ham bønfalde kongen om benådning og, hvis De ikke har noget imod det, da tillige anmode om at blive dekoreret med Isabellaordenen."

De tilstedeværende hilste doktor Antékirtts sidste ord med en ny og vedholdende lattersalve.

"Gør han alt det i vågen tilstand?" spurgte fængselsdirektøren.

"Han er lige så vågen som De og jeg i dette øjeblik."

"Men det et jo aldeles utroligt," udbrød guvernøren.

"De kan jo gøre et forsøg og lade Carpena have sin frihed en kort tid ... For en sikkerheds skyld kan De befale et par af fangevogterne at følge ham på afstand ... Han vil foretage sig alt det, jeg nu har sagt."

"Lad gå! ... Men hvornår skal vi begynde?"

Doktoren så på sit ur og sagde: "Klokken er snart otte ... Skal vi fastsætte tiden til klokken ni?"

"Gerne! ... Men efter eksperimentet?"

"Efter eksperimentet vender Carpena ganske roligt tilbage til hospitalet og har ikke den fjerneste erindring om, hvad der er foregået. Som jeg sagde Dem – og kun således kan man forklare sig dette fænomen – Carpena bliver påvirket af mig, og egentlig er det ikke ham, men mig, som foretager sig alt dette."

Guvernøren, som øjensynlig forholdt sig meget vantro overfor magnetismens fænomener, skrev til overopsynsmanden, at Carpena skulle have lov til at gå og komme, ligesom han ville, kun måtte de ikke tabe ham af syne.

Efter bordet begav man sig ind i den store salon, hvor samtalen vedblev at dreje sig om de forskellige magnetiske fænomener, som giver anledning til så mange sammenstød mellem troende og ikke-troende. Mens kaffen blev drukket i en tæt sky af tobaksrøg – for selv spanierinderne forsmår ikke en cigaret – fortalte doktoren om mange tilfælde af denne art, som han i egenskab af læge enten selv havde behandlet eller overværet, men hvor overbevisende end hans ord lød, forholdt tilhørerne sig fremdeles tvivlende.

Han udtalte sig også om, hvor stor betydning denne evne til at påvirke andre magnetisk havde for lovgivere, kriminalister

og øvrighedspersoner, da den kunne benyttes til forbryderiske øjemed. Den ville ubestrideligt kunne foranledige mange tilfælde, hvor det ville blive næsten umuligt at opspore ophavsmanden til forbrydelsen.

Da klokken var tre minutter over halv ni, tav doktoren et øjeblik og udbrød derpå: "Nu går Carpena ud af hospitalet."

Og straks efter tilføjede han:

"Nu er han uden for fængslet."

Gæsterne følte sig næsten lidt betaget ved doktorens ord, kun guvernøren forholdt sig fremdeles tvivlende.

Der påfulgte nu en livlig meningsudveksling, hvor alle omtrent talte i munden på hinanden, indtil klokken manglede fem minutter i ni, da doktoren for sidste gang afbrød samtalen ved at sige:

"Carpena står her uden for slottet."

Og kort efter kom tjeneren ind og meldte, at en person i slavedragt anmodede indstændigt om at få guvernøren i tale.

"Lad ham komme ind," svarede guvernøren, hvis vantro begyndte at give tabt over for så slående beviser.

Idet klokken slog ni, trådte Carpena ind ad døren. Skønt hans øjne var vidt åbne, syntes han dog ikke at se nogen af de tilstedeværende, men gik lige hen til guvernøren og sagde knælende:

"Jeg bønfalder Deres Majestæt om benådning."

Guvernøren var aldeles målløs af forbavselse.

"De kan godt tilstå ham hans bøn," sagde doktoren smilende. "Han vil ikke bevare nogen erindring om, hvad der sker her."

"Jeg tilstår dig din bøn," svarede guvernøren med en værdighed, som om han var kongen af Spanien i egen person.

"Og dernæst anholder jeg Deres Majestæt om allernådigst at ville beære mig med Isabellaordenen," sagde Carpena, stadig knælende.

"Her er den."

Carpena lod, som om han modtog ordenen, som han indbildte sig, at guvernøren rakte ham, og fæstede den på sit bryst. Derpå rejste han sig op og gik baglæns ud af værelset.

"Jeg vil med, jeg må se, om han går tilbage til hospitalet," udbrød guvernøren, som ikke kunne bekvemme sig til at tro sine egne øjne.

"Lad os gå med," sagde doktoren.

Og guvernøren, Peter Bathory, doktor Antékirtt og et par af gæsterne fulgte efter Carpena, som allerede var på hjemvejen til byen, mens Namir, som havde iagttaget ham fra det øjeblik af, da han forlod fængslet, listede sig frem i skyggen for ikke at tabe ham af syne.

Spanieren bevægede sig med regelmæssige og sikre skridt hen ad vejen. Guvernøren og hans ledsagere holdt sig en snes skridt bagved ham, og umiddelbart efter dem fulgte fangevogterne, som skulle holde øje med Carpena.

Tæt ved byen drejer vejen af og løber nu langs med bugten og havnen på forbjergets østlige side. Ude på den mørke og rolige havflade skimtede man omridset af *Ferrato*, hvis skibslanterner spejlede sig i bølgerne.

På dette sted af vejen drejede Carpena af til højre og nærmede sig nogle klippeblokke, som hævede sig en halv snes fod over havet. Ved en bevægelse, uset af de øvrige, eller måske blot ved sin tankes magt, havde doktoren tvunget Carpena til at slå ind i denne retning.

Fangevogterne ville fremskynde deres gang for at indhente Carpena og føre ham tilbage til vejen, men guvernøren, som vidste, at ad den kant var det umuligt at flygte, befalede dem at lade ham råde sig selv.

Imidlertid var Carpena standset på et af klippestykkerne, hvor han stod som rodfæstet ved en eller anden usynlig magt. Han kunne hverken røre hånd eller fod. Doktorens vilje, som beherskede ham, holdt ham naglet til stedet.

Guvernøren iagttog ham et øjeblik og sagde så, henvendt til doktoren:

"Ja, kære doktor! Hvad enten man vil eller ej, så må man jo tro, når man har syn for sagen."

"Er De nu fuldstændig overbevist?" spurgte doktoren.

"Ja, jeg er aldeles overbevist om, at man undertiden må tro blindt. Nu må jeg imidlertid anmode Dem om at indgive fangen den tanke straks at vende tilbage til fængslet. Kong Alphonso den Tolvte befaler Dem det."

Næppe havde guvernøren udtalt disse ord, før Carpena i samme øjeblik styrtede fra klippen ned i havet. Om det skete tilfældigt eller frivilligt, eller om han et øjeblik var undsluppet doktorens magt, var det umuligt at afgøre.

Alle ilede nu hen til stedet, og fangevogterne gik ned på selve strandbredden under klippen. Men Carpena var sporløst forsvundet. Et par fiskerbåde og et af dampyachtens fartøjer kom straks til stede, men alle eftersøgninger var frugtesløse, og de fandt ikke engang den forulykkedes lig, som strømmen formodentlig førte ud i rum sø.

"Det gør mig meget ondt," sagde doktor Antékirtt til guvernøren, "at eksperimentet fik en så uventet og tragisk

afslutning."

"Men hvad var egentlig grunden?" spurgte guvernøren.

"Det var en følge af, at der indtræder afbrydelser i udøvelsen af den magnetiske indflydelse, hvis virkninger De ikke længere kan benægte. Det er klart, at fangen et øjeblik har unddraget sig min påvirkning, og, i et anfald af svimmelhed måske, er styrtet ned fra klippen. Det er højst beklageligt, for vi har i ham mistet et ypperligt forsøgsemne."

"Vi har én slyngel mindre, det er det hele," svarede guvernøren med stoisk ro.

Det var hele den ligtale, der blev holdt over Carpena.

Doktoren og Peter Bathory tog nu afsked. De skulle afsejle tidligt næste morgen til Antékirtta og takkede forbindtligt guvernøren for den smukke modtagelse, han havde beredt dem i den spanske koloni.

Guvernøren trykkede venskabeligt doktorens hånd, ønskede ham en lykkelig rejse, bad ham snart komme igen og vendte derpå tilbage til sin bolig.

Man kunne her måske indvende, at doktor Antékirtt på en måde havde misbrugt guvernørens tillid. Men vi bør imidlertid heller ikke glemme, hvad det var for en opgave, Mathias Sandorf havde gjort til sit livs formål og at: "Målet helliger midlet."

Hans eksperiment i Ceuta var således til en vis grad undskyldeligt.

Kort efter gik doktoren og Peter Bathory atter ombord i *Ferrato*, hvor Luigi modtog dem ved falderebet.

"Har I manden?" spurgte doktoren.

"Som De befalede, ventede vor båd på ham, og vi fiskede ham op, da han faldt i vandet," svarede Luigi. "Jeg har lukket ham inde i kahytten forude."

"Har han sagt noget?" spurgte Peter.

"Ikke et ord ... Han ligger i en dyb søvn og synes at være aldeles bevidstløs."

"Det er godt," sagde doktoren. "Han faldt i vandet, fordi jeg ville have det ... Og nu sover han, ligeledes fordi jeg vil det ... Når jeg vil have, at han skal vågne, vågner han ... Let nu anker, Luigi! og lad os komme af sted."

Skibet lå med dampen oppe, så afsejlingen kunne straks finde sted, og efter få minutters forløb var *Ferrato* ude i rum sø og satte kursen mod Antékirtta.

3. Sytten gange

"Sytten gange?"

"Sytten gange."

"Ja, rødt er kommet ud sytten gange i træk."

"Det er umuligt!"

"Det er måske umuligt, men det er virkeligt. Banken havde en gevinst på over ni hundrede tusinde francs."

"Var det ved rouletten eller i *trente et quarante*?"

"Det var i *trente et quarante*."

"Det er ikke hændt i de sidste femten år."

"Det hændte sidste gang for femten år, tre måneder og fjorten dage siden," svarede med uforstyrrelig ro en gammel spiller, som hørte til de "afblankedes" hæderlige kompagni. "Ja, det gik virkelig for sig midt om sommeren, den 16. juni 1867 ... Jeg kan tale med om den ting."

Således faldt ordene under peristylen udenfor "Fremmedklubben" i Monte Carlo, om aftenen den 3. oktober, otte dage efter at Carpena var undveget fra fængslet i Ceuta.

Denne lidt besynderlige halsstarrighed hos den røde farve ved at vise sig sytten gange i træk havde naturligvis fordret talrige ofre, siden banken, efter hvad der blev sagt, havde vundet hen ved en million som følge af, at spillerne hårdnakket havde holdt på sort.

Blandt den talrige skare af spillere, mænd og kvinder, af alle nationer, i enhver alder og af alle samfundsklasser, som flokkedes om det grønne bord i Monte Carlo, befandt sig to fremmede, som havde siddet i mere end almindeligt "uheld", den ene, hvis blege ansigt endnu bar spor af den stærke

ophidselse, tog sagen med stor ro og koldsindighed. Den anden derimod, med forpjusket hår og fordrejede ansigtstræk, så ud, som om han var vanvittig eller ude af sig selv af fortvivlelse. De gik sammen ned ad trappen og forsvandt i en af sidealléerne.

"Det fordømte spil har kostet os over fire hundrede tusinde francs," udbrød den ældste.

"Nøjagtig fire hundrede og tretten tusinde," svarede den yngre i samme tone som en kasserer, der nævner hovedsummen af en addition.

"Og nu har jeg knap to hundrede tusinde francs tilbage," vedblev den første af de talende.

"Kun hundrede og syv og halvfems," svarede den anden med uforstyrrelig ro.

"Ja ... kun så mange ... af omtrent to millioner, som jeg endnu havde tilbage, da De tvang mig til at spille."

"En million syv hundrede og fem og halvfjerds tusinde francs."

"Og det på mindre end to måneder!"

"Seks uger, mener De."

"Sarcany!" udbrød den ældste, der var ikke mindre opbragt over den andens koldblodighed end over den tirrende nøjagtighed, hvormed han angav talstørrelserne.

"Hvad behager, Silas!"

Således faldt ordene mellem Silas Toronthal og Sarcany. I den korte tid af de tre måneder, som var forløbet siden deres afrejse fra Ragusa, havde de omtrent sat alt til, hvad de ejede. Den fordums bankier, som oftere havde indladt sig i vovelige spekulationer, hvis udfald afhang af tilfældet, behøvede ikke

mange opfordringer fra Sarcanys side for at søge lykken, først ved spillebordet i klubberne og til sidst i simple spillebuler.

Silas Toronthal lod sig desuden mere end nogensinde beherske af Sarcany, og selv om han et øjeblik forsøgte at gøre modstand, så forstod Sarcany snart med et par knusende og afgørende ord atter at bringe ham under åget.

Så snart de havde forladt Ragusa, blev Sava bragt i sikkerhed hos Namir i Tetuan, hvor det ville være vanskeligt, ja næsten umuligt at opdage hende. Og her bestræbte Sarcanys ubønhørlige ledsagerske sig for at bøje den unge piges vilje og tvinge hende til at samtykke i ægteskabet. Men Sava, der var trofast i sin kærlighed til Peter og ikke mindre udholdende i sin afsky for Sarcany, havde hidtil bestemt nægtet at indvillige i ægteskabet. Spørgsmålet var kun, om hun dog ikke engang blev nødsaget til at give tabt.

Imidlertid forødte Sarcany og hans medskyldige efterhånden ved spillebordet alle de millioner, grev Sandorfs ejendom havde indbragt dem, og hotellet i Allégade i Ragusa blev sat på auktion.

Til sidst tog de deres tilflugt til spillebanken i Monte Carlo. Som følge af deres stadige uheld havde de kun en lille sum på næppe to hundrede tusinde francs tilbage. Sult og nød stod for døren.

"Silas," begyndte Sarcany atter, "vi har siddet i alt for stort uheld i dag, til at bladet ikke skulle vende sig til gunst for os i morgen."

"Og hvis jeg så taber den smule, jeg har tilbage," svarede Toronthal med et svagt forsøg på at modsætte sig hans slette råd.

"Så har vi endnu Sava Toronthal i baghånden," svarede Sarcany hurtigt. "Det er et kort, som ingen kan stikke."

"Nå, lad gå! ... Så prøver vi atter lykken i morgen," svarede bankieren, som var i den stemning, hvor en spiller gerne sætter sig selv som indsats.

Og derpå vendte de begge tilbage til deres hotel, hvor Sarcany forefandt et brev fra Namir.

Hun underrettede ham om, at Carpena var druknet i havnen ved Ceuta, hvor doktor Antékirtt samtidig havde vist sig og været gæst hos guvernøren for straks igen at forsvinde.

Efter at Sarcany havde læst brevet, gik han hen til vinduet og så åndsfraværende ud over landskabet, mens han overvejede Namirs meddelelser.

"Carpena er altså død! ... Det var meget belejligt ... Hvad han vidste, er begravet med ham ... så fra den kant har jeg ikke mere noget at frygte ... doktor Antékirtts ankomst til Ceuta foruroliger mig derimod meget ... Hvad er det for et menneske? ... I den senere tid står han altid mere eller mindre i forbindelse med, hvad der angår mig ... I Ragusa var det familien Bathory ... I Catania lokkede han Zirone i en fælde ... I Ceuta har han på en eller anden måde foranlediget Carpenas død ... Han kender ikke Savas skjulested, ellers havde han nok opsøgt hende, da han var i nærheden af Tetuan ... Det ville være det frygteligste stød, han kunne føre imod mig ... Men det kan måske afvendes ikke alene i fremtiden, men allerede nu ... senousitterne er snart herrer over hele Kyrenaïka, og der vil da kun være et smalt sund mellem dem og Antékirtta ... Et overfald vil let kunne iværksættes, ... og jeg skal nok formå dem dertil, hvis ..."

Alt dette var imidlertid mørke skyer på Sarcanys horisont. Den ubetydeligste forhindring kunne bringe hans skumle plan til at strande og forhindre ham i at nå det så længselsfuldt efterstræbte mål. Og han frygtede ikke alene for doktor Antékirtts indblanding i sagen men ængstede sig også for den fuldstændige fattigdom, der truede Silas Toronthal.

"Ja," tænkte han, "vi er bragt i den yderste knibe ... og i morgen sætter vi alt på ét kort ... enten ryger banken eller vi i lyset ... Bliver vi ødelagte, så skal jeg nok forstå at rette mig igen ... Men ikke således Silas Toronthal ... Han bliver da farlig og kan måske røbe den hemmelighed, hvortil jeg sætter hele mit håb ... Og han vil da kunne beherske mig, ligesom jeg hidtil har behersket ham."

Således forholdt det sig virkelig. Sarcany kendte sin medskyldiges moralske værd til bunds. Hans lærdomme havde ikke været spildt på Silas Toronthal, der ikke ville betænke sig på at give ham til pris, når han selv kunne vinde noget derved.

Sarcany var så fordybet i sine betragtninger over, hvad der var at gøre, at han slet ikke lagde mærke til, hvad der foregik ved indløbet til Monacos havn, et par hundrede fod under hans vinduer.

I en halv kabellængdes afstand fra kysten gled en lang, smal båd, uden mast eller skorsten, hen over havet; dens skrog hævede sig knap tre fod over havfladen. Så snart den var kommet i smult vande, blev der sat en lille let jolle af jernblik i søen, og tre mand tog plads i den. Et par åretag bragte den snart ind til bredden, hvor de to personer steg i land, mens den tredje roede jollen tilbage til båden. Kort efter var det

hemmelighedsfulde fartøj, som hverken ved lys eller støj havde røbet sin nærværelse, atter sporløst forsvundet.

De to personer, som var gået i land, tog vejen henimod haverne ved Monte-Carlo.

Sarcany havde ikke bemærket noget af alt dette. I tankerne var han og Silas Toronthal i Tetuan. "Hvis lykken svigter os i morgen," tænkte han, "skal han blive nødsaget til at følge med mig til Tetuan. Ellers taler han måske og forhindrer mig i at nå mit mål. Men har jeg ham først i Marokko, vil ingen bekymre sig om, hvad der er blevet af Silas Toronthal."

Sarcany var ikke den, der veg tilbage for en forbrydelse, især når den på grund af forholdene, landets afsides beliggenhed og vanskeligheden ved at opdage forbryderen, så let lod sig udføre.

Da Sarcany havde gennemtænkt sin plan, lukkede han vinduet og gik i seng; han faldt straks i søvn uden i mindste måde at blive plaget af samvittighedsnag.

Silas Toronthal derimod tilbragte en urolig nat. Af hele sin store formue havde han knap to hundrede tusinde francs tilbage, og ikke engang disse penge kunne han betragte som sine egne, de skulle bruges som indsats på det sidste kort. Det var jo en aftale mellem ham og hans medskyldige. Hans hoved var svækket og fuldt af fantastiske beregninger, og han kunne hverken tænke sundt eller klart. Det var ham ikke engang muligt – i det mindste ikke i det øjeblik – at gøre sig sin stilling rigtig klar, således som Sarcany havde gjort. Han blev ikke opmærksom på, at de havde byttet rolle, og at det nu var ham, der havde Sarcany i sin magt. Han havde kun tanke for den dag i morgen og for, hvorvidt heldet ville tilsmile ham, eller han skulle nedsynke i den dybeste elendighed.

Næste sag henimod klokken ti trådte Sarcany ind i Silas Toronthals værelse. Bankieren sad ved bordet, ivrigt beskæftiget med at gøre optegnelser og beregninger i sin lommebog.

"Nå, Silas!" spurgte Sarcany let henkastet, som om han ikke tog sig verden mere nær end højst nødvendigt, "har De så drømt om, hvad De skal holde på, rødt eller sort?"

"Jeg har ikke lukket et øje hele natten," svarede bankieren.

"Det var meget uheldigt ... I dag behøver De netop hele Deres koldblodighed, og et par timers søvn ville have gjort Dem godt. Se på mig! ... Jeg har sovet hele natten og er skikket til at tage kampen op med fru Fortuna. Hun er jo dog en kvinde, og kvinderne holder af at blive behersket."

"Hidtil har hun ikke været os huld."

"Å ... hun er lidt lunefuld ... men hun betænker sig nok."

Silas Toronthal gav intet svar. Han hørte måske næppe, hvad Sarcany sagde og så ufravendt ned i lommebogen, hvori han havde optegnet sine unyttige beregninger.

"Hvad er det, De laver?" spurgte Sarcany. "Anstiller De beregninger? ... Gudsdød, min kære Silas! De må vist være syg! ... Held og uheld lader sig ikke beregne. Det er lykken, der råder. I dag vil det vise sig, om den tilsmiler os."

"Der gives jo rigtignok én måde at fængsle den på," vedblev Sarcany ironisk, "men dertil fordres specielle studier, og vor opdragelse er lidt forsømt i så henseende ... Vi må derfor stole på lykken ... I går tilsmilede den banken ... men derfor kan den jo godt vende den ryggen i dag ... og så vinder vi det tilbage, som vi har tabt!"

"Alt, hvad vi har tabt?"

"Ja, Silas! ... Men vær ikke forknyt. Vi må tværtimod se at bevare vort mod og vor koldblodighed."

"Og hvis vi så i aften er fuldstændig afblankede?" spurgte bankieren og så Sarcany vist ind i øjnene.

"Så rejser vi herfra."

"Men hvorhen?" udbrød Silas Toronthal. "Å, hvor jeg forbander den dag, jeg lærte Dem at kende, Sarcany! og benyttede Deres tjeneste ... Så ville jeg ikke være sunket så dybt!"

"De kommer lidt bagefter med Deres beklagelser, kære ven!" svarede den uforskammede slyngel, "og man skiller sig ikke således i en håndevending af med folk, som har gjort én tjenester."

"Vogt Dem!" udbrød bankieren.

"Ja, det skal jeg," mumlede Sarcany.

Silas Toronthals trussel havde kun tjent til at bestyrke ham i hans forsæt om at gøre bankieren uskadelig.

Derpå fortsatte han:

"Kære Silas ... bliv endelig ikke heftig ... Det er til ingen nytte ... Det angriber Deres nerver, og netop i dag bør De ikke være nervøs ... Gør som jeg og håb det bedste ... skulle uheldet atter i dag forfølge os, bør vi ikke glemme, at jeg har udsigt til adskillige millioner endnu, og at en del af dem tilkommer Dem."

"Javist, jeg bør have revanche," svarede Silas Toronthal, som på ny blev grebet af spillegalskaben. "Banken havde alt for stort held i går, og i aften ..."

"I aften er vi rige, endog meget rige, og jeg indestår Dem for, at vi så ikke vil bortspille vor gevinst ... Men i hvert tilfælde forlader vi Monte-Carlo i morgen og rejser ..."

"Hvorhen?"
"Til Tetuan, hvor der venter os den sidste og største gevinst."

4. Den sidste indsats

Spillesalene i Fremmedklubben – det såkaldte Casino – havde været åbne lige siden klokken elleve. Ved et par af bordene begyndte roulettespillet, uagtet der endnu kun var få deltagere til stede.

Lidt efter klokken tolv bragte toget fra Nizza det sædvanlige kontingent af spillere. Måske var der den dag lidt flere end ellers, for den røde farves halsstarrighed ved at vise sig sytten gange i træk, havde naturligvis gjort sin virkning, omtrent som et nyt lokkemiddel, og alle tilbederne af det grønne bord ville med forøget interesse følge spillets gang.

En time senere var salene fulde, men der manglede endnu de to personer, som dagen forud havde tabt så betydelige summer.

Klokken var omtrent tre, før Sarcany og Silas Toronthal viste sig. De tilstedeværende iagttog dem, nysgerrige efter at vide, om de atter ville prøve deres lykke ved rouletten, som den foregående dag havde kostet dem så meget. Bankieren så sig om med et forvildet, åndsfraværende blik. Sarcany syntes mere kold og indesluttet end nogensinde. De søgte begge at fatte sig, før de vovede det sidste forsøg.

Blandt de tilstedeværende, som iagttog dem med den ejendommelige interesse, hvormed man betragter syge og dødsdømte, var der også en fremmed, som lod til ikke at ville tabe dem af syne et eneste øjeblik.

Det var et ungt menneske på et par og tyve år, med et opvakt, fiffigt ansigt og en rigtig snushane-næse. Han søgte at dække sine livligt spejdende øjne bag en lorgnet med almindeligt vinduesglas. Sine hænder havde han begravet i lommerne på

sin overfrakke for på den måde at holde dem rolige, og fødderne sluttede tæt sammen i første position, han var da så meget desto sikrere på at blive, hvor han var. Hans dragt var net, men hverken ualmindelig flot eller påfaldende. Men det så næsten ud, som om han ikke følte sig rigtig hjemme i den moderne herredragt.

Det var ikke så forunderligt, for det unge menneske var vor gamle bekendte Næs Pescade.

Kap Matifou ventede på ham udenfor haven.

På doktor Antékirtts befaling havde jollen fra *Elektrik nr. 2* sat dem i land ved Monte-Carlo. I hvilken hensigt skal vi snart erfare.

To dage efter sin bortførelse ombord i *Ferrato* blev Carpena bragt i land og trods sine indsigelser fængslet i en af kasematterne på Antékirtta. Han havde altså kun skiftet fængsel, og i stedet for at være guvernørens fange, var han, uden sit vidende, kommet i doktor Antékirtts vold. Men han vidste ikke, hvor han var, eller om havde vundet ved byttet. Og den tanke foruroligede ham meget. Han var imidlertid fast bestemt på at gøre, hvad han kunne for at forbedre sin stilling.

På doktorens spørgsmål, om han kendte Silas Toronthal og Sarcany, svarede han derfor fuldstændig oprigtigt, at han ikke kendte Silas Toronthal og kun et par gange flygtigt havde set Sarcany.

Stod Sarcany i forbindelse med Zirone og hans bande, mens den hærgede omegnen af Catania?

Ja, for Sarcany ventedes til Sicilien og ville sikkert også have indfundet sig, hvis ikke ekspeditionen til Casa Inglese havde fået et så uheldigt udfald.

Hvor opholdt Sarcany sig for tiden?

I Monte-Carlo, med mindre han for nylig havde forladt byen, hvor han og sandsynligvis også Silas Toronthal havde boet i nogen tid.

Carpena kunne ikke give yderligere oplysninger, men de var også tilstrækkelige, til at doktoren på ny kunne sætte sig i bevægelse.

Spanieren vidste naturligvis ikke, at doktoren havde hjulpet ham at undvige fra Ceuta for at kunne bemægtige sig hans person, og anede heller ikke, at han vidste besked med hans forræderi imod Andrèa Ferrato, eller at Luigi var en søn af fiskeren fra Rovigno. I kasematten var han under langt strengere bevogtning end tidligere i fængslet i Ceuta, og det blev ham ikke tilladt at tale med nogen, før engang hans dom var faldet.

Af de tre forrædere, som havde hidført den blodige afslutning på sammensværgelsen i Triest, var den ene nu i doktorens vold. Der stod altså kun tilbage at bemægtige sig de to andre, og Carpena havde jo angivet deres opholdssted.

Men da doktoren var kendt af Silas Toronthal, og Peter både af Silas Toronthal og af Sarcany, anså de det for rigtigst ikke at gribe ind, før der tilbød sig et belejligt øjeblik. Indtil da måtte de imidlertid ikke tabe de strafskyldige af syne.

Næs Pescade blev derfor sendt til Monaco for at følge dem, hvor de gik og stod, og Kap Matifou ledsagede ham for i nødstilfælde at give ham en håndsrækning. Når det rette øjeblik kom, ville doktoren og Peter også begive sig derhen med *Ferrato*.

Dagen efter deres ankomst satte de to venner sig straks i bevægelse og fandt snart det hotel, hvor Silas Toronthal og Sarcany boede. Mens Kap Matifou drev om i nærheden, indtil mørket faldt på, stod Næs Pescade på vagt, og henad klokken et så han de to mænd forlade hotellet. Så vidt han kunne se, var bankieren meget modfalden og tavs, Sarcany derimod usædvanlig livlig og snaksom. Næs Pescade havde om formiddagen hørt tale om den foregående dags usædvanlige begivenhed, der havde krævet så mange ofre og deriblandt navnlig Silas Toronthal og Sarcany.

Han antog derfor, at samtalen drejede sig om deres mærkværdige uheld. Da han desuden havde hørt, at de i den senere tid ofte havde lidt andre, betydelige tab, sluttede han sig til, at deres sidste hjælpekilder snart ville være udtømte, og at doktoren om ikke ret længe ville kunne skride ind.

Uden at nævne nogen ved navn lod Næs Pescade øjeblikkelig disse oplysninger afsende pr. telegraf til Antékirtta og fulgte derpå Sarcany og Silas Toronthal ind i salonen, hvor spillet ved rouletten og *trente et quarante*-bordene allerede var i fuld gang.

Klokken var omtrent tre. Bankieren og hans ledsager tog endnu ikke del i spillet; foreløbig var de kun tilskuere.

Næs Pescade tabte dem ikke af syne, mens han ligeledes gik omkring fra bord til bord. For ikke at vække opsigt vovede han endog et par femfrancs-stykker ved rouletten og tabte dem naturligvis – med den største ro.

Da klokken slog fire, besluttede Sarcany og Silas Toronthal sig til at prøve lykken. Ved roulettebordet var der da netop nogle pladser ledige. De satte sig over for hinanden, og der samlede sig snart en talrig kreds ikke alene af spillere, men

også tilskuere, som med spændt opmærksomhed iagttog spillets gang for at se, om de to "afblankede" ville få revanche for deres tab den foregående dag.

Næs Pescade befandt sig naturligvis forrest blandt tilskuerne og var ikke en af de mindst interesserede i udfaldet af kampen.

Den første time gik gevinst og tab omtrent lige op, men henad klokken seks syntes lykken atter at tilsmile dem, og de vandt flere gange betydelige summer.

Næs Pescade begyndte at frygte for, at de skulle være så fornuftige at holde op i rette tid og forlade Monte Carlo for i en eller anden afkrog af Europa at fortære den indvundne formue. Så længe de var i besiddelse af penge, havde doktor Antékirtt dem endnu ikke fuldstændig i sin magt.

"Jeg håber, de taber det alt sammen igen," tænkte Næs Pescade, "for Sarcany, den slyngel, er næppe den, der holder op, når han sidder i held."

Det lod imidlertid til, at Næs Pescades fromme ønsker ikke skulle gå i opfyldelse. Klokken halv syv havde Silas Toronthal og Sarcany vundet hen ved fire hundrede tusinde francs. De ophørte nu at spille og forlod bordet, Silas Toronthal med vaklende skridt, som om han var lidt ør i hovedet – af sindsbevægelse og åndsanspændelse. Sarcany derimod var kold og rolig, men hans blik fulgte ufravendt hans ledsager, som om han frem for alt frygtede for, at han skulle få lyst til at løbe sin vej med de så møjsommeligt indvundne fire hundrede tusinde francs og derved unddrage sig hans indflydelse.

Uden at veksle et ord forlod de spillebanken for at vende tilbage til deres hotel.

Næs Pescade fulgte dem på afstand.

Ved udgangen fik han øje på Kap Matifou, som sad på en bænk i haven.

Idet Næs Pescade kom henimod ham, spurgte Kap Matifou:

"Skal jeg nu?"

"Hvad mener Du?"

"Ind ... på ..."

"Scenen? ... Nej, endnu ikke, min egen dreng! ... Det er for tidligt ... Du må blive bag kulisserne lidt endnu ... Har du spist til middag?"

"Ja."

"Hvor det glæder mig ... Jeg er desværre sulten som en ravn og må se at få noget at spise ... Du må derfor blive her, indtil jeg kommer tilbage."

Og Næs Pescade ilede af sted for at indhente Sarcany og Silas Toronthal.

Efter at have forvisset sig om, at bankieren og hans ledsager spiste til middag i deres egne værelser, tog Næs Pescade plads ved *table d'hôte*, hvorfra han en halv time senere rejste sig med synlig tilfredshed. Så tændte han sig en rigtig god cigar og gik ud for atter at stille sig på post foran hotellet.

"Jeg er da som skabt til at stå skildvagt," sagde han halvhøjt. "Det burde have været min opgave i livet."

"Ville de to herrer atter i aften prøve lykken ved roulettebordet?" var den tanke, som nu udelukkende beskæftigede ham.

Henad blokken otte viste Sarcany og Silas Toronthal sig udenfor hotellets port, og det forekom Næs Pescade, at de var indviklet i en heftig ordveksling.

Det lod til, at bankieren endnu en gang forsøgte på at modsætte sig sin medskyldiges indtrængende opfordringer, for Sarcany udbrød til sidst i en befalende tone:

"Du skal gøre det, Silas!"

De drejede nu ind på vejen, som fører op til Monte Carlo, og Næs Pescade fulgte efter dem, men uheldigvis kunne han ikke høre, hvad de talte om.

I en tone, som ikke tillod nogen indvending, sagde Sarcany til bankieren, som efterhånden viste sig mere medgørlig: "Det ville jo være tåbeligt at holde op netop i det øjeblik, da lykken atter tilsmiler os. Jeg er overbevist om, at vi i aften vinder en million, og derfor er det, jeg siger, du skal spille."

Sarcany ønskede ikke, at Silas Toronthal skulle lade sig nøje med nogle hundrede tusinde francs. Han ville enten igen se ham som millionær eller også fuldstændig forarmet. Blev han atter rig, kunne han føre samme levevis som forhen. Bortspillede han alt, havde Sarcany ham i sin magt og kunne tvinge ham til at ledsage sig, hvorhen han ville. I begge tilfælde ville han ikke mere have noget at frygte af ham.

Sarcany og Silas Toronthal var imidlertid standset foran indgangen til spillebanken.

Næs Pescade holdt sig bestandig i nærheden af dem.

"Det er altså aldeles vist, at du vil spille?" sagde Sarcany.

"Ja, jeg vil vove alt," svarede bankieren, hvis betænkeligheder aldeles forsvandt, så snart han befandt sig foran spillebanken.

"Vil du atter prøve rouletten?"

"Nej, i dag vil jeg spille *trente et quarante*."

De trådte nu begge ind i spillesalonen, og Næs Pescade så, at de kort efter tog plads ved et af *trente et quarante*-bordene.

I begyndelsen syntes heldet at følge Silas Toronthal. Han troede nu at være vis på sejren og spillede derfor mere og mere dristigt. Men bladet vendte sig snart, og i løbet af eftermiddagen tabte han alt, hvad han havde vundet den foregående dag. Han ejede nu bogstavelig talt intet hverken af de millioner, hans bankierforretning havde indbragt ham eller af dem, han havde fået i betaling for sit forræderi mod grev Sandorf.

Fulgt af Sarcany, der vogtede på ham, som om han var hans fange, forlod Silas Toronthal nu med vaklende skridt og vildt stirrende blik spillesalonen.

Næs Pescade fulgte dem øjeblikkelig og så, at de tog vejen henimod klipperne langs havet. I forbigående vækkede han Kap Matifou, der var indslumret på sin bænk:

"Af sted! Nu gælder det om at være hurtig og årvågen."

Og de ilede begge efter de to bortgående, hvis spor de for ingen pris ville tabe.

Sarcany og Silas Toronthal vedblev at følge vejen, som slynger sig mellem oliven- og orangehaver. På grund af dens bugtninger kunne Næs Pescade og Kap Matifou holde øje med de to foran dem, men de kunne ikke høre, hvad de sagde.

"Gå tilbage til hotellet, Silas," gentog Sarcany flere gange i en bydende tone. "Kom ... og se til at fatte Dem!"

"Nej! ... Vi er ødelagte! ... Lad os skilles! ... Jeg vil aldrig se Dem mere! ..."

"Hvorfor skulle vi skilles? ... Følg med mig, Silas! ... I morgen forlader vi Monaco ... Vi har penge nok til at betale rejsen til Tetuan, hvor vi vil lægge den sidste hånd på værket."

"Nej! ... Nej! ... Lad mig være! ... Slip mig, Sarcany!" svarede Silas Toronthal og stødte heftigt til sin ledsager, som ville holde ham tilbage. Og derpå ilede han så hurtigt af sted, at Sarcany havde svært ved at indhente ham. Silas Toronthal, som var aldeles ude af sig selv, stod ved hvert skridt i fare for at styrte ned ad den stejle klippeskrænt, langs med hvilken vejen slynger sig. Han nærede kun et brændende ønske om at komme bort fra Monte-Carlo og fra Sarcany, som ved sine råd havde bragt ham i al denne elendighed. Han ville bort, lige meget hvorhen, og hvordan det end skulle gå ham.

Sarcany erkendte nu, at hans medskyldige unddrog sig hans magt. Havde bankieren ikke været bekendt med visse omstændigheder i hans liv, som kunne vanære ham eller i det mindste fuldstændig tilintetgøre hans håb om at vinde det sidste afgørende slag, ville Sarcany kun lidt have bekymret sig om det menneske, som han havde bragt til randen af afgrunden. Men forinden Silas Toronthal styrtede deri, kunne han gøre anskrig, og det var netop det, som skulle forhindres.

Fra tanken om den forbrydelse, han havde besluttet at begå, til dens øjeblikkelige udførelse var der nu kun et skridt, og Sarcany tog ikke i betænkning at gøre det. Det mord, han havde besluttet at begå på vejen til Tetuan i Marokkos øde egne, kunne lige så godt fuldbyrdes endnu samme nat mellem Søalpernes udløbere. Vejen ville snart være ensom og forladt. Sarcany behøvede ikke at frygte for, at nogen skulle komme hans ulykkelige offer til hjælp, eller at den myrdedes lig skulle blive fundet på bunden af de dybe afgrunde langs vejen.

Sarcany gjorde dog endnu et forsøg på at bevæge sin medskyldige til at vende tilbage til Monte-Carlo.

"Kom nu, Silas!" sagde han og greb ham i armen. "I morgen begynder vi igen ... Jeg har endnu nogle penge."

"Nej! ... Lad mig være i fred!" udbrød Silas Toronthal, der var opbragt til det yderste.

Havde han haft kræfter til at brydes med Sarcany eller blot et våben ved hånden, ville han uden betænkning have hævnet sig på sin fordums agent i Tripolis, for alt det onde, denne havde tilføjet ham. Med et rask tag skubbede han Sarcany til side og forsvandt kort efter ved en bugtning af vejen.

"Så gå da," råbte Sarcany efter ham, "men du kommer ikke ret langt."

Sarcany drejede nu til højre, sprang over et lavt stengærde og løb derpå hurtigt gennem en lille have for at komme Silas Toronthal i forkøbet og afskære ham vejen.

Næs Pescade og Kap Matifou havde vel ikke kunnet høre, hvad der blev sagt, men de havde set, hvorledes bankieren med en heftig bevægelse havde stødt til Sarcany, som derpå forsvandt i mørket.

"Så for pokker!" udbrød Næs Pescade. "Vi går nok glip af den vigtigste af de to! ... Blot det ikke går os ligeså med den anden! ... Set var dog ellers nok værd at få fingre i Silas Toronthal ... Vi har jo heller intet andet valg ... Af sted, lille Kap! Hurtigt! Hurtigt!"

Og med et par raske skridt havde de snart indhentet Silas Toronthal, som imidlertid var slået ind på vejen langs Søalperne, den for sin skønhed så berømte Corniche.

Næs Pescade og Kap Matifou fulgte ham i et halvt hundrede skridts afstand.

Sarcany derimod var ikke til at øjne, hvad enten han nu var drejet til højre og havde fulgt stien langs med bjergskråningen eller havde besluttet sig til at opgive sin medskyldige og vende tilbage til Monte-Carlo.

Det var allerede over midnat, da Silas Toronthal pludselig drejede af fra hovedvejen ind på en sti, som førte nærmere til den stejle klippeskrænt, ved hvis fod jernbanen og den almindelige kørevej løber langs med kysten.

Næs Pescade og Kap Matifou var ikke sene til at følge ham.

Hundrede skridt længere borte standsede omsider Silas Toronthal på en klippe, som i en højde af et par hundrede fod hang ud over en afgrund, der blev beskyllet af havet.

Hvad havde han i sinde? Ville han begå selvmord og afslutte sit elendige liv ved at styrte sig i afgrunden?

"Død og djævel!" udbrød Næs Pescade. "Vi må have ham levende ... Grib ham, Kap Matifou! ... og hold godt fast."

Men de havde næppe gået tyve skridt, før de så en mand komme frem til højre for stien og derpå snige sig hen mellem pistacie- og myrtebuskene, indtil han nåede den klippe, hvor Silas Toronthal stod.

Det var Sarcany.

"Gudsdød!" udbrød Næs Pescade, "han vil nok hjælpe sin kammerat på vej til den anden verden ... Nå, Kap Matifou! ... Nu er der en til hver af os."

Men Sarcany tøvede ... han frygtede for at blive genkendt.

Med en drøj ed gjorde han pludselig omkring, og før Næs Pescade kunne indhente ham, var han forsvundet mellem buskene.

Imidlertid havde Kap Matifou grebet Silas Toronthal, netop som han ville tit at styrte sig ned fra klippen, og båret ham ud på vejen.

"Slip mig!" råbte bankieren.

"Vi kunne ikke roligt se på, at De styrtede i afgrunden, hr. Toronthal!" svarede Næs Pescade.

Den opvakte lille provencaler forstod godt at udnytte det indtrufne tilfælde, skønt det ikke havde været til at forudse, da han modtog sine instrukser.

Det var jo et uheld, at Sarcany var undsluppet. Imidlertid havde de nu Silas Toronthal, og det gjaldt kun om at føre ham til Antékirtta, hvor han ville få den modtagelse, han havde fortjent.

"Vil du påtage dig at transportere den herre ... til nedsat pris?" spurgte Næs Pescade Kap Matifou.

"Med fornøjelse."

Silas Toronthal var næsten bevidstløs og ikke i stand til at gøre ringeste modstand. Kap Matifou halvt bar og halvt slæbte hans tunge og ubevægelige legeme ned ad den stejle skrænt.

Nedstigningen var forbundet med stor fare, og havde ikke Næs Pescade været så overordentlig behændig og hans ledsager ikke så ualmindelig stærk, var de uden tvivl begge styrtet i afgrunden.

Efter utallige gange at have svævet i livsfare, nåede de omsider klipperne ved strandbredden. Her findes en række små bugter og forunderlige huler mellem de høje, rødlige klippevægge, hvor bølgerne antager en blodig rød farve, når brændingen skyller ind over de jernholdige skær udenfor.

Det gryede ad dag, da Næs Pescade fandt et tilflugtssted i en af disse huler, hvor han anbragte Silas Toronthal under Kap Matifous bevogtning.

Bankieren syntes aldeles ligegyldig for, hvad der foregik med ham selv eller omkring ham.

"Du må blive her," sagde Næs Pescade til Kap Matifou.

"Lige så længe det skal være."

"Måske hele dagen, hvis jeg er nødsaget til at blive så længe borte."

"Javel, hele dagen."

"Og uden at få noget at spise?"

"Får jeg ingen frokost i dag, så spiser jeg til middag for to."

"Og kommer du ikke til at spise til middag for to, skal du komme til at spise til aften for fire."

Og derpå tog Kap Matifou plads på et klippestykke, hvorfra han uafbrudt kunne holde øje med sin fange, mens Næs Pescade vandrede fra bugt til bugt langs stranden ad Monaco til.

Han kom imidlertid hurtigere tilbage, end han havde ventet. Inden to timers forløb havde han fundet *Elektrik*, der lå for anker i en lille ensom vig, som skærene beskyttede mod dønningen fra det åbne hav. En time senere lå det hurtigsejlende fartøj udenfor den lille vig, hvor Kap Matifou, set fra havet, sad lig havguden Proteus, der vogtede Neptuns gjorder.

Silas Toronthal og Kap Matifou var snart anbragt ombord, og uden at være blevet set hverken af toldbetjentene eller fiskerne på kysten, styrede *Elektrik* med fuld fart ad Antékirtta til.

5. I Forsynets varetægt

Vi skal nu kaste et blik på kolonien Antékirtta.

Silas Toronthal og Carpena var i doktorens magt, og han beredte sig til atter at gå på jagt efter Sarcany. Hans agenter, som skulle finde fru Bathorys opholdssted, fortsatte eftersøgningen, som imidlertid hidtil havde vist sig frugtesløs. At hans moder var forsvundet uden at have anden hjælp og støtte end den gamle Borik, var en kilde til stadig bekymring for Peter Bathory, og doktoren følte sig ude af stand til at yde ham trøst. Når Peter omtalte sin moder, vidste doktoren, at han tillige tænkte på Sava Toronthal, skønt hendes navn aldrig kom over hans læber.

I den lille by, som var hovedstaden på Antékirtta, beboede Maria Ferrato et af de smukkeste huse i nærheden af slottet. Som udtryk for sin taknemmelighed havde doktoren sikret hende en sorgfri og lykkelig tilværelse. Her boede også hendes broder, når han ikke var til søs med transport- eller vagtskibene. Var han hjemme, hengik der aldrig en dag, uden at de to søskende besøgte doktoren, eller han dem. Hans hengivenhed for dem voksede, efterhånden som han lærte dem bedre at kende.

"Hvor vi ville være glade og lykkelige," sagde Maria ofte, "når blot Peter også var det."

"Han bliver aldrig glad, før han har fundet sin moder igen," svarede Luigi. "Men jeg har endnu ikke opgivet alt håb, Maria! Med de hjælpekilder, doktoren råder over, kommer det nok for en dag, hvorhen Borik har bragt fru Bathory, efter at de forlod Ragusa."

"Det håber jeg også. Men tror du, Luigi! at Peter vil føle sig fuldstændig lykkelig, hvis blot han genfandt sin moder?"

"Nej, Maria! For Sava Toronthal kan jo aldrig blive hans hustru."

"For Gud er intet umuligt, Luigi!" svarede Maria.

Da Peter tilbød Luigi sit broderlige venskab, kendte han endnu ikke Maria Ferrato og anede derfor ikke, hvilken god og oprigtig hengiven søster hun ville blive for ham. Men da han lærte hende nærmere at kende, betroede han hende uden betænkning alt, hvad der lå ham på hjerte. Efter en samtale med hende følte han sig altid beroliget. Hun hørte venligt og deltagende på ham og indgød ham tillid og fortrøstning, fordi hun selv satte sin lid til Gud.

I Antékirttas kasematter sad imidlertid en person, som måtte vide, hvor Sava opholdt sig, hvis hun endnu var i Sarcanys magt. Det var Silas Toronthal, som havde udgivet hende for sin datter. Af hensyn til sin faders minde kunne Peter dog ikke bekvemme sig til at udspørge bankieren angående hende.

Siden sin arrestation havde Silas Toronthal desuden befundet sig i en så nedbrudt tilstand både på sjæl og legeme, at han ikke havde kunnet give nogen som helst meddelelser, selv om det havde været til fordel for ham selv. Når alt kom til alt, havde han ingen grund til at åbenbare noget angående Sava, eftersom han ikke vidste, at det var doktor Antékirtt, som holdt ham fangen, lige så lidt som at Peter Bathory endnu var i live og opholdt sig på Antékirtta, en ø, som bankieren ikke engang kendte af navn.

Det forholdt sig derfor, som Maria Ferrato sagde, at løsningen på disse forviklinger alene lå i Guds hånd.

Vi ville kun give et mangelfuldt billede af den lille koloni på Antékirtta, hvis vi undlod at omtale Næs Pescade og Kap Matifou.

Skønt det var lykkedes Sarcany at undslippe, uden at de havde kunnet finde hans spor, var Silas Toronthals fængsling en så betydelig begivenhed, at den indbragte Næs Pescade rigelig tak. Han havde fulgt sin egen indflydelse og handlet, netop som han burde under de forhåndenværende omstændigheder. I det øjeblik altså at doktoren var tilfreds, ville det have været højst besynderligt, om de to venner ikke også var det. De havde nu taget deres smukke hus i besiddelse og levede i håbet om fremdeles at kunne tjene den gode sag.

Umiddelbart efter deres ankomst til Antékirtta havde Næs Pescade og Kap Matifou aflagt besøg hos Maria og Luigi Ferrato. Senere gjorde de også enkelte af de mest ansete beboere i Artenak deres opvartning. De fandt overalt en god modtagelse, fordi de var afholdte af alle. I sådanne højtidelige øjeblikke var det værd at se Kap Matifou, som altid var lidt undselig over den store plads, hans kæmpemæssige person indtog i et værelse.

"Men til gengæld er jeg så meget desto mindre," tillod Næs Pescade sig da at bemærke.

Den lille provencaler var til glæde for hele kolonien, som han opmuntrede med sit aldrig svigtende gode humør. Flink og opvakt, var han altid rede til at hjælpe andre. Hvis forholdene blot jævnede sig til almindelig tilfredshed, så skulle han forbavse byen og omegnen med de programmer, han ville

udkaste til festligheder og forlystelser. Og skulle det være, ville hverken han selv eller Kap Matifou betænke sig på atter at optræde som akrobater for de henrykte antékirttianeres øjne.

Men indtil den lykkelige dag oprandt, beskæftigede Næs Pescade og Kap Matifou sig med at forskønne deres skyggefulde have og den venlige villa, som lå næsten skjult af blomster. En stor del af deres tid blev også anvendt til arbejde ved det lille haveanlæg, hvor forbedringerne efterhånden trådte tydeligere frem.

Imidlertid havde de agenter, som doktoren havde udsendt for at opsøge Sarcany, lige så ringe held med sig som dem, der skulle finde fru Bathorys opholdssted. Ingen af dem kunne opdage, hvor skurken var flygtet hen, efter at han havde forladt Monte-Carlo.

Silas Toronthal havde måske ikke engang nogen formodning om, hvor Sarcany opholdt sig. Men selv om han vidste det, ville han vel næppe bekvemme sig til at sige det.

Doktoren imødeså derfor med stor utålmodighed det øjeblik, da bankieren var kommet tilstrækkelig til kræfter til at kunne underkastes et forhør.

Silas Toronthal og Carpena blev holdt i streng indespærring i et lille fort, som var opført i den nordvestlige udkant af Artenak. De kendte hinanden, men kun af navn, da bankieren aldrig direkte havde haft noget at gøre med Sarcanys anliggender på Sicilien. Det var derfor strengt forbudt at give dem det mindste vink om, at de begge befandt sig i det lille fort. De beboede hver sin kasematte og kom kun ud for at trække frisk luft hver i sin gård. Da fangevogterne – to sergenter i Antékirttas landeværn – var aldeles pålidelige folk, kunne doktoren trygt stole på, at

der intet samkvem fandt sted mellem de to fanger, og at de heller ikke fik svar på deres spørgsmål angående stedet, hvor de opholdt sig. De kunne følgelig ikke have mindste formodning om, at de befandt sig i hænderne på den hemmelighedsfulde doktor, som bankieren kendte ved at have mødt ham adskillige gange på gaden i Ragusa.

Imidlertid beskæftigede doktoren sig udelukkende med planer til at bemægtige sig Sarcany og få ham bragt til Antékirtta ligesom hans to medskyldige. Og da han omkring den 16. oktober havde forvisset sig om, at Silas Toronthal ville være i stand til at besvare hans spørgsmål, besluttede han at underkaste ham et forhør.

Herom blev der dog først afholdt en rådslagning mellem doktoren, Peter og Luigi, og Næs Pescade blev også opfordret til at udtale sig, da hans råd sjældent var de dårligste, man kunne få.

Doktoren meddelte dem, hvad han havde i sinde.

"Men," indvendte Luigi, "når De udspørger Silas Toronthal angående Sarcanys opholdssted, falder han vel på den tanke, at De har i sinde at bemægtige Dem hans medskyldige."

"Det kan jo ikke skade, at Silas Toronthal ved det," mente doktoren. "Vi har ham jo i vor magt."

"Måske dog, hr. doktor!" svarede Luigi. "Silas Toronthal anser det muligvis for rigtigst for sit eget vedkommende ikke at sige noget, som kan skade Sarcany."

"Hvorfor det?"

"Fordi han derved skader sig selv."

"Tør jeg tillade mig en bemærkning?" spurgte Næs Pescade, som beskedent holdt sig lidt på afstand.

"Naturligvis," svarede doktoren.

"Efter den måde, hvorpå de omtalte to herrer skiltes," svarede Næs Pescade, "er der al sandsynlighed for, at de ikke ville skåne hinanden. Hr. Toronthal må grundigt hade hr. Sarcany, som er årsag til al hans elendighed. Hvis han ved, hvor hr. Sarcany for øjeblikket befinder sig, vil han sikkert ikke tage i betænkning at sige det. Tier han, så er det, fordi han ikke ved det."

Det var højst sandsynligt, at Næs Pescade havde ret, og at bankieren ikke ville fortie Sarcanys opholdssted, såfremt det var i hans egen interesse at meddele den forlangte oplysning.

"Jeg vil straks undersøge, hvorledes det forholder sig," svarede doktoren, "og hvis Silas Toronthal ikke ved det eller ikke vil sige det, finder vi vel på råd. Men da han ikke må vide, at doktor Antékirtt har ham i sin magt, og heller ikke, at Peter Bathory endnu lever, bliver det Luigi, som må udspørge ham."

"Jeg er ganske til Deres tjeneste, hr. doktor," svarede den unge mand.

Luigi begav sig nu til fortet og blev ført ind i kasematten, hvori Silas Toronthal blev holdt fanget.

Bankieren var netop stået op og sad nu ved et bord henne i et hjørne af værelset. Han var øjensynligt langt mindre nedslået end i begyndelsen af sit fangenskab og tænkte nu hverken på tabet af sin formue eller på Sarcany. Derimod grundede han ivrigt over, hvor og af hvem han blev holdt fanget, og hvem den mægtige person var, som kunne have fordel af at bemægtige sig ham. Han vidste ikke, hvad han skulle tro, og frygtede det værste.

Han rejste sig op, idet Luigi Ferrato trådte ind, men indtog straks atter sin plads, da Luigi med en håndbevægelse betydede

ham, at han skulle sætte sig ned. Forhøret var ganske kort, og spørgsmål og svar faldt således:

"Er De Silas Toronthal, forhenværende bankier i Triest og sidst bosiddende i Ragusa?"

"Jeg besvarer ikke det spørgsmål. De, som holder mig fanget, må vide, hvem jeg er."

"Det ved de også."

"Hvem er det?"

"Det skal De få at vide en anden gang."

"Og hvem er De?"

"Den mand, som er sendt herhen for at forhøre Dem."

"Hvem har sendt Dem?"

"De personer, for hvem De vil komme til at stå til regnskab."

"Hvem er det da?"

"Det behøver jeg ikke at sige Dem."

"Så svarer jeg heller ikke."

"Som De vil ... De opholdt Dem i Monte-Carlo sammen med et menneske, som De længe har kendt, og som har været hos Dem, lige siden De forlod Ragusa. Han hedder Sarcany og stammer fra Tripolis. Han undslap, netop som De blev grebet på vejen til Nizza. Jeg skal spørge Dem, om De ved, hvor han for øjeblikket opholder sig, og om De vil sige det."

Silas Toronthal tog sig vel i agt for at svare. Ville man vide, hvor Sarcany opholdt sig, så var det naturligvis for at bemægtige sig hans person, ligesom det var sket med bankieren selv. Men hvad var hensigten med det? Var det på grund af, hvad de tidligere i fællesskab havde begået, navnlig med hensyn til sammensværgelsen i Triest? Men hvorledes var det blevet bekendt, og hvem kunne vel få i sinde at hævne grev

Sandorf og hans venner, som var døde for over femten år siden? Dette var bankierens første tanke. Han antog imidlertid, at han ikke befandt sig i de lovlige myndigheders hænder – og det forøgede kun hans frygt. Derfor besluttede han ikke at sige noget angående Sarcany, skønt han var temmelig sikker på, at han var flygtet til Namir i Tetuan, hvor han inden ret længe ville vove sit sidste kort. Silas Toronthal besluttede derfor at tie indtil videre og være yderst forsigtig.

"Har De nu taget Deres beslutning?" spurgte Luigi, der havde givet bankieren tid til at betænke sig.

"Jeg kunne give Dem det svar," sagde bankieren, "at jeg ved, hvor den omtalte Sarcany opholder sig, men ikke vil sige det. Men i virkeligheden ved jeg det ikke."

"Har De intet andet svar?"

"Nej, og det er sandt, hvad jeg siger."

Luigi forlod kasematten for at meddele doktoren udfaldet af sin samtale med Silas Toronthal. Og da bankierens svar i grunden lød ret sandsynligt, måtte doktoren lade sig nøje med dét. For at finde Sarcanys opholdssted måtte de altså anstille endnu flere eftersøgninger og hverken spare flid eller penge.

Mens man søgte et nyt spor, som doktoren kunne forfølge, måtte han beskæftige sig med anliggender, som stod i nøje forbindelse med Antékirttas sikkerhed.

For ikke længe siden havde hans agenter i Kyrenaïka opfordret ham til at holde et vågent øje med farvandene i nærheden af den store Syrte, fordi de farlige senousitter var i færd med at samle hele deres styrke og føre den mod Sidrabugten. På deres lynsnare heste ilede overhovedets sendebud rundt til de forskellige mindre fyrster i det nordlige

Afrika. Araberne havde købt og modtaget våben fra udlandet, og deres tropper trak sig sammen i vilajetet Ben-Ghazi i nærheden Antékirtta.

Doktoren måtte derfor tage alle mulige forholdsregler i brug mod den måske overhængende fare. I de tre sidste uger af oktober måned stod Peter og Luigi ham troligt bi ved dette arbejde, og kolonisterne ydede ham al den hjælp, de formåede. Næs Pescade begav sig gentagne gange i al hemmelighed til Kyrenaïka for at udspørge agenterne, og det fremgik af deres meddelelser, at øen virkelig var i fare. Sørøverne fra Ben-Ghazi havde fået forstærkning fra alle deres tilhængere i provinsen og beredte sig nu til et anfald på Antékirtta. Men det var ikke muligt at komme til kundskab om, hvornår angrebet skulle finde sted. Foreløbig opholdt senousitternes anførere sig i den sydlige del af vilajetet, og efter al sandsynlighed ville der ikke blive foretaget nogen betydelig bevægelse, før de var kommet til stede for at lede den. *Elektrik*erne fra Antékirtta blev derfor beordret til at krydse i nærheden af den store Sidrabugt for at holde øje med kysten lige ned til Kap Bon.

Som vi ved, var arbejderne ved øens forsvarsværker endnu ikke færdige. Men var det end umuligt at få dem klar i rette tid, trøstede man sig med, at der var overflod af ammunition i Antékirttas arsenal.

Antékirtta, der befandt sig i en afstand af omtrent tyve kvartmil fra Kyrenaïka, ville have haft en aldeles isoleret beliggenhed i bugten, hvis ikke en lille holm havde hævet sig op af bølgerne et par kvartmil nedenfor øens sydøstlige spids. Doktoren havde tænkt på at benytte holmen som forvisningssted, hvis øens retmæssige domstol nogensinde

skulle dømme en eller anden af kolonisterne til at deporteres – et tilfælde, som imidlertid endnu ikke var forekommet. I dette øjemed havde doktoren ladet opføre nogle barakker på holmen.

Men denne lille holm var ikke befæstet og ville alene ved sin beliggenhed blive farlig for Antékirtta, hvis en fjendtlig flåde forsøgte at angribe øen. Fjenden behøvede blot at gøre landgang på holmen for at have en aldeles fortræffelig operationsbase. Her havde angriberne plads til at anbringe deres ammunition og levnedsmidler og måske opstille et batteri. Holmen afgav således et udmærket støttepunkt for fjenden, og den burde allerhelst slet ikke have eksisteret, siden der ikke var tid til at sætte den i forsvarsstand.

Alt dette stod klart for doktoren, og han besluttede derfor at tilintetgøre den lille ø, men samtidig dermed også det par hundrede sørøvere, som havde dristet sig til at tage den i besiddelse.

Planen blev øjeblikkelig bragt til udførelse, idet holmen blev undermineret, og det dér anbragte sprængstof sat i forbindelse med Antékirtta ved hjælp af en undersøisk ledning. Så snart man lod den elektriske strøm virke gennem ledningen, ville holmen sporløst forsvinde fra havets overflade.

Ved undermineringen havde doktoren hverken benyttet almindeligt krudt eller skydebomuld eller dynamit, men et nylig opdaget sprængstof, der var så kraftigt, at det forholder sig til dynamit som dynamit til almindeligt krudt. Det er lettere at behandle end nitroglycerin, fryser først ved tyve grader under nul, mens dynamit fryser allerede ved fem-seks graders kulde, og eksploderer kun ved et meget heftigt stød. Det er

derfor et lige så let håndterligt som frygteligt ødelæggelsesmiddel.

Dette sprængstof blev anbragt i en mængde fladderminer på øen og ved en ledning sat i forbindelse med Antékirtta, hvorfra en udladning af den elektriske strøm øjeblikkelig ville bringe dem til at eksplodere. For det tilfælde, at ledningen blev gjort ubrugelig, blev der til yderligere forsigtighed rundt omkring på øen nedgravet adskillige torpedoer, som ved underjordiske ledninger var sat i forbindelse med hinanden. Så snart nogen kom til at træde på det sted, hvor de var anbragt, ville udladningen og eksplosionen øjeblikkelig påfølge. Gik angriberne i land på holmen, ville den uden tvivl blive sprængt i luften.

Disse forskellige arbejder var allerede skredet godt fremad først i november. Da indtraf der en omstændighed, som foranledigede doktoren til at forlade øen i et par dage.

Den 3. november kastede den damper, som besørgede kultransporten fra Cardiff, anker i Antékirttas havn. Under overfarten havde den på grund af dårligt vejr været nødsaget til at anløbe Gibraltar, hvor kaptajnen forefandt et brev, adresseret til doktoren, hvis opholdssted postvæsenet ikke havde kunnet finde.

Brevet havde derfor cirkuleret langs kyststationerne og bar Maltas, Otrantos, Malagas og Gibraltars poststempler.

Doktoren greb brevet. Udskriften var skrevet med store, usikre bogstaver, som om brevskriveren havde glemt at føre en pen eller rystet på hånden. På konvolutten stod intet andet end doktorens navn og derunder de rørende ord:

"Jeg anbetror mit brev til Forsynets varetægt."

Doktoren rev konvolutten op og åbnede brevet – papiret var allerede begyndt at gulne. – Det indeholdt følgende linjer:

"Hr. doktor!
Gud give, at dette brev må komme Dem i hænde ... Jeg er meget gammel ... og dør måske snart ... Hun står da ene i verden ... Forbarm Dem over fru Bathory. Hendes liv har været så ulykkeligt ... Kom hende til hjælp, at hendes sidste dage her i verden må blive blide.

Deres ærbødigste tjener

Borik"

Brevet var dateret: "*Karthago i Tunis*".

Doktoren blev både glad og bedrøvet ved læsningen af dette brev. Han var glad over endelig at være kommet på spor efter fru Bathory, men blev samtidig ængstelig, fordi poststemplerne viste, at brevet var over en måned gammelt. –

Han lod øjeblikkelig Luigi kalde til sig.

"Vil du underrette kaptajn Ködrik om, at *Ferrato* må være klar til at stikke i søen om to timer."

"Meget vel, hr. doktor!" svarede Luigi. "Er det Dem selv, der vil rejse?"

"Ja."

"Bliver De længe borte?"

"Kun tre-fire dage."

"Rejser De alene?"

"Nej! ... Vil du opsøge Peter og anmode ham om at gøre sig rede til at ledsage mig."

"Peter er for øjeblikket beskæftiget på holmen, men om en time kommer han hjem."

"Jeg ønsker også, at din søster skal sejle med, Luigi! Bed hende straks gøre sig færdig."

"Ja."

Og Luigi ilede bort for at udføre de modtagne befalinger.

En time senere trådte Peter ind i doktorens værelse.

"Se her," sagde doktoren og rakte ham Boriks brev.

6. Genfærdet

Dampyachten, der blev ført af kaptajn Ködrik med Luigi Ferrato som næstkommanderende, lettede lidt før tolv. Den havde ingen andre passagerer ombord end doktoren og Peter, og Maria, som skulle pleje fru Bathory, hvis hendes tilstand var således, at hun ikke straks kunne føres fra Karthago til Antékirtta.

Skønt Peter Bathory nu vidste, hvor hans moder opholdt sig, og at han snart skulle gense hende, var dog hans sjæleangst ubeskrivelig … Hvorfor havde Borik så pludselig bragt hende fra Ragusa til det fjerne Tunis, hvor de måske begge lede mangel og nød?

Når Peter meddelte Maria alle disse urolige tanker, forstod hun altid at indgyde ham håb og trøst. For hende stod det klart, at det var ved Forsynets styrelse, at brevet var kommet doktoren i hænde.

Ferrato dampede nu af sted med fuld fart og tilbagelagde omtrent femten kvartmil i timen. Hvis vejret holdt sig, og der ikke indtraf andet uheld, ville den nå sit bestemmelsessted på tredive timer, for afstanden fra det indre af Sidrabugten til Kap Bon udgør højst tusinde kilometer, og turen fra Kap Bon til havnen ved Tunis tilbagelægger en hurtigsejlende dampyacht på halvanden time.

Udenfor bugten var havet roligt. Vinden var nordvestlig, og det lod ikke til, at det ville blæse op. Kaptajn Ködrik satte kursen mod Kap Bon og holdt så tæt ind under land som muligt for at være i læ, for det tilfælde det skulle kule op.

I løbet af dagen og den følgende nat tiltog dønningen betydeligt. Der behøves kun lidt vind for at oprøre Syrtehavet, hvori så mange strømninger krydser hinanden. Men næste morgen hen imod klokken otte fik de land i sigte, og i læ af den høje kyst gik farten let og hurtigt for sig.

Da *Ferrato* holdt sig inde under land i næppe to kvartmils afstand, kunne man tydeligt skelne alt på kysten.

Forrest lå den smukke hvide strandbred, og bagved denne hævede sig en række højder, bevokset med forkrøblede buskvækster, som møjsommeligt arbejder sig frem af den stenede jordbund. Dette højdedrag danner overgangen til bjergene i det indre af landet. I forgrunden ligger en lille, forfalden skanse, og lidt højere oppe et bedre vedligeholdt fort på toppen af det bjerg, som mod nord begrænser den lille bugt ved Sidi Yousouf.

Stedet var på ingen måde øde og forladt. I læ af klipperne lå i en halv kabellængdes afstand fra kysten flere større og mindre skibe til ankers på fem-seks favne vand. Men den grønlige havflade var så gennemsigtig, at man tydeligt kunne skelne de sorte sten og den let riflede sandbund, hvori ankrene havde hugget sig fast og nu ved lysets brydning antog de mest fantastiske former.

På strandbredden langs med de lave sandbanker, der var bevokset med pistacie- og tamarindebuske, lå en *douar*, bestående af en snes falmede, gulstribede lærredstelte, lig en stor, skødesløst henslængt beduinkappe. Mellem kappens folder græssede får og geder, som på afstand tog sig ud som en flok store, sorte krager. En halv snes dromedarer dels lå, dels stod

som forstenede på strandbredden og tyggede drøv ved en smal rand af klippen, der tjente til landgangssted.

Idet *Ferrato* gled forbi bugten ved Sidi Yousouf, fik doktoren lejlighed til at bemærke, at man var i færd med at udskibe ammunition og våben, ja endog et par små feltkanoner. På grund af sin afsides beliggenhed var bugten særlig skikket til at drive den slags smughandel.

Luigi gjorde doktoren opmærksom på, hvad der gik for sig på kysten.

"Jeg ser det nok," svarede doktoren, "og tager jeg ikke fejl, så er araberne her i færd med at modtage en ladning våben og ammunition. Men jeg tvivler på, at de er bestemt til at benyttes mod franskmændene, som for nylig har besat Tunis. Det er langt sandsynligere, at de skal bruges af de talrige senousittiske røverhorder til vands og til lands, som for øjeblikket trækkes sammen på kysten af Kyrenaïka. Det forekommer mig virkelig, at disse arabere kommer typen fra det indre Afrika meget nærmere end den tunesiske."

"Men," indvendte Luigi, "hvor kan det være, at hverken landets autoriteter eller de franske myndigheder modsætter sig en sådan indførsel af våben og ammunition?"

"Myndighederne i Tunis ved ikke synderlig besked med, hvad der foregår på denne side af Kap Bon, og om end franskmændene besætter Tunis, vil det dog sikkert var længe, før de bliver herrer over landet på bjergenes østlige affald. Den udskibning, som går for sig her, forekommer mig imidlertid højst mistænkelig, og hvis *Ferrato* ikke var et så hurtigtsejlende skib, ville den arabiske flotille sikkert ikke betænke sig på at angribe os."

Men selv om araberne, som doktoren antog, havde tænkt på at angribe lystyachten, havde den dog intet at frygte af dem. På mindre end en halv time havde den passeret den lille red ved Sidi Yousouf, og kort efter sejlede den rundt om Kap Bon, fra hvis yderste spids fyret kaster sit sys ud over den maleriske klippekyst.

Ferrato løb nu med fuld fart ind i bugten ved Tunis, mellem Kap Bon og Kap Karthago. Til venstre hævede sig de stejle bjerge, mellem hvis kløfter man hist og her skimtede husene i en landsby. Til højre lå, glødende i solskinnet, den hellige stad Sidi Bou Saïd, og i baggrunden ved indsøen Bahira øjnede man husene i Tunis, hvis mure syntes blændende hvide i det stærke sollys.

I omtrent to til tre kvartmils afstand fra havnen lå en eskadre franske krigsskibe, og lidt nærmere land sås nogle koffardiskibe, som med deres forskellige flag bidrog til at give reden et meget livligt udseende.

Klokken var et, da *Ferrato* lod ankeret gå i tre kabellængders afstand fra havnen ved Tunis' forstad La Goulette. Så snart karantænelægen havde været ombord, fik passagererne tilladelse til at gå i land. Doktor Antékirtt, Peter, Luigi og hans søster steg ned i hvalbåden, som straks lagde fra borde. Den drejede udenom molen og gled ind i den smalle kanal, hvor der altid er fuldt op af fartøjer, som lægger til ved begge kajerne, og nåede ind til den uregelmæssige plads, beplantet med træer og omgivet af villaer, kontorer og caféer, hvor man befinder sig blandt et mylder af maltesere, jøder, arabere, franske soldater og indfødte, som trænger sig frem ved indgangen til hovedgaden i La Goulette.

Boriks brev var dateret fra Karthago, men af den berømte by er der nu kun navnet og nogle sparsomme ruiner tilbage.

For at komme til Karthago behøver man ikke at benytte den lille jernbane, som fra La Goulette og Tunis løber udenom indsøen Bahira. Man kan også følge strandbredden, hvor det hårde, fine sand afgiver en meget behagelig spadseregang, eller køre ad den støvede landevej, som er anlagt lidt længere inde i landet, og ad hvilken man snart når Luigi den Helliges kapel og de algierske missionærers kloster.

Idet doktoren og hans ledsagere steg i land, så de, at der på torvet holdt flere vogne, forspændt med små heste. Et øjeblik efter sad de i en af vognene, og kusken fik befaling til hurtigst muligt at køre dem til Karthago. I stærkt trav rullede vognen ned ad hovedgaden og videre ud af byen, forbi de pragtfulde villaer, hvor de rige tunesere tilbringer den hedeste tid af året. Langs kysten, hvor det gamle Karthago havde sine havne, er der nu opført storartede paladser. For over to tusinde år siden indtog den stolte by, Roms rivalinde, hele strækningen fra pynten ved La Goulette indtil forbjerget, som bærer dens navn.

Luigi den Helliges kapel er opført på selve det sted, hvor man antager, at den franske konge fandt døden i 1270. Kapellet ligger på en to hundrede fod høj bakke, hvorfra man kan overse hele kysten fra Kap Karthago til de yderste huse i La Goulette. Langs denne skønne bugt findes der, i mangel af ruiner, ikke et bjerg, forbjerg eller pynt, hvortil der ikke knytter sig historiske minder.

Men foruden villaerne og paladserne ved de fordums havne for krigs- og handelsskibe ser man også hist og her i indsænkningerne usle små hytter, opført mellem nedstyrtede

sten på en gråagtig jordbund, som næsten er uopdyrkelig. Her bor egnens fattige, af hvilke de fleste ikke har andet erhverv end at opsøge de i det øverste jordlag beroende mere eller mindre værdifulde levninger fra den karthageniensiske tidsalder. Forstanderen for missionærernes kloster afkøber dem som oftest disse genstande – mere af medlidenhed end for dermed at berige sit museum.

Nogle af disse hytter har kun mure på to eller tre sider og ser næsten ud, som om det var ruiner af maraboutgrave, der har holdt sig hvide i dette sollyse klima.

Doktoren og hans ledsagere gik fra hytte til hytte for at finde fru Bathorys bolig. De kunne slet ikke tænke sig, at hun levede i en sådan armod.

Pludselig standsede vognen foran en forfalden bygning, hvortil der ikke var anden indgang end et hul i muren, halvt skjult af græs og ukrudt.

En gammel kvinde med en sortagtig hætte over hovedet sad foran indgangen.

Peter genkendte hende øjeblikkelig ... Det var hans moder ... Han ilede hen til hende og sluttede hende i sine arme, men hun gengældte ikke hans kærtegn og lod ikke til at kende ham.

Doktoren, Luigi og Maria ilede nu til, og i det samme kom en gammel mand frem fra ruinen.

Det var Borik.

Han genkendte øjeblikkelig doktor Antékirtt og standsede skælvende. Men da han fik øje på Peter, hvis afsjælede legeme han havde ledsaget til kirkegården i Ragusa, blev han aldeles overvældet og sank bevidstløs om, idet han hviskede: "Hun er blevet sindsforvirret."

I denne sørgelige tilstand genfandt Peter sin moder, og end ikke det uventede gensyn af sønnen, som hun troede død, var i stand til at vække hendes slumrende åndsevner.

Fru Bathory havde rejst sig op, hun stirrede frem for sig med forvildet blik, og uden at gøre sig rede for hvad hun så, eller sige et eneste ord, gik hun ind i hytten, hvortil Maria på et vink fra doktoren fulgte hende.

Peter stod som forstenet uden for indgangen til hytten og vovede ikke at komme nærmere.

Ved doktorens omsorg vat Borik imidlertid atter kommet til bevidsthed og udbrød nu:

"Hvorledes, Peter! ... er De endnu i live?"

"Ja," svarede Peter, "men det var bedre, jeg var død."

Doktoren meddelte nu i korthed Borik, hvad der var gået for sig i Ragusa. Og derpå fortalte den gamle, trofaste tjener sørgmodigt om al den nød og elendighed, de havde gennemgået i de forløbne to måneder.

"Var det af sorg over sønnens død, at fru Bathory blev sindsforvirret?" var doktorens første spørgsmål.

"Nej, hr. doktor," svarede Borik og fortsatte: "Efter sønnens død flyttede fru Bathory til landsbyen Vinticello, hvor der boede nogle af hendes slægtninge, og da hun havde til hensigt ikke mere at vende tilbage til Ragusa, ville hun sælge de få ejendele, som endnu beroede i hendes lille hus dér i byen."

For at afslutte disse anliggender vendte hun sammen med Borik efter seks ugers forløb tilbage til sin fordums bolig i Marinellagaden, hvor hun forefandt et brev, som under hendes fravær var blevet nedlagt i brevkassen.

Dette brev var uden tvivl den første årsag til fru Bathorys sindsforvirring, for efter at have læst det ilede hun ud på gaden, og løb så hurtigt hun formåede til Toronthals hotel.

"Til Toronthals hotel?" udbrød Peter yderst forbavset.

"Ja," svarede Borik, "og da jeg indhentede hende, kendte hun mig ikke længere. Hun var blevet ..."

"Men hvad ville dog min moder i Toronthals hotel?" spurgte Peter på ny og stirrede på den gamle tjener, som om han ikke rigtig forstod, hvad han sagde.

"Hun ville nok tale med hr. Toronthal. Men han og hans datter var allerede rejst bort to dage tidligere, ingen vidste hvorhen."

"Hvor er det brev?"

"Jeg har ikke kunnet finde det," svarede den gamle mand. "Måske har fru Bathory tabt det eller brændt det, eller nogen har taget det fra hende. Jeg fik aldrig at vide, hvad der stod i det."

Her forelå noget uforklarligt. Doktoren, som i tavshed havde lyttet til denne meddelelse, kunne slet ikke fatte, hvad der havde bevæget fru Bathory til et sådant skridt, eller hvilken bydende foranledning der havde drevet hende hen til hotellet i Allégade, hvor hun mindst af alle burde komme. Lige så lidt kunne han forstå, hvorfor underretningen om, at Silas Toronthal var forsvundet, havde rystet hende så stærkt, at hun var blevet vanvittig.

Den gamle tjener fortalte derpå med få ord, hvorledes det var lykkedes ham at skjule fru Bathorys tilstand og sælge de få ejendele, hun endnu besad. Ingen havde mindste formodning om, hvorledes det egentlig forholdt sig, fordi den ulykkeliges

vanvid var af den stille slags. Borik ville for enhver pris bort fra Ragusa og indskibede sig derfor sammen med fru Bathory i et af de dampskibe, som går i rutefart på Middelhavet. Han gik i land i Tunis eller rettere sagt i La Goulette, og besluttede at tage ophold dér.

Og i den forfaldne hytte levede han nu udelukkende for at yde fru Bathory al den pleje, hendes åndssvaghed krævede. Imidlertid var de få penge, han havde medbragt, ved at slippe op, og nøden stod for døren.

Den gamle tjener kom da til at tænke på doktor Antékirtt og den interesse, han altid hånde næret for Stephan Bathorys familie. Men Borik vidste uheldigvis ikke, hvor doktoren havde sit hjem. I sin fortvivlelse tilskrev han ham alligevel et brev, som han betroede til Forsynets varetægt. Og det lod til, at Forsynet virkelig er en ganske flink postmester, siden brevet jo var kommet doktoren i hænde.

Der var ingen tvivl om, hvad der burde gøres. Fru Bathory blev, uden nogen indvending fra hendes side, anbragt i vognen, hvor også hendes søn sammen med Borik og Maria tog plads. Og mens vognen ad landevejen vendte tilbage til La Goulette, foretrak doktoren og Luigi at spadsere hjem langs stranden.

En time senere befandt de sig alle ombord i lystyachten, som havde ligget med dampen oppe. Den lettede straks, og to dage efter løb den velbeholden ind i Antékirttas havn.

Fru Bathory blev straks bragt i land og ført til Artenak, hvor hun fik værelser i slottet, og Maria forlod sit eget hjem for altid at kunne være om hende.

Her var en ny anledning til bekymring for Peter Bathory. Hans moder var vanvittig, og det ville sandsynligvis ikke kunne

påvises, hvad der var årsag til hendes sindssygdom. Doktoren var fuldstændig uvidende om, hvad der havde forårsaget den, og det var derfor umuligt at fremkalde en gavnlig reaktion.

"Men jeg vil og skal helbrede hende," tænkte doktoren, som nu ofrede sig aldeles for dette hverv.

Det var imidlertid en vanskelig opgave, for fru Bathory vedblev fremdeles at gå omkring som i drømme og kom aldrig med en eneste ytring, der tydede på, at hun mindedes fortiden.

Der syntes at foreligge et tilfælde, hvor doktor Antékirtt burde anvende sin ualmindelige og ved talrige eksempler uimodsigeligt beviste evne til at påvirke andre magnetisk, og Peter Bathory bønfaldt ham om også at forsøge dette middel for om muligt at gengive fru Bathory fornuftens brug eller i det mindste fremkalde en bedring i hendes tilstand.

"Det vil heller ikke hjælpe," svarede doktoren, "afsindige personer er netop uimodtagelige for magnetisk påvirkning. For at kunne påvirkes måtte din moder endnu have så megen viljekraft tilbage, at jeg kunne sætte min vilje i stedet for hendes egen. Men, som jeg allerede har sagt dig, Peter! det vil ikke hjælpe hende."

"Men," indvendte Peter, som ikke ville opgive håbet, "jeg er vis på, at min moder dog til sidst vil kende mig igen, skønt hun tror, jeg er død."

"Ja, det er netop ulykken, at hun tror, du er død," svarede doktoren. "Hvis hun antog, du var i live ... eller vi kunne få hende hen til din grav ... og hun så dig komme frem af graven, så måske ..."

Doktoren anså det ikke for usandsynligt, at en heftig sindsbevægelse, fremkaldt i et belejligt øjeblik, ville kunne have

en gavnlig indflydelse på fru Bathory.

"Jeg vil gøre et forsøg," udbrød han.

Og der blev nu gjort alt, for at forsøget kunne lykkes, og fru Bathorys sløvede hukommelse vækkes, ved at hun på en gribende måde blev mindet om fortiden.

Doktoren måtte tage Borik og Næs Pescade til hjælp for at få fremstillet en nøjagtig efterligning af kirkegården i Ragusa og familien Bathorys gravsted.

Heldigvis forefandtes der på øens kirkegård, en kvartmil fra Artenak, et lille kapel, som næsten lignede gravstedet i Ragusa, og ved hjælp af nogle få forandringer blev ligheden snart fuldstændig. En sort marmortavle med Stephan Bathorys navn og dødsår: 1867, blev anbragt i muren.

Den 13. november begyndte de gradvis og næsten umærkeligt deres forsøg på at vække fru Bathorys sløvede åndsevner.

Om aftenen henad klokken syv førte Maria og Borik fru Bathory ud til kirkegården i Artenak. De standsede foran indgangen til kapellet, men hun stod tavs og ligegyldig, som hun plejede, skønt hun ved skinnet fra lampen, som brændte i kapellet, godt havde kunnet læse Stephan Bathorys navn på marmortavlen i væggen. Først da Maria og den gamle Borik knælede ned ved graven, fik hendes blik et livligere udtryk, som dog straks igen forsvandt.

En time senere var fru Bathory og alle dem, der nærved eller på afstand havde ledsaget hende på denne udflugt, atter tilbage i slottet.

De følgende dage fornyedes forsøgene, som imidlertid lod til at skulle forblive frugtesløse. Peter var ved at fortvivle, skønt doktoren forsikrede ham, at tid og tålmodighed var hans bedste

allierede. Det sidste forsøg blev derfor udsat, indtil det viste sig, at fru Bathory var tilstrækkelig forberedt og modtagelig for den stærke rystelse.

Det var alligevel øjensynligt, at der ved hvert besøg på kirkegården frembragtes en forandring i fru Bathorys sjælelige tilstand. Da således en aften Borik og Maria knælede ned ved indgangen til kapellet, nærmede fru Bathory sig langsomt og betragtede den bageste væg, som blev stærkt belyst af skinnet fra lampen. Derpå forlod hun skyndsomt stedet, og da Maria havde indhentet hende, hørte hun, at fru Bathory flere gange halvhøjt nævnede et navn.

Det var første gang i lang tid, at fru Bathory havde sagt blot et eneste ord.

Men de tilstedeværende stod målløse af forbavselse ved at høre hende nævne – ikke sin søns, men Savas navn.

Doktoren var ikke mindre overrasket end Peter Bathory, men han betvang sig og forholdt sig tavs.

Senere blev forsøget gentaget, og da gik fru Bathory af egen indskydelse hen til kapellet, hvor hun knælede ned under suk og tårer, men den aften kom intet ord over hendes læber. Det var, som om hun havde glemt Savas navn.

Da fru Bathory var blevet bragt tilbage til slottet, betoges hun, meget mod sædvane, af en heftig nervøs uro, og den sløvhed, som tidligere karakteriserede hendes tilstand, afløstes af en stærk ophidselse. Det var åbenbart, at hendes hjerne atter begyndte at arbejde, og det var et meget godt tegn.

Fru Bathory tilbragte også en urolig nat, og Maria hørte hende flere gange tale i søvne. Hun måtte altså drømme, og det var tegn på, at hendes forstand begyndte at vende tilbage, og at

hun kunne helbredes, såfremt hun i vågen tilstand bevarede fornuftens brug.

Doktoren besluttede derfor at forny forsøget allerede næste dag og hensætte hende i endnu mere gribende omgivelser.

Fru Bathory befandt sig hele den dag, den 18. november, i en usædvanlig ophidset tilstand, som foruroligede Maria en del, men hvoraf Peter, der stadig var om moderen, lovede sig det bedste udfald.

Skønt så sent på året, var luften dog, på grund af Antékirttas sydlige beliggenhed, endnu meget varm, og da mørket faldt på, blev det blikstille.

Henad klokken halv ni forlod fru Bathory i følge med Maria og Borik slottet, og lidt bagefter dem kom doktoren sammen med Luigi og Næs Pescade.

Hele den lille koloni var yderst spændt på, hvorledes forsøget ville løbe af. Et par fakler, som man havde anbragt under de høje træer, kastede et dæmpet lys over kapellets nærmeste omgivelser. Fra Artenaks kirketårn lød klokkeringningen med regelmæssige afbrydelser som til en begravelse.

I det følge, som langsomt bevægede sig hen ad vejen, manglede kun Peter Bathory, som var ilet forud for de andre, fordi han først skulle vise sig ved slutningen af dette afgørende forsøg.

Omtrent klokken ni ankom fru Bathory til kirkegården, hvor hun pludselig slap Maria Ferratos arm og nærmede sig kapellet.

Man lod hende uhindret følge den indskydelse, som syntes at have bemægtiget sig hende.

Under en dyb tavshed, som kun afbrødes af klokkeringningen, knælede fru Bathory ned ved indgangen.

Da åbnede kapellets dør sig langsomt, og Peter viste sig, indsvøbt i et ligklæde, som om han lige var stået op af graven.

"Min søn! ... Min søn!" udbrød fru Bathory og segnede bevidstløs til jorden.

Men det havde intet at sige, hovedsagen var opnået, hendes hukommelse var vendt tilbage, og moderen havde genkendt sin søn.

Ved doktorens hjælp blev hun snart kaldt til live, og da hendes blik faldt på sønnen, udbrød hun:

"Du lever altså, Peter, mit kære barn!"

"Ja, jeg lever for at gengælde din kærlighed, moder!"

"Og for at elske hende!"

"Hende! ... Hvem mener du?"

"Hende! ... Sava!"

"Sava Toronthal!" udbrød doktoren.

"Nej! ... Sava Sandorf."

Og af sin lomme fremtog fru Bathory et forkrøllet brev, som hun rakte doktoren.

Det var de sidste linjer, som den døende fru Toronthal havde nedskrevet, og de godtgjorde aldeles bestemt, at Sava var det barn, som var blevet bortført fra Artenak slot, og at hun følgelig var grev Mathias Sandorfs datter.

Femte del

1. Kap Matifou giver en håndsrækning

Som allerede tidligere omtalt havde grev Sandorf besluttet fremdeles at optræde som doktor Antékirtt, om ikke overfor Peter Bathory så dog i det mindste for alle koloniens øvrige medlemmer, fordi det passede med hans planer at bevare sit inkognito, indtil han havde fuldført sit hverv. Da fru Bathory så pludseligt nævnede hans datters navn, havde han derfor al sin selvbeherskelse nødig for at kunne skjule sin sindsbevægelse.

Hans datter levede altså! Hun elskede Peter Bathory og var elsket af ham! Og det var ham selv, hendes fader, som havde gjort alt for at forhindre deres forbindelse. Havde fru Bathory ikke som ved et vidunder atter fået sin forstands brug, ville hemmeligheden angående Savas herkomst aldrig være kommet for dagen.

Nu var det klart, hvad der var foregået for femten år siden på Artenak slot. Den lille pige, som var den eneste arving til grev Sandorfs godser, og hvis død aldrig var blevet konstateret, var blevet bortført og overgivet til Silas Toronthal, som kort efter flyttede fra Triest til Ragusa, hvor han udgav hende for sin datter.

Sarcany havde undfanget planen, som Namir, der var hans medskyldige, bragte til udførelse. Han vidste godt, at når Sava var fyldt atten år, ville der tilfalde hende en betydelig formue, og var hun først hans hustru, skulle han nok vide at gøre hendes fordringer på arven efter grev Sandorf gældende. Ved at tilvende sig besiddelsen af Artenak slot og gods satte han kronen på alle sine skurkestreger.

Men endnu var det ikke lykkedes Sarcany at gennemføre denne skændige plan, ellers ville han allerede have søgt at drage den mest mulige fordel af den.

Doktor Antékirtt bebrejdede sig nu bittert, at han selv havde fremkaldt disse sørgelige forviklinger, idet han først havde afslået at hjælpe Peter, og senere ladet Sarcany have frit spil, uagtet han ved deres møde i Cattaro let kunne have gjort ham uskadelig. Hvor megen sorg og ulykke kunne ikke være undgået, hvis doktoren, straks efter at han havde kaldt Peter til live, havde bragt ham tilbage til hans moder? Peter havde da været til stede, den gang fru Toronthals brev blev afleveret i huset i Marinellagade, og med dette bevis for, at Sava var grev Sandorfs datter, ville han nok have fundet et middel til at unddrage hende Sarcanys og Silas Toronthals vold. For øjeblikket befandt Sava Sandorf sig sandsynligvis i Sarcanys varetægt. Men spørgsmålet drejede sig om, hvor han holdt hende skjult, og hvorledes de skulle kunne befri hende. Om en fjorten dages tid fyldte grev Sandorfs datter sit attende år – det tidspunkt, hvor hun skulle tage sin arv i besiddelse – og denne omstændighed ville bringe Sarcany til at vove det yderste for at formå hende til at give sit samtykke til det forhadte ægteskab.

Alle disse tanker fo'r som et lyn gennem doktor Antékirtts hoved, og han følte, at fru Bathory og hendes søn med rette kunne gøre ham bebrejdelser. Men således som sagen tidligere havde stillet sig for ham, ville han aldrig have kunnet gå ind på, at Peter ægtede den unge pige, som alle andre såvel som han selv antog for at være en datter af Silas Toronthal.

Han måtte og ville nu for enhver pris finde sin datter, og her var ingen tid at spilde.

Imidlertid var fru Bathory atter blevet ført tilbage til slottet. Hun følte sig meget svag og udmattet efter den heftige sindsbevægelse, men var fuldstændig helbredet og sad nu i sit værelse, hvortil doktoren og Peter straks begav sig.

Maria anså det for mest passende at lade dem være ene, og trak sig derfor tilbage til det store modtagelsesværelse i slottet.

Doktoren trådte nu nærmere og sagde, idet han lagde sin hånd på Peters skulder: "Fru Bathory! Jeg holdt allerede lige så meget af Deres søn, som om han havde været mit eget barn, skønt han hidtil kun har været knyttet til mig ved venskabets bånd; men nu vil jeg gøre alt, hvad der står i min magt, for at jeg virkelig kan blive en fader for ham derved, at han ægter min datter Sava ..."

"Er Sava Deres datter!" udbrød fru Bathory.

"Jeg er grev Mathias Sandorf."

Fru Bathory gjorde i sin overraskelse en pludselig bevægelse for at rejse sig op, men segnede om i armene på sin søn, der med få ord meddelte hende, hvorledes den selvopofrende Andrèa Ferrato havde frelst grev Mathias Sandorf. At greven derpå i femten år havde ladet folk blive i den tro, at han var død, og hvorledes han til sidst var optrådt i Ragusa som doktor Antékirtt. Peter fortalte hende dernæst, hvorledes først Sarcany og Silas Toronthal og senere Carpena havde forrådt de sammensvorne, og sluttede sin beretning med at tilføje, at doktoren havde bortført ham levende fra kirkegården i Ragusa for at gøre ham til sin medhjælper ved den retfærdighedshandling, han havde foresat sig at udøve, og at han allerede havde to af skurkene, nemlig bankieren Silas Toronthal og spanieren Carpena i sin magt. Men den tredje

havde han endnu ikke fået fat på, og det var netop Sarcany, som havde foresat sig at ville ægte Sava.

I over en time gennemgik nu doktoren, fru Bathory og hendes søn – disse tre personer, som i fremtiden ville være knyttet til hinanden ved en så inderlig kærlighed – alle de nærmere omstændigheder vedrørende den ulykkelige unge pige. Sarcany ville naturligvis ikke betænke sig på at anvende et hvilket som helst middel for at tvinge Sava til det ægteskab, hvorved han sikrede sig grev Sandorfs formue. Og selv om det hidtil ikke var lykkedes ham at gennemføre denne plan, kunne de dog frygte det værste af fremtiden. De måtte følgelig sætte himmel og jord i bevægelse for at finde Sava.

De blev straks enige om, at ingen andre end fru Bathory og Peter burde indvies i den hemmelighed, at doktor Antékirtts rette navn var Mathias Sandorf. Ellers blev det snart bekendt, at Sava var doktorens datter, og på grund af de nye eftersøgninger, som skulle anstilles, ville det være heldigst, om sagen blev holdt hemmelig.

"Men hvor er Sava? ... Hvorledes skal vi finde hendes opholdssted og befri hende?" spurgte fru Bathory.

"Det skal jeg nok få at vide," svarede Peter, som nu ikke længere var nedslået og fortvivlet, men opfyldt af håb og mod.

"Ja, det skal vi," sagde doktoren. "Og selv om Silas Toronthal ikke kan angive, hvor Sarcany er flygtet hen, må han i det mindste vide, hvor skurken har indespærret min datter ..."

"Og hvis han ved det, skal han rykke ud med det," udbrød Peter.

"Ja, det skal han," svarede doktoren.

"Nu straks?"

"Ja."

Doktor Antékirtt, fru Bathory og Peter kunne ikke længere udholde den pinlige uvished.

Der blev øjeblikkelig sendt bud efter Luigi, som befandt sig i slottets modtagelsesværelse sammen med Næs Pescade, Kap Matifou og Maria, og han og Kap Matifou fik befaling til at begive sig til det lille fort og bringe Silas Toronthal med tilbage.

Et kvarter var næppe forløbet, før man så bankieren komme ud af den kasematte, hvori han blev holdt fanget. Kap Matifou havde med sin store, kraftige hånd grebet ham fast om armen og førte ham således op ad hovedgaden i Artenak. På bankierens spørgsmål om, hvorhen de førte ham, havde Luigi ikke givet noget svar. Dette forøgede bankierens uro, så meget mere som han endnu ikke vidste, hvem den mægtige person var, der holdt ham fanget.

De nåede snart slottet. Luigi gik i forvejen ind i salen, og derpå fulgte Silas Toronthal og Kap Matifou, hvis kraftige fingre ikke et øjeblik havde sluppet deres tag om bankierens håndled. Silas Toronthal fik først øje på Næs Pescade. Fru Bathory og hendes søn så han derimod ikke, fordi de holdt sig længere tilbage i salen. Så opdagede han pludselig doktor Antékirtt, hvis bekendtskab han forgæves havde søgt at gøre, mens doktoren opholdt sig i Ragusa.

"Er De her?" udbrød han yderst forbavset. Og med tiltvunget ro fortsatte han:

"Det er altså doktor Antékirtt, der har ladet mig arrestere på fransk grund, og som fremdeles holder mig fanget trods lov og ret ..."

"Men ikke trods al retfærdighed," svarede doktoren.

"Hvori har jeg da forset mig mod Dem?" spurgte bankieren, som øjensynlig følte sig beroliget ved doktorens nærværelse.

"Hvori De har forset Dem mod mig, skal De nok erfare," svarede doktoren. "Men først vil vi undersøge, hvori De har forset Dem mod denne ulykkelige kvinde ..."

"Fru Bathory!" udbrød bankieren og veg tilbage for enken, som kom hen imod ham.

"Og mod hendes søn," tilføjede doktoren.

"Peter! ... Peter Bathory!" stammede bankieren og ville være segnet om, hvis ikke Kap Matifous kraftige tag havde holdt ham oppe.

Peter Bathory – som bankieren troede var død, og hvis afsjælede legeme han havde set blive bragt til kirkegården i Ragusa for at begraves – var altså dog i live og stod nu foran ham som et genfærd, der var kommet frem af graven. Hans nærværelse slog Silas Toronthal med rædsel, og det begyndte at gå op for bankieren, at det var ude med ham, og at han ville komme til at undgælde for sine forbrydelser.

"Hvor er Sava?" spurgte doktoren pludselig.

"Mener De min datter?"

"Sava er ikke Deres barn, men en datter af grev Mathias Sandorf, hvis død var Deres og Sarcanys værk, idet De af lav egennytte angav ham og hans to kammerater, Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar til politiet."

Bankieren følte sig aldeles tilintetgjort, da denne beskyldning blev udslynget imod ham. Doktor Antékirtt var altså ikke alene underrettet om, at Sava ikke var Silas Toronthals barn, men han vidste endog, at hun var en datter af grev Sandorf, ligesom han også var bekendt med, hvorledes og

af hvem de sammensvorne i Triest var blevet forrådt. Hele Silas Toronthals skændige fortid vendte sig nu truende imod ham.

"Hvor er Sava?" vedblev doktoren, som næppe formåede at bekæmpe sin utålmodighed. "Hvor er Sava, som Sarcany, der var Deres medskyldige i alle disse forbrydelser, for femten år siden lod bortføre fra Artenak slot, og som den usling nu holder skjult et eller andet sted – hvor det er, ved De naturligvis – for at tvinge hende til at indgå det forhadte ægteskab ... For sidste gang spørger jeg Dem: hvor er Sava?"

Trods den trussel, der lå i doktorens ord og holdning, svarede Silas Toronthal dog ikke. Han indså, at den unge piges nuværende stilling kunne yde ham beskyttelse, og at man ville skåne hans liv, så længe han fortav hendes opholdssted.

"Mener De, Silas Toronthal!" vedblev doktoren, som atter havde genvundet sin selvbeherskelse, "at De tør tie af hensyn til Deres medskyldige, og frygter De måske for at skade ham? Så bør De vide, at Sarcany for at sikre sig Deres tavshed forsøgte på at myrde Dem, ligesom han gjorde ved Peter Bathory i Ragusa ... Hører De det? ... Han ville lige til at dræbe Dem, da mine agenter bemægtigede sig Deres person på vejen til Nizza ... Mener De endnu, at De skylder ham at tie?"

Silas Toronthal havde imidlertid sat sig i hovedet, at hvis han vedblev at tie, ville De gøre ham indrømmelser, og han svarede derfor ikke.

"Hvor er Sava? ... Hvor er hun?" råbte doktoren, som vreden nu løb af med.

"Jeg ved det virkelig ikke," svarede Silas Toronthal, som for ingen pris ville rykke ud med sproget.

Men i det samme udstødte han et højt skrig og våndede sig af smerte, mens han forgæves søgte at frigøre sig for Kap Matifous kraftige tag.

"Nåde! ... Nåde!" råbte han, fordi Kap Matifou, måske uvilkårligt, trykkede sine fingre endnu fastere om bankierens arm.

"Nåde!" bad atter Silas Toronthal.

"Vil De så svare?"

"Ja ... Ja! ... Sava ... er ... stammede bankieren, "i Tetuan hos Namir ... Sarcanys spion ...

Kap Matifou slap nu Silas Toronthals arm, der faldt tungt ned langs hans side, som om den var knust.

"Før fangen tilbage," befalede doktoren. "Vi har fået den oplysning, vi ønskede."

Og nu førte Luigi Silas Toronthal skyndsomt tilbage til hans fængsel i kasematten.

Sava var altså i Tetuan, og da doktor Antékirtt og Peter Bathory for et par måneder siden opholdt sig i Ceuta for at bemægtige sig Carpena, havde der kun været en god halv mil mellem dem og det sted, hvor Namir holdt den unge pige indespærret.

"Endnu i aften må vi af sted til Tetuan," var alt, hvad doktoren sagde til Peter.

På den tid var der endnu ingen direkte jernbaneforbindelse mellem Tunis og Marokko. For snarest muligt at komme til Tetuan gjorde de derfor bedst i at benytte et af de mest hurtigsejlende skibe i Antékirttas flotille.

Allerede før midnat lettede *Elektrik nr. 2* og satte med fuld fart kursen mod den marokkanske kyst.

Ombord befandt sig kun doktoren, Peter, Luigi, Næs Pescade og Kap Matifou. Sarcany kendte vel Peter, men ingen af de andre. Om de skulle bruge list eller vold, kunne ikke afgøres, før de var i Tetuan, for det afhang af, under hvilke forhold Sarcany levede i denne fuldstændig marokkanske by, om han opholdt sig i Namirs hus, og af hvor meget tjenerskab han havde til sin rådighed. Det gjaldt altså først og fremmest om at komme til Tetuan.

Afstanden mellem den inderste del af Syrte-havet og den marokkanske grænse beløber sig til hen ved to tusinde fem hundrede kilometer eller omtrent tretten hundrede og halvtreds kvartmil. Når *Elektrik nr. 2* løb med fuld fart, kunne den tilbagelægge syv og tyve kvartmil i timen, og det lange, smalle fartøj, som hverken ænsede vind eller søgang, brugte ikke engang halvtreds timer for at nå sit bestemmelsessted.

Før daggry havde *Elektrik nr. 2* rundet Kap Bon, og derefter passerede den uden ophold eller uheld hele den afrikanske kyst indtil Tetuan. Maskinen, som blev forstærket ved tilstrømning fra alle sine akkumulatorer, havde endnu aldrig arbejdet med en sådan kraft. Hvis man fra kysttelegraferne var blevet opmærksomme på *Elektrik*, som hurtig som lynet fo'r hen over havet, ville den være blevet antaget for et vidunderskib eller et mægtigt søuhyre, som ingen sejler ville være i stand til at indhente.

Den 21. november henad klokken otte om aftenen gik doktor Antékirtt, Peter, Luigi, Næs Pescade og Kap Matifou i land ved mundingen af den lille flod Tetuan,' hvor deres hurtige fartøj havde kastet anker. I et lille karavanserail, som lå tæt ved flodbredden, fandt de nogle mulæsler og en araber, som påtog

sig at føre dem til byen, en mils vej derfra. Der blev straks indrømmet araberen den forlangte betaling, og den lille trop satte sig øjeblikkelig i bevægelse.

I denne del af bjergkæden Rif har europæerne intet at frygte hverken af de indfødte eller af de omvandrende horder. Landet er desuden slet befolket og så godt som uopdyrket. Vejen, der fører hen over en slette, bevokset med forkrøblede buske, ligner mere en sti, som er trampet af muldyrene, end en landevej, anlagt af menneskehænder. På den ene side løber floden med sine mudrede bredder, hvor frøerne kvækker og fårekyllingerne piber, mens enkelte fiskerbåde ligger for anker midt i strømmen eller er trukket op på land. Og til højre hæver sig en række nøgne bakker, som efterhånden går over i det skovrige bjergland længere sydpå. Det var en skøn, månelys nat, i hvis milde skær de skarpe omrids af højderne mod nord syntes mere afrundede, mens der langt borte i baggrunden af billedet vifte sig en skinnende hvid plet – det var husene i Tetuan.

Araberen var en dygtig og pålidelig fører. Et par gange blev der gjort holdt ved ensomt beliggende vagtposter, fra hvis vindue, som ikke blev belyst af månens stråler, der faldt et gulagtigt skær ud over vejen. Forsynede med en meget slet lysende lygte, kom så et par marokkanere ud for at afhøre føreren. Han udtalte en slags feltråb, og så fortsattes rejsen. Doktoren og hans ledsagere vekslede ikke et ord og var så optaget af deres egne tanker, at de lod muldyrene gå, som de selv ville. Heldigvis var dyrene vant til at færdes på vejen, som på sine steder var gennemfuret af regnskyl og fuld af sten og trærødder, som de på deres sikre fod forstod at undgå. Det

kraftigste af disse prægtige dyr blev dog undertiden noget tilbage, men det var intet under: rytteren var Kap Matifou.

Og Næs Pescade kom herved til at tænke på, at det måske havde været bedre, om Kap Matifou havde båret muldyret, end muldyret ham.

Henad klokken halv ti holdt araberen stille foran en høj, hvid, med skydeskår forsynet mur, som udgør byens forsvar fra landsiden. I muren var der anbragt en lille, lav dør, som på maurisk vis var omgivet med arabesker. Ovenover var der en del skydeskår, hvor man fik øje på mundingen af kanonerne, der mindede om krokodiller, som havde lagt sig til at sove i måneskinnet.

Døren var lukket, og for at få den op, måtte man indlede forhandlinger ved hjælp af klingende mønt. Så slap endelig de rejsende ind og befandt sig nu i de krumme, snævre og til dels overbyggede gader, hvor der atter fandtes døre med utallige låse, som kun kunne åbnes ved hjælp af det samme middel som den første.

Efter et kvarters forløb nåede omsider doktoren og hans ledsagere et værtshus, en såkaldt "fonda", som var byens eneste hotel og bestyredes af en jødinde, der lod hele opvartningen besørge af en enøjet tjenestepige.

Værelserne i hotellet vendte ud til en baggård og var yderst tarveligt møbleret som følge af, at så få fremmede forvilder sig til Tetuan. Kun en eneste europæisk stat, nemlig Spanien, er repræsenteret der på stedet ved en konsul. Byen har nogle tusinde indbyggere, for størstedelen indfødte.

Doktoren havde stor lyst til straks at forhøre sig om, hvor Namir boede og lade sig føre derhen. Men han betvang sig,

fordi han indså, at han måtte gå frem med den yderste forsigtighed. En bortførelse ville vanskeligt kunne bringes i stand under de forhold, hvori Sava befandt sig. Alt, hvad der talte for eller imod et sådant forsøg, blev omhyggeligt drøftet. Det bedste var måske, at de løskøbte den unge pige, hvad det så end skulle koste. Men doktoren og Peter turde på ingen måde udsætte sig for at blive genkendt – især ikke af Sarcany, som måske opholdt sig i Tetuan. Ved at have Sava i sin magt opnåede han sikkerhed for sin egen person, og derfor ville han naturligvis holde på hende til det yderste. Uheldigvis var man ikke i et civiliseret land og kunne altså ikke tage sin tilflugt til politiet og domstolene. I Marokko findes endnu slaveriet, og hvormed skulle de kunne bevise, at Sava ikke var Namirs retmæssige ejendom, men derimod grev Sandorfs datter? De havde intet andet at støtte sig til end fru Toronthals brev og bankierens tilståelse. Husene i de mauriske byer er omhyggeligt stængede, og det er vanskeligt at få adgang til dem, selv ved hjælp af dommeren – kadien – hvis mellemkomst, forudsat at man har været så heldig at formå ham til at yde den, dog ikke altid har den forønskede virkning.

Det første, de havde at gøre, var derfor at holde skarpt udkig med Namirs hus, men dog således, at det ikke vakte mistanke. Tidligt næste morgen måtte altså Næs Pescade og Luigi, der under sit ophold blandt den kosmopolitiske befolkning på Malta havde tilegnet sig lidt kundskab til det arabiske sprog, begive sig ud på en rekognoscering og se at skaffe oplysning om, hvor Namir boede. Derefter ville de skride til handling.

Imidlertid havde *Elektrik nr. 2* lagt sig i skjul i en lille vig ved flodens munding for at være rede til afsejling ved første signal.

Næste morgen begav Luigi og Næs Pescade sig til basaren, hvor der allerede var en stærk tilstrømning af mennesker. Næs Pescade kendte godt Namir, som han ofte havde mødt på gaden i Ragusa, den gang hun agerede spion for Sarcany. Måske kunne han være så heldig at møde hende, og da hun ikke kendte ham, kunne han let ubemærket følge efter hende.

Den betydeligste basar i Tetuan består kun af en samling usle og lave hytter og skure, som beskyttes mod solens stråler ved et tag af forskelligt farvet lærred, udspændt på snore. Indgangen til disse hytter er fugtig og smudsig. I butikkerne, som alle er meget mørke, forhandles broderede silkestoffer, possementmagerarbejde i skrigende farver, tøfler, pengepunge, burnusser, lervarer, smykker, halsbånd, armbånd, ringe, alle mulige genstande af bronze og kobber, lysekroner, røgelseskar, kort sagt alt, hvad man med lethed kan finde også i de fleste store byer i Europa.

Tilstrømningen af mennesker var allerede betydelig, da de fleste foretrak at benytte den kølige morgenstund til at gøre deres indkøb i. Her så man en broget vrimmel af tæt tilslørede mauriske kvinder, jødinder med utildækket ansigt, arabere, kabyler og marokkanere og ikke få fremmede. Luigi Ferratos og Næs Pescades nærværelse ville derfor ikke virke påfaldende.

I denne brogede vrimmel spejdede de forgæves efter Namir. Hverken hun eller Sarcany lod sig se.

Luigi besluttede da at udspørge nogle af de halvnøgne drenge – et blandet afkom af de forskellige racer, som bebor Afrika fra Rif indtil Sahara – som det vrimler med i Marokkos basarer.

De første, han henvendte sig til, vidste slet ingen besked. Til sidst fik han fat i en lille kabyler, en tolvårs knægt med et opvakt ansigt. Den lille fyr forsikrede, at han vidste, hvor Namir boede, og tilbød for en ringe betaling at føre de to fremmede herrer til hendes hus.

Hans tilbud blev modtaget, og alle tre begave sig nu ind i den labyrint af snævre gader, som fra basaren strækker sig i alle retninger ud mod byens fæstningsværker. Efter ti minutters forløb befandt de sig i et næsten øde kvarter af byen. De lave huse lå langt fra hinanden og havde ikke et eneste vindue ud mod gaden.

Imidlertid afventede doktoren og Peter Bathory med stigende uro Luigis og Næs Pescades tilbagekomst. Hvert øjeblik fristedes de til at gå ud for selv at anstille efterforskninger. Men da de begge var kendt såvel af Sarcany som af Namir, ville et møde med dem kunne bringe hele planen til at strande, hvis de skyldige fattede mistanke og tog flugten. Doktoren og Peter måtte derfor forblive i fondaen, som Luigi og Næs Pescade først vendte tilbage til henad klokken ni.

På deres bekymrede ansigter kunne man straks se, at de medbragte dårlige efterretninger.

Allerede for fem uger siden var Sarcany og Namir afrejst sammen med en ung pige, som ingen kendte. En gammel kone havde opsyn med deres hus i Tetuan.

Dette slag kom doktoren og Peter aldeles uventet. De følte sig fuldstændigt overvældede.

"De er naturligvis rejst, fordi Sarcany har frygtet for, at Silas Toronthal for at hævne sig eller måske af andre grunde skulle røbe hans opholdssted," bemærkede Luigi.

Så længe der kun var tale om at forfølge forræderne, havde doktor Antékirtt aldrig tvivlet om at kunne fuldføre sit hverv. Men nu, da det gjaldt om at udfri hans datter af Sarcanys vold, begyndte hans tillid at vakle.

Peter og han antog imidlertid, at de straks burde gå hen til Namirs hus, hvor dog måske et eller andet kunne lede dem på sporet af Sava. Det var jo også muligt, at den gamle jødinde, som havde opsyn med huset, ville meddele eller, rettere sagt, sælge dem en og anden oplysning, som kunne komme dem til nytte ved deres eftersøgninger.

Luigi førte dem straks derhen. Doktoren, der talte arabisk som en ægte ørkenens søn, udgav sig for en ven af Sarcany, som han gerne ville have aflagt et besøg på gennemrejsen, og han udbad sig nu tilladelse til at bese hans hus.

Den gamle viste sig i begyndelsen umedgørlig, men med en håndfuld zecchiner fik de hende snart omstemt, og hun indlod sig endog på at besvare de spørgsmål, som doktoren, der foregav at nære den mest levende interesse for hendes herre, henvendte til hende.

Den unge pige, som marokkanerinden havde bragt til Tetuan, skulle ægte Sarcany. Det var for længe siden bestemt således, og brylluppet var kun blevet opsat på grund af den pludselige bortrejse. Den unge pige havde ikke haft sin fod udenfor huset i de tre måneder, hun havde tilbragt i Tetuan. Folk sagde rigtignok, at hun var af arabisk herkomst, men den gamle jødinde antog, at hun var fra Europa. Hun havde imidlertid kun set meget lidt til hende og kunne følgelig ikke meddele yderligere oplysninger.

Det var hende umuligt at sige, hvor Sarcany havde ført de to kvinder hen. Hun vidste ikke andet, end at de for omtrent fem uger siden var rejst med en karavane, som drog mod øst. Fra den tid af førte hun tilsyn med huset, som hun skulle passe på, indtil Sarcany fik det solgt. Det lod altså til, at han ikke havde i sinde at vende tilbage til Tetuan.

Doktoren hørte med påtaget ro på hendes svar, som han efterhånden oversatte for Peter Bathory.

Det var imidlertid klart, at Sarcany hverken havde anset det for rådeligt at gå ombord i et af de paketskibe, som anløber Tanger, eller at benytte jernbanen, som udgår fra Oran, men derimod havde sluttet sig til en karavane, som for nylig havde forladt Tetuan for at begive sig – Gud ved hvorhen. Måske til en eller anden oase i ørkenen, eller endnu længere bort til et af de halvvilde territorier, hvor han ville have Sava ganske i sin vold. Hvorledes skulle de få det at vide? På vejene i det nordlige Afrika er en karavane omtrent lige så vanskelig at efterspore som den enlige rejsende.

Doktoren gjorde derfor et nyt forsøg på at bringe den gamle jødindes tunge på gled ved at hentyde til vigtige efterretninger vedrørende salget af huset, og som derfor særlig ville interessere Sarcany. Men det lykkedes ham ikke at lokke flere oplysninger ud af den gamle kvinde, der, som det lod til, ikke vidste, hvilket nyt tilflugtssted Sarcany havde udset sig for hurtigst muligt at bringe sagen til en afslutning.

Doktoren og hans ledsagere udbad sig nu tilladelse til at bese huset, der på arabisk vis var indrettet således, at alle vinduerne vendte ud mod en firkantet gård, som var forsynet med et omløbende galleri.

De kom snart til det værelse, Sava havde beboet. Det lignede en celle i et fængsel, og den stakkels unge pige, som sikkert havde opgivet alt håb om hjælp, måtte her have tilbragt mange kvalfulde timer. Doktoren og Peter stod tavse og lod blikket løbe rundt i værelset for om muligt at opdage et eller andet, som kunne bringe dem på sporet af de bortdragne.

Pludselig fo'r doktoren hen til en lille ildpande af kobber, som stod på en trefod i et hjørne af værelset. Han havde fået øje på nogle halvforkullede papirstumper, som lå i panden.

Sava havde altså skrevet, men under det pludselige opbrud måske besluttet sig til at brænde brevet, før hun forlod Tetuan. Det var jo også tænkeligt, at Sarcany og Namir havde fundet brevet hos Sava og brændt det.

Peter kom nu også til, og han og doktoren forsøgte at læse, hvad der stod på det halvforkullede papir.

Kun få ord var læselige og deriblandt følgende, som uheldigvis var ufuldstændige: "Fru Bath..."

Sava, som ikke anede, at fru Bathory havde forladt Ragusa, havde måske forsøgt at skrive til hende, som var det eneste menneske, hvis hjælp hun kunne påkalde.

Efter fru Bathorys navn fulgte lidt længere nede også hendes søns, og Peter anstrengte sig, med tilbageholdt åndedræt, for at finde meningen af de få læselige ord ... Men det lykkedes ikke hans tåreblændte øjne.

Doktoren var derimod så heldig at få øje på et ord, som hjalp dem på sporet af den unge pige.

"Tripolis!" udbrød han glad overrasket.

Sarcany var altså flygtet til sin hjemstavn, hvor han ville være i fuldstændig sikkerhed, og Tripolis var også rejsens mål for den

karavane, han havde sluttet sig til.

"Af sted til Tripolis," sagde doktoren.

Endnu samme aften stak de atter i søen.

Sarcany ville sandsynligvis snart være i Tripolis' hovedstad, hvor de dog håbede at indtræffe et par dage senere end han.

2. Storkenes fest

Den 23. november frembød sletten udenfor Tripolis' mure et mærkeligt skue. Om den var frugtbar eller ikke, ville det den dag have været umuligt at afgøre. Den var som oversået med telte i alle mulige farver, og overalt mødte øjet afstikkende flag og kvaster, som var en sammensætning af de mest skrigende kulører. Mange af teltene var forslidte og lappede og afgav kun et meget utilstrækkeligt ly mod den skarpe og tørre søndenvind. Hist og her så man grupper af heste, belagt med det prægtige orientalske seletøj, dromedarer, som lå i sandet og strakte de flade hoveder frem, der lignede halvtømte lædertasker, små æsler ikke større end store hunde, og store hunde, af størrelse som små æsler, muldyr, belæsset med den uhyre store arabiske sadel, hvis høje og stærkt buede sadelknap og bagstykke minder om kamelens pukler. Og så rytterne, som med geværet over ryggen, jataganen i bæltet, knæene trukket op i højde med brystet og fødderne hvilende i stigbøjler, der ligner tøfler, galoppere rundt i folkestimlen uden at ænse, hvem de muligvis rider omkuld, det være sig mand, kvinde eller barn. De indfødte er næsten alle iført det i Berberiet brugelige klædningsstykke, den såkaldte "haouly", som bæres på samme måde af begge køn med undtagelse af, at mandfolkene fastholder haoulyens folder over brystet ved hjælp af en kobbernål, mens kvinderne lader dens øverste flig falde ned over ansigtet, således at kun det venstre øje er synligt. Stoffet, hvoraf haoulyen forfærdiges, er ikke ens for alle samfundsklasser. Fattige folk bærer den som en ganske almindelig ulden kappe på det blotte legeme. De mere

velstående er tillige iført arabernes korte trøje og vide benklæder, og i de riges dragt består haoulyen af prægtigt blåt og hvidternet silketøj, under denne bæres endnu en haouly af gaze, hvori de glinsende silketråde træder smukt frem mellem den matte uld, og allerinderst et stykke linned, indvirket med guld.

Folkesværmen på sletten bestod dog ikke udelukkende af tripolitanere. I nærheden af hovedstaden flokkede sig købmændene fra Ghadames og Sokna, ledsaget af deres sorte slaver. Så var der jøder og jødinder; disse sidste, der viste sig med utildækket ansigt, var vel ved magt, som det anstår sig landets kvinder, og iført nogle meget uklædelige "underbenklæder". Endvidere så man negre, der havde forladt deres usle, af siv og palmeblade flettede hytter, og var draget hertil fra de omliggende landsbyer for at deltage i folkeforlystelsen. Disse stakkels skabninger, der var bedre forsynet med prydelser end med linned, var smykket med klodsede armringe af kobber, halsbånd af muslingeskaller eller dyretænder og sølvringe i ørene og næsebrusken. Desuden var der indfødte fra egnene omkring Syrtehavet, hvor daddelpalmen yder beboerne vin, frugter, brød og syltetøj. Og midt i denne brogede vrimmel af maurere, berbere, tyrker, beduiner, ja endog europæere, paraderede pashaer, sheiker og kadier, de herskende på stedet, og rajaerne (de skattepligtige) veg ydmygt og klogeligt til side for soldaternes dragne sabler eller politiets stokke, når den tyrkiske generalguvernør i elajetet drog forbi dem.

Anslår man indbyggernes antal i hele provinsen Tripolis til noget over en million, hvortil kommer seks tusinde mand

tropper, har kun tyve til femogtyve tusinde taget ophold i selve hovedstaden Tripolis. Men den dag beløb byens folkemængde sig til det dobbelte på grund af den stærke tilstrømning fra landets forskellige egne. "Landboerne" var imidlertid ikke taget ind i selve byen, hvis lidet elastiske fæstningsmure, slet byggede og faldefærdige huse, snævre og krumme gader, hvor der ikke findes brolægning og kun meget lidt lys og luft, ikke ville have kunnet rumme en sådan indvandring, selv om man havde lagt beslag på kvarteret nede ved havnemolen, hvor konsulerne bor, foruden jødekvarteret og den del af byen, som huser den muhamedanske befolkning.

Men sletten udenfor staden var stor nok til at rumme den store mængde skuelystne, som var strømmet til for at overvære festlighederne, for sagnet, der fortæller om oprindelsen til storkenes fest, holdes endnu højt i ære af den østerlandske befolkning i Afrika. Byen Tripolis er på de tre sider omgivet af en gul sandslette, der er hen ved en kilometer bred, og som undertiden overskylles af havet, når det blæser stærkt fra øst. Mod syd derimod begrænses sletten af en frugtbar oase med smukke hvide huse, vel vandede haver, orangelunde, palmeskove og en stor rigdom af træer og blomster. Her findes også antiloper, gazeller, fenneker – en slags små grå ræve med store ører – og flamingoer. Indbyggernes antal beløber sig til omtrent tredive tusinde. Hinsides denne oase begynder Sahara, som på intet andet punkt i Afrika er rykket Middelhavet så nær, og blikket glider hen over den umådelige sandslette med dens bevægelige klitter, som stormen flytter lige så let, som den oprører havets overflade. Det er det libyske sandhav, hvor man

ligesom på ethvert andet hav undertiden ser tågen rejse sig, men her består den af fine støvgran.

Provinsen Tripolis, der er seksten tusind kvadratmil stor og beliggende mellem Tunis, Ægypten og Sahara, har langs Middelhavet en kyststrækning på hen ved tre hundrede kilometer.

Det var til denne provins, som er en af de mindst kendte, og hvor man længst kan unddrage sig efterforskninger, at Sarcany havde taget sin tilflugt, da han forlod Tetuan. Han stammede fra Tripolis, der havde været skuepladsen for hans første bedrifter, og vendte således kun tilbage til sin fødeegn. Som læserne vil erindre, stod han i forbindelse med den frygteligste sekt i Nordafrika og kunne finde virksom støtte hos senousitterne, da han altid havde været deres agent i udlandet og besørget deres indkøb af ammunition og våben. Ved sin ankomst til Tripolis fik han derfor også straks bolig hos Sidi Hazam, der var anfører for distriktets sekterere.

Sarcany forlod Monte Carlo straks efter Silas Toronthals gådefulde bortførelse. Nogle tusind francs, som han havde holdt tilbage af sin sidste gevinst, var tilstrækkelige til at bestride rejseomkostningerne og de foreløbige allernødvendigste udgifter. Han frygtede ikke uden grund for, at Silas Toronthal i sin fortvivlelse skulle falde på at ville hævne sig på ham ved at omtale hans fortid eller meddele oplysning om, hvor Sava opholdt sig, for bankieren var fuldstændig bekendt med, at den unge pige befandt sig i Tetuan i Namirs varetægt. Sarcany besluttede derfor snarest muligt at forlade Marokko.

Det var også det klogeste, han kunne gøre, for kort efter meddelte Silas Toronthal virkelig navnet på det land og den by, hvor marokkanerinden holdt Sava indespærret.

Sarcany besluttede derfor at flygte til Tripolis, hvor han ville kunne iværksætte sine planer og tillige have midler i hænde til at forsvare sig. Men det ville – som doktor Antékirtt meget rigtigt sluttede – have været alt for farligt at foretage rejsen derhen med paketskibene, som anløb kyststationerne, eller benytte de algierske jernbaner. Han foretrak at slutte sig til en karavane, bestående af senousitter, som udvandrede til Kyrenaïka, og undervejs optog nye deltagere i de betydeligste elajeter i Marokko, Algier og Tunis. Karavanen satte sig i bevægelse den 12. oktober og tilbagelagde på kort tid de fem hundrede mil, som ligger mellem Tetuan og Tripolis, når man følger vejen langs ørkenens nordlige grænse.

Uagtet Sava nu var aldeles i sin ransmands vold, holdt hun urokkeligt fast ved sin beslutning uden at ænse hverken Namirs trusler eller Sarcanys vrede.

Ved afrejsen fra Tetuan talte karavanen allerede henved halvtreds deltagere eller khouaner, anført af en imam, som ledede det hele på militærisk vis. Der kunne ikke være tale om at drage gennem de provinser, der stod under Frankrigs herredømme, fordi karavanen måske dér ville støde på vanskeligheder. Den måtte derfor følge ørkenens nordlige grænse.

Efterhånden som karavanen drog videre, voksede deltagernes antal, og da den nåede Tunis' grænse, kommanderede imamen en trop på over tre hundrede personer. På vejen gennem Tunis modtog den yderligere forstærkning fra

flere landsbyer og efter en rejse på seks uger nåede den, den 20. november, Tripolis' grænse.

På det tidspunkt, da storkenes fest skulle fejres, havde Sarcany og Namir kun opholdt sig i tre dage i Sidi Hazams hus, som nu tjente til fængsel for Sava Sandorf.

Huset, der var prydet med et slankt tårn, og som havde skydehuller i stedet for vinduer og kun en meget lille og lav dør, så omtrent ud som en fæstning. Det var beliggende lidt uden for byen.

Som i alle andre arabiske boliger vendte værelserne ud mod en gård med omløbende galleri og udstyret med søjler og buegange. I Sidi Hazams hus var ikke mindre end tre sådanne gårde, og værelserne var næsten alle rigt møbleret. I den anden gård befandt sig den såkaldte "skisa", en slags vestibule eller forhal, hvor Sidi Hazam allerede havde ledet adskillige forhandlinger.

Boligen, der lå vel forvaret bag sine høje mure, husede desuden et betydeligt tjenerpersonale, der kunne bidrage til dets forsvar, hvis det blev angrebet af de omstrejfende horder eller måske endog af myndighederne i Tripolis, der gjorde deres bedste for at holde senousitterne i tømme. Der opholdt sig i huset omtrent halvtreds af sektens tilhængere, som alle var godt rustet såvel til forsvar som til angreb.

Huset havde kun en eneste indgangsdør, der var meget massiv og forsynet med jernbeslag. Den ville vanskeligt kunne sprænges, men selv om det lykkedes, ville det være forbundet med endnu større vanskeligheder gennem den at bane sig adgang til huset.

Hos Sidi Hazam havde Sarcany altså fundet et sikkert tilflugtssted, hvor han håbede at kunne gennemføre sin plan. Ægteskabet med Sava ville forskaffe ham en ret anseelig formue, og i nødstilfælde kunne han vente at finde bistand hos sekten, der var direkte interesseret i, at hans plan lykkedes.

De øvrige tilhængere, som var ankommet fra Tetuan eller hvervet undervejs, havde fordelt sig i omegnen af byen for at være rede på første vink. Politiet i Tripolis havde ikke den ringeste anelse om, at storkenes fest netop skulle benyttes til at fremme senousitternes sag. Fra sletten udenfor byen skulle muftierne udstede deres befalinger angående den samling af alle deres stridskræfter, der skulle finde sted i Kyrenaïka, som skulle forvandles til en virkelig røverstat, der skulle regeres af en enevældig kalif.

Forholdene var gunstige, for i elajetet Ben-Ghazi i Kyrenaïka havde sekten netop sine fleste tilhængere.

Den dag, da storkenes fest skulle fejres i Tripolis, bevægede tre fremmede sig rundt i folkemængden som var forsamlet på sletten udenfor byen.

Ingen ville antage disse fremmede, som var iført den arabiske dragt, for europæere. Den ældste af de tre bevægede sig endog i den med en lethed, som kun erhverves gennem lang øvelse.

De tre fremmede var doktor Antékirtt, Peter Bathory og Luigi Ferrato. Næs Pescade og Kap Matifou var blevet tilbage i byen for at træffe forskellige forberedelser, og de ville sandsynligvis først vise sig på scenen i det øjeblik, de skulle til at udføre deres rolle.

Dagen i forvejen, henad aften, var *Elektrik nr. 2* gået til ankers i læ af den lange række klipper, der afgiver en slags naturligt bolværk for Tripolis' havn.

Overfarten var gået ligeså hurtigt for sig på hjemvejen som på udrejsen. *Elektrik* havde kun gjort et lille ophold på tre timer i Philippeville, for at de rejsende kunne anskaffe sig arabiske dragter, og var så straks sejlet videre.

Da derfor doktoren og hans ledsagere gik i land – ikke ved kajen i Tripolis, men ved klipperne udenfor havnen – var det ikke fem europæere, som betrådte Tripolis' grund, men fem østerlændinge, hvis dragt ikke ville vække opsigt. Peters og Luigis mangel på øvelse i at bære dragten ville måske snart have røbet dem for den opmærksomme iagttager. Men Næs Pescade og Kap Matifou, der var vant til at anlægge gøglernes forskellige forklædninger, bar den på den naturligste måde af verden.

Da mørket faldt på, sejlede *Elektrik* over til den modsatte side af havnen og lagde sig i skjul i en af de mange ubevogtede vige på kysten. Dér skulle den forblive, rede til at stikke i søen, hvad øjeblik det skulle være, både ved dag og ved nat. Så snart doktoren og hans ledsagere var kommet i land, gik de langs med klipperne hen til havnen og derfra ind i byens snævre gader. De lod sig nøje med det første hotel, de traf på – der var heller ikke ret mange at vælge imellem – da deres ophold i byen næppe ville vare længere end et par dage, og måske endog indskrænke sig til nogle få timer. De optrådte i hotellet som jævne handelsmænd fra Tunis, som på gennemrejsen ville overvære storkenes fest i Tripolis. Og da doktoren talte arabisk med samme lethed som alle de øvrige sprog, der benyttes langs Middelhavets kyst, kunne hans tungemål ikke røbe ham.

Værten viste sig meget forekommende mod de fem rejsende, som gjorde ham den ære at tage ind i hans hotel. Han var en svær og meget snaksom mand, og doktoren fik ham snart til at meddele alle de oplysninger, han ønskede. Først fik han at vide, at en karavane for nylig var ankommet fra Marokko til Tripolis, og derpå fortalte værten, at Sarcany, som var velbekendt i byen, var fulgt med karavanen og optaget som gæst i Sidi Hazams hus.

Som følge af disse oplysninger begav doktoren, Peter og Luigi sig endnu samme aften ud blandt folkevrimlen, som havde lejret sig på sletten. Herfra søgte de ubemærket at iagttage Sidi Hazams hus, hvor Sava Sandorf blev holdt indespærret.

Fader og datter havde endnu aldrig været hinanden så nær siden den gang, da doktoren opholdt sig i Ragusa. Men mellem dem rejste sig en uoverstigelig mur. For at befri Sava var Peter villig til alt, endog til at gå på akkord med Sarcany og overlade slynglen den formue, han efterstræbte. Ikke desto mindre burde hverken grev Mathias Sandorf eller Peter undlade at straffe ham som den, der havde angivet Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar.

Således som sagerne stod, ville det imidlertid være næsten umuligt at bemægtige sig Sarcany eller udfri Sava af Sidi Hazams hus. Der kunne ikke være tale om at anvende magt, følgelig måtte man gå frem med list. Under festlighederne den følgende dag ville der sikkert findes lejlighed til at gennemføre en plan, som Næs Pescade havde udtænkt og forelagt doktoren, Peter og Luigi til overvejelse. Udførelsen kom måske til at koste den flinke lille fyr livet. Men hvis han var så heldig at skaffe sig

adgang til Sidi Hazams hus, kunne det måske lykkes ham at befri Sava Sandorf. Han var så modig og snild, og ville nok få bugt med alle forhindringer.

I overensstemmelse med den lagte plan begav doktor Antékirtt, Peter og Luigi sig næste dag henad klokken tre om eftermiddagen ud på sletten foran staden, mens Næs Pescade og Kap Matifou beredte sig til udførelsen af deres roller, når festen var på sit højeste.

Endnu tydede dog intet på den støjende og livlige bevægelse, som ville udfolde sig på sletten ved mørkets frembrud, når de utallige fakler blev tændt. I den tætte folkevrimmel vandrede senousitternes tilhængere ubemærket omkring i deres tarvelige dragt og meddelte hinanden ved en slags frimurertegn deres anførers befalinger.

Imidlertid vil vi gøre læserne bekendt med det østerlandske eller rettere afrikanske sagn, hvori hovedbegivenhederne fremstilles ved storkenes fest, der udøver en så stor tiltrækningskraft på den muhamedanske befolkning.

I Afrika levede der engang en stamme, de såkaldte djinner, som beboede en meget stor sandstrækning mellem Tripolis og Fezzan. Det var et stærkt og mægtigt, men tillige meget frygtet folk, fordi de var uretfærdige, troløse og grusomme. Ikke en eneste af Afrikas fyrster havde kunnet få bugt med dem.

Profeten Suleiman fik engang lyst, ikke til at bekæmpe, men til at omvende dem, og sendte i dette øjemed en af sine apostle til dem for at lære dem at elske det gode og afsky det onde. Men forgæves! De vilde horder dræbte ubarmhjertigt missionæren.

Djinnerne optrådte med så stor dristighed, fordi deres land lå så afsides og tillige var så utilgængeligt, at ingen fyrste ville

vove at trænge derind med sin hær. De antog desuden, at ingen ville påtage sig at underrette Suleiman om, hvorledes de havde behandlet hans apostel. Men heri forregnede de sig.

I landet opholdt der sig usædvanlig mange storke, og de er, som bekendt, hæderlige, ualmindelig kloge og forstandige fugle, for ifølge sagnet opholder de sig aldrig i et land, hvis navn findes på et pengestykke – eftersom penge er årsag til alt ondt og den mægtigste drivkraft til at gøre mennesket til et bytte for sine slette lidenskaber.

Da nu storkene erkendte djinnernes slethed, holdt de en dag rådslagning og besluttede at afsende en iblandt dem til profeten Suleiman for at opfordre ham til at tage hævn over dem, der havde myrdet missionæren.

Profeten hidkaldte straks sit hurtigste sendebud, en hærfugl, og befalede den at samle alle Jordens storke i himmelrummet over Afrika.

Det skete, og da fuglenes talløse skarer fremstillede sig for profeten Suleiman, fortæller sagnet, "at de udgjorde en sky, som kunne have formørket hele strækningen mellem Mezda og Murzuk".

Hver af storkene tog nu en sten i sit næb og fløj med den hen til djinnernes land. Og mens de svævede over landet, kastede de stenene ned på de slette mennesker, hvis sjæle nu i al evighed er indespærret dybt inde i ørkenens hamada [Note 3)].

Det var dette sagn, som skulle fremstilles ved denne dags festligheder. Flere hundrede storke var blevet spærret inde under de uhyre net, som man havde udspændt over sletten. De fleste af disse stakkels dyr stod på ét ben og afventede deres befrielse, mens de lod luften genlyde af deres knebren. På et

givet tegn skulle de flyve til vejrs og lade uskadelige kugler af blød jord falde ned over de troende, mens tilskuerne hylede, instrumenterne faldt ind med en larmende musik, geværerne knaldede og faklerne udsendte deres mangefarvede lys.

Næs Pescade havde skaffet sig underretning om festprogrammet, og det havde bragt ham på den tanke også at ville optræde ved festlighederne for måske derved at få lejlighed til at skaffe sig adgang til Sidi Hazams hus.

Idet solen gik ned, faldt et skud fra fæstningen i Tripolis. Det var signalet, som folkemassen på sletten så længselsfuldt ventede på.

Doktoren, Peter og Luigi var i begyndelsen aldeles overvældede af den bedøvende larm, som genlød fra alle kanter, og fuldstændig blændede af de utallige lys, hvoraf hele sletten strålede.

Da kanonskuddet lød, var hele den nomadiske befolkning på sletten i færd med at spise til aften. Mens tyrkerne fortærede deres lammesteg og høns i pilaf, og den velstående araber nød sin couscous, måtte de talrige fattige, hvis lommer var bedre spækket med kobber- end med guldmønter, nøjes med en ganske almindelig "bazina", en slags brød, som tilberedes af bygmel og olie. Men overalt flød den stærkt berusende palmevin i strømme.

Kort efter at kanonskuddet var faldet, var også allerede den forsamlede mængde, mænd, kvinder og børn, tyrker, arabere og negre, som ude af sig selv. Kun de skingrende toner fra instrumenterne i disse barbariske orkestre kunne overdøve den forvirrede larm. Rytterne galopperede omkring og affyrede deres lange geværer og sadelpistoler, mens raketter og

sværmere knaldede løs. Der var en larm og forvirring, som ikke er til at beskrive.

Her så man en negerhøvding i en fantastisk dragt, med bæltet behængt med menneskeben og ansigtet skjult af en modbydelig maske. Ved faklernes skin og under en ensformig sang, ledsaget af trommehvirvler, ledede han en dans, som blev udført af en snes sorte, der stod omringet af en kreds af eksalterede kvinder, som ledsagede mændenes uskønne bevægelser med håndklap.

Hist optrådte de vilde aïssassouaer, i allerhøjeste grad berusede af religiøs begejstring og spirituøse drikke. Mens fråden stod dem om munden, og øjnene sprang langt frem af hovedet, knuste de jern- og træstykker med tænderne, flængede sig i huden, jonglerede med gloende kul eller lod sig omslynge af deres lange slanger, der bed dem i hånden, kinden eller læberne, og som de bed igen, mens de fortærede dyrets blodige hale.

Folkestimmelen strømmede imidlertid snart med usædvanlig ilfærdighed hen mod Sidi Hazams hus, som om et eller andet nyt skuespil drog den derhen.

Foran huset stod to mænd; den ene var ualmindelig stor og svær, den anden meget lille og spinkel – det var to akrobater, hvis mærkværdige styrke- og behændighedskunster af den firdobbelte række tilskuere blev belønnet med de kraftigste hurra'er, som en tripolitonits strube formår at frembringe.

Det var Næs Pescade og Kap Matifou, der havde udset sig plænen foran Sidi Hazams hus til skueplads for deres bedrifter. I dagens anledning havde de atter optaget deres fordums

håndtering, og iført en ny gøglerdragt, syntes de atter at ville plukke friske laurbær.

"Du er vel ikke blevet alt for stiv?" spurgte Næs Pescade.

"Nej," svarede Kap Matifou.

"Du er vel heller ikke bange for at udføre hvilket som helst kunststykke for dermed at begejstre disse tossehoveder?"

"Jeg ... bange!"

"Selv det at knuse sten med tænderne og spise slanger?"

"Er de stegt?" spurgte Kap Matifou.

"Nej ... de er rå."

"Aldeles rå?"

"Ja ... og levende."

Kap Matifou rynkede næse, men hvis det skulle så være, var han villig til at spise slanger ligesom aïssassouaerne.

Doktoren, Peter og Luigi, som befandt sig blandt tilskuerne, holdt uafbrudt øje med deres to kammerater.

Kap Matifou var hverken blevet stiv eller havde sat noget af sin forbavsende styrke til. Fem-seks af de stærkeste arabere, som havde villet prøve kræfter med ham, kastede han straks til jorden.

Derpå begyndte han og Næs Pescade deres jonglørkunster, og araberne beundrede dem henrykt, især en slags boldspil med brændende fakler, som uafladeligt krydsede hinanden mellem de to akrobater.

Og forestillingen blev dog givet for et publikum, som med rette kunne være kræsent, for ikke så få blandt tilskuerne havde haft lejlighed til at beundre de halvvilde tuareger, der er så vel bekendte for deres behændighed og styrke. Og mange af de tilstedeværende havde allerede beklappet den dristige

Mustapha, med tilnavnet "Ørkenens Samson", som dronning Victoria af England ved sin kammertjener lod anmode om at ophøre med sine kunster, fordi hun frygtede for, at han skulle afstedkomme en ulykke. Men i at gøre kraftkunster havde Kap Matifou ikke sin lige. Ingen kunne måle sig med ham i dette.

Det kunststykke, hvormed forestillingen afsluttedes, bragte begejstringen blandt det kosmopolitiske publikum, som omgav de to europæiske kunstnere, til at kulminere, for hvor forslidt det end er i Europa, lod det dog til at være noget nyt i Tripolis.

Tilskuerne var ved at træde hinanden ned for at komme så nær som muligt til de to akrobater, som "arbejdede", belyst af faklernes skin.

Kap Matifou havde grebet en omtrent tredive fod lang stang, som han holdt lodret i vejret og med begge hænder pressede fast mod sit bryst. Behændig som en abe klatrede Næs Pescade op ad stangen, på hvis øverste spids han holdt sig svævende i de dristigste stillinger.

Kap Matifou stod fast som en støtte og flyttede sig kun engang imellem lidt for ikke at tabe ligevægten. Da han var kommet tæt hen til Sidi Hazams hus, løftede han stangen så højt, han kunne række, mens Næs Pescade sendte publikum fingerkys til afsked.

De forsamlede arabere og negre var ellevilde af henrykkelse og hylede, klappede og trampede af hjertens lyst, for end ikke Ørkenens Samson, den dristige Mustapha, var nogensinde steget så højt til vejrs.

Netop da faldt der et skud fra fæstningens voldgang, og i det samme blev nettene hurtigt fjernet, og flere hundrede storke hævede sig op i luften, mens uskadelige småsten haglede ned

over sletten, og luften genlød af de befriede fugles bedøvende skrig, som besvaredes med en ikke mindre øredøvende koncert af de forsamlede tilskuere.

Hermed syntes den vanvittige begejstring at have nået sin paroksysme. Man fristedes til at tro, at alle den gamle verdens sindssygeanstalter havde sluppet sine beboere ud på sletten udenfor Tripolis.

Imidlertid lå Sidi Hazams hus mørkt og øde, og under alle disse støjende festligheder havde ikke en eneste af dets beboere vist sig hverken i døren eller på terrassen.

Men nu kommer det allermærkeligste! I samme nu som faklerne slukkedes, og storkene fløj deres vej, var Næs Pescade pludselig forsvundet, som om han var gået til vejrs med profeten Suleimans fugle.

Hvor blev han af?

Kap Matifou lod til at tage sig den sag meget let.

Han kastede stangen op i luften, opfangede den behændigt på den modsatte spidse og hvirvlede den rundt som en umådelig trommestok. Næs Pescades forsvinden tog han som den naturligste ting af verden.

Tilskuerne var imidlertid henrykte og gav deres beundring luft i tordnende hurraråb, som måtte kunne høres langt ud over dalens grænser. Alle som en vare de overtydede om, at den behændige akrobat havde begivet sig på vej til storkenes rige.

Men store hob beundrer i almindelighed mest det, den ikke forstår.

3. Sidi Hazams hus

Henad klokken ni om aftenen ophørte skydningen, og musikken og larmen forstummede pludselig. Folkeskaren begyndte at spredes, idet nogle vendte hjem til Tripolis, mens andre trak sig tilbage til de nærmeste landsbyer. Inden en times forløb ville sletten udenfor staden atter ligge øde og forladt. Teltene blev taget ned, lejren ryddet, og negrene og berberne var atter på vej til deres forskellige hjem i Tripolis, mens senousitterne drog til Kyrenaïka, særlig til elajetet Ben Ghazi, der var udset til samlingsplads for alle kaliffens tropper.

Kun doktor Antékirtt, Peter og Luigi tilbragte hele natten på sletten, hvor de fra det øjeblik af, da Næs Pescade var forsvundet, holdt sig beredt på alt, og hver især havde stillet sig på post ganske tæt ved Sidi Hazams hus.

Imidlertid var Næs Pescade i det øjeblik, da Kap Matifou løftede stangen så højt, han kunne, med et uhyre spring sat over rækværket på en af terrasserne og faldet ned ved foden af tårnet, som beherskede husets forskellige gårde.

Da det netop var en meget mørk nat, havde ingen hverken i eller udenfor huset kunnet se ham, ikke engang vagten, som på Sidi Hazams befaling var posteret i den anden gård.

Næs Pescade havde naturligvis ikke kunnet lægge nogen bestemt plan under forhold, hvor der kunne rejse sig så mange uforudsete forhindringer. Han var ubekendt med værelsernes beliggenhed i Sidi Hazams hus og vidste ikke, i hvilken del af bygningen den unge pige blev holdt indespærret, om hun blev strengt bevogtet, og om hun ville have kræfter nok til at flygte.

Han måtte derfor gå frem omtrent på lykke og fremme, men han tænkte som så:

"Det gælder her frem for alt om enten ved list eller magt at nå frem til Sava Sandorf. Kan hun ikke straks følge med, og lykkes det mig ikke at bortføre hende allerede i nat, så skal hun dog i det mindste få at vide, at Peter Bathory er i live og ganske nær ved huset her, og at doktor Antékirtt og hans kammerater står beredt til at hjælpe ham. Så at hvis hendes flugt bliver forsinket, hun da ikke giver efter for Sarcanys trusler ... Det er jo muligt, at jeg bliver opdaget, forinden jeg finder hende ... Men så må jeg se at hitte på råd."

Så snart Næs Pescade var kommet over rækværket, som bestod af en svær murkrans, hvori der var anbragt skydeskår, fremtog han straks et tyndt reb, forsynet med knuder, som han havde båret skjult under sin lette gøglerdragt. Han fastgjorde derpå rebet ved et af skydeskårene og lod det hænge ned udvendig på muren. Dette var kun en foreløbig, men meget nyttig forsigtighedsregel. Da det var gjort, lagde Næs Pescade sig, forinden han vovede sig videre, fladt ned langs med rækværket. I denne stilling, som forsigtigheden påbød ham, forblev han en tid lang uden at røre sig. Var han blevet bemærket, ville Sidi Hazams folk snart storme op på terrassen, og han blev da nødsaget til selv at benytte det reb, ved hjælp af hvilket han havde håbet at frelse Sava Sandorf.

Men i Sidi Hazams hus herskede fuldstændig stilhed, hverken Sidi Hazam eller Sarcany eller nogen af deres folk havde taget del i storkenes fest, for huset var forblevet lukket lige fra den tidlige morgenstund.

I nogle minutter forholdt Næs Pescade sig rolig og begyndte så at krybe hen imod det bjørne, hvor tårnet var opført. Den trappe, som førte op i den øverste del af tårnet, fortsattes naturligvis også nedad til den forreste gård.

Døren, hvorigennem man kom fra terrassen ud på trappen, var aflåset på den indvendige side, ikke med en nøgle, men ved hjælp af en skodde, som det ikke var muligt at skyde til side udvendig fra, med mindre man fik åbnet et hul i dørfløjen. Næs Pescade havde måske nok kunnet skære et sådant hul, for han havde i sin lomme en kniv med flere blade, en værdifuld gave fra doktoren. Kniven kunne her være kommet ham til god nytte, men det ville være blevet et langvarigt arbejde, som desuden næppe havde ladet sig udføre uden at gøre støj.

Det var heldigvis overflødigt, da der i en højde af tre fod over terrassen befandt sig en åbning omtrent som et skydehul, i tårnets mur. Åbningen var rigtignok ikke ret stor, men Næs Pescade var meget lille og tynd og kunne ligesom kattene klemme sig igennem utroligt små huller. Han gjorde derfor et forsøg og befandt sig snart inde i tårnet, dog ikke uden at have skrabet huden grundigt af sine skuldre.

"Se, det kunne nu Kap Matifou aldrig have gjort," tænkte han med rette.

Så famlede han sig frem til døren og trak skodden fra, for at han kunne slippe ud, hvis han blev nødsaget til at gå tilbage ad samme vej, han var kommet.

Næs Pescade lod sig næsten glide nedad trappen, da han frygtede for, at trinene skulle knirke, når han trådte på dem. Ved foden af trappen var der også en dør, som dog ikke var lukket i lås.

Døren førte ind til en søjlegang, som løb rundt om den forreste gård, hvortil der var udgang fra flere af værelserne. I gården var der ikke så mørkt som på trappen, men inde i huset sås ikke et eneste lys eller hørtes den ringeste lyd.

Midt i gården var der et springvand, og rundt om det havde man anbragt store urtepotter med pebertræer. Palmer, laurbærtræer og kaktus, der omgav bassinet som en lille skov.

Næs Pescade listede sig sagte langs med søjlegangen og standsede udenfor hvert værelse. Det lod til, at de alle var ubeboede med undtagelse af et, hvor der blev ført en dæmpet samtale.

Næs Pescade veg uvilkårligt tilbage, han havde genkendt Sarcanys stemme, som han ofte havde hørt i Ragusa. Så nærmede han sig atter og lyttede uden dog at kunne opfange, hvad der blev sagt inde i værelset.

Pludselig hørte han, at de talende nærmede sig døren, og han fik netop tid til at trække sig tilbage og krybe i skjul bag en af de store blomstervaser, som man havde opstillet rundt om springvandet.

I følge med Sarcany trådte en høj araber ud af værelset, og samtalen fortsattes, mens de gik frem og tilbage i buegangen.

Da Sarcany og hans ledsager benyttede det arabiske sprog, som Næs Pescade ikke forstod, kunne han uheldigvis ikke opfatte, hvad der blev sagt. Men to ord eller rettere to navne opfangede han dog, nemlig Sidi Hazam – det var denne araber i egen person, som talte med Sarcany – og Antékirtta, hvilket ord ofte forekom i samtalens løb.

"Det er dog besynderligt," tænkte Næs Pescade, "at de hele tiden taler om Antékirtta. Skulle Sidi Hazam, Sarcany og alle

sørøverne i Tripolis have i sinde at foretage et tog mod vor ø? Død og djævel! Og jeg forstår desværre ikke et ord af disse to slynglers fordømte kaudervælsk."

Og Næs Pescade anstrengte sig for at opfatte endnu et eller andet mistænkeligt ord, mens han forsigtigt holdt sig i skjul bag de store urtepotter. Imidlertid kom Sarcany og Sidi Hazam nærmere til springvandet, men det var for mørkt til, at de kunne få øje på Næs Pescade.

"Havde Sarcany så endda været alene her i gården," tænkte Næs Pescade, "så kunne jeg måske have kvalt ham og således gjort ham uskadelig. Men dermed ville jeg ikke have frelst Sava Sandorf, og det er for hendes skyld, jeg har givet mig ind på dette vovelige foretagende ... Nå – tålmodighed! – turen kommer nok en gang til Sarcany."

Samtalen mellem Sidi Hazam og Sarcany varede omtrent et kvarters tid. Savas navn forekom også flere gange i forbindelse med et arabisk ord, som Næs Pescade kendte, og som betyder en "brud". Sidi Hazam var altså indviet i Sarcanys planer og understøttede dem.

De to personer trak sig derpå tilbage gennem en sidedør, som satte søjlegangen i forbindelse med husets øvrige værelser.

Så snart de var borte, listede Næs Pescade sig langs med galleriet hen til døren, som han med lethed åbnede og befandt sig da i en smal gang, hvor han famlede sig frem langs med væggen. Ved den yderste ende af gangen var der en dobbelt buehvælving båret af en midtersøjle. Her var indgangen til den anden gård.

Et temmelig stærkt skin faldt gennem vinduesåbningerne ud i gården, og det ville derfor ikke være så let ubemærket at

komme over den. I den store sal indenfor hørtes lyden af mange stemmer.

Næs Pescade stod et øjeblik stille. Målet for hans søgen var det værelse, hvori Sava var indespærret, men det var et rent lykketræf, om han fandt det.

Da fik han pludselig øje på et lys i den modsatte ende af gården. En kvinde, som bar en arabisk lampe, smykket med bronzeprydelser og kvaster, kom ud fra et af værelserne i det modsatte hjørne af gården og gik langs med buegangen, hvorfra man kom ind i den store hal.

Næs Pescade genkendte øjeblikkelig Namir.

Marokkanerinden begav sig måske til den unge piges værelse. Han måtte derfor forsøge på at følge efter hende, men det kunne ikke lade sig gøre, med mindre Namir gik forbi uden at opdage ham. Udfaldet af Næs Pescades dristige vovestykke og Sava Sandorfs skæbne afhang af dette.

Namir kom imidlertid stadig nærmere. Hun holdt lampen meget lavt, så at flisegulvet blev stærkt belyst, mens mørket oppe under loftet i buegangen syntes så meget desto dybere. Hun skulle imidlertid gennem den hvælvede døråbning, og Næs Pescade vidste ikke, hvad han skulle gribe til. Da faldt heldigvis en lysstråle fra lampen hen over den øverste del af døråbningen, og han opdagede nu, at den bestod af gennembrudt arbejde i maurisk stil.

Øjeblikkelig klatrede Næs Pescade op ad midtersøjlen, greb fat i arabeskerne og svang sig ind i en af fordybningerne, hvor han sad stiv og stille som et helgenbillede i sin niche.

Namir gik forbi uden at opdage ham og fortsatte sin vej tværs over gården, hvorpå hun forsvandt gennem døren, som førte

ind til den store hal.

Et stærkt lysskin faldt ud over gården, men så snart døren blev lukket, lå den atter i det dybeste mørke.

Næs Pescade begyndte at anstille betragtninger. Det var netop det rigtige øjeblik til dette.

"Namir gik jo ind i den store hal," tænkte han, "følgelig begav hun sig ikke til Sava Sandorfs værelse. Men det var jo muligt, at hun kom derfra. Så må det være værelset derhenne i hjørnet af gården. Det må vi have nøjere undersøgt!"

Næs Pescade ventede lidt, før han forlod sin plads. Lyset inde i den store hal blev stadig svagere, og den højrøstede tale gik efterhånden over til en sagte mumlen. Sidi Hazams tjenerskab var uden tvivl ved at begive sig til ro. Øjeblikket var altså belejligt til at skride til handling, for i den del af huset var der ganske stille, om der end hist og her endnu sås et lys. Altså til værket!

Næs Pescade lod sig glide ned ad søjlen og krøb forsigtigt forbi døren ind til hallen. Så listede han sig videre hen til værelset i det modsatte hjørne af gården, hvorfra han havde set Namir komme ud.

Han åbnede døren, som ikke var lukket i lås, og ved skinnet af en arabisk lampe, som ved hjælp af en mat glaskuppel var indrettet til natlampe, kunne han se hele værelset.

Væggene var behængt med tæpper, hist og her stod mauriske skamler, og i hjørnerne af værelset var der opstablet puder. Flisegulvet var dækket med et dobbelt tæppe, på et lavt bord sås endnu levningerne af et måltid, og i baggrunden af værelset stod en divan, betrukket med et uldent stof. Alt dette opdagede Næs Pescade ved første blik.

Han trådte ind og lukkede døren efter sig.

På divanen hvilede en slumrende kvinde, halvt tildækket af en af de folderige burnusser, hvori araberne indhyller sig fra top til tå.

Det var Sava Sandorf.

Næs Pescade genkendte øjeblikkelig den unge pige, som han ofte havde mødt på gaden i Ragusa. Men hun havde forandret sig meget. Hun var lige så bleg som den gang, hendes vogn på vejen til kirken, hvor hun skulle vies til Sarcany, uventet stødte på optoget, som bragte Peter Bathorys lig til kirkegården, og hendes hele holdning, bedrøvede ansigt og sørgelige sløvhed vidnede tydeligt om, hvor meget hun havde lidt og endnu led.

Der var ikke et øjeblik at give bort.

Siden døren ikke var lukket i lås, ville Namir formodentlig snart komme tilbage. Hun holdt måske både nat og dag vagt over ham. Men selv om den unge pige kunne slippe ud af værelset, ville hun dog ikke kunne flygte, med mindre hun fik hjælp ude fra. Sidi Hazams hus var jo låst og lukket som et fængsel.

Næs Pescade bøjede sig ned over divanen og opdagede da – til sin store forbavselse – den slående lighed, der var mellem Sava Sandorf og doktor Antékirtt.

Den unge pige slog øjnene op og blev næsten mere forbavset end forskrækket ved at se et menneske i gøglerdragt stå ved siden af divanen og se bønfaldende på hende, mens han betydningsfuldt lagde fingeren på munden. Hun rejste sig op, men bevarede tilstrækkelig koldblodighed til ikke at gøre anskrig.

"Tys!" sagde Næs Pescade, "De skal ikke være bange for mig ... Jeg er her for at frelse Dem ... Her udenfor huset står Deres venner, som vil vove deres liv for at udfri Dem af Sarcanys magt ... Peter Bathory lever ..."

"Lever Peter?" udbrød Sava yderst overrasket.

"Her kan De selv se," svarede Næs Pescade og rakte den unge pige en billet, som kun indeholdt følgende linjer:

> "De kan trygt stole på det menneske, som har vovet sit liv for at komme til at tale med Dem, Sava! Jeg lever ... og venter på Dem her udenfor huset.
>
> *Peter Bathory."*

Peter var altså i live og ventede på hende udenfor huset ... Det lød så vidunderligt ... men hun skulle nok senere få at vide, hvorledes det var gået til. Hun følte sig så tryg blot ved tanken om, at han var hende nær.

"Lad os flygte," sagde hun.

"Ja," svarede Næs Pescade, "men vi må se at sikre os udfaldet ... Vil De sige mig, om Namir plejer at sove i dette værelse om natten?"

"Nej," svarede Sava.

"Plejer hun at lukke Dem inde, når hun går bort i længere tid?"

"Ja."

"Så kommer hun altså tilbage?"

"Ja! ... Lad os flygte."

"På øjeblikket," svarede Næs Pescade.

De måtte først se at komme op i tårnet og derfra ud på terrassen, som vendte ud mod sletten.

Var de først nået så langt, ville de let kunne iværksætte deres flugt ved hjælp af rebet, som hang ned uden på muren.

"Kom," sagde Næs Pescade og greb Savas hånd.

Idet han ville åbne døren, lød der fodtrin ude i buegangen, og i en bydende tone blev der udtalt et par ord. Næs Pescade standsede, for han havde genkendt Sarcanys stemme.

"Der er han! ... Der er han!" hviskede Sava. "Ser han Dem her, er det ude med Dem."

"Han skal ikke få mig at se," svarede Næs Pescade.

Hurtigt kastede han sig ned på gulvet, hyllede sig ind i et af tæpperne og ved en behændig manøvre, som han ofte havde benyttet på fjællebodsteatrene, trillede han sig ind i den mørkeste krog af værelset.

I det samme trådte Sarcany og Namir ind og lukkede døren efter sig.

Sava havde atter taget plads på divanen. Hvad ville Sarcany på denne tid af dagen? Det var måske et nyt forsøg på at aftvinge hende et samtykke ... Men nu følte Sava sig stærk. Hun vidste jo, at Peter levede og ventede på hende udenfor huset.

Indhyllet, som han lå i tæppet, kunne Næs Pescade vel ikke se, men dog nok høre, hvad der blev sagt.

"Sava," begyndte Sarcany, "i morgen rejser vi herfra, men forinden vi skifter opholdssted, må De give Deres samtykke til vort ægteskab, som skal fuldbyrdes her. Alt et beredt ... og De må straks ..."

"Jeg indvilliger aldrig i at ægte Dem," lød den unge piges rolige og bestemte svar.

"Sava," vedblev Sarcany, der lod, som om han overhørte hendes svar, "det er både i Deres og min interesse, at De samtykker frivilligt. Det er i vor fælles interesse, forstår De nok."

"Vi hverken har eller får nogensinde fælles interesser."

"Vogt Dem! ... Og husk vel på, at De engang tidligere i Ragusa har indvilliget ..."

"De grunde, som den gang bevægede mig, er ikke mere til stede."

"Mærk Dem vel, Sava!" vedblev Sarcany, som kun med møje skjulte sin voksende forbitrelse under en påtagen ro, "dette er sidste gang, jeg anmoder om Deres samtykke."

"De får det aldrig, så længe jeg formår at sige nej."

"Men jeg skal tvinge Dem," udbrød Sarcany. "Driv mig ikke til det yderste, ellers skal Namir nok forstå at gøre Dem føjelig. Gør ingen modstand, Sava! ... Imamen er rede til at indvie vort ægteskab, således som skik og brug er i mit fødeland ... Kom derfor med."

Sarcany nærmede sig den unge pige, som hurtigt havde rejst sig op fra divanen og nu trak sig helt tilbage i værelset.

"Usling!" udbrød hun.

"De skal følge med! ... Hører De?" råbte Sarcany, som var aldeles ude af sig selv.

"Det gør jeg aldrig!"

"Vogt Dem! ... Vogt Dem!"

Sarcany greb den unge pige ved armen og ville med magt trække hende med sig ind i den store sal, hvor Sidi Hazam og imamen ventede på dem.

"Hjælp! Hjælp!" råbte Sava. "Kom mig til hjælp, Peter Bathory!"

"Peter Bathory!" udbrød Sarcany. "Kalder De de døde til hjælp?"

"Nej! … Han lever! … Hjælp! – Peter Bathory!"

Svaret kom Sarcany så uventet, at selve genfærdet af den, han havde myrdet, ikke ville have forårsaget ham større rædsel. Han fattede sig dog snart. Peter Bathory kunne umuligt være i live … Han havde jo selv dræbt ham og set hans afsjælede legeme blive bragt til kirkegården i Ragusa … Det var en vanvittig tale, og det var jo heller ikke umuligt, at Sava kunne være gået fra forstanden af lutter fortvivlelse.

Næs Pescade lyttede imidlertid opmærksomt til denne samtale. Han indså klart, at Sava satte sit liv på spil ved at underrette Sarcany om, at Peter Bathory levede, og han holdt sig derfor parat til at springe frem med dragen kniv, hvis uslingen skulle forsøge på at lægge hånd på hende. Ingen, der kendte Næs Pescade, kunne være i tvivl om, at han ikke ville vige tilbage fra at gøre brug af kniven.

Men det kom ikke så vidt. Sarcany forlod pludselig værelset sammen med Namir og lukkede døren i lås efter sig.

Med et spring var Næs Pescade ude af tæppet.

"Kom," sagde han til Sava.

Låsen, der var anbragt på den indvendige side af døren, fik han hurtigt og lydløst skruet fra ved hjælp af den skruenøgle, som sad i hans kniv.

Så snart Næs Pescade havde fået døren op, forlod Sava og han værelset, hvorpå han atter lukkede døren. Han gik nu i forvejen og førte den unge pige langs med muren i buegangen. Klokken

var vel hen ved halv tolv, men enkelte lys sås endnu gennem vinduerne i hallen. Næs Pescade undgik derfor at komme der forbi og drejede over til den modsatte side for gennem den smalle gang at komme ind i den forreste gård.

De slap heldigt gennem gangen og havde kun et par skridt tilbage for at nå hen til trappen, som førte op i tårnet. Da stod Næs Pescade pludselig stille og holdt Sava tilbage, som han hidtil havde ført frem ved hånden.

I den forreste gård gik tre mandspersoner frem og tilbage foran springvandet. Det var Sidi Hazam og to af hans folk, til hvem han uddelte en befaling. Karlene forsvandt kort efter i tårnet, og Sidi Hazam trak sig tilbage til et sideværelse. Næs Pescade anså det for givet, at der var blevet opstillet en vagtpost i tårnet, og at når han og den unge pige viste sig på terrassen, ville den øjeblikkelig blive besat af vagten.

"Vi må alligevel vove det yderste," sagde Næs Pescade.

"Ja, det yderste," svarede Sava.

De gik nu gennem buegangen og begyndte sagte og forsigtigt at stige op ad trappen. Da Næs Pescade var kommet op til den øverste trappeafsats, standsede han og lyttede.

På terrassen var der ganske stille. Han hørte ikke engang lyden af en skildvagts trin.

Næs Pescade åbnede forsigtigt døren og listede sig sammen med Sava langs med skydeskårene.

Pludselig udstødte en af de vagthavende i tårnet et højt råb, og samtidig kastede den anden sig over Næs Pescade. Namir styrtede op på terrassen, og Sidi Hazams tjenerskab ilede til fra alle sider.

Men Sava ville ikke lade sig gribe ... Kom hun atter i Sarcanys vold, var hun fortabt ... Så tusinde gange hellere døden.

Med et blik mod himlen ilede den modige unge pige hen til rækværket og styrtede sig uden betænkning ned fra terrassen.

Næs Pescade, som samtidig brødes med vagten, kom for sent til at holde hende tilbage. Heldigvis lykkedes det ham at frigøre sig for sin modstander og få fat i rebet, og et øjeblik efter stod han nede på jorden.

"Sava! ... Sava!" råbte han.

"Her er frøkenen," svarede en velbekendt stemme. "Og hun har slet ingen skade taget ... Jeg var så heldig at ..."

Et udråb af forbitrelse og en dump lyd afbrød her Kap Matifous forklaring.

Det var Namir, som i et anfald af forbitrelse over at se sig berøvet sit bytte, styrtede sig ned fra terrassen og slog sig ihjel på stedet. Samme skæbne ville have ramt Sava, hvis ikke to kraftige arme havde grebet hende i faldet.

Nu ilede doktor Antékirtt, Peter og Luigi efter Kap Matifou og Næs Pescade, som flygtede ned mod kysten, skønt Sava var besvimet, tyngede hun dog ikke mere end en fjer på sin brave redningsmands arm.

En snes bevæbnede folk, anført af Sarcany, satte øjeblikkelig efter flygtningen.

Men da forfølgerne nåede den lille vig, hvor *Elektrik* ventede, var doktoren og hans ledsagere allerede ombord, og et par omdrejninger af skruen førte snart det hurtigsejlende lille fartøj uden for angribernes skudvidde.

Sava, som nu befandt sig alene med doktoren og Peter, vågnede snart af sin besvimelse og erfarede da, at hun var grev

Sandorfs datter og nu stod under sin faders beskyttelse.

4. Antékirtta

Femten timer efter at *Elektrik nr. 2* var afsejlet fra Tripolis, blev den signaliseret af kystvagten på Antékirtta, og om eftermiddagen gik den til ankers i øens havn.

Man vil let kunne forestille sig, hvilken modtagelse der ventede doktoren og hans ledsagere.

Skønt Sava nu befandt sig i fuldstændig sikkerhed, tog de dog den beslutning, at hemmeligheden angående hendes slægtskabsforhold til doktor Antékirtt fremdeles skulle bevares.

Grev Mathias Sandorf ville ikke give sig tilkende, før han havde fuldført sit hverv.

Men alene den omstændighed, at Peter, som han havde antaget i en søns sted, var Sava Sandorfs forlovede, var tilstrækkelig til at fremkalde rørende beviser på den glæde, som herskede ikke alene i slottet, men også i Artenak by.

Også fru Bathory følte sig inderlig lykkelig over, at Savas prøvelser nu var til ende, og at hun atter befandt sig blandt sine venner. Og et par dage, tilbragt under rolige og lykkelige forhold, gengav snart den unge pige hendes legemlige og åndelige sundhed.

Alle var enige om, at Næs Pescade havde vovet sit liv. Men da han selv fandt, at det vovestykke, han havde udført, var den naturligste ting af verden, kunne der ikke være tale om at takke ham – i det mindste ikke med ord. Peter Bathory havde omfavnet ham hjerteligt, og doktor Antékirtt havde set så venligt på ham. Det var mere end tak nok. Han blev desuden sin gamle vane tro og lod Kap Matifou have hele æren af udfaldet.

"Det er ham, der fortjener tak," gentog han atter og atter. "Han var mester for det hele. Hvis Kap ikke havde udført sine balancérkunster med stangen så behændigt, havde jeg heller ikke med et spring kunnet sætte over i den slyngel Sidi Hazams hus. Og Sava Sandorf havde slået sig ihjel, da hun styrtede sig ned fra terrassen, hvis ikke Kap havde været på pletten og grebet hende."

"Nå … nå," sagde Kap Matifou, "du er ikke fri for at overdrive lidt, og desuden kom forslaget om at …"

"Sig nu endelig ikke mere, lille Kap," sagde Næs Pescade afværgende. "Ser du, jeg har ikke godt af, at man siger mig sådanne pæne ting, men det har du … Skal vi så gå ned og grave i haven?"

Og så talte Kap Matifou ikke mere om den ting, men vendte tilbage til sin smukke villa og tog imod alle de artigheder, som blev ham sagt. "Han kunne jo ikke nænne at gøre sin lille ven, Næs Pescade, imod."

Peter Bathorys og Sava Sandorfs bryllup blev bestemt til kort tid derefter, den 9. november. Som Savas mand ville Peter senere forsøge på at gøre hendes ret til arven efter grev Mathias Sandorf gældende. Fru Toronthals brev beviste fuldstændig den unge piges herkomst, og, om fornødent, skulle bankieren komme til at udstede en ligelydende erklæring.

Konstateringen skulle først fremlægges efter udløbet af den fastsatte frist, for Sava havde endnu ikke nået den alder, som betingede hendes ret til at arve. Først om seks uger fyldte hun atten år.

Politisk havde der desuden i de forløbne femten år fundet et betydeligt omslag sted til gunst for det ungarske spørgsmål,

navnlig med hensyn til alt, hvad der knyttede sig til den erindring, som enkelte statsmænd endnu bevarede om grev Mathias Sandorfs kortvarige og for længe siden undertrykte forsøg på en opstand.

Over spanieren Carpena og bankieren Silas Toronthal skulle den endelige dom først fældes, når Sarcany gjorde sine medskyldige selskab i Antékirttas kasematter.

Men mens doktoren udtænkte nye midler til at nå sit mål, måtte han samtidig med iver drive på øens befæstning. Hans agenter i Kyrenaïka og Tripolis gjorde ham opmærksom på, at bevægelsen blandt senousitterne tiltog på en foruroligende måde, navnlig i vilajetet Ben-Ghazi, der er den af de tyrkiske provinser, som ligger Antékirtta nærmest. Ilbud fra sektens stormester, Sidi Muhammed el Mahedi, overbragte den ene befaling efter den anden til de forskellige underbefalingsmænd i provinsen. Og da senousitterne egentlig kun er at anse som værdige efterfølgere af beboerne i de fordums "røverstater" og desuden nærer et dødeligt had til alt, hvad der er europæisk, havde doktor Antékirtt al grund til at være på sin post.

Om dette førte han ofte lange samtaler med Peter Bathory, Luigi Ferrato, kaptajnerne på sin flotille, anførerne for landeværnet og de betydeligste personer på øen, og forelagde dem det spørgsmål, om Antékirtta kunne modstå et angreb af sørøverne. Skønt arbejderne ved forsvarsværkerne endnu ikke var fuldendt, var svaret dog bekræftende, forudsat at angriberne ikke var alt for mandstærke. Det var imidlertid senousitterne magtpåliggende at erobre øen, der beherskede hele Sidrabugten mellem Kyrenaïkas og Tripolis' kyster.

Som læserne vil erindre, lå der en lille holm et par kvartmil syd for Antékirtta. Der var ikke tid til at få den sat i forsvarsstand, og her var altså en virkelig fare til stede, da fjenden efter al sandsynlighed ville benytte dette punkt som operationsbasis. Doktoren havde derfor ladet den underminere, og fladderminerne, som var anbragt rundt omkring i terrænet, var fyldt med et frygteligt sprængstof.

En eneste elektrisk gnist, ledet gennem kablet, som forbandt holmen med Antékirtta, ville være tilstrækkeligt til at sprænge den sammen med alt, hvad der befandt sig på den, i luften.

Til yderligere forsvar for Antékirtta var der truffet følgende foranstaltninger. I kystbatterierne var skytset opstillet, og der manglede kun befalingsmændene og mandskabet, som skulle betjene kanonerne. Det langtrækkende skyts i det lille fort på toppen af øens højeste bjerg lå parat til at give ild. Til forsvar for den lille havn var der i indløbet nedlagt en mængde torpedoer, og *Ferrato* og tre *Elektrik*er havde gjort klar til angreb eller til at forfølge fjendens skibe.

Øens sydlige side lå derimod temmelig udsat, da den ikke kunne beskydes hverken fra batterierne eller fortet, og en landgang følgelig let ville kunne iværksættes på denne del af kysten.

Her var et virkelig svagt punkt, og det var måske allerede for sent at påbegynde de nødvendige arbejder til forsvaret.

Det var jo også muligt, at senousitterne slet ikke tænkte på at angribe Antékirtta. Det var et voveligt og farefuldt foretagende, til hvis gennemførelse der krævedes betydeligt skyts. Luigi gjorde også doktoren opmærksom på dette en dag, da de sammen med Peter inspicerede øens fæstningsværker.

"Det tror jeg ikke," svarede doktoren. "Antékirtta er en rig ø, og den behersker farvandet i nærheden af Syrtehavet. Alene af den grund vil senousitterne før eller senere angribe den, fordi det er i deres interesse at eje den."

"Ja, ganske vist," bemærkede Peter, "og derfor må vi være på vor post."

"Jeg anser faren for overhængende," vedblev doktoren, "af den grund, at Sarcany er tilhænger af sekten og altid har været dens kommissionær over for udlandet. Vi bør ikke glemme, at Næs Pescade har overhørt en samtale mellem Sidi Hazam og Sarcany, og at Antékirtta gentagne gange blev omtalt mellem dem. Sarcany ved meget godt, at øen tilhører doktor Antékirtt, og han er meget bange for doktoren.

Derfor lod han Zirone forsøge et overfald på ham under hans ophold på Etna. Forsøget mislykkedes for ham på Sicilien, derfor vil han naturligvis gentage det her, hvor forholdene er heldigere."

"Kender han Dem, hr. doktor?" spurgte Luigi, "og har han personligt noget imod Dem?"

"Han har måske set mig i Ragusa," svarede doktoren, "og ved uden tvivl, at jeg besøgte fru Bathory, mens jeg opholdt mig der i byen. Den aften, da Næs Pescade bortførte Sava fra Sidi Hazams hus, fik Sarcany desuden at vide, at Peter var i live. Han må jo kunne indse, at alt dette står i en vis indbyrdes forbindelse, og at Peter og Sava naturligvis har fundet et tilflugtssted på Antékirtta. Det er mere end nok til at han skaffer os hele den senousittiske horde på halsen, og vi kan ingen skånsel vente af denne bande, hvis det lykkes den at erobre vor ø."

Det var kun alt for indlysende, at doktoren havde ret. Vel vidste Sarcany endnu ikke, at doktoren og grev Mathias Sandorf var en og samme person, men han indså dog, at han måtte fravriste ham arvingen til de sandorfske godser. Derfor ophidsede han uafladeligt kaliffen til at foretage et angreb på doktor Antékirtts koloni.

Endnu den 3. december viste der sig dog intet tegn på, at angrebet var nært forestående.

I deres glæde over endelig engang at være samlet, glemte alle, med undtagelse af doktoren, at faren stod for døren. Deres tanker var udelukkende optaget af Peter Bathorys og Sava Sandorfs nærforestående bryllup, og alle som en bestræbte de sig for at glemme de onde dage, som de håbede, aldrig mere ville vende tilbage.

Det kan ikke nægtes, at Næs Pescade og Kap Matifou delte den almindelige sorgløshed. De var så henrykte over de andres lykke, at de kom til at se alt i et rosenskær.

"Hvem skulle have troet det?" udbrød Næs Pescade.

"Troet ... hvad?" spurgte Kap Matifou.

"At du skulle blive en velstående mand, lille Kap! ... Jeg må nok se at få dig gift."

"Gift!"

"Ja ... med en nydelig lille pige."

"Hvorfor netop lille?"

"Nej, jeg mente naturligvis en ualmindelig høj og nydelig ung pige ... Fru Kap Matifou! ... Det lyder godt ... ikke sandt? Vi må se at få fat i sådan et pigebarn nede fra Patagonien."

Men indtil Næs Pescade var så heldig at finde en livsledsagerinde til Kap Matifou, som var den "stærke mand"

værdig, var han udelukkende opfyldt af tanken om Peter Bathorys og Sava Sandorfs bryllup. Med doktorens tilladelse lagde han planer for storartede festligheder med markedsgøglere, sang, musik og dans, kanonskud, festmåltid under åben himmel, fakkeltog og fyrværkeri. Det var noget, han forstod at ordne. Dér var han i sit rette element. Det skulle blive en mageløs fest, som der længe ville blive talt om, og som ingensinde ville gå af minde. Uheldigvis kom hans plan aldrig til udførelse.

Natten mellem den 3. Og 4. december – luften var stille, men himlen overtrukket med mørke skyer – ringede den elektriske klokke i doktorens kabinet i slottet.

Det var henad klokken ti om aftenen. – Så snart doktoren og Peter hørte, at det ringede, forlod de salonen, hvor de havde tilbragt aftenen sammen med fru Bathory og Sava. Da de kom ind i kabinettet, så de, at signalet kom fra vagtposten, som holdt udkig på det højeste punkt af Antékirtta. Ved hjælp af telefonen udveksledes hurtigt spørgsmål og svar.

Den vagthavende meldte, at en flåde, som endnu ikke kunne skelnes tydeligt på grund af mørket, nærmede sig øen fra sydøst.

"Vi må sammenkalde rådet," sagde doktoren.

Inden ti minutters forløb var doktoren, Peter, Luigi, kaptajnerne Narsos og Ködrik tilligemed cheferne for landeværnet forsamlet i slottet, hvor vagtpostens melding blev dem forelagt. De begav sig alle ned til havnen og ud på den yderste dæmning, som lå belyst af lygterne på molen.

Fra dette punkt, som kun lå i ringe højde over havet, var det ikke muligt at skelne den flåde, som var blevet observeret af

vagtposten på bjerget. Men hvis den sydlige horisont blev kraftigt belyst, ville de måske kunne tælle skibene og finde ud af, i hvilken hensigt de nærmede sig øen.

Doktoren så ingen ulempe i på denne måde at vise fjenden vej. Var det sørøverne, som nærmede sig, sejlede de ikke i blinde, for de kendte godt Antékirttas beliggenhed og ville med lethed finde øen.

Apparaterne blev derfor sat i gang, og ved hjælp af det elektriske lys, som rettedes ud mod havet, kunne man overse dette i en betydelig udstrækning.

Vagten på udkig havde ikke taget fejl. Over to hundrede større og mindre skibe nærmede sig i sluttet linje øen. Der kunne ikke være tvivl om, at det var senousitternes flåde, hvortil de havde erhvervet forstærkning i alle havnene på kysten. Da det var blikstille, måtte de gribe til årerne, og den forholdsvis korte afstand, som skilte Antékirtta fra Kyrenaïka, kunne godt tilbagelægges, uden at de behøvede at gøre brug af sejlene. Den rolige sø begunstigede også deres planer for så vidt, at de kunne iværksætte landgangen under særligt heldige betingelser.

Endnu befandt flåden sig imidlertid fire-fem kvartmil sydøst for Antékirtta. Før solopgang kunne den derfor ikke begynde angrebet. Det ville være uforsigtigt at forcere indløbet til havnen eller forsøge en landgang på sydsiden af øen, før det blev dag.

Da rekognosceringen var tilendebragt, blev det elektriske lys slukket, og alt lå atter indhyllet i mørke. De måtte afvente dagens frembrud.

På doktorens befaling gav imidlertid hele landeværnet møde.

Udfaldet af kampen afhang måske af, at de var rede til at begynde angrebet.

Der kunne ikke være tale om at blive overrumplet nu, da de ved hjælp af det elektriske lys havde fundet fjendens styrke og målet for ekspeditionen.

Ud på natten blev vagten skærpet og horisonten gentagne gange belyst, for at de nøjagtigere kunne bestemme den fjendtlige flådes stilling.

Der var ingen tvivl om, at angriberne var mandstærke, men det var ikke sikkert, at de var så tilstrækkeligt forsynede med våben, at de kunne tage kampen op med batterierne på Antékirtta. De havde måske slet intet artilleri. Men på grund af det overlegne antal af kombattanter, som ekspeditionens leder kunne kaste i land på forskellige steder på øen, ville senousitterne altid være en farlig fjende.

Endelig gryede det ad dag, og da solen stod op, spredtes skymasserne i horisonten. Alle så nu ud over havet i sydøst.

Flåden nærmede sig i en halvcirkel, som om den havde i sinde at omring øen. Den talte over to hundrede skibe, af hvilke nogle havde en drægtighed på tredive til fyrre tons. Tilsammen kunne de optage femten hundrede eller måske to tusinde mand.

Klokken fem lå flåden ud for den lille holm, hvor angriberne måske havde i sinde at gå i land og sætte sig fast, før de begyndte at gå løs på Antékirtta. Det ville have været et stort held. De fladderminer, som doktoren havde ladet anlægge på holmen, ville da have bidraget, om ikke til fuldstændig at løse spørgsmålet, så dog i det mindste til at svække angrebet lige fra begyndelsen.

En halv time hengik i ængstelig forventning. Det så næsten ud til, at der skulle gøres landgang fra de skibe, som lidt efter lidt havde nærmet sig holmen … Men det skete ikke. Intet af skibene lagde til ved holmen, men hele flåden sejlede videre mod syd. Det var nu klart, at angrebet gjaldt selve Antékirtta, og at inden en times forløb ville fjenden tage øen med storm.

"Nu må vi opgive at gå angrebsvis til værks og nøjes med at forsvare os," sagde doktoren til cheferne for landeværnet.

På et givet signal vendte hele styrken, som var fordelt på forskellige punkter omkring på øen, skyndsomt tilbage til byen, hvor hver mand indtog den ham forud anviste post.

På doktorens befaling overtog Peter Bathory kommandoen over de sydlige, og Luigi over de østlige fæstningsværker. De fem hundrede mand landeværn, som skulle forsvare øen, blev fordelt således, at de straks kunne gøre front mod fjenden, hvor som helst han forsøgte på at trænge ind i byen. Sig selv forbeholdt doktoren at begive sig til de punkter, hvor hans nærværelse var mest nødvendig.

Fru Bathory, Sava Sandorf og Maria Ferrato skulle opholde sig i slottets hal. Hvis fjenden stormede byen, skulle alle de øvrige kvinder og børnene trække sig tilbage til kasematterne, hvor de ville være i sikkerhed, selv om belejrerne havde nogle stykker skyts til deres rådighed.

Fladderminerne på den lille holm ville altså uheldigvis ikke komme til at gøre nytte. De belejrede satte derfor deres håb til havnen, der var vel forsvaret. Hvis den fjendtlige flåde forsøgte at trænge derind, var den udsat for en krydsild fra forterne på begge dæmningerne, og kanonerne på *Ferrato* i forbindelse med torpedobådene og de fastliggende torpedoer i indløbet, ville

snart gøre det af med den. Det måtte anses som et held, hvis angrebet skete fra den kant.

Men det viste sig snart, at senousitternes anfører var fuldstændig bekendt med Antékirttas forsvarsanstalter og uheldigvis også med, hvor let en landgang lod sig iværksætte på øens sydside. Angreb han havnen, udsatte han senousitternes flåde for at blive fuldstændig tilintetgjort. Hans plan var derfor at forsøge en landgang på sydsiden af øen, hvor forholdene begunstigede en sådan bevægelse. Han omgik altså indløbet til havnen ligesom tidligere den lille holm, og ved hjælp af årerne satte flåden kursen mod Antékirttas svagest befæstede punkt.

Så snart doktoren havde gennemskuet fjendens bevægelser, tog han de nødvendige forholdsregler. Kaptajnerne Ködrik og Narsos tog kommandoen, hver over sin af de to torpedobåde, som lå bemandede og øjeblikkelig styrede ud af havnen.

Et kvarter senere fo'r de to *Elektrik*ker ind midt iblandt den fjendtlige flåde, som de adsplittede ved at sprænge fem-seks af skibene i luften og slå hul i bunden på en halv snes af de andre. Fjenden var imidlertid så overlegen i antal, at torpedobådene var i fare for at blive entrede. De to kaptajner blev derfor nødsaget til at trække sig tilbage og søge dækning bag dæmningerne.

Imidlertid havde *Ferrato* indtaget sin position og var begyndt at udsende sine projektiler mod den fjendtlige flåde. Men hverken ilden fra *Ferrato*s kanoner eller fra de af batterierne, som kunne beskyde kysten, formåede at forhindre hovedmassen af sørøverne fra at iværksætte landgangen. Skønt mange af fjenderne var faldet, og over tyve skibe skudt i sænk, lykkedes det dog mere end tusinde af angriberne at gå i land på

sydkysten af øen, og den fuldstændig rolige sø begunstigede kun i alt for høj grad deres forehavende.

Det viste sig nu, at senousitterne ikke manglede artilleri. De største skibe førte et par feltkanoner med tilhørende lavetter. Da denne del af kysten ikke kunne beskydes hverken fra byen eller fra fortet på øens højeste bjerg, kunne fjenden uhindret udskibe sit skyts.

Doktoren havde imidlertid taget plads på et fremspringende klippestykke tæt ved, og iagttog derfra opmærksomt fjendens bevægelser. Med sit forholdsvis ringe antal tropper kunne han ikke tænke på at give fjenden modstand. Men når han forskansede sig bag byens mure, ville angriberne, selv om de var nok så mandstærke, få en hård kamp at bestå.

Fjenden havde opstillet sig i to kolonner og rykkede nu frem med sit bedste artilleri. De sluttede sig ikke sammen i geled, men styrtede frem med den araberne egne sorgløshed og det fanatiske mod, som er en følge af deres foragt for døden, håbet om plyndring og et indgroet had til alt, hvad der er europæisk.

Så snart de var kommet inden for skudvidde, sendte batterierne dem en hagl af kugler, granater og kardæsker. Der faldt over hundrede af fjendens tropper, men de øvrige veg ikke tilbage. De opstillede deres feltkanoner og begyndte at skyde en breche i volden på sydsiden af bastionen.

Trods sit betydelige tab af mandskab, ledede senousitternes anfører roligt og koldblodigt angrebet. Sarcany fulgte ham og opfordrede ham indtrængende til at lade et par hundrede mand storme brechen.

Doktor Antékirtt og Peter Bathory kendte Sarcany på afstand, og han genkendte også dem.

Hovedmassen af angriberne vendte sig nu mod den del af volden, hvor de gennem brechen kunne bane sig vej ind i byen. Lykkedes det dem at trænge igennem, ville de angrebne være for svage til at gøre modstand og derfor blive nødsaget til at vige, og de blodtørstige sørøvere ville da lade et almindeligt myrderi følge på sejren.

Ved brechen førtes en rasende kamp, mand mod mand. Som om han var usårlig, stod doktoren midt i kugleregnen og uddelte roligt sine befalinger. Peter Bathory og hans folk udførte vidundere af tapperhed, og Næs Pescade og Kap Matifou understøttede dem med uhørt dristighed og var dog så heldige at slippe helskindede fra det.

Den "stærke mand", med en kniv i den ene hånd og en økse i den anden, slog fjenden ned for fode.

"Det var ret, lille Kap! ... Gå løs på dem," råbte Næs Pescade, og der faldt skud på skud fra hans revolver som fra en lille mitrailleuse.

Fjenderne ville dog ikke vige, uagtet de flere gange var blevet slået tilbage, når de forsøgte på at storme brechen. I det øjeblik, da det lod til, at det ville lykkes dem at trænge ind i byen, blev deres vagttrop uformodet angrebet i flanken.

Med dampen halvt oppe havde *Ferrato* lagt sig i næppe tre kabellængders afstand fra kysten og faldt herfra fjenden i ryggen med projektilerne fra sine karronader, som alle var blevet anbragt på samme side af skibet. Dens Gatling-mitrailleuser og Hotschkiss'ske revolverkanoner gjorde lyst blandt angribernes rækker, samtidig med at den ødelagde og skød i sænk de af fjendens skibe, som lå for anker eller var fortøjede inde ved kysten.

Angrebet kom senousitterne højst uventet og var dem til ubodelig skade, ikke alene fordi de blev angrebet i flanken, men også derved, at de ikke ville have nogen udvej til flugt, hvis deres skibe skulle blive skudt i sænk af projektilerne fra *Ferrato*.

Senousitterne holdt derfor et øjeblik inde med angrebet på brechen, som blev hårdnakket forsvaret af landeværnet. Fjenden havde allerede over fem hundrede døde. De belejredes tab derimod var forholdsvis ringe.

Arabernes anfører indså, at hvis han ikke ville udsætte sine tropper for at blive fuldstændig splittede, måtte han øjeblikkelig føre dem tilbage til skibene. Sarcany opmuntrede ham forgæves til at angribe byen. Senousitterne fik befaling til at trække sig tilbage til kysten, og de foretog denne tilbagegående bevægelse med den samme ligegyldige ro, hvormed de ville have ladet sig hugge ned til sidste mand, hvis deres anfører havde befalet dem det.

Det var imidlertid nødvendigt at medgive sørøverne en advarsel, som de aldrig kunne glemme.

"Fremad, folk! ... Fremad," råbte doktoren.

Anført af Peter og Luigi satte nu omtrent hundrede mand af landeværnet efter flygtningene, som ilede ned mod kysten. Men de befandt sig her mellem den dobbelte ild fra *Ferrato*s kanoner og skytset på batterierne og måtte straks give tabt. Deres rækker opløste sig, og i vild flugt styrtede de sig ud til de syv-otte skibe, som havde været så heldige mere eller mindre at undgå *Ferrato*s projektiler. Under håndgemænget bestræbte Luigi og Peter sig især for at få fat på Sarcany. Men de ville have ham levende, og det var et rent vidunder, at de undgik

skuddene fra hans revolver, som han flere gange affyrede mod dem.

Det så imidlertid ud til, at han også denne gang skulle undgå sin straf.

Sarcany tillige med senousitternes anfører og en halv snes stykker af hans folk havde været så heldige at slippe ombord i et af skibene, som straks satte kursen mod det åbne hav. *Ferrato* lå for langt borte til, at man kunne signalisere til det om at forfølge skibet, som var lige ved at undslippe.

Da fik heldigvis Kap Matifou øje på en demonteret feltkanon, som lå i sandet ved siden af lavetten.

Han styrtede hen imod kanonen, som endnu var ladt, løftede den med overmenneskelig styrke op på en af klipperne og holdt den fast dér, mens han med stentorstemme råbte:

"Kom her hen, Næs Pescade!"

Næs Pescade indfandt sig øjeblikkelig, Han så, hvad hans "lille Kap" havde for og forstod straks, hvad han mente. Han tog sigte med kanonen, som hvilede på denne levende lavet, og affyrede et skud mod skibet.

Kuglen traf og knuste skroget ... Men ikke engang kanonens tilbageslag bragte den "stærke mand" til at vakle.

Senousitterne og deres anfører faldt i vandet, og de fleste af dem druknede. Sarcany gjorde forsøg på at redde sig ved svømning, men da Luigi så det, sprang han ud efter ham.

Inden ret længe havde Luigi afgivet ham til Kap Matifou, som holdt ham fast med et kraftigt tag.

Det var en fuldstændig sejr. Af de to tusinde fjender, som var gået i land på øen, undslap næppe nogle få hundrede, som det lykkedes at vende tilbage til Kyrenaïka.

Antékirtta ville sandsynligvis nu i længere tid blive forskånet for et angreb af sørøverne.

5. Retfærdighed

Grev Mathias Sandorf havde betalt sin taknemmelighedsgæld til Maria og Luigi Ferrato, og fru Bathory, Peter og Sava var atter forenede. Han havde belønnet og skulle nu til at straffe.

De nærmest påfølgende dage blev benyttet til at udslette ethvert spor af kampen. Nogle mindre skrammer fraregnet, var alle de personer, som står i nøjere forbindelse med begivenhederne i denne fortælling, sluppet uskadt ud af kampen, skønt ingen af dem, hverken Peter, Luigi, Næs Pescade eller Kap Matifou havde skånet sig. Stor var derfor glæden, da de alle på ny var forsamlet i slottets store sal tilligemed Sava Sandorf, Maria Ferrato, fru Bathory og hendes gamle tjener Borik. Efter at de i kampen faldne var blevet stedt til hvile, kunne den lille koloni atter fortsætte sin lykkelige og sorgfri eksistens, uden at noget i fremtiden greb forstyrrende ind i den, for senousitterne havde lidt et afgørende nederlag, og Sarcany, som havde ophidset dem til at angribe Antékirtta, befandt sig ikke mere iblandt dem og kunne derfor ikke oftere indgive dem onde og hævngerrige følelser. Doktoren ville desuden bestræbe sig for snarest muligt at få øens forsvarsanstalter i komplet stand. Inden kort tid ville ikke alene Artenak være sikret mod en overrumpling, men på selve øen ville der ikke mere findes et eneste sted, hvor en landgang kunne iværksættes. Dernæst ville der blive truffet foranstaltninger til, at nye kolonister nedsatte sig på øen, hvis frugtbare jordbund ville forskaffe de indvandrede deres rigelige udkomme.

Der var nu ikke længere noget til hinder for, at Peter Bathorys og Sava Sandorfs bryllup, som var bestemt til den 9. december, kunne fejres den dag. Næs Pescade tog derfor atter fat på de tilberedelser til festlighederne, som var blevet afbrudte ved sørøvernes angreb på øen.

Forinden skulle imidlertid den endelige dom afsiges over Sarcany, Silas Toronthal og Carpena. Som følge af, at de var anbragt hver i sin kasematte, havde de ingen anelse om, at de alle tre befandt sig i doktor Antékirtts magt.

Den 6. december, to dage efter senousitternes tilbagetog, lod doktoren de skyldige give møde for retten i slottets store sal, hvor han selv havde trukket sig tilbage til et hjørne af værelset tilligemed Peter og Luigi.

Under bevogtning af en afdeling af landeværnet stod fangerne her for første gang for Artenaks domstol. Som dommere fungerede øens vigtigste øvrighedspersoner.

Det lod til, at Carpena var bange; men som sædvanlig så han sig om med et lumsk og spejdende blik, som han dog ikke vovede at fæste på dommerne.

Silas Toronthal så meget forknyt ud og undgik instinktmæssigt at komme i nærheden af sin fordums medskyldige.

Sarcany var udelukkende optaget af sin harme og forbitrelse over at være faldet i hænderne på doktor Antékirtt.

Luigi trådte nu frem for dommerne og henvendte derpå følgende ord til spanieren:

"Carpena! ... Jeg er Luigi Ferrato. Min fader var den fisker fra Rovigno, som på din angivelse blev dømt til straffearbejde i fæstningen Stein, hvor han kort efter døde."

Carpena fo'r op og fæstede et harmfuldt blik på den talende. Det var altså virkelig Maria, han havde mødt i gyderne i Manderaggio på Malta, og her stod hendes broder, Luigi Ferrato, og udslyngede beskyldningen imod ham.

Derpå trådte Peter frem og sagde, idet han vendte sig mod bankieren:

"Silas Toronthal! ... Jeg er Peter Bathory. Min fader var den ungarske patriot Stephan Bathory, som De og Deres medskyldige, Sarcany, lumskelig angav til det østrigske politi i Triest, hvorved De blev årsag til hans død."

Og henvendt til Sarcany vedblev han:

"Jeg er Peter Bathory, som De gjorde forsøg på at myrde på gaden i Ragusa. Og min forlovede er grev Mathias Sandorfs datter Sava, som De for femten år siden lod bortføre fra Artenak slot."

Silas Toronthal blev som lynslået, da han genkendte Peter Bathory, som han havde troet var død.

Sarcany stod med korslagte arme, og med undtagelse af en let sitren i hans øjenlåg bevarede han den mest uforskammede ro.

Hverken Silas Toronthal eller Sarcany svarede et eneste ord. De kunne jo ikke gendrive de beskyldninger, som deres ulykkelige ofre, der syntes at stå frem af graven for at anklage dem, udslyngede imod dem.

Og det blev endnu værre, da endelig doktor Antékirtt stod frem med ordene:

"Og jeg er Ladislaus Zathmars og Stephan Bathorys kammerat. Jeg er fader til den unge pige, som De lod bortføre

for at kunne bemægtige Dem hendes formue ... Jeg er grev Mathias Sandorf!"

Denne erklæring gjorde et så overvældende indtryk på de to skyldige, at Silas Toronthal segnede i knæ, og Sarcany så ud, som om han helst var krøbet i et musehul.

De tre anklagede blev derpå forhørt en for en. De kunne ikke benægte, at de havde begået de omtalte forbrydelser og heller ikke vente, at disse skulle blive dem tilgivet. Formanden for juryen gjorde dernæst Sarcany opmærksom på, at han af egennyttige grunde havde fået bragt et angreb i stand mod øen og derved var blevet årsag i mange uskyldiges død, hvis blod nu råbte om hævn. Dommeren indrømmede derpå de anklagede tilladelse til at forsvare sig, hvorpå han i kraft af den ret, der tilkom ham som formand for øens lovmæssige domstol, udtalte dommen over de skyldige:

"Silas Toronthal, Sarcany, Carpena!" sagde han, "som skyldige i Stephan Bathorys, Ladislaus Zathmars og Andrèa Ferratos død, dømmes I til at have jeres liv forbrudt."

"Jeg er parat," sagde Sarcany, som nu havde genvundet sin sædvanlige uforskammede holdning.

"Nåde! ... Nåde!" klynkede Carpena.

Silas Toronthal var ikke i stand til at få et ord over sine læber.

De tre domfældte førtes derpå under streng bevogtning tilbage til deres kasematter.

Spørgsmålet var nu kun, hvorledes dommen skulle fuldbyrdes. For ikke at besudle Antékirttas jordbund med forrædernes blod, blev det besluttet, at de skulle skydes ovre på holmen.

Endnu samme aften blev de tre domfældte bragt ombord i *Elektrik nr. 2*, som i den anledning havde fået en besætning på ti mand under Luigi Ferratos kommando. Forbryderne blev landsat på holmen, hvor eksekutions-pelotonen ville indfinde sig tidligt næste dag for at fuldbyrde dommen.

Sarcany, Silas Toronthal og Carpena antog, at henrettelsen skulle gå for sig straks, og så snart de var kommet i land, gik Sarcany hen til Luigi og spurgte:

"Er det nu straks?"

Luigi vendte sig bort uden at svare.

Det tre domfældte blev alene tilbage på øen, og det var allerede mørkt, da *Elektrik* atter kastede anker i Antékirttas havn.

Øen var nu befriet for de tre forrædere, som ikke kunne flygte bort fra holmen, der lå i en afstand af over tyve kvartmil fra fastlandet.

"Inden dagen gryer, har de nok ædt hinanden," sagde Næs Pescade.

"Velbekomme," svarede Kap Matifou med en meget betegnende rynken på næsen.

Således forløb natten, men i slottet vandrede grev Sandorf uroligt frem og tilbage i sit værelse, som han først forlod klokken fem om morgenen. Han gik da ned i forhallen og lod straks Peter Bathory og Luigi kalde til sig.

En peloton af landeværnet afventede i slotsgården ordre til at afgå til holmen.

"Peter Bathory, og du, Luigi Ferrato," henvendte grev Sandorf sig nu til de to unge mænd, "I er jo også af den mening, at forræderne har fortjent at miste livet."

"Det har de," svarede Peter.

"De fortjener ingen skånsel," sagde Luigi.

"Lad da retten have sin gang, og måtte de hos Gud finde den tilgivelse, som menneskene må nægte dem!"

Grev Sandorf havde næppe udtalt disse ord, før en forfærdelig eksplosion bragte slottet og hele øen til at ryste som ved et jordskælv.

Grev Sandorf ilede ud tillige med Peter og Luigi, og indbyggerne i Artenak flygtede rædselsslagne ud af deres huse.

En uhyre søjle af ild og glødende dampe, som medførte klippestykker og store sten, steg op mod himlen og styrtede atter ned igen i havet, som sydede og kogte, mens en mørk sky bredte sig hen over de forfærdede tilskueres hoveder.

Ved eksplosionen forsvandt den lille Holm sporløst og med den de tre domfældte.

Det gik således til:

Som bekendt var ikke alene holmen blevet undermineret for det tilfælde, at senousitterne skulle forsøge en landgang, men for en forsigtigheds skyld, hvis det undersøiske kabel, som forbandt holmen med Antékirtta, blev gjort ubrugeligt, var der tillige nedgravet elektriske torpedoer rundt omkring i jorden. Så snart man blot kom til at træde på en af disse fladderminer [Note 4)], eksploderede de alle på én gang.

Således var det også virkelig gået for sig, idet en af de domfældte tilfældigvis var kommet til at træde på et af apparaterne, og i samme nu var holmen sporløst forsvundet.

"Vi må takke Himlen, fordi den forskånede os for at udføre dommen," sagde grev Mathias Sandorf.

Tre dage efter blev Peter Bathory og Sava Sandorf ægteviet i kirken i Artenak. Ved denne lejlighed undertegnede doktor Antékirtt sig med sit rette navn Mathias Sandorf, som han fremdeles ville beholde, siden retfærdigheden nu var sket fyldest.

Vor fortælling er snart til ende, og der står kun tilbage at meddele endnu et par oplysninger.

Tre uger senere blev Sava Bathory anerkendt som arving til grev Sandorfs godser. Fru Toronthals brev og en foreløbig erklæring, som bankieren havde måttet udstede, og hvori han gjorde rede for, hvorledes og i hvilket øjemed han havde ladet den lille pige bortføre, havde været tilstrækkelige til at godtgøre Savas identitet. Og som følge af, at Sava endnu ikke havde fyldt atten år, tilfaldt den administrerede del af godset i Transsylvanien hende.

Grev Sandorf kunde for øvrigt selv have gjort sin ret til godserne gældende, fordi der netop da var blevet udstedt amnesti for politiske forbrydelser. Men uagtet han i offentlighedens øjne atter var Mathias Sandorf, ville han dog vedblivende indtage sin stilling som overhoved for den store familie på Antékirtta, hvor han ville henleve resten af sit liv, elsket og æret af alle.

Den lille koloni udviklede sig snart betydeligt, og inden et års forløb var indbyggernes antal steget til det dobbelte. Grev Sandorf indkaldte videnskabsmænd og opfindere, og på Antékirtta fik de lejlighed til at forsøge deres opfindelser, som måske eller aldrig var kommet verden til nytte, hvis greven ikke havde støttet dem med sine råd og sin formue. Antékirtta blev derfor også snart det vigtigste punkt i Syrtehavet, og da

foranstaltningerne til øens befæstning var tilendebragt, kunne den glæde sig ved en fuldstændig sikkerhed.

Fru Bathory, Maria og Luigi Ferrato og ikke mindst Peter og Sava følte sig usigeligt glade og lykkelige. Ligeledes Næs Pescade og Kap Matifou, som regnedes blandt Antékirttas mest ansete kolonister. De havde kun en eneste bekymring, og det var, at der aldrig mere frembød sig nogen lejlighed for dem til at ofre sig for den mand, som var faderen til deres lykke.

Grev Mathias Sandorf havde tilendebragt sit hverv, og med undtagelse af erindringen om sine to venner Stephan Bathory og Ladislaus Zathmar, var han så lykkelig, som kun den kan være, der udbreder lykke og velsignelse omkring sig.

I hele Middelhavet lige så lidt som i noget som helst andet hav på denne jord – ja ikke engang blandt de "Lykkelige Øer" – findes der en ø, som i lykke og velstand kan måle sig med Antékirtta.

Når derfor Kap Matifou i den overvældende følelse af sin lykke udbryder:

"Mon vi nu også fortjener at være så lykkelige?"

Så svarer Næs Pescade:

"Nej, lille Kap! ... Men det er det ikke noget at gøre ved ... Vi må kun se at finde os i det!"

Om "Mathias Sandorf"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.udgave: *Mathias Sandorf.* Føljeton avisen *Le Temps* 16. juni – 20. september 1885, Paris 1885, bogudgave J. Hetzel & Cie. Paris 1885.
Denne udgave baseret på: Jules Verne: *Matthias Sandorf* og *Matthias Sandorfs Hævn*. Paa Dansk ved J. Gøtzsche. Andreas Schous Forlag, København 1886.
Oversætter: J. Gøtzsche (?-?).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter frontispiece af Léon Benett (1839–1916) fra den franske førsteudgave.

ISBN 978-87-7979-903-5

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-136-7 (Ølstykke 2007).

www.ebib1800.dk

Note 1: **Fiasco:** Gammel italiensk måleenhed, hen ved 2 liter.

Note 2: **Kvartmil:** Oversætteren bruger danske mil i sin version af teksten. En kvartmil er det samme som 1.853 meter eller 1 sømil. *Red.anm.*

Note 3: **Hamada:** Stenslette; område, hvor vinden har fjernet de finere dele (sandet) og efterladt en overflade bestående af små og større sten. *Red.anm.*

Note 4: **Fladdermine:** En ældre form for landmine. *Red.anm.*